

Хӑнты Перевод Библии

Portions of the Holy Bible in the Khanty language of Russia:

Хӑнты Перевод Библии (Portions)

Хӑнты Перевод Библии

Portions of the Holy Bible in the Khanty language of Russia: Хӑнты Перевод Библии (Portions)

copyright © 2021 Institute for Bible Translation, Finland

Language: хӑнты ясаң (Khanty)

Contributor: Institute for Bible Translation, Finland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- You do not sell this work for a profit.

- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

2910874d-7153-5578-998e-5a69c9cc97dd

Contents

Олэң элты нэпек	1
Турэм айкел туты ху Иона нэпек	63
Лука элты улты Евангелие	66
Апостолэт Верэм Верэт	114

Олэң элты нэпек

Мўв опсантэм щир

- 1 Олэңэн Турэм* турэм пә мўв тыйәлтәс.
- 2 Мўв ватлы-хөрлы пә тал ус, патылы йиңкәң тәха нўмпийән пәтлам ус, Турэм Лыләл йик нўмпийән йәңхәс.
- 3 Турэм йастәс: «Нөвийа ат йил». Пә нөвийа йис.
- 4 Щәлта Турэм шийаләслы, нөви щит йәм, пә пәтлам элты нөви атәлт үслы.
- 5 Турэм нөви хәтла нәмәтсәлы, пәтлам пә ата нәмәтсәлы. Йәтән ус пә аләңсәхат ус: олэң хәтәл.
- 6 Турэм йастәс: «Йик күтән турэм лөңәл† ат питәл, йиңкәт атәлт ат үллы».
- 7 Турэм турэм лөңәл тыйәлтәс, нўм йиңкәт илта йиңкәт элты атәлт үслы. Пә щиты щиты питәс.
- 8 Турэм щиты турэм лөңәл турэм хәра нәмәтсәлы. Йәтән ус пә аләңсәхат ус: кимет хәтәл.
- 9 Турэм йастәс: «Турэм илпийән йиңкәт и тәхайа ат әктәщләт пә сорәм тәха ат әтәл». Пә щиты щиты питәс.
- 10 Сорәм тәха Турэм мўва нәмәтсәлы, йәха әктәм йиңкәт щарса нәмәтсәлы. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- 11 Турэм йастәс: «Мўв вөсты төрнәт пә йүхәт ат әнмәләл, төрнәт әнәмты сәмәт ат тайләт пә ләвпәсәң йүхәт, кашәң йүх әнмәлтәм ләвпәсләлән нохәр сәм лүв сырәл щирән мўвән ат тайәл». Пә щиты щиты питәс.
- 12 Мўв вөсты төрнәт пә ләвпәсәң йүхәт әнмәлтәс: кашәң төрән төрән сәмләл пилән лүв сырәл щирән; пә йүхәт, кашәң йүх әнмәлтәм нохәр сәмәң ләвпәс лүв сырәл щирән тайәс. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- 13 Йәтән ус пә аләңсәхат ус: хулмет хәтәл.
- 14 Щәлта Турэм йастәс: «Турэм хәрән хутләты өтәт ат питләт, ат пә хәтәл ләра уйәтты урәңән, пә щәлта поса ат улләт: йисәт, тәләт, хәтләт ләрапты урәңән.
- 15 Пә турэм хәрән хутләптәты өтәта ат питләт, мўв хутләптәты урәңән». Пә щиты щиты питәс.
- 16 Турэм кәт вөлаң хутләптәты өтәңән тыйәлтәс: уншәк өт хәтәлән лойты урәңән, айшәк өт атән лойты урәңән, пә хусәт тыйәлтәс;
- 17 Турэм щиты өтәт турэм хәра ләщатсәлы, мўв хутләптәты,
- 18 пә ат пә хәтәл мөрт пөрайән пайтылыты, пә нөви пә пәтлам кәтна тайты урәңән. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- 19 Йәтән ус пә аләңсәхат ус: һәлмет хәтәл.
- 20 Турэм йастәс: «Кәмән хөрпи ваңкәтлыты, ущилыты вой тащ йик ат тыйәлтәл, пә мўв нўмпийән, турэм хәр хүват төхләң войәт ат йәхләт».
- 21 Турэм ун хүл шикет пә ар сыр ваңкәтлыты, ущилыты йикән вөшиты арат лыләң өт пә ар сыр төхләң вой тыйәлтәс. Турэм шийаләслы, щит йәм.
- 22 Турэм лывилал йәмән мәслы, пөгәртман: «Пөшхашатты, ара йүваты, щарсәтән йиңкәт тәкнәпталән, төхләң войәт мўв хөща па ара ат йиләт».
- 23 Йәтән ус пә аләңсәхат ус: ветмет хәтәл.
- 24 Турэм йастәс: «Лыләң өтәт сырләл щирән мўв ат тыйәлтәл: йош войәт, ут войәт, ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт хөл сырләл щирән». Пә щиты щиты питәс.
- 25 Ут войәт сырләл щирән, йош войәт сырләл щирән, ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт сырләл щирән Турэм тыйәлтәс. Турэм шийаләслы, щит йәм.

* **1:1 1:1** Турэм – щит Нөви Турэм, Нўм Турэм, Сорњи Турэм, Турэм Ащи; † **1:6 1:6** турэм лөңәл– небесная твердь;

²⁶ Турэм йастэс: «Мўң хōрасэв пā Мўң хōрпев хōйат тыйэлтлув. Пā щāлта щарэс хўлэт нўмпийэн, тōхлэң войэт нўмпийэн, йош войэт нўмпийэн, омэсты мўв нўмпийэн, мўвэн ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт нўмпийэн кущайа лўв ат ул».

²⁷ Турэм хōйат Лўв хōрасэл щира, Турэм хōрас щира, тыйэлтсэлы; йох хōйат пā нэ хōйат тыйэлтэс.

²⁸ Турэм лынан йāmэн мāsлы пā Турэм лынана йастэс: «Пōшхашатэн, ара йўваты, мўв тэknэпталэн, мўв лōватэн кущайа улаты, пā щарэс хўлэт, пā тōхлэң войэт нўмпийэн, пā мўвэн ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэт нўмпийэн кущайа улатэн».

²⁹ Турэм йастэс: «Тāта щи, мўв лōватэн энэмты кāmэн хōрпи лат сэмэң тōрэн пā кāmэн хōрпи лэвпэсэң йўх, мўва йōвэлты нохэр сэмлал пилэн Ма нынана мāsэм: щит нынана лэтōта питэл».

³⁰ Ут войэта, тōхлэң войэта пā ар сыр ваңкэтлыты, ущилыты, хухэтлыты войэта – хōл лылэң войэта энэмты тōрнэт, лыптэт лэтōта Ма мāsэм». Щиты щи питэс.

³¹ Щāлта Турэм ватсэлы, мўй Лўв тыйэлтэс пā щит шек йām. Йэтэн ус пā алэңсāхат ус: хутмет хātэл.

2

¹ Щиты турэм пā мўв опсантэм щир йэтшэс, турэмэн пā мўвэн улты ѳтэт тыйэлтты вер йэтшэс.

² Лапэтмет хātэл унты Турэм Лўв верэм верлал йэтшэптэслы, щāлта лапэтмет хātэлэн Лўв верэм верлал элты щўтщэс.

³ Лапэтмет хātэл Турэм йāmэн мāsлы, йэмэңа версэлы, щи хātэлэн Лўв тыйэлтэм пā йэтшэптэм верлал элты щўтщэс.

Адам пā Ева

⁴ Тām турэм пā мўв опсантэм щир, тыйэлтэм щир. Турэм Куща* мўв пā турэм тыйэлтмалэн, ⁵ кāmэн хōрпи хār мўв варэс пā кāmэн хōрпи хār мўв тōрэн хōлна ат энмэс, Турэм Куща мўва йэрт хōлна ат китылыийэс, пā мўв хār лэщатты хōйат āнтом ус, щишэн.

⁶ Туп мўв элты шив нōх этлыийэс пā мўв сōх аратэл иса посмэлтыслы.

⁷ Щāлта Турэм Куща мўв хиш элты хōйат тыйэлтэс пā нōл ўсэла улты лылэн пōлэтсэлы, пā хōйат лылэңа йис.

⁸ Щāлта Турэм Куща хālэвэт пелэк мўвэн, Едэмэн, ар сыр йўхэт опсэс, щи ѳйэң-щўңэң тāхайэн тыйэлтэм хōйатэл улты хайсэлы.

⁹ Турэм Куща ар хōрпи йўхэт умэщлыты кеша пā йām лэвпэс урэңэн энмэлтэс, пā щāлта, щи ѳйэң-щўңэң тāха кўтэпэн улэпса йўх энмэлтэс пā йām пā атэм ѳша пайэтты щир тайты йўх щита энмэлтэс.

¹⁰ ѳйэң-щўңэң тāха йикэн пōшэлтэты урэңэн, Едэм мўв элты йōхан ѳвэс, йэллы щи йōхан лакки нāл йōхана йохарщийэс.

¹¹ Йитэл нэмэл Фисон: лўв Хавила мўв керэтман ѳвэл, щита, хōта сорњи ул,

¹² сорњи щи мўвэн йām; хōлна щита эплэң ух пā оникс кев ул.

¹³ Кимет йōхан Гихон: Куш мўв керэтман лўв ѳвэл.

¹⁴ Хулмет йōхан Хиддекель: Ассирия мўв йэлпийэн лўв ѳвэл. Нāлмет йōхан Евфрат.

¹⁵ Турэм Куща хōйат ўслы, пā Едэм ѳйэң-щўңэң тāхайэн лўвел улты хайсэлы, щи мўвэн мōлты энмэлты пā шавиты урэңэн.

¹⁶ Турэм Куща хōйата партэс, щиты йастэман: «Тām ѳйэң-щўңэң тāхайэн кашэң йўх элты нāң лэты верэтлэн,

¹⁷ туп йām пā атэм ѳша пайэтты йўх элты ал лэва, щи хātэл, хун щи йўх элты мōлты лэлэн ки, нāң хāллэн».

¹⁸ Щāлта Турэм Куща йастэс: «Хōйата утща улты атэм, лўвела нōтты лўв хōрпел пил тыйэлтлув».

* 2:4 2:4 Турэм Куща – Господь, а здесь и в стихах 2:5–3:24 – Господь Бог.

19 Мўв хиш элты Турэм Куща хӧл ут войэт тыйэлтсэлы, хӧл тӧхлэң войэт тыйэлтсэлы, щӧлта лывилал хӧл хӧйат хӧща туслы, ватгыя, хӧты хӧйатэн нэмэтлайэт; хӧты хӧйатэн кашэң лылэң ӧт нэмэтла, щиты нэмэл ат питэл.

20 Щӧлта хӧйат кашэң шӧши войа, тӧхлэң войа, ут войа нэм мӧс; туп хӧйата лўвела ӧотты лўв хӧрпел пил ӧт ликмӧс.

21 Щӧлта Турэм Куща хӧйат так олма пайэтсэлы; хун лўв вӧйӧпса, и хӧнлӧхэл нӧх ўслы, щит лот ӧӧхелэн лӧп пӧтсэлы.

22 Щӧлта Турэм Куща хӧйат элты ўйӧм хӧнлӧхэл элты нӧ хӧйат тыйэлтӧс, пӧ лўвел хӧйат хӧща туслы.

23 Щӧлта хӧйат йастӧс:

«Тӧта щит, тӧм лӧв ма лӧвлам элты
пӧ тӧм ӧӧхи ма ӧӧхем элты;
лўв имийа нэмэтты питла:
икел элты ўйман улла».

24 Щишэн, йох хӧйат лўв ащел пӧ лўв аӧтӧл хӧйлӧлы пӧ лын ита йилтэн.

25 Адам пӧ лўв имел кинтак ӧар элэн усӧн, лын ӧт йӧламтысӧн.

3

Олэң кӧрӧк

1 Турэм Куща тыйэлтӧм ут войэт элты ӧхты вой мет ӧщмарэң ус. Лўв нӧ пела йастӧс: «Турэм мўй йӧна йастӧс: ‘Тӧм ӧйӧн-щўӧн тӧхайӧн нэмэлты йўх элты ал лӧватэн?’»

2 ӧхты войа нӧ йастӧс: «Мин йўхӧтэн энмӧм лӧвпӧсӧт лӧты верӧтлӧмэн,

3 туп Турэм щиты йастӧс: ‘ӧйӧн-щўӧн тӧха кўтӧпӧн энӧмты йўх элты лӧвпӧсӧт ал лӧватэн пӧ ал кетмалэн, нынана ӧт пӧрты урӧн».

4 ӧхты вой нӧна йастӧс: «ӧнта, ӧт пӧрлӧтэн,

5 Турэм уйӧтлӧлы, щит хӧтӧлэн, хун нын щилта лӧлтэн, нын ӧшӧн йӧхӧтлайтэн, щӧлта Турэм иты йӧм пӧ атӧм уйӧтты питлӧтэн».

6 Щитӧлэн нӧ шийӧлӧслы, щит йўх сӧмӧн ватты умӧщ пӧ лӧвпӧсӧл йӧм хӧрпи, пӧ щӧлта йўхӧл мосӧл, ӧшӧн нӧмӧс мӧл, щитшӧн; щикӧнща, энмӧм лӧвпӧс лўв ўс пӧ лӧс; пӧ лӧвпӧс икелпа па мӧслы, лўв па лӧс.

7 Щӧлта лын ӧшӧн йӧхӧтсайтэн, пӧ ӧарлӧмӧлты улты верӧн велщи мӧштӧслэн, пӧ смоква йўх лыптӧт элты эл сайлӧты ӧнтӧпӧн версӧтэн.

8 Щӧлта Турэм Куща сый хултмӧстэн, хӧты Лўв щит ӧйӧн-щўӧн тӧхайӧн хӧтӧл йолӧх сӧмӧн шушилыйӧс; Адам нӧнӧл пилӧн Турэм Куща элты йўхӧт кўтэн хӧнӧмӧстэн.

9 Турэм Куща пӧ Адам ўвалсӧлы пӧ йастӧс: «Нӧн хӧта?»

10 Лўв йастӧс: «ӧйӧн-щўӧн тӧхайӧн Нӧн шушилты сыйӧн ма хултсӧм, пӧ пӧлтамӧсӧм ӧарлӧмӧлты улмем урӧн, щитшӧн хӧнӧмӧсӧм».

11 Турэм инщӧссӧлы: «Хӧй нӧнӧна йастӧс нӧн ӧарлӧмӧлты улты верӧн? Алт пӧ нӧн щит йўх элты лӧсӧн, хӧлща Ма нӧнӧна лӧты ӧт эсӧлсӧм?»

12 Адам йӧхлы йастӧс: «Нӧнӧн, Нӧн мӧнӧма мийӧм нӧнӧнӧн, щит йўх элты мӧсайӧм, пӧ ма лӧсӧм».

13 Щӧлта Турэм Куща нӧна йастӧс: «Мўйа нӧн щиты версӧн?» Нӧ йастӧс: «ӧхты вой мӧнӧм лӧпӧлсӧлы, щитшӧн ма лӧсӧм».

14 Щӧлта Турэм Куща ӧхты войа йастӧс:

«Щит вермен урӧн, мўлман улты питлӧн
йош войӧт пӧ ут войӧт кўтэн,
тӧлта йӧллы хӧн пӧтӧнӧн хӧтылыты нӧн питлӧн
пӧ ултэн хўват мўв хиш лӧты питлӧн;

15 пǎ щǎлта нǎң пǎ нэ,
нын күтэнэн атмаш улты щир верлэм,
нǎң энмэлты ǒтлан пǎ лǔв энмэлты ǒтлал күтэн
йэллы ищи атмаш улты щир пǒнлэм;
хǒйат нǎңен ǒхен элты велты питлǎлы,
нǎң пǎ лǔвел күр йǒтлаң элты пǒрэмэлэн».

16 Нэңа йастэс:

«Лавэртат ултэнэн кǎшилан шек ара верлǎлам;
муш пилэн нǎврэм тǎйты питлэн;
нǎң икен нǎңен мосты питэл,
лǔв пǎ нǎң кущайэн питэл».

17 Адама пǎ йастэс:

«Нэңен йасңа хулэтмен урэңэн
пǎ щи йǔх элты лэвмен урэңэн,
хǒлща Ма нǎңена лэты ǎт эсэлсэм,
щи йастылысэм: ‘Щилта ал лэва’,
тǎлта йэллы нǎң урңенэн
мǔв мǔлман улты питэл;
ултэн хǔват шукащман
мǔв элты лэтǒт мǒщатты питлэн;

18 пелантыты тǒрнэт нǎңена мǔв энмэлтэл,
мǔв хǎрэн энэмты тǒрнэт элты лэты питлэн;

19 шǎк йик күтэн нǎңэн лэты питлэн,
мǔва ил питтэн унты,
хǒлща нǎң уйман уллэн,
нǎң мǔв хиш пǎ мǔв хиша па йилэн».

20 Адам* имел нэмэн мǎслы: Ева†, лǔв хǒл улты хǒйатэт аңџийа йис.

21 Турэм Куща Адама пǎ лǔв имела лумэтты сǒхэт нǔки элты верэс пǎ лынан лумэттэслы.

22 Турэм Куща йастэс: «Тǎта щи, хǒйат Мǔң итэва йис, йǎм пǎ атэм уйэтты питэс, щишэн,
ǎт рǎхэл лǔвел щиты йэл эсэлты, хǒлна улэпса йǔх элты лэвпэс ўты верэтэл, щилта лэл ки,
веккеша улты питэл».

23 Щишэн, Турэм Кущайэн Едэм ǒйэң-щǔнэң тǎха элты лǔв воштэса, мǔвэн ат рупитэл,
хǒлща лǔв тǔйэлтса.

24 Щиты хǒйат воштэслы, пǎ Едэм ǒйэң-щǔнэң тǎха пǔнэлэн хǎтэл этты пелэк сǎхат
херувим‡ ǒт пǎ щǎлта лǎрыты тǔтэң алтты кеши, улэпса йǔх хǒща мǎнты йуш шавиты урэңэн
лощэлтэс.

4

Каин пǎ Авель

1 Адам Ева пилэн устэн, щǎлта нэңэл Каин нэмпи пǒх тǎйэс, пǎ йастэс: «Турэм Кущайэн
нǎврэмэн партсайэм».

2 Щǎлта пǎ ху апщел сэма питэс, Авель. Авель ош тащэт шавийэс, Каин пǎ мǔв хǎрэн рупитэс.

3 Мǒлты күт хǎщэман, Каин энмэлтэм лэвпэслал элты Турэм Кущайа мойлэпса тус,

4 Авель ищи, мет олэң пǔш опсэм войлал пǎ щи войлал вǒй мойлэпсайа туслы. Турэм Куща
Авель пела пǎ лǔв мойлэпсайлал пела йǎм сэмэн вантэс,

* **3:20** 3:20 Адам – «хǒйат»; † **3:20** 3:20 Ева – «хǒл улты хǒйатэт аңџи»; ‡ **3:24** 3:24 херувим – ангелэт күтэн вǒлаң
ǒт;

5 Каин пела пә лүв мойлэпсайлал пела йәм сэмэн ыт вантэс. Каин лыкэн йӔхэтса пә вешэл лык элты питыйа йис.

6 Щәлта Турэм Куца Каина йастэс: «Мүйа нәң лыкэн йӔхэтсайэн? Мүйа веншен па хӔрпийа йис?»

7 Йәм верлэн ки, вешкат вешэн ватлэн. Атэм верлэн ки, ов пүңлэнэн кәрэк Ӕлэл, лүв нәңен кәлщәлтлэлы, нәң пә лүв нүмпелэн йурәңа ула».

8 Щәлта Каин Авель апщел пилэн потәртэс. Мүв хәрэн улманэн, Каин Авель апщел хӔща щәкәс пә лүвел велсәлы.

9 Щәлта Турэм Куца Каин иңщәссәлы: «Авель апщен хӔта?» Лүв йастэс: «Ат уйәтлэм: ма лүвел ватман хун уллэм?»

10 Щәлта Турэм Куца йастэс: «Мүй нәң версэн? Апщен үр үвты сый Мәнэма мүв элты щәщәл;

11 ин нәң мүйтсайэн, мүвен элты воштысайэн, мүв пелки лоңхиләс, нәң йошенэн мәнәлтәм апщен кәлы ұты урәңән;

12 тәлта йәллы мүв хәрэн рупиттәнэн, лүв нәң урңенэн йур әт мәл; нәң мүв лӔватән шӔшилы-хотлы хӔйата питлән».

13 Щәлта Турэм Куцайа Каин йастэс: «Мәнэма щи мүйтәм верэн шек лавәрт, ма әт верәмләм;

14 ин Нәң мәнэм ма мүвем элты нухәллән, пә Нәң элтән па хәңәмәләм, шӔшилы-хотлыа улты питләм; пә йәщәлт йӔхәтты олэң Ӕтән ма щи веллайәм».

15 Щәлта Турэм Куца лүвела йастэс: «Каин велты Ӕта, лапәт пүш нүра ула». Щәлта Турэм Куца Каина щимәщ пос ләщатәс, щәха уйтаныты Ӕтәтән лулән әт ат велса.

16 Щәлта Турэм Куца элты Каин мәнәс пә Едәм элты хәтәл этты пеләкән Нод мүвән улты питәс.

Каин тыхәл

17 Каин имел пилән устән; имел Енох нәмпи пӔх тәйәс. Пә щәлта Каин вош опсәс, вошәл пӔхәл нәмән пӔтсәлы: Енох.

18 Енох Ирад пӔх тәйәс; Ирад Мехиаель пӔх тәйәс; Мехиаель Мафусал пӔх тәйәс; Мафусал пә Ламех пӔх тәйәс.

19 Ламех кәт нә үйлыйәс: йитәл нәм Ада, кимет нәңәл нәм Цилла.

20 Ада Иавал пӔх тәйәс: лүв элтәл пирщин хотәтән улты пә вой тащәт шавиты хӔйатәт йәллы мәтсәт.

21 Лүв ху апщел нәмәл Иувал ус: лүв элтәл нарәс йүхән пә тӔмранән йӔтты хӔйатәт йәллы мәтсәт.

22 Цилла пә Тувалкаин тәйәс, лүв пәтәр Ӕх пә карты элты ар сыр пӔрмасәт верәс. Тувалкаин Ноема нәмпи нә апщи тәйәс.

23 Щәлта Ламех именеәллала йастэс:

«Ада пә Цилла! Ма пӔтрәм хуләнтәтән;
Ламех именеән! Ма йасәңлам хуләнтәтән:
ху хӔйат мәнэм мушмәлтмал урәңән ма велсәм
пә айлат хӔйат мәнэм хәтщәмал урәңән ма велсәм.

24 Каин урәңән лапәт пүш нүра ұла,
Ламех урәңән лапәтйаң пүш лапәт нүра ұла».

Сиф пә Енос

25 Щәлта Адам имел хӔлна пӔх тәйәс, Сиф* нәмән мәслы, пӔтәрман: «Каинән веләм Авель йүкана Турэм мәнэма нәврәм па мәс».

26 Сиф ищи пӔх тәйәс, Енос нәмән мәслы; щи йис элты Турэм Куца пела пойәкщәты питса.

* 4:25 4:25 Сиф – (евр.) «мәты» йасәң хӔрпи;

5

Адам тыхэл тэл

1 Тәм Адам и рут хойатэт: Турэм, хойат тыйэлтмалэн, Турэм Лүв хөрпелә лүвел тыйэлтсәлы,

2 йох хойат пә нә хойат тыйэлтәс, пә лынан йәмән мәслы, пә щәлта лынан тыйэлтәм хәтәлән 'хойат' нәмән лынан мәслы.

3 Адам, нуптәл сот хольмаң тәл улмалән, лүв хөрпел пә лүв хөраспел пөх тәйәс, пә Сиф нәмән лүвел мәслы.

4 Сиф сәма питәм йүпийән Адам хөлна нийәлсот тәл ус, пә эвет-пөхәт тәйәс.

5 Иултыя Адам нуптәл йәрәтйаңсот хольмаң тәл ус; щәлта лүв пәрәс.

6 Сиф, нуптәл сот вет тәл улмалән, Енос пөх тәйәс.

7 Енос сәма питәм йүпийән, Сиф хөлна нийәлсот лапәт тәл ус, пә эвет-пөхәт тәйәс.

8 Иултыя Сиф нуптәл йәрәтйаңсот кәтхөщйаң тәл ус; пә лүв пәрәс.

9 Енос, нуптәл йәрсот тәл улмалән, Каинан пөх тәйәс.

10 Каинан сәма питәм йүпийән, Енос хөлна нийәлсот ветхөщйаң тәл ус, пә эвет-пөхәт тәйәс.

11 Енос нуптәл йәрәтйаңсот вет тәл ус; пә лүв пәрәс.

12 Каинан, нуптәл лапәтйаң тәл улмалән, Малелеил пөх тәйәс.

13 Малелеил сәма питәм йүпийән, Каинан хөлна нийәлсот һәлйаң тәл ус, пә эвет-пөхәт тәйәс.

14 Каинан нуптәл йәрәтйаңсот йаң тәл ус; пә лүв пәрәс.

15 Малелеил, нуптәл хутйаң вет тәл улмалән, Иаред пөх тәйәс.

16 Иаред сәма питәм йүпийән, Малелеил хөлна нийәлсот хольмаң тәл ус, пә эвет-пөхәт тәйәс.

17 Малелеил йәрәтйаңсот тәл унты вет тәләл әт услы; пә лүв пәрәс.

18 Иаред, нуптәл сот хутйаң кәт тәл улмалән, Енох пөх тәйәс.

19 Енох сәма питәм йүпийән, Иаред нийәлсот тәл ус, пә эвет-пөхәт тәйәс.

20 Иаред нуптәл йәрәтйаңсот хутйаң кәт тәл ус; пә лүв пәрәс.

21 Енох, хутйаң вет тәл улмалән, Мафусал пөх тәйәс.

22 Мафусал сәма питәм йүпийән, Енох хуләмсот тәл Турэм пилән ус, пә эвет-пөхәт тәйәс.

23 Иултыя Енох хуләмсот хутйаң вет тәл ус.

24 Енох Турэм пилән ус; щәлта антома йис, лүв Турәмән уса.

25 Мафусал, нуптәл сот нийәлйаң лапәт тәл улмалән, Ламех пөх тәйәс.

26 Ламех сәма питәм йүпийән, Мафусал лапәтсот нийәлйаң кәт тәл ус, пә эвет-пөхәт тәйәс.

27 Мафусал нуптәл йәрәтйаңсот лапәтйаң пела йәрәтйаң тәл ус; пә лүв пәрәс.

28 Ламех, нуптәл сот нийәлйаң кәт тәл улмалән, пөх тәйәс,

29 Ной* нәмән лүвел мәслы пә йастәс: «Турәм Кущайән мўләм мўвевән лавәрт рупатайэвән тәм пөх мўңев торапләллы».

30 Ной сәма питәм йүпийән, Ламех хутсот тәл унты вет тәләл әт услы, пә эвет-пөхәт тәйәс.

31 Ламех нуптәл лапәтсот лапәтйаң лапәт тәл ус; пә лүв пәрәс.

32 Нойа ветсот тәл ус, хун лүв хөщайәл сәма питсәт: Сим, Хам пә Иафет.

6

Мўв пәратты нөмәс

1 Мўвән хойатәт ара йисәт пә лыв хөщайәл эвет сәма питсәт,

2 пә Турәм пөхәтән хойат рут эвет кашаләсайәт, муй хөрпи лыв хөрасәңәт, пә хой лывилала рәхәс, нәңа ұты питсәлал.

* 5:29 5:29 Ной – (евр.) ноах– «йәм, шитам уләпса»;

³ Щәлта Турәм Куща йастәс: «Ма лылэм век хун хойатәт хоща ул, хойатәт пәрләт* , нупәтлал сот хус тәл ат ул».

⁴ Щи пöрайән мўвән пәлатәң-лöватәң хойат шикет усәт, метшопәң щи пöра элты, хöты Турәм пöхәт хойат эвет хоща лöңтыты питсәт, пә һаврәмәт лыв элтылал тайты питсәт: щит йис тәлән щәцәм йурәң уртәт.

⁵ Щәлта Турәм Куща шийаләслы, мўвән улты хойатәт лыв күтлалән шек ульһайа улләт, нöмәслал пә сәмлал иса лыкәңәт;

⁶ хойат тыйәлтмал урәңән, Турәм Куща нöпсәл шәкәс пә Лүв сәмәл кәшийән тәкәтса.

⁷ Турәм Куща йастәс: «Мўвән улты Ма тыйәлтәм хойат рутәм, хойатәт элты уйман, йош войәт, ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт, пә тöхләң войәт унты хöл хöлтлылам, лывилал тыйәлтмем урәңән Ма нöпсәм шәкәс, щишән».

Ковчег верәм щир, Ной лылңа хайты урәңән

⁸ Туп Ной пела Турәм Куща йәм сәмән вантәс.

⁹ Тәта щи Ной уләпса: щи ишән уләм хойатәт күтән туп Ной тўңа-щира ус, атәм әт верылыһәс; Турәм пилән Ной ус.

¹⁰ Ной хуләм пöх тайәс: Сим, Хам пә Иафет.

¹¹ Турәм ватман мўв уқщәм уләпсайән пә лыкәң верәтән тәкнәс.

¹² Турәм шийаләслы, хöты мўв шәкатәм, кашәң лыләң öт шушты йушәл уқщәма вермал, щишән.

¹³ Щәлта Турәм Ной пела йастәс: «Ма кашәң лыләң öт хöлтләм, мўв лыв элтайәл лыкәң верәтән тәкнәс; щишән, Ма лывилал пәрәтләлам.

¹⁴ Гофер йўх элты ковчег хоп һәңена вера; хопен йәтәңа веры, щәлта лыпел пә элтәл ухән нэры.

¹⁵ Пә щиты веры: хўватәлән ковчег хоп хуләмсот күш оләң, утатәлән ветһаң күш оләң, пәлатәлән хöлмаң күш оләң ат питәл.

¹⁶ Ковчег хоп лоңәлән веры, нумән хот щур пәлатәл и күш оләң лöват ат ул; и пелкәлән ов вера; лыпелән пә, илән, күтәпән пә нумән, улты йәт ат тайәл.

¹⁷ Пә щәлта, Ма ун йик мўва партләм, турәм илпийән улты лыләң öтәт хöл пәрәтты урәңән; мўвән улты öтәт хöл пәрләт.

¹⁸ Туп һәң пиләнән Ма йастантәпса верләм: щи ковчег хопа һәң лöңлән, щәлта һәң пöхлан, щәлта һәң имен, щәлта пöхлан имет һәң пиләнән лöңләт.

¹⁹ Щәлта ковчег хопа хöл войәт элты лöңәлта, кашәң вой сыр элты кәтәнән, нэ вой пә ху вой, лыв һәң пиләнән лылңа ат хәщләт.

²⁰ Тöхләң войәт элты кашәң сыр войңән, йош войәт элты, хöл мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт элты кашәң сыр войңән ат улләңән. Лыв һәң хöщайән лöңләт, лылңа хәщты урәңән.

²¹ Нәң пә ар сыр ләвпәс уйа, мўй хöрпи мосәл, пә һәң хöщайән сопаслы; щит һәңена пә лывилала ләтöта питәл».

²² Ной иса щиты версәлы: хöты Турәм лүвелә партәс, лүв щиты щи версәлы.

7

Ун йик

¹ Щәлта Турәм Куща Нойа йастәс: «Нәң пә һәң тыхлән хöл ковчег хоп лыпийа лöңаты, Ма йәлпемән тәм ишән улты хойатәт күтән туп һәңен вещката лүңәтләм.

² Сыстам йош войәт* элты кашәң вой сыр элты кәтәнән лапәт пўш уйа, ху войәт пә нэ войәт, әнта сыстам йош войәт элты кәтәнән уйа, ху войәт пә нэ войәт,

³ Тöхләң войәт элты ищи кәтәнән лапәт пўш кашәң вой сыр элты, ху войәт пә нэ войәт, йәллы мўв лöватән вой сыр шавиты урәңән,

* **6:3** 6:3 Ма лылэм век хун хойатәт хоща ул, хойатәт пәрләт– тәмиты па йастәты рәхәл: «Ма Лылэм иса хун хойатәтән эртман тайты питла, хойат кәрәкәң»; * **7:2** 7:2 Сыстам йош войәт – щиты әйәлсайәт йира туты рәхты войәт;

4 лапәт хәтәл хәшты йўпийән һәлйаң хәтәл пә һәлйаң ат Ма мўва йәрт шошәмләм; мўвән улты лыләң Өтәт, хөйтат Ма тыйәлтсәм, хөл пәратләлам».

5 Ной щиты щи верәс, хөты лўвел Турәм Куща партәс.

6 Ун йик мўва йөхтәмән, Ной нуптәл хутсот тәл ус.

7 Щәлта Ной пә лўв пөхлал, пә лўв имел, пә пөхлал имет ковчег хопа лөксәт ун йик элты шаващты урәңән.

8 Щәлта сыстам йош войәт элты, әнта сыстам йош войәт элты, төхләң войәт элты пә мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт элты

9 кәтәнән, ху войәт пә нә войәт, Нойа Турәм партәм щирән Ной хөща ковчег хопа лөксәт.

10 Лапәт хәтәл хәщәм йўпийән, ун йик мўва йөхтәс.

11 Ной нупәт хутсотмет тәлән, кимет тыләщән лапәтхөщйаңмет хәтәлән, щи хәтәл пәтылы тәха йиңкәт ким шошатсәт пә опәл овәт пелки пўншатсәт;

12 щәлта һәлйаң хәтәл пә һәлйаң ат мўва йәрт щошийәс.

13 Щи хәтәлән щи Ной, щәлта Сим, Хам пә Иафет – Ной пөхәт, пә лўв имел, пә пөхлал хуләм ими лыв пилләлән ковчег хопа лөксәт.

14 Лывәт пә хөл ут войәт лыв сырәл щирән, йош войәт лыв сырәл щирән, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт лыв сырәл щирән пә хөл төхләң войәт лыв сырәл щирән,

15 хөл лыләң Өтәт кәтәнән Ной хөща ковчег хоп лыпийа лөксәт;

16 ху войәт пә нә войәт ар сыр Өтәт элты, Турәм Нойа партәм щирән лөксәт. Щәлта Турәм Куща ов лўв йўпелән ләп тухәртсәлы.

17 Щәлта һәлйаң хәтәл сыс мўвән йик әптәс, шек ар йиңка йис пә йикән ковчег хоп нөх хўвәтса, лўв мўв нўмпийа нөх әлләс.

18 Мўвән йик шек уна йис пә ковчег хоп йик сөх элты нопәтса.

19 Щи арат ар йиңка йис пә турәм илпийән улты мет пәл Кевәт йик илпийа петсәт;

20 ветхөщйаң күш оләң пәлатән Кевәт йикән ләп ўсайәт.

21 Мўй лыләң Өт ус пә мўвән шушилыйәс, иса пәрсәт – төхләң войәт, йош войәт, ут войәт, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт пә хөйәтәт хөл;

22 сорәм мўвән лыл тайәм Өтәт хөл пәрсәт.

23 Мўв пәлатән уләм лыләң Өтәт хөл пәратсайәт: хөйәтәт әлт уйман йош войәт, мўвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт пә төхләң войәт унты, мўвән щитәт хөл пәратсайәт; Ной пә лўв пилләлән ковчег хоп лыпийән уләм Өтләл туп хәщсәт.

24 Сот ветйаң хәтәл мўвән йик и йурәңа, и йурәңа йис.

8

Йик сорәм вер

1 Ной, пә лўв пилләлән ковчег хопән уләм ут войәт пә йош войәт Турәм иса нөмәсән тайсәлы; Турәм мўва вот китәс пә йиңкәт иса вөлысәт.

2 Мўв пәтылы тәха йиңкәт ләп пентатсәт пә йик шошмәм опәл овәт тухратсәт пә йәрт турәм элты сөхнәс.

3 Йик айән-айән мўв элты йөхлы мәнты питәс, сот ветйаң хәтәл хәщәм йўпийән йик айа йиты питәс.

4 Лапәтмет тыләщ лапәтхөщйаңмет хәтәлән ковчег хоп Арарат Кевәт хөща ил лойәс.

5 Йаңмет тыләщ унты йик әйәлта сорәс, йаңмет тыләщ оләң хәтәлән Кев тайәт әтсәт.

6 Пә һәлйаң хәтәл хәщәм йўпийән Ной ковчег хопән верәм ишнәл пўшсәлы

7 пә хуләх ким әсәлсәлы, щитәл пурләс, мәнылуйәс пә йөхлы йөхтылуйәс, мўв йик элты сорты унты.

8 Щәлта голубь вой лўв ким әсләс, ваттыяа, мўвән йик шимла йис мўй әнта,

9 туп голубь күр пурәмты сорәм мўв әт уйтәс пә йөхлы Ной хөща, ковчег хопа йөхтәс, йик хөлна мўв лөватән ус; Ной йошәл йәл шәшсәлы пә лўвел ўслы, пә йөхи ковчег хоп лыпийа әсәлсәлы.

10 Щалта лүв па лапэт хатэл лавлэсэс пә голубь ковчег хоп элты па ким эсэлсэлы.

11 Голубь йэтна пела йохлы йохтэс пә, һолэлэн оливка йүх йәлэп восты лыпэт тус, щиты Ной мөштэслы, йик мүв элты мәнмал.

12 Лүв холна лапэт хатэл лавлэсэс, щалта голубь па ким эсэлсэлы; лүв хощайэл голубь йохлы ат йохтэс.

13 Ной нупэт хутсот олэңмет тәлэлэн олэң тылэщ олэңмет хатэлэн мүв сөх элты йик сорэс; Ной ковчег хоп лоңлэл пүшсэлы, ким аңкэрмэс, пә мүв сөх нөх сормал.

14 Кимет тылэщэн, хус лапэтмет хатэл унты мүв нөх сорэс.

15 Щалта Турэм Нойа йастэс:

16 «Ковчег хоп элты нәң, нәң имен, нәң пөхлан, нәң пөхлан имилал нәң пилэнэн ким этаты;

17 нәң пилэнэн улэм войлан, кашәң вой сыр элты, ким этәлталән – төхләң войәт, йош войәт, мүвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт: мүв хүват лыв ат мәнләт, ара ат йиләт, мүв лөватән ат пөшхашләт».

18 Ной пөхлал пилән, имел пилән, пөхлал имет пилән ким этэс.

19 Ут войәт, мүвән ваңкәтлыты, ущилыты, хухәтлыты войәт пә төхләң войәт, – хөл мүв лөватән йәхты өтәт сырлал щирән ковчег хоп элты ким этсәт.

Турэм Ной пилән йастантәпса верәл

20 Турэм Кущайа йиасты нөрәм Ной верэс пә кашәң сыстам йош вой сыр элты пә кашәң сыстам төхләң вой сыр элты и войән ус пә нөх үщитты йиасты нөрма лүв туслы.

21 Турэм Куща щи йәм пусәң эпәл эпсатмал кемән Лүв, сәмәл һөхләман, йастэс: «Па йәллы, хөйат урәңән, мүв мүлты ат питлэм, хөйат сәм нөпсәт – айтәлән лйик тайләт; хөты Ма ин версәм, пә нәмәлты пөрайән лыләң өтәт тәмиты пәратты ат питләлам:

22 йәллы мүв ултал хүват

лэвпэс энмәлты вер* пә лэвпэс әкәтты вер†,

ищки пә рүв,

лүң пә тәл,

ат пә хатәл ат хөлаләт».

9

1 Щалта, Турэм Ной пә пөхлал йәмән мәслы пә лывилала йастэс: «Пөшхашцаты, ара йүваты, мүв тәкнәптаты;

2 нын элтан хөл ат пәлләт: хөл мүвән улты войәт, хөл турәмән йәхты войәт, хөл мүвән йәхты өтәт, хөл щарэс йикән улты войәт – лыв хөл нын йошләна мийман улләт;

3 мүй лыләң өт ул, мүй һөхал, щит нынана ләтөта питәл; йәлпи восты төрнәт нынана миймем иты, ин хөл нынана мәлэм;

4 туп үр тайты һөхи ал лэваты, үр щит лыл йур;

5 нын үрән, хөта нын лылән йур ул, Ма ищипа нөх кәшлэм; кашәң вой элты нөх кәшлэм, кашәң хөйат элты ван хөйатәл лыл йур нөх кәшлэм;

6 хөйат үр шошмәм өт ищи хөйат йош элты лүв үрәл мәнәл: хәтнәху Турэм хөрас щира тыйәлтман ул;

7 нын пә пөшхашцаты, ара йүваты, мүв тәкнәптаты пә мүв лөватән уллаты».

8 Щалта, Ной пә пөхлал пела, Турэм щиты йастэс:

9 «Ма нын пиләнән пә нын һаврэмлән пилән Ма йастантәпсайэм верлэм,

10 пә кашәң нын пиләнән улты лыләң өт пилән, ковчег хоп элты нын пиләнән этәм войәт пилән, иса мүвән улты войәт пилән, төхләң войәт, йош войәт, ут войәт пилән;

* 8:22 8:22 ләтөт энмәлты вер – лат сэм мұва йовәлла пә энәмәл; † 8:22 8:22 ләтөт әкәтты вер – энмәм лат төрән сәварла, сорәлтла, пәркатла;

11 Ма нын пиланэн йастантэпсайэм верлэм: талта йэллы ун йикэн лылэң Өт ат пәратла, ун йикэн мўв талта ат пайэтла».

12 Щалта Турэм йастэс: «Щи йастантэпсайэм посэн лэщатлэм, щит Ма нын пиланэн верлэм, пә нын пиланэн улты ар сыр лылэң Өтэт пилэн, пә йэллы улты рута веккеша хайлэм.

13 Пәлнәт күтән Ма нўл йўхем лошлэм, щит Ма мўв пилэн верты йастантэпсайэма пос питәл.

14 Щиты питәл, хун Ма пәлнәт әкәтләм, щита пәлнәтән нўл йўхем лоңщатәл;

15 щиты Ма нын пиланэн пә ар сыр лылэң Өтэт пилэн верәм йастантэпсайэм нумты питләм; йэллы хōл лылэң Өтэт ун йикән пәратты ат питлайәт.

16 Нўл йўхем пәлнәтән этталән, Ма лўвел шийаләлэм пә мўвән улты кашәң лылэң Өт пилэн улты веккеша йастантэпсайэм нумты питләм».

17 Турэм Ной пела йастэс: «Тәм йастантэпса пос, Ма щит ар сыр мўвән улты лылэң Өтэт пилән версәм».

Ной пōхәт

18 Ковчег хоп элты этәм Ной пōхлал усәт: Сим, Хам пә Иафет. Хам щит Ханаан ащи ус.

19 Щит Ной хуләм пōх ус, лыв элтылал мўв хōйатәңа йис.

20 Ной мўвән рупитты питәс пә виноград йўхәт опсәс;

21 щалта виноград йўх ұна лўв йиңщәс пә күтщәса, пә һарлōмәлты пирщин хотәлән ōләс.

22 Щалта Хам, щит Ханаан ащи, лўв ащел һар элән кашаләслы, пә ким этмәлән кәт йайнәлала щит элты пōтәртсәлы.

23 Сим пә Иафет сōх ұстән пә ләңкәрләна пōнман, шәш тәхат лōксәтән пә лын ащан ләп лаксәлән; лын вешлән йōхлы керәтман устән, ащан һар эл лын ат вәтсәлән.

24 Ной йиңщәм ұнайәл элты нōх сайкәмтәс пә мōштәслы, мўй ай пōхәл лўв пиләлән верәс;

25 пә йастәс:

«Ханаан мўлса,
митйох митйоха
лўв йайлал хōща улты питәл».

26 Щалта пә йастәс:

«Турәм Кущайа, Сим ики Турма – йәм йасәң ат йастәләт,
щалта Ханаан пә Сим митхуйа питәл;

27 пә Турәм Иафет мўвәт ләщкама ат верләлы,
пә Сим хотәтән Иафет ат ул;
пә Ханаан лўвела митхуйа питәл».

28 Ной ун йик йўпийән хуләмсот ветйәң тәл хōлна ус.

29 Ной уләм нуптәл йәрәтйәңсот ветйәң тәл арат ус, пә лўв пәрәс.

10

Мирәт поста́м нэпек

1 Тәми Ной пōхәт тыхәл тәләт: Сим, Хам пә Иафет. Ун йик йўпийән лыв һаврәмәт сәма пайәтсәт.

Иафет пōхәт

2 Иафет пōхәт: Гомер, Магог, Мадай, Иаван, Фувал, Мешех пә Фирас.

3 Гомер пōхәт: Аскеназ, Рифат пә Фогарма.

4 Иаван пōхәт: Елиса, Фарсис, Киттим пә Доданим.

5 Лыв элтылал щарәс ләпәң пә пухрәң рутәт лыв мўвләлән улты питсәт, кашәң рут утща йасәңа йис, кашәң мир лыв рутлал щирән улты питсәт.

Хам пōхәт

6 Хам пōхәт: Хуш, Мицраим, Фут пә Ханаан.

7 Хуш пōхәт: Сева, Хавила, Савта, Раама пә Савтеха. Раама пōхәт: Шева пә Дедан.

8 Хуш хӧлна Нимрод пӧх тайӕс, лӱв мет олэң вӧлаң куцайа йис.

9 Турэм Куца йӕлпийӕн лӱв йурӕң велпӕслӕты хуяа ус, щижӕн, щижастӕла: «Нимрод хӧрпи йурӕң велпӕслӕты ху Турэм Куца йӕлпийӕн».

10 Лӱв мӱвӕлӕн олэң вошӕт усӕт: Вавилон, Эрех, Аккад пӕ Халне Сеннаар мӱвӕн.

11 Щиж мӱв элты этӕс пӕ Ассур мӱва мӕнӕс пӕ Ниневия, Реховоф-ир пӕ Калах вош опсӕс,

12 пӕ Ресен, Ниневия пӕ Калах кӱтӕн, опсӕс, щит вӧлаң вош.

13 Мицраим элты луд йох, анам йох, легав йох, нафтух йох,

14 патрус йох, кафтор йох пӕ каслук йох мӕтсӕт, каслук йох элты филистимӕт йӕллы мӕтсӕт.

15 Ханаан элты сӕма питсӕт: олэң пӧхӕл Сидон, щӕлта Хет,

16 иевус йох, амор йох, гергес йох,

17 ев йох, арк йох, син йох,

18 арвад йох, цемар йох пӕ химаф йох. Йухӕт Ханаан рутӕт лакки мӕтсӕт.

19 Сидон вош элты Герар вош пела Газа вош унты Ханаан мӱв кимлӕт усӕт, щилта йӕллы Содом, Гоморра, Адма пӕ Цевоим вошӕт пела Лаша унты.

20 Щит Хам пӧхӕт, рутлал щирӕн, йасӕнлал щирӕн, лыв улты мӱвлӕлӕн, лыв мирлал щирӕн.

Сим пӧхӕт

21 Сим, Иафет ун йайӕл, ӕаврӕмӕт ищиж тайӕс. Сим – лӱв Евер хӧл пӧхӕт опраш.

22 Сим пӧхӕт: Елам, Ассур, Арфаксад, Луд пӕ Арам.

23 Арам пӧхӕт: Уц, Хул, Гефер пӕ Маш.

24 Арфаксад Сала тайӕс, Сала Евер тайӕс.

25 Евер кӕт пӧх тайӕс; итӕл Фалек, лӱв улмал ишӕн мӱв ара ортӕм урӕнӕн щиж нӕмӕн пӧтса; кимет пӧхӕл нӕм Иоктан.

26 Иоктан тайӕс: Алмодад, Шалеф, Хацармавеф, Иерах,

27 Гадорам, Узал, Диклу,

28 Овал, Авимаил, Шева,

29 Офир, Хавила пӕ Иовав. Щит иса Иоктан пӧхӕт.

30 Улӕм лотлал Меша элты Сефар унты, хӕлӕвӕт пелӕк ун Кев унты, усӕт.

31 Щит Сим элты мӕнӕм пӧхӕт рут йохлал щирӕн, лыв йасӕнлал, лыв мӱвлӕл, лыв мирлал пилӕн.

32 Тӕми иса Ной пӧхӕт элты мӕнӕм рутӕт, лыв рутлал пӕ мирлал щирӕн. Лыв элтылал ун йик йӱпийӕн мӱв лӧватӕн мирӕт лакки мӕтсӕт.

11

Вавилон башня элты пӧтӕр

1 Мӱв лӧватӕн иса туп и йасӕн, и пӧтӕр ус.

2 Хӕлӕвӕт пелӕк элты касӕлман, Сеннаар мӱвӕн хӕр мӱв лыв уйӕтсӕт пӕ щита улты питсӕт.

3 Пӕ лыв кӱтӕлӕн йастатсӕт: «Кирпищӕт верлув пӕ тӱтӕн такаплӕлув». Кев йӱкана кирпищ питӕс, пӕ мӱв ух вӧщлӕх йӱкана питӕс.

4 Лыв йастатсӕт: «Мӱв лӧвата лакки мӕнтӕв йӕлпийӕн, мӱнева ун вош пӕ турма хойты пӕл хот омӕслув, нӕмлув такан щӕщты урӕнӕн».

5 Хӧйатӕт опсӕм вош пӕ пӕл хот ватты урӕнӕн Турэм Куца мӱва ил ӧхлӕс.

6 Щӕлта Турэм Куца йастӕс: «Тӕм, и мир, йасӕл па ит; ванты, тӕм мӱй лыв верты питсӕт, пӕ ин мӱй нӧмӕс ӱлӕт, щит тӕлаӕа вертӕл унты, ӕт вӧлылӕт;

7 щижӕн, ил ӧхӕллув пӕ лыв йасӕл щиты лылӕтлӕв пӕ лыв кӱтлӕлӕн йасӕн ӕт ат мӧштылӕт».

8 Щиты Турэм Куца лывилал щилта мӱв лӧвата лакки китсӕлы; вош омӕсты лыв нӧх вӧлысӕт.

9 Щижӕн, щиж вош Вавилон* нӕмӕн пӧтса: щита Турэм Куца мӱв лӧватӕн улты йасӕн лылӕтсӕлы, пӕ щилта Турэм Куца лывилал мӱв лӧвата лакки китсӕлы.

* 11:9 11:9 Вавилон – щиж вош нӕм «лылӕтты» йасӕн хӧрпи;

Сим элты Аврам унты улэм тыхэл тэл

10 Тата щи Сим тыхэл тэл: Сим сот тэл л'оватэн, ун йик й'упийэн кят тэл хящэман, Арфаксад п'ох тайэс;

11 Арфаксад сэма питэм й'упийэн Сим ветсот тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

12 Арфаксад х'ольмаң вет тэл л'оватэн Сала п'ох тайэс.

13 Сала сэма питэм й'упийэн Арфаксад һ'алсот хулэм тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

14 Сала х'ольмаң тэл ус п'а Евер п'ох тайэс.

15 Евер сэма питэм й'упийэн Сала һ'алсот хулэм тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

16 Евер х'ольмаң һ'ал тэл ус, п'а Фалек п'ох тайэс.

17 Фалек сэма питэм й'упийэн Евер һ'алсот х'ольмаң тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

18 Фалек х'ольмаң тэл ус п'а Рагав п'ох тайэс.

19 Рагав сэма питэм й'упийэн, Фалек кятсот й'арэтиаң тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

20 Рагав нуптэл х'ольмаң кят тэл ус, п'а Серух п'ох тайэс.

21 Серух сэма питэм й'упийэн, Рагав кятсот лапэт тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

22 Серух х'ольмаң тэл ус, п'а Нахор п'ох тайэс.

23 Нахор сэма питэм й'упийэн, Серух кятсот тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

24 Нахор нуптэл хус й'арэтиаң тэл ус, п'а Фарра п'ох тайэс.

25 Фарра сэма питэм й'упийэн, Нахор сот й'архус тэл ус, п'а эвет п'а п'охэт тайэс.

26 Фарра лапэтиаң тэл ус, п'а Аврам, Нахор п'а Аран п'охэт тайэс.

Фарра тыхэл тэл п'а л'ув каслэм верэл Халдея м'ув элты Харран унты

27 Тами Фарра тыхэл тэл: Фарра Аврам, Нахор п'а Аран п'охэт тайэс. Аран Лот нэмпи п'ох тайэс.

28 Аран, Фарра ащел улман, л'ув сэма питэм м'увэлэн, Халдея м'увэн Ур нэмпи т'аха х'оща п'арэс.

29 Аврам п'а Нахор нэ тустэн; Аврам ими нэм Сара; Нахор ими нэм Милка, л'ув Аран эви, Аран – щит Милка п'а Иска ащи.

30 Сара ат лавэртэмэса, һ'аврэм ат тайэс.

31 Щ'алта Фарра Аврам п'охэл услы, п'а Аран п'ох, Лот хилэл, п'а Сара меңэл, Аврам п'охэл ими, п'а л'ыв пилэлэн Халдея м'ув Ур нэмпи т'аха элты Ханаан м'ув пела м'анэс, туп Харран унты й'охэтмелэн, щита х'ащсэт.

32 Фарра кятсот вет тэл ус, п'а Харран м'увэн Фарра п'арэс.

12

Аврам вохэм вер п'а щи х'уват х'ол мирэт й'амэн мийэм щир

1 Турэм Аврама йастэс: «Н'аң м'увэн элты, н'аң рутэн элты п'а н'аң ащэн хот элты эта п'а х'олта Ма н'аңена аллэм, щи м'ува м'ана;

2 щ'алта Ма н'аң элтэн в'олаң мир т'ыйэлтлэм п'а н'аңен й'амэн м'аллэм, н'аң нэмен н'ох элэтлэм, н'аң х'уватэн мир й'амэн питла;

3 Ма, н'аңена й'ам йасэн йастэты отэта, й'ам м'аллэм, п'а н'аңен м'улты отэт м'уллэлам; н'аң х'уватэн м'ув л'оватэн улты мирэт х'ол й'амэн м'аллайэт».

4 Щ'алта, Турэм Куща йастэм щирэн, Аврам м'анэс; Лот ики ищи л'ув пилэлэн м'анэс. Аврам, Харран элты м'анмалэн, нуптэл һ'ийэлиаң пела вет тэл ус.

5 Аврам Сара имел п'атэн услы; апщел п'ох Лот ики, т'айэм войлал п'а п'ормаслал п'а Харранэн л'увела рупитэм митйохлал ищи п'атэн услы; Ханаан м'ув пела м'атсэт; п'а Ханаан м'ува й'охэтсэт.

6 Аврам щи м'ув х'уват Сихем унты м'анман, Море ун дуб й'ух унты й'охтэс. Щи м'увэн щи ишэн ханаан йох усэт.

7 Щ'алта Турэм Куща Аврам х'оща этэс п'а йастэс: «Й'эллы улты һ'аврэмлана т'ам м'ув Ма м'аллэм». Л'ув х'ощайэл этл'ийэм Турэм Куща урэнэн щита йирасты н'орэм верэс.

8 Щилта лүв Кев пела мәнэс, Вефиль элты хатэл этты пелка; щәлта пирщин хотэл щиты лощсәлы пә Вефиль лүв элтайәл хатэл лөңты пелка питәс, Гай пә хатэл этты пелка питәс; щита Турәм Кущайа йирасты нөрәм верәс, пә Турәм Куща пела пойәкщәс.

9 Щәлта Аврам йәллы мәнэс, Негев морты мүв пела касләс.

Аврам пә Сара Египет мұва касләм вер

10 Щи мүвән ләллы пөра ус. Щишән, Египет мүв унты Аврам йөхтәс пә щита рөнәс, йәша улты урәңән, Ханаан мүвән ләллы пөра шек тарәм ус.

11 Египет мұва ванамамалән, Сара пела, лүв имел пела йастәс: «Ма уйәтләм, нәң хөрасәң нә;

12 Египет мүв хөйатәт нәңән шийаләтәлән, йастәләт: ‘Тәм лүв имел’; мәнәм велләл, нәң пә лылңа хәйләйән;

13 йаста, мятты ки нәң ма нә апщем, щишән, нәң хүватән мәнәм йәм питәл, пә ма лулән лылңа хәщләм».

14 Щиты щи ус, Аврам Египет мұва йөхәтмалән, Египет мүв хөйатәтән кашаләса, Сара шек хөрасәң нә;

15 фараон кущайәтән ищи кашаләса, лыв фараона щи айкел тусәл; пә Сара фараон хон хота улты ұса.

16 Аврама пә лүв урңәлән ищи йәм ус; ош тащәтән пә мис тащәтән, осәл войәтән, митйохәтән пә митнәңәтән, осәл нә войәтән пә верблюд войәтән тайты мәса.

17 Туп Турәм лавәрт мушәт фараона пә лүв хотәла Аврам ими Сара урәңән китәс.

18 Щәлта фараон Аврам вохсәлы пә йастәс: «Мүй нәң ма пиләмән версән? Мүйа нәң мәнәма әт йастәсэн, щит нәң имен?

19 Мүйа нәң йастәсэн: ‘Лүв ма нә апщем’? Ма лүвел нәңа ұты ұтщисәм. Тәта щи нәң имен, үйи лүвел пә мәнә».

20 Щәлта фараон хөйатлал партсәлы, Аврам имел пилән пә тайәм тащлал-пөрмаслал пилән щи мүв элты китса.

13

Аврам пә Лот кәтна мәнәм верән

1 Пә Аврам имел пилән, тащлал-пөрмаслал пилән Египет элты йөхлы, Морты мүв пела мятсәт, Лот ики па лүв пиләлән мәнәс.

2 Аврам шек ар тащ, сорњи өх пә щел өх тайәс.

3 Морты мүв элты Вефиль пела лүв йәллы касләс, щи тәха унты, хөта щи йәлпийән Вефиль пә Гай күтән пирщин хот лөңщилыйәс,

4 щи тәха унты, хөта лүв мет оләңән йирасты нөрәм верәс; щита Аврам Турәм Куща пела пойәкщәс.

5 Аврам пилән каслуйәм Лот нәмпи хиләл ищи ош тащәт, мис тащәт, пирщин хотәт тайәс.

6 Лын шек ар тащ йәха тайсәтән, щишән мүвән йәрмата йис, йәллы щиты улты әт верәтсәтән.

7 Аврам пә Лот ики тащ шавиты йохлән күтәңа йисәт. Ханаан йох пә ферез йох щи мүвән щи пөрайән усәт.

8 Аврам Лот пела щиты йастәс: «Мин күтәңа улты әт питләмән, тащ шавиты йохләмән ищи күтәңа улты әт питләт, мин нәң пиләнән рутңән;

9 мүй арат мүв нәң йәлпенән әт ул? Кәтна мәнләман: нәң ки шәнша, ма венша; нәң ки венша, ма пә шәнша».

10 Иордан йөхан ләп мүвәт Лот ики хөл ватсәлы пә кашаләслы, щи мүв Сигор унты йикән йәма пөшла, Турәм Куща өйәң-шүңәң тәха иты, Египет мүв иты. Щит щи йәлпийән ус, хун Турәм Куща Содом пә Гоморра вошңән шүкатсәлы.

11 Иордан йөхан ләп мүв Лот ики хөл лүв пелайәл ұслы; щишән, лүв хатәл этты мүв пела мәнәс. Кәт тәхайән лын улты питсәңән.

12 Аврам Ханаан мўвэн улты питэс; Лот ики пә Иордан йōхан лэп мўв вошэтэн улты питэс пә Содом унты пирщин хотэт лоңщилыйэс.

13 Содомэн улты хōйатэт ликэңэт усэт, Турэм Куща йэлпийэн ар кәрэк верылысэт.

14 Лот утща улты питмал йўпийэн, Турэм Куща Аврама йастэс: «Ин лойты мўвен элты ар таха пела аңкэртыйа: овэс мўв пела пә морты мўв пела, хәтэл этты пә хәтэл лōңты пелэк пела;

15 хōл ватты мўвлан Ма нәңена пә нәң һаврэмлана веккеша тайты мәллам;

16 щәлта нәң тыхлэн сэй хиш иты ара верлэм; щи сэй хиш мәтты ътэн лўңэтты верэтла ки, нәң тыхлэн ищи щиты лўңэтты питла;

17 мана, щи мўв хўватэл, ўтатэл хōл йәңхи, Ма лўвел нәңена мәлэм».

18 Аврам пирщин хотлал лосэтсэлы, пә мәнэс, пә Хеврона каслэс, Мамре дуб йўхәң ут пўңэлэн улты питэс; щита лўв Турэм Кущайа йирасты нōрэм верэс.

14

Аврам нәрэмиман тутлыйэм Лот хилэл йōхлы туслы

1 Щит Амрафел, Сеннаар мўв хон, Ариох, Елласар хон, Кедорлаомер, Елам хон, Фидал, Гоим хон – щи хонэт улэм ишэн ус,

2 Бера йэщалт, Содом хон, Бирша йэщалт, Гоморра хон, Шинав йэщалт, Адма хон, Шемевер йэщалт, Севоим хон, Бела (Сигор) вош хон йэщалт ләлэсты лыв мәтсэт.

3 Щи хонэт хōл Сиддим лот мўвэн, хōта ин Сōлаң щарэс, йўрлал йәха пōнмел.

4 Кәтхōщйаң тәл лыв Кедорлаомер хон илпийэн усэт, хулметхōщйаң тәлэн ләлә эллэсэт.

5 Нәлхōщйаңмет тәлэн Кедорлаомер пә лўв пилэлэн улэм хонэт йōхэтсэт пә рефа йох Аштероф-Карнаим вōшэн, зуз йох Гам вошэн, эм йох Шаве-Кириафаимэн ил пайэтсэлал,

6 пә хоррей йох Сеир кевэтэн, Эл-Фаран унты, щит тал хишәң мўв сылэл хōща.

7 Щилта йōхлы йōхэтмел йўпийэн, лыв, Кадеса айәлтты, Мишпат лывлән йик лот унты йōхэтсэт, пә ләләсман, амалик йох мўв нōх ўсэл, пә Хацацон-Фамарән улэм амор йох элты ищи нōх питсэт.

8 Щәлта Содом хон, Гоморра хон, Адма хон, Севоим хон, Бела (Сигор) хон этсэт пә лыв пилэлэн Сиддим лот мўвэн ләләссэт,

9 Кедорлаомер, Елам хон пилән, Фидал, Гоим хон пилән, Амрафел, Сеннаар хон пилән, Ариох, Елласар хон пилән, – нәл хон вет хон йэщалт ус.

10 Сиддим мўвэн ух кәшты мўв ўсэт усэт. Хун Содом пә Гоморра хонңэн хухәлман хōнтаты питсэтэн, лын щи мўв ўсәта рәкәтсәтэн, хәщәм ътэт Кевән хәңэмәсэт.

11 Нōх питәм ътэт Содом пә Гоморра тащәт-пōрмасәт пә хōл ләтът сопасәт ўслал пә мәтсәт.

12 Пә Содомэн улэм Лот ики, Аврам хилы, тащлал-пōрмаслал пилән ищи пәтән тусәл.

13 Щәлта лывла хәщәм ътэт элты ит хōнтамал, пә щи вер элты, Мамре дуб йўхәң ут пўңэлэн улэм, Аврам еврей икийа пōтәртәс. Щита улэм Мамре амор ики пә лўв ханам йохлал Эшкол пә Анер Аврам пилән и пела усәт.

14 Аврам, лўв Лот хилэл катләм пә тўвәм вер, хулмал кемән, лўв хотлалән сәма питәм хуләмсот һийәлхус ләлэсты верәтты йох әктәс пә нәл хон йўпел элты Дан унты һухәлсәлы,

15 Аврам атәлән ләлә йохлал ар похла ортсәлы, һухләм ътлал элты йōхәтсәлы пә ләләсман нōх питэс, пә Хова унты, Дамаск элты ъвәс пела ләләсман һухәлсәлы.

16 Аврам ләлән мōщатәм тащәт-пōрмасәт йōхлы керәтсәлы, Лот хилэл пōрмаслал пилән йōхлы туслы, нәңат пә хōйатәт ищи йōхлы туслы.

Аврам Мелхиседек пилән уйтантыйәл

17 Кедорлаомер хон пә лўв пилэлән улэм хонэт элты нōх питмал йўпийэн, йōхлы йўвмалән, Шаве лот мўвэн, Содом хон лўв йэщалтәл этәс, щит ин Хон лот мўва айәлла;

18 пә Мелхиседек, Салим хон, һаң пә ўна ким тус, лўв Нўм Турма йир верты хōйата ус,

19 щәлта лўвела Турәм элты йәм вохәс пә йастэс: «Аврам Нўм Турәмән йәмән ат мәла, турәм пә мўв Тайты ът элты,

²⁰ пә Нүм Турма йаьм йасэң ат йастэлэт, хорахщет нәң йошена миймал урәңән». Аврам шитәм Өтлал элты лүвелә и йаңметәл мәс.

²¹ Щәлта Содом хон Аврама йастәс: «Хйатлам мәнәма мийалән, пөрмаслам нәңена хйалән».

²² Аврам пә щиты Содом хон пела йастәс: «Турәм Куща Нүм Турмем пела, турәм пә мұв Тайты Өтәм пела йошем нөх шәшләм пә йасэң мәләм,

²³ и сөхәм, и кел нәң пөрмаслан элты әт уләм, щәха нәң әт ат йастәсэн: 'Аврам ма ташәңа версәм',

²⁴ мәнәма нәмәлты әт мосәл, ләләсәм йохәт ләвәм Өт түмпийән пә ма пиләмән йаңхәм хйатәта ортты пөрмас түмпийән; Анер, Эшкол пә Мамре, шитәм пөрмасәт элты, лывилала мосты арат ат үлэт».

15

Турәм йастантәпса Аврам пилән

¹ Щи верәт хәщәм йүпийән Турәм Куща уләмән Аврам пела йастәс: «Ал пәла, Аврам; Ма нәң сайләпсайән, нәң мойләпсайән шек ун».

² Аврам йастәс: «Вөсху Турәм Куща! Мүй Нәң мәнәма мәлән? Ма һаврәм әт тайләм, пөрмасәм пә ташем, Дамаск вош элты улты, Елиезер нәмпи хот шавиты кущайәма хәщәл».

³ Щиты Аврам йастәс: «Нәң мәнәма һаврәм әт мәсэн, щишән, ма хотәмән сәма питәм митхуйәма хотәм пә ташем хәщәл».

⁴ Щәлта Турәм Куща лүвелә йастәс: «Лүвелә хотән пә ташен әт питәл, туп хй нәң элтән тыйәл, щитәна нәң ташен питәл».

⁵ Щәлта Турәм Куща лүвел ким этәлтәслы пә йастәс: «Турәм хәр пела ванта пә хусәт лүңталән, лүңәтты верәтлән ки». Пә лүвелә йастәс: «Щи арат нәң тыхлән питәл».

⁶ Аврам Турәм Куща йасәңа эвләс, щишән Турәм Куща лүвел вещьката лүңәтсәлы.

⁷ Щәлта лүвелә йастәс: «Ма Турәм Куща, Ма нәңен Халдея мұвән улты Ур нәмпи тәха элты ты тусәм, тәм мұв нәңена тайты мәты урәңән».

⁸ Авраам пә йастәс: «Вөсху Турәм Куща! Мүй щирән ма мөштәләм щи мұв мәнәма питты вер?»

⁹ Турәм Куща лүвелә йастәс: «Хуләм тәла йүвәм нә мис, хуләм тәла йүвәм коза, хуләм тәла йүвәм ош, горлица вой пә энәмты голубь вой Мәнәм тұва».

¹⁰ Аврам щиты щи верәс, пә войлал хүватлал щирән хөл кәтна ващсәлы, и пеләклал кимет пеләклал йәщәлт пөтсәлы; туп төхлән войңилал кәтна әт эвәтсәлы.

¹¹ Вой хәлайәт хөща күркәт, хулхәт, вөрңайәт йөхәтсәт; пә Аврам лывилал йәл воштәслы.

¹² Най лөңәмән Аврам так олма питәс, щәлта тўрма лүв элтәл питәс пә пәлщамән йөхәтса.

¹³ Щәлта Турәм Куща Аврама йастәс: «Уйты, нәң элтән тыйты мирән па мұва касләм хйатәта питләт, тынлы-пеллы рупата һүрты питләт, пә щиты йәрмәлты уләпсайән һәлсәт тәл улты питләт,

¹⁴ туп Ма щи мир хөща сүт верләм, хй хөща лыв тынлы-пеллы рупата һүрты питләт; щи йүпийән лыв ташлал-вещлал пилән йөхәтләт,

¹⁵ нәң пә йәмән ацилан хөща мәнлән, нуптән йәма улман ил лоттәлайән;

¹⁶ туп хилылан һаврәмәт тыйәлт йөхлы йөхәтләт, хун амор йох атәм верәт тәкәнты үша йиләт».

¹⁷ Най лөңәмән пәтлама йис, пә щи, пусңиләты кур сәма питәс пә тўт һәләм пусәң пилән кәтна эвтәм войәт күтән мәнәс.

¹⁸ Щи хәтәлән Турәм Куща Аврам пилән йастантәпса верәс, йастәман: «Тәм мұв йәллы улты һаврәмлана Ма мәләм, Египет йөхан элты Евфрат ас унты:

¹⁹ кен йох, кенез йох, кедмон йох мұвәт,

²⁰ хет йох, фerez йох, рефа йох мұвәт,

²¹ амор йох, ханаан йох, гергес йох пә иевус йох мұвәт».

16

Агарь пә Измаил

- ¹ Сара Аврам ийикела һаврэм ат тайәс. Лүв хощайәл Египет мұв нә, Агарь нәмпи митнә ус.
- ² Аврам пела Сара щиты йастәс: «Турәм Кушайән һаврэмән ат партсайәм. Мәна, митнәнем пилән ула. Мосәң, лүв мәнәма һаврэм тайты питәл». Аврам Сара йасңәт пела хуләнтәс.
- ³ Щиты, Ханаан мұвән йаң тәл улман йүпийән, Сара Аврам ийикела Египет мұв Агарь митнәңәл ай нәна тайты мәслы.
- ⁴ Аврам Агарь пилән ус, пә лүв нә щирән лавәрта йис. Щиты питмал кемән, лүв куща нәңәл элты лүвел унашәк тайты питсәлы.
- ⁵ Сара Аврама йастәс: «Ма һәңена митнәнем мәсәм; лүв һаврэм щирән ул пә мәнәм нәмәлтыяа ат тайләлы. Щишән, һәң урңенән ма лыкән этлайәм; Турәм Куща мәнәма пә һәңена сүт верты Өта ат ул».
- ⁶ Аврам Сара пела йастәс: «Лүв һәң митнәңен, мүй ләңхалайән, щит лүв пиләлән вера». Щишән, Сара митнәңәла рупата һурты партәс пә Агарь лүв элтәл хонтас.
- ⁷ Турәм Куща ангел тал хишәң мұвән йик үты үс пүңәлән, Сур пела мәнты йушән, лүвел йәйтсәлы.
- ⁸ Пә йастәс: «Агарь, Сара митнә, хәлща йӘхәтсән пә хәлта мәнлән?» Лүв йастәс: «Ма Сара куща нәнем элты хөнтәләм».
- ⁹ Турәм Куща ангел лүвела йастәс: «Куща нәңен хәща йӘхлы мәна пә лүв пеләйәл хуләнәтә».
- ¹⁰ Щәлта Турәм Куща ангел лүвела йастәс: «Энәмты тыхлән щи лӘват ара верләм, лүңәтты йур ат йӘхәтәл».
- ¹¹ Хәлна Турәм Куща ангел лүвела йастәс:

«Һәң ин һаврэм щирән уллән
пә пӘх сәма пәйәтлән,
Измаил* нәмән лүвел пӘнлән,
Турәм Куща һәң лавәрт уләпсайән хултсәлы;

¹² лүв ут вой иты хәйәтәт күтән улты питәл:
лүв иса мир йәщәлт питәл,
мир пә лүв йәщәлтәл питәл,
йайлал-апщилал пилән күтәңа улты питәл».

¹³ Щишән, Агарь лүв пиләлән пөтәртәм Турәм Куща нәмән мәслы: «Һәң – Мәнәм ватман тайты Турәм». Щиты лүв йастәс: «Йәна тәта, Мәнәм ватман тайты Өт, ма ватсәм».

¹⁴ Щишән, щи йик үты үс щиты әйәлтлә: Беэр-лахай-рои†. Кадес лот пә Баред вош күтән лүв ул.

¹⁵ Агарь Аврама пӘх сәма пәйтәс; Агарь элты тайәм пӘхәл Аврам Измаил нәмән пөтсәлы.

¹⁶ Аврама һийәлйәң хут тәл ус, хун Агарь Измаил пӘхәл сәма пәйтәс.

17

Эвәтты щир йастантәпса

- ¹ Аврама йәрсот йәрәтйәң тәл ус, хун Турәм Куща лүв йәщәлтәл әтәс пә лүвела йастәс: «Ма Иса Верәтты Турәм, Ма йәлпемән йәңха пә вәцката ула;
- ² Ма йастантәпсайәм мин күтәмәнән верләм пә щәлта шек-шек ара һәңен рутмәлтләм».
- ³ Аврам мұва хөмта рәкнәс. Турәм пә лүв пиләлән йәллы пөтәртәс пә щиты йастәс:
- ⁴ «Тәм Ма йастантәпсәм һәң пиләнән: ар сыр мир ащияа һәң питлән,
- ⁵ Аврам нәмен хәйлән, пә тәлта йәллы һәң нәмен питәл: Авраам*, Ма һәңен ар сыр мир ащияа верләм;

* **16:11** 16:11 Измаил – (евр.) «Турәм хуләл»; † **16:14** 16:14 Беэр-лахай-рои – (евр.) «Мәнәм ватман тайты Лыләң Өт нәм тайты йик үты үс»; * **17:5** 17:5 Авраам – (евр.) «ар сыр мир ащи»;

6 пә шек-шек нәңен рутмәлтләм, пә нәң элтән Ма ар сыр мир этәлтәләм, пә хонәт нәң элтән этләт;

7 Ма йастантәпсайәм мин күтәмәнән пә йәллы улты нәң һаврәмлан пилән верләм, щит веккеша улты йастантәпса, щиты Ма нәң Турмена пә нәң йүпен һаврәмлана Турма улты пилләм;

8 ин нәң па мүвәң хойат иты улты Ханаан мүвен нәңена пә нәң йүпенән рутәмты һаврәмлана хөл мәләм, веккеша тайты мәләм; пә лывилала Турма улты пилләм».

9 Щәлта Турәм Авраама йастәс: «Нәң пә нәң пелкен элты Ма йастантәпсайәм тўңа-щира веры, нәң пә нәң йүпенән энәмты һаврәмлан пә йәллы улты лыв һаврәмлал һаврәмәт ищи.

10 Щит Ма йастантәпсайәм, щит мин күтәмәнән пә нәң йүпенән йәллы улты нәң һаврәмлан һаврәмәт пилән тўңа-щира верты верән ул: хөл йох рут сәма питәм йох һаврәмәт пилән эвәтты щира† пиләт;

11 хөл йох хойатәта сәма питәм йох һаврәмәт пилән эвәтты щир вераты: щит Ма нын пиләнән йастантәпсайәм поса пиләт.

12 Кашәң сәма питәм йох һаврәм нын рутлән хоща, нәң пә нәң йүпенән энәмты һаврәмлан пә лыв һаврәмлал һаврәмәт хоща һийәл хәтлә йиталән эвәтты щирән ат верлайәт. Шөши хотән сәма питәм пә щел Өх сәхат па рут хойат элты лутәм Өт, хой әнтом нәң рутән элты, эвәтты щирән ат верлайәт.

13 Щишән, нәң хотәнән сәма питәм Өт пә щел Өх сәхат лутәм Өт эвәтты щирән ат верла, щиты Ма йастантәпсайәм нын эләнән веккеша йастантәпсайа пиләт.

14 Әт эвтәм йох хойат, хой эвәтты щирән әт верла, лүв мирәл элты эртла, Ма йастантәпсайәм шөппи үшмал урәңән».

15 Щәлта Турәм Авраама йастәс: «Сара имен пә ал айәлты Сара нәмалән, лүв нәмәл пиләт: Сарра.

16 Ма лүвел йәмән мәләм пә нәңен пөхән лүв элтәл мәләм; лүвел йәмән мәләм, пә мирәт лүв элтәл этләт, хонәт лүв элтәл этләт».

17 Авраам хөмта рәкнәс пә һәхән йөхәтса пә лүв сәхатәл йастәс: «Сот тәлпи ики элты пөх хун ул? Йәрсот тәлпи Сарра мүй щирән һаврәм сәма пайәтәл?»

18 Пә щәлта Авраам Турма йастәс: «Измаил күш кепә Нәң йәлпенән лылңа пә йәма ат ул!»

19 Турәм пә йастәс: «Вөллы нәң имен Сарра нәңена пөх сәма пайәтәл, нәң пә лүвел Исаак‡ нәмән пөнлән; Ма пә йастантәпсайәм лүв пиләлән веккеша йастантәпсайа верләм, пә лүв йүпелән улты һаврәмлала.

20 Измаил элты Ма нәңен ищи хултсәм: Ма лүвел йәмән мәләм, тыхләл ара верләм, пә шек-шек лүвел рутмәлтләм; кәтхөщияң кәнащ лүв элтәл сәма пилләт; Ма лүв элтайәл вөлаң мир этәлтәләм.

21 Туп Ма йастантәпсайәм Исаак пилән верләм, папуш и тәм пөрайән Саррайән нәңена тайты пөхән пилән».

22 Щитәлән Турәм Авраам пилән пөтәртты вөлуйәс пә нөх элләс.

23 Щи хәтәлән Авраам Измаил пөхәл эвәтты щирән версәлы. Пә лүв хотәлән сәма питәм йох хойатәт пә щел Өхәл сәхат лутәм Өтәт ищи щиты версәлы, хөты Турәм лүвел йастәс.

24 Авраама, эвәтты щир верәмән, йәрсот йәрәтияң тәл ус.

25 Измаил пөхәла эвәтты щир верәмән хуләмхөщияң тәл ус.

26 Вөллы щи хәтәлән Авраам Измаил пөхәл пилән эвәтты щирән версайтән.

27 Лүв пиләлән лүв хотәң йох хойатлал, лүв хотәлән сәма питәм пә па мир хойатәт элты щел Өх сәхат лутәм Өтәт хөл эвәтты щирән версайәт.

18

Авраам хуләм мойәң ху

† 17:10 17:10 эвәтты щир – еврейәт хоща сәма питәм йөх һаврәм һийәлмет хәтәлән ху пөрмасәл хоща лыпащ поңам шүкәл хөлт эвәтмәлә; ‡ 17:19 17:19 Исаак – (евр.) «лүв һәхәл»;

1 Мамре дуб йүхэң ут хоща, хятэл күтэп рүвэн пирщин хот овэл пүңэлэн Авраам омэсмалэн, лүв хощайэл Турэм Куща этэс.

2 Авраам сэмңилал нөх алэпсэлы пә шийалэслы, хулэм йох хойат лүв элтэл йэлэншэк лойлэт. Лывилал шийалэмал кемэн, пирщин хот овэл элты лыв хощайэл йэщалт хухэлмэс пә мүв унты ил нүрщэман өх пөнэс,

3 пә йастэс: «Вөлаң Куща! Нәң йәм сэмэн ма пелайэм ватлэн ки, Нәң митхуйэн хот мөхты ал мана;

4 күрлэн лөхэтты йикэн тулайты, щалта тәм йүх илпийэн щүтщаты,

5 ма пә һаң тулэм, нын сәмлэн лэщтэты урәңэн, щалта йэллы мәнты верэтлэты; ищипа щин нын митхуйэн хоща йөхэтсэты». Лыв йастэсэт: «Хөты пөтэртлэн, щиты веры».

6 Щалта Авраам пирщин хота, Сарра хоща, тэрматыман лөңемэс пә йастэс: «Хулэм мера арат йәм лат соращэк рүвта пә палэм һаң вера».

7 Щалта тащэл хоща Авраам хухэлмэс, мет йәм ай мис пөшэх пирыйэс, айкем митхуйэла мәслы пә щитэл лэтөт сора верты питэс.

8 Щалта вөй пә мис йик, пә йәлпа кавэртэм нөхи үс, пә лыв йәлпилалэн омэссэлы, лүв пә лыв пүңлэлэн йүх илпийэн лойэс. Лыв пә лэсэт.

9 Щалта лүвелә йастэсэт: «Сарра иимен пә хөта?» Лүв йастэс: «Тата, пирщин хотэн».

10 Итэл йастэс: «Папуш и тәм пөрайэн Ма нәң хощайэн па йөхэтлэм, пә Сарра иимен пөх тайты питэл». Сарра пә пирщин хот ов сайэн лойэс пә хулэнтэс.

11 Авраам пә Сарра уна пелка йүвэм хөйатнэн уснэн, Сарра нэ верлал йэтшэсэт.

12 Сарра һахэн йөхэтса пә лүв сәхатэл йастэс: «Үө, Ма пә, пирщамэмем йүпийэн, һаврэм мүй щирэн мөщатлэм? Иикем па пирэщ».

13 Турэм Куща Авраам пела йастэс: «Мүйә пә Сарра һахэс, йастэман: ‘Пирэщ турэмэн мүй щирэн ма һаврэм мөщатлэм?’

14 Турэм Кущайә мөлты лавэрт вер хун ул? Папуш, йастэм хятлэмэн, Ма нәң хощайэн йөхэтлэм, Сарра пә пөх тайты питэл».

15 Сарра пәлтамэс пә йастэс: «Ма ат һахсэм». Турэм Куща пә йастэс: «Анта, нәң һахсэн».

Содом вош тәлаңа хайты урәңэн Авраам пойкацәл

16 Щалта щин йох хөйатэт нөх лойсэт пә Содом вош пела мәтсэт; Авраам ищин лыв пиллэлэн төхишэк унты йәңхэс.

17 Щалта Турэм Куща йастэс: «Ма мүй верты үтщилэм, Авраам элты хәһатлэм хун?»

18 Авраам элты вөлаң пә йурәң мир йәна рутмәл, мүвэн улты мирэт хөл лүв хүватэлэн йәмэн мәлайәт,

19 Ма лүвелә щин урәңэн пирысэм, щәха лүв, һаврэмлала пә хилылала, Турэм Куща аләм йуш хүват, түңа-щира пә вешката улман, шушты ат партлэлы, Турэм Куща пә мүй Авраама йастэс, ищин верлэлы».

20 Турэм Куща йастэс: «Содом пә Гоморра вошнэн хөйатэт улэпса элты ар холлөпәң үв шащэл, кәрәкел шек лавэрт,

21 ил өхэллэм пә ватлэм, йәна мүй лыв щиты уллэт, хөты Ма хуллылэм, мосәң, анта, щит лэраплэм».

22 Щин хөйатнэн карэмәснэн пә Содом пела мәтсәңнэн; Авраам пә Турэм Куща йэщалт хөлна лойэс.

23 Авраам Лүв хощайэл ванашэк мәнэс пә йастэс: «Нәң кәрәкәң хөйатэт пилэн вешкат хөйатэт мүй па пәратлэлан?»

24 Мосәң, тәм вошән ветйәң вешкат хөйат ул? Пәр мөлты Нәң щин тәха пәратлэн, щита улты щин ветйәң вешкат хөйат урәңэн ат щальэтлэн?

25 Нәң щиты ат верлэн, вешкат хөйатэт атәм хөйатэт пилэн пәратлэлан хун, атәм хөйатэт иты вешкат хөйатэт сүтэтлылан хун, Нәң элтэн щит ат питэл! Иса мүй Сүт верты От йөвра верэл хун?»

26 Турэм Куща йастэс: «Содом вошэн ветйаң вещькат хойат Ма уйэтлэм ки, Ма лыв урңелэн хойл щи тәха щальэтлэм».

27 Авраам пә йастэс: «Ма пә Вёсху пилэн пётэртты йасңем хойна этэл, ма, тал хиш пә нампэр:

28 мосэң, ветйаң вещькат хойат унты вет туп ат тәрмэл? Нәң тәлаң вош щи ат тәрэмты вет хойат урәңэн пәратлэн хун?» Лүв йастэс: «Ат пәратлэм, һәлийаң вет щита уйэтлэм ки».

29 Авраам Лүв пиләлэн йэллы пётэртэс пә йастэс: «Мосэң, һәлийаң щита ликмэл?» Лүв йастэс: «Һәлийаң хойат урәңэн Ма щит ищи ат верлэм».

30 Щәлта Авраам йастэс: «Вёсху ат ат ликащәл, ма па йастәлэм: мосэң, щита туп хольман хойат питәл?» Лүв йастэс: «Ат верлэм, хольман щита ликмэл ки».

31 Авраам йастэс: «Ма пә Вёсху пилэн пётэртты йасңем хойна этэл: мосэң, щита хус ликмэл?» Лүв йастэс: «Хус урәңэн ат пәратлэм».

32 Авраам йастэс: «Вёсху ат ат ликащәл, ма и пуш па иньщәслэм: мосэң, щита йаң туп питәл». Лүв йастэс: «Йаң урәңэн ат пәратлэм».

33 Щәлта Турэм Куща мәнәс, Авраам пилэн пётэртты вольйәс; Авраам пә лүв улты тәхайәла йохлы мәнәс.

19

Лот ики лыңа хәцәм щир пә Содом пә Гоморра вошәң шүкатәм вер

1 Щи ангелнән йэтна пела Содома йохәтсәтән, хун Лот ики Содом вош овәт пүңәлән опсәс. Лот ики лынан кашаләмал кемән, нох лойәс пә лын йәщалтан мәнәс пә мұв унты, ох пөнман, ил һүрәс

2 пә йастэс: «Кущайңәлам! Митхуйән хота лөңатән пә холатән, күрлән лөхиталән, аләңсәхат нох килләтән пә йәллы нын йушән хұват мәнләтән». Лын пә йастәстән: «Анта, мин камән холләмән».

3 Лүв пә шек такан лынан пойәксәлы; пә лын лүв йүпелән мәтсәтән, пә лүв хотәла лөксәтән. Лүв йәм эпләң ләтөт пә паләм һаң верәс, пә лын ләстән.

4 Лын хойна ил ат олсәтән, хун Содом вош йох, айәл-унәлән, кашәң вош оләң элты, щи хот, керәтман, ләп үсәл.

5 Лот ики ким вохсәл пә лүвел йастәсәт: «Хөта нәң хөщайән холты йохтәм хойатңән? Лынан мұң хөщайәв ким тұвалән; мұң лын пиланән па краслыты ләңхалайув».

6 Лот ики лыв хөщайәл ким этәс, пә хөт овәл лүв йүпелән ләп тухәрсәлы,

7 пә йастэс: «Хәнам йох, атәм ал вераты;

8 тәта щи ма эвеңәлам, лын хойна йох хойат пилән ат устән; ма лынан нын хөщайән этәлтыллам, мүй ләңхалайты, лын пиланән вераты, туп тәм йохтәм хойатңәна нәмәлты ал вераты, лын ма мойәң хойатңәлам, ма лынан сайләты верәм ул».

9 Лывәт пә йастәсәт: «Ты йүва». Пә йастәсәт: «Тәм хойат па мұв элты йохтәм өт, пә мұңев сүтәтты үтцийәл? Ин мұң нәңәна лынан элты аршәк атәм верлув». Щәлта щи хойат, Лот ики, пүңла ипәртты питсәл, пә ов шүкатты үтщисәл.

10 Щиңәңща щи йохнән йошлән ким һиншәмтыслән пә Лот ики йөхи һәрәмәслән, пә ов ләп тухәрсәлән;

11 ов пүңәлән уләм хойатәт айәл-унәлән сәмлы пайәтсәлән, щисән щитәт, ов кәшман, воллы шукащәт.

12 Щи йохнән Лот ики пела йастәсңән: «Хөйтылан тәта хойна улләт? Веңлан мүй, пөхлан мүй, эвилан мүй пә па хойатлан тәм вош элты хой йәл тұвалән,

13 мин тәм тәха иса тала верләмән, Турэм Куща унты шек ун холләпәң үв тәм мөхет уләпса элты йохтәс, щисән, Турэм Куща тәм тәха иса тала верты урәңән минәмән китсәлы».

14 Лот ики ким этәс пә веңа верты үтцийәм өтңилал пилән пётэртәс, пә йастэс: «Нох лойатән, тәм тәха элты мәнәтән, Турэм Куща тәм вош пәратләлы». Туп лын лүвәла ат әвәлсәтән.

15 Алэңсэхата йўвмалэн, ангелнэн Лот ики тэрматты питсэлэн, щиты йастэман: «Нõх кила, имен пã эвеңэлан уйалэн, тãлта йэл мánаты, нынана лылңа хãщты урэңэн, вош атэм верэт нãнена ат ат хойсэт».

16 Лўв пã ат тэрматыйэс, щিশэн, щи хõйатнэн лўвел пã лўв имел пã лўв эвеңэлал йошлэн элты катэлман, ўслэн пã вош кимпийа туслэн, Турэм Куща йãм сэмэн Лот ики пела ватмал урэңэн.

17 Вош кимпийа лывилал тўвманэн, итэл йастэс: «Нãн лылэн шавийи; йõхлы ал ванта пã тãм пайлы мўвэн ил ал лойлыя; нãн ат ат пãртсэн, Кев ўрэн шаваща».

18 Лот ики пã лынана йастэс: «Анта, Вõлаң Куща!

19 Тãта щи, Нãн митхуйэн пела Нãн йãм сэмэн ватсэн, ма улэпсайэм шавиты урэңэн Нãн щи лõват йãм версэн; туп ма Кев ўр унты хухэлты ат верэтлэм, тãм шук элты ат шаващсэм пã лылңа ат хãщсэм,

20 тўм воша хухэлты ваншэк, лўв ай; щи хухэлты мánэм эслы, – лўв ай; лылэм па шавилэм».

21 Пã лўвела йастэс: «Нãн урэненэн щит Ма па верлэм: нãн айэлты вошен ат шўкатлэм;

22 тэрматыя, щита хãнэма, нãн щи ат йõхэттэн унты Ма верэм верты ат верэтлэм».

Щишэн, щи вош Сигор* нэмэн мãса.

23 Най нõх этэс, хун Лот ики Сигор унты йõхтэс.

24 Щãлта, Турэм Куща Содом пã Гоморра вошнэн Турэм Куща элты турэм элты тўтэн кевэтэн пã тўтэн йэрт иты шошэпсэлы,

25 щи вошнэн, пã щи пайлы мўвэт, пã щи вошнэн хõл хõйатэт, пã мўвэн энмэм õтэт хõлалтсэлы.

26 Лот ики йўпийэн йўвэм имел йõхлы аңкэрмэс, пã сõлаң акла мõхты йис.

27 Авраам алэңсэхат алэң нõх килэс пã щи тãхайа мánэс, хõта Турэм Куща йэщалт щи йэлпийэн лойяс,

28 Содом пã Гоморра вошнэн пã йõхан лэпэн улты мўвэт пела аңкэрмэс пã кашалэслы: щи мўв элты, алэм кур иты, пусэң нõх этэс.

29 Щиты ус, хун Турэм пайлы мўв вошэт пãратсэлы, Турэм Авраам нõмэсэн иса тãйсэлы пã вошэт шўкатэм тãха элты Лот ики йэл китсэлы, хõта Лот ики ус.

Лот ики пã лўв эвеңэлал

30 Сигор элты Лот ики мánэс, Кев ўрэн эвеңэлал пилэн улты питэс, лўв Сигор вошэн улты пãлэс. Щита эвеңэлал пилэн хõшапэң кев лыпийэн ус.

31 Щãлта õпел апщела йастэс: «Ащемэн пирэщ, пã йõх хõйат тãм мўвэн аңтом, мин пилэмэнэн улты урэңэн, хõты мўв лõватэн уллыял,

32 щишэн, ащемэн ўнайэн йищэлтэлэмэн, пã ащемэн элты рутэмэн йэллы тулэмэн».

33 Щи атэн лын ащан йищэлтэслэн; ун эвел лўв хõщайэл лõнтыйэс; ащел пã ат уйтэс, хун лўв õллыяс пã хун нõх килэс.

34 Кимет хãтэл õпел апщела йастэс: «Мõлхатэл ма ащем хõща лõнтысэм; тãм ат лўвел ўнайэн па йищэлтэлэмэн; пã нãн лõнтыя, ащемэн элты рутэмэн йэллы тулэмэн».

35 Щи ат ащан ўнайэн па йищэлтэслэн; пã ай эвел лўв хõщайэл лõнтыйэс; ащел па ат уйтэс, хун лўв õллыяс пã хун нõх килэс.

36 Щиты Лот ики эвеңэлал лын ащан элты кинтак лавэрта йиснэн.

37 Ун эвел пõх тãйэс, нэмэн мãслы: Моав†. Лўв ин тãм унты моав йох ащи.

38 Ай эвел ищи пõх тãйэс, нэмэн лўвел мãслы: Бен-Амми‡. Лўв ин тãм унты аммон йох ащи.

20

Авраам пã Сарра Авимелех хон хõща

1 Авраам йэллы Морты мўв пела каслэс, Кадес лот пã Сур мўв кўтэн улты питэс; мõлты сыс Герар вошэн ус.

* **19:22** 19:22 Сигор – (евр.) «ай, айийэ»; † **19:37** 19:37 Моав – (евр.) «ащем элты» йаснэт хõрпи; ‡ **19:38** 19:38 Бен-Амми – (евр.) «ма мирэм пõх»;

² Авраам Сарра имел элты щиты йастэс: «Лүв ма нэ апщем». Авимелех, Герар вош хон, Сарра лүв хощайэл туты партсэлы.

³ Атэлэн улэмэн Авимелех хоща Турэм йохтэс пә лүвела йастэс: «Тәм ими үймен урәңэн нәң сорма питлән, лүв ики тайәл».

⁴ Авимелех пә щи нэ хоща ат кетмийэс пә йастэс: «Вөсху! Нүрлы мир пәр мүй пәрәтлән?»

⁵ Авраам мәнэм йастэс: «Лүв ма нэ апщем»? Сарра пә йастэс: «Лүв ма йайәм». Ма щит йәм нөмәсэн версэм пә йошлам сыстамэт».

⁶ Щәлта Турэм лүвел улэмэн йастэс: «Ма ищи уйәтләм, щит нәң йәм нөмәсэн версэн, щишән, нәңен Ма йәлпемән кәрэк элты сайләптәсэм пә лүв хощайәл нәңен кетәмты ат эсәлсэм»;

⁷ ин пә икелә имел йохлы мийи, лүв Турэм айкел туты хөйат пә нәң урәңән пойәкшәл, щиты нәң лылңа хәшлән; йохлы ат мälән ки, уйты, хотәң өтлан пилән нәң сорма питлән».

⁸ Авимелех аләңсәхат аләң нөх киләс, митйохлал хөл вохсәлы, щи йасңәт лывилал хөл пөтәртсәлы; пә щи хөйатәт шек пәлтәмәсәт.

⁹ Щәлта Авимелех Авраам вохсәлы пә лүвела йастэс: «Мүй нәң мүй пиләвән версэн! Мүй атәм вермем урәңэн нәң мәнэм пә ма хон мүвем ун кәрәка пайәтсән? Нәң ма пиләмән ат рәхты верәт версэн».

¹⁰ Щәлта Авимелех Авраама йастэс: «Хөты нәң нумәссән, тәмиты верменән?»

¹¹ Авраам йастэс: «Ма щиты нумәссәм, тәм тәхайән Турэм элты пәлты вер әнтом пә ма имем урәңән ма веллайәм»;

¹² лүв пә йәна ма нэ апщем: лүв ма ащем эви, туп әнта ма аңтәм тайәм эви; щәлта ма имема йис»;

¹³ Турэм мәнэм ащем хот элты мүй хүват йәхты китмалән, ма лүвела щиты йастәсәм: «Щи лөват йәм вера, хөлта кепә мин ат йохәтләмән, иса ма элтәм пөтәрта: «Щит ма йайәм»».

¹⁴ Щәлта Авимелех ай пә ун йош вой, митйох пә митнәңәт Авраама мәслы; Сарра имел па йохлы мәслы.

¹⁵ Щәлта Авимелех йастэс: «Тәта щи, ма мүвем нәң йәлпенән; ула, хөта нәңена ләщәләл».

¹⁶ Саррайа пә йастэс: «Тәта щи, ма нәң йайәна щөрәс сикль щел өх мәсәм; тәм мойләпса нәңена, нәң хөйәтлан ат уйәтләл, нәң иса вәщкәт пә нәмәлты атәм ат версэн».

¹⁷ Щәлта Авраам Турэм пела пойәкшәс, пә щәлта Авимелех, пә лүв имел, пә лүв митнәлал Турәмән хөл йәмәлсайәт, пә лыв һаврәм тайты питсәт»;

¹⁸ Авраам Сарра имел урәңән Авимелех хотән һаврәм тайты вер Турэм Куща вөлытыслы.

21

Исаак сәма питәм вер

¹ Турэм Куща, йастымал щирән, Сарра пела щи арат йәм ус пә, хөты лүвела йастылыиәс, щиты версәлы.

² Сарра лавәрта йис пә Авраама пөх сәма пайтәс, Авраам пирщамәм йүпийән, вөллы щи пөрайән, хөты Турәмән лүвела йастылыса»;

³ Авраам лүв хощайәл сәма питәм пөхәла, Саррайән лүвела тайәм пөхәла, Исаак нәм пөнәс»;

⁴ щәлта, Авраам Исаак пөхәл эвәтты щирән һийәлмет хәтәлән версәлы, хөты Турэм лүвела партәс.

⁵ Исаак пөхәл лүв хощайәл сәма питәмән, Авраам нуптәл сот тәл ус.

⁶ Сарра йастэс: «Турәмән һәхты партсайәм; хөй ма элтәм хуләл, ма пиләмән һәхты питәл».

⁷ Щәлта па йастэс: «Хөй Авраама, лулән, йастэс: «Сарра һаврәм эсәмән лапәтты питәл»? Лүв пирща йүвмал йүпийән ма пөх тайсәм».

⁸ һаврәм энмәс пә эсәм элты вөлытса; Исаак эсәм элты вөлытәм хәтәлән Авраам йәм ләтотәң пәсан верәс.

Агарь пә Измаил воштылайңән

⁹ Щәлта Сарра кашаләслы, хөты Египет нә Агарь тайәм пөх лүв Исаак пөхәл элты һәхәл,

10 пә Авраама йастәс: «Тәм митнә пӧхәл пилән вошты, ищипа тәм митнә пӧх ма Исаак пӧхем пилән нәң хайты ташен ортты әт питлӧлы».

11 Авраама щит щикем әт лӧщәлӧс, Измаил ищи лӧв пӧхәл ус.

12 Турәм пә Авраама щиты йастәс: «Нӧпсән әт ат шәкәл энәмты пӧхен пә митнәңен урәңән; мүй Сарра нәңена йастәл, иса лӧвәл хуләнәта, туп Исаак хүват тайты тыхләнән Ма нәңена партәм һаврәмлам питлӧт;

13 митнәңен пӧх элты Ма ищи мир энмәлләм, лӧв ищи нәң һаврәмен».

14 Авраам аләңсәхат аләң киләс, һаһ пә йик тайты хир үс, пә щит иса Агарь ләкра пӧтсәлы, пә пӧхәл пилән лӧвәл йәл китсәлы. Агарь мәнәс пә Вирсавия тал хишәң мӧвән тәпәс,

15 хирән йиңкәл хӧлас пә пӧхәл варәс похәл илпийән хайсәлы,

16 щәлта йәлшәк мәнәс, и һол йӧвәтты хүватән ил опсәс. Щиты лӧв йастәс: «Энәмты пӧх пәрты щир ватты әт ләңхалайәм». Лӧв опсәс пә үвты питәс пә холлӧс;

17 Турәм энәмты пӧх тӧр сый хултсәлы; Турәм ангел турәм элты Агарь үвалтсәллы пә йастәс: «Хӧты йисән, Агарь? Ал пәла; Турәм энәмты пӧх тӧр сый щилта, хӧта лӧв ул, хӧлтсәлы;

18 нӧх лойа, энәмты пӧхен нӧх лошәлты пә йошәл элты катлы, Ма вӧлаң мир лӧв элтәл этәлтәләм».

19 Щәлта, Турәмән йушән аһса пә, лӧв йик үты мӧв үс кашәлӧс, щит мәнәс, хирәл йикән тәкәптәслы пә пӧхәл йишәлтәслы.

20 Турәм энәмты пӧх пилән ус, лӧв энмәс, пә тал хишәң мӧвән улты питәс, һоләң-йухләң вой велты хуйа йис.

21 Фаран нәмпи тал хишәң мӧвән лӧв ус; Египет мӧв элты аһтәлән нәңән үса.

Авраам пә Авимелех йастантәпса версәтән

22 Щит ишән Авимелех хон, Фихол ләл йох кушәйәл пилән, Авраама йастәс: «Турәм иса нәң пиләнән, мүй вер кепа нәң әт верлән;

23 щитшән, Турәм ватман мәнәма тәта йасәң мийа, нәң мәнәма, ма пӧхема, ма хиләма атәм әт верлән; хӧты ма нәң пиләнән йәма верәт версәм, хун нәң тәм мӧва улты йӧхәтсән, щиты нәң па, ма пиләмән пә тәм мӧв пилән, верәт верты питлән».

24 Авраам йастәс: «Ма йасәң мәләм».

25 Авраам Авимелех пәла туп йик үты мӧв үс урәңән үшмащәс, Авимелех митйохәтән нӧх үйәм урәңән.

26 Авимелех пә йастәс: «Әт уйәтләм, хӧй щит верәс, нәң пә мәнәма әт йастәсән; ма щит элты ин тәм унты әт хуллысәм».

27 Щәлта Авраам ошәт пә мисәт үс пә Авимелеха мәслы, щиты лын йастантәпса версәтән.

28 Лапәт нә ош вой тащ элты Авраам атәлт үслы.

29 Авимелех пә Авраама йастәс: «Мӧйә лапәт нә ош нәң атәлт үсән?»

30 Авраам йастәс: «Тәм лапәт нә ош ма йошем элты үйи, щит щәха нумты урәңән, тәм йик үты мӧв үс ма хирсәм, лӧв мәнәм».

31 Щитшән, щит лот Вирсавия* нәмән мәслы, щита лын күтәнән йасәң мәстән.

32 Щиты лын Вирсавия нәмпи тәхайән йастантәпса версәтән. Авимелех хон лӧв Фихол ләл йох кушәйәл пилән лойсәт пә филистимәт мӧва йӧхлы мәтсәт.

33 Вирсавия хӧща Авраам дуб йӧхәң йохәм опсәс, щита Турәм Кушә пәла, веккеша улты Турәм пәла, пойәкшәс.

34 Авраам филистимәт мӧвән әл йӧхтылыты хӧйәт щирән йәм хӧв күт ус.

22

Авраам эвалты вер Турәм арталәс

1 Щиты ус, Турәм щит верәт йӧпийән Авраам эвалты вер арталәслы. Пә щиты лӧвәла йастәс: «Авраам!» Лӧв йӧхлы йастәс: «Ма щит».

* **21:31** 21:31 Вирсавия – (евр.) «йасәң мийәм йик үты мӧв үс» мүй пә «лапәт ӧт йик үты мӧв үс»;

² Турэм йастэс: «Сам вѡшэн тайты аратэл и пѡхен, Исаак пѡхен, уйи пѡ Мориа мѡва мѡна; пѡ щита и кев ѳр Ма нѡнен алѡлэм, щита лѡвел йира туты урѡнэн нѡх ѳщиты».

³ Авраам алѡнсѡхат алѡн нѡх килѡс, осѡл войѡл нѡх киртсѡлы, кѡт энѡмты митху пѡ Исаак пѡхѡл пѡтэн ѳслы; йир ѳщитты урѡнэн тѳт йѳх хѡлытѡс, пѡ щѡлта нѡх лѡйѡс пѡ Турэм алѡм тѡха пѡла мѡнѡс.

⁴ Хулмет хѡтѡлэн Авраам хѡвелта щѡ тѡха шѡйалѡслы.

⁵ Энѡмты митхуйѡна Авраам йастѡс: «Нын тѡта осѡл войѡн пѡлэн хѡщатѡн, мин пѡ пѡхем пѡлэн тѡхи мѡнлѡмѡн пѡ пѡйѡкщѡлмѡн, пѡ щѡлта нын хѡщѡйѡн йѡхлы йѡхѡтлѡмѡн».

⁶ Авраам йир ѳщитты тѳт йѳх ѳс, пѡ Исаак пѡхѡла шѡнша пѡтсѡлы; лѡв пѡ йѡша тѳт пѡ кеши ѳс, пѡ лын йѡха мѡтсѡтѡн.

⁷ Щѡлта Исаак Авраам ащѡл пѡла пѡтѡртты пѡтѡс, пѡ йастѡс: «Ащѡйѡ!» Лѡв пѡ йѡхлы йастѡс: «Хѡты, пѡхийѡ». Пѡхѡл йастѡс: «Тѡта тѳт йѳх пѡ тѳт, хѡта пѡ йира ѳщитты ош пѡшѡх?»

⁸ Авраам йастѡс: «Турэм Лѡвѡла йира ѳщитты ош уйѡтѡл, пѡхийѡ». Пѡ лын йѡха йѡллы мѡтсѡнѡн.

⁹ Щѡлта Турэм йастѡм тѡхайѡ йѡхѡтсѡтѡн; Авраам щѡта йирасты нѡрѡм верѡс, тѳт йѳхѡт пѡнѡс, пѡ Исаак пѡхѡл йѡрман йирасты нѡрма йѳхѡт элты пѡтсѡлы.

¹⁰ Щѡлта Авраам нѡншѡмтыѡс пѡ кеши алѡмѡс, пѡхѡл пѡткѡты урѡнѡн.

¹¹ Туп Турэм Куща ангѡл турѡм элты лѡв пѡлайѡл ѳвалтѡс: «Авраам! Авраам!» Лѡв йастѡс: «Ма щѡ».

¹² Ангѡл йастѡс: «Пѡхен элты йѡшен ал алми пѡ лѡв пѡлѡлэн нѡмѡлты ал верѡ, ин Ма уйѡтлѡм, Турэм элты нѡн пѡллѡн, пѡ аратѡл и пѡхен Мѡнѡма мѡты ѡт щѡлѡтсѡн».

¹³ Щѡлта Авраам йѡхлы ѡнкѡрмѡс пѡ кѡщѡлѡслы: тѡта щѡ, лын йѡпанѡн хѡш пѡхѡлѡн оѡѡтлѡлѡн ош йѡвѡртымѡл. Авраам мѡнѡс, ош ѳслы пѡ пѡхѡл йѡкѡна йира ѳщитты туслы.

¹⁴ Авраам щѡ тѡха нѡмѡн мѡслы: Иѡгова-ирѡ* . Щѡшѡн интѡм унты йастѡла: «Турэм Куща кевѡн уйѡтты пѡтлѡ».

¹⁵ Щѡлта Турэм Куща ангѡл кѡмет пѡш турѡм элты Авраам пѡла йѡсѡн тѡйѡс

¹⁶ пѡ щѡты йастѡс: «Мѡнѡмѡн йѡсѡн мѡлѡм, Турэм Куща йастѡл, тѡм вер вермен урѡнѡн, нѡн пѡхен, аратѡл и пѡхен ѡт щѡлѡтсѡн,

¹⁷ щѡшѡн Ма нѡнен ар йѡмѡн мѡлѡм пѡ нѡн тыхѡл тѡлѡн арѡл арѡ йѡл, турѡм хусѡт арѡта пѡ щѡрѡс сѡл сѡй хѡш арѡта; лѡв пѡллѡлѡн лѡлѡсты ѡтѡт вошлѡл нѡн тыхѡл тѡлѡн лѡв йѡшлѡла пѡйѡтлѡлѡл;

¹⁸ нѡн тыхлѡн хѡват мѡв лѡватѡн улты мирѡт хѡл йѡмѡн мѡлайѡт нѡн Ма йѡсѡма хултмѡмен урѡнѡн».

¹⁹ Щѡлта Авраам энѡмты митхуйѡнѡлѡл хѡщѡ йѡхтѡс, пѡ щѡлта хѡл йѡха Вѡрсѡвияѡ мѡтсѡт; Авраам Вѡрсѡвия тѡхайѡн улты хѡщѡс.

Нахор тыхѡл тѡл

²⁰ Щѡ верѡт йѡпѡийѡн Авраам айкѡлѡн йѡхѡтсѡ, йастѡсѡ: «Нахор апщѡна Мѡлка имѡл ищѡ пѡхѡт сѡма пѡйѡтмѡл;

²¹ олѡн ѡтѡл Уц, Вуз апщѡл, Кѡмуил, Арам ащѡ,

²² Кѡсед, Хѡзо, Пѡлдаш, Идлѡф пѡ Вѡфуил».

²³ Вѡфуил элты Ревѡкка сѡма пѡтѡс. Нѡйѡл пѡх Мѡлка сѡма пѡйтѡс, Нахор икѡла, Авраам апщѡйѡ.

²⁴ Нахор Рѡума нѡмпи ай нѡнѡл Тѡвах, Гѡхам, Тѡхаш пѡ Мѡаха ищѡ сѡма пѡйтѡс.

23

Сѡрра шѡвиты урѡнѡн Авраам мѡв щѡн лутѡл

¹ Сѡрра улѡм нуптѡл сот хус лѡпѡт тѡл арѡт ус: щѡт Сѡрра улѡм тѡлѡт;

² Кириѡф-Арѡа хѡщѡ, щѡт ин Хѡврон, щѡта Хѡнаан мѡвѡн Сѡрра пѡрѡс. Авраам лѡв урѡнѡлѡн холлѡты пѡ йѡрнѡлтыты йѡхтѡс.

* **22:14** 22:14 Иѡгова-ирѡ – (евр.) «Турэм Куща уйѡтѡл»;

³ Щалта пәрэм Өтэл элты йэлшэк мәнэс пә хет йох пилэн пӨтэртты питэс, пә йастэс:

⁴ «Ма нын хОщайэн пүңэлта йОхтэм пә мўвемэм хОйат, пәрэм Өтэм ил шавиты урэңэн мәнэма йОра тайты мўв тыныйаты».

⁵ Хет йох Авраама щиты йОхлы йастэсэт:

⁶ «Куща ики, мўн йасцева хулэнта; нәң мўн күтэвэн Турэм кәнащ; мет йәмшэк лоттэты тәхайлувэн нәң пәрэм Өтэн шавийи; мўн йОра лоттэты тәхайлувэн нәң пәрэм Өтэн шавитэн урэңэн, нэмэлты хОйат мўн элтэв нәңена шОппи йасэң ат йастэл».

⁷ Авраам нОх лойэс пә щи мўв мир пела, хет йох пела, Ох пОнман, ил һүрэс;

⁸ пә Авраам лывилала йастэс: «Нын щиты кашащлэты ки, пәрэм Өтэм ат лоттэсэм, щишэн, мәнэм хулэнталэн, Цохар пОх Ефрон ма урңемэн иңщэсаты,

⁹ лўв мўв хәрэл сылэн Махпела хОща улты хОшапәң кев, лоттэты урэңэн, мОрт тынэн мәнэма нын ватман ат тынылы».

¹⁰ Ефрон пә хет йох күтэн опсэс; пә щалта Ефрон, хет ху, вошәң пушасэл ун ова лОңтыты хет йох хОл хулман, Авраам пела щиты йастэс:

¹¹ «Анта, кущайэм, мәнэм хулэнты: мўв хәр пә щита улты хОшапәң кев ма нәңена мәлэм, мирэм ватман, нәңена мойлэлэм, нәң пәрэм Өтэн лотты».

¹² Авраам щи мўвәң мир йэщалт, Ох пОнман, ил һүрэс,

¹³ пә, мир хулэтман, Ефрон пилэн пӨтэртэс пә йастэс: «Ма пелайэм хултмәлэн ки, ма нәңена щи мўв хәр урэңэн тын мәлэм; ма элтэм үйи, пә ма пәрэм Өтэм щита лоттәлэм».

¹⁴ Ефрон Авраам пела йОхлы пӨтэртэс пә йастэс:

¹⁵ «Кущайэм! Мәнэм хулэнта: щи мўв тынәл щел Охән һәлсот сикль*»; нәңена пә мәнэма щит мўй ар? Пәрэм Өтэн лотты».

¹⁶ Авраам Ефрон пилэн кашащэс пә Ефрона Авраам щел Ох пусмеклэс пә мәс, мўй арат лўв, хет мир хулэтман, йастэс, щел Охән һәлсот сикль, вОсийох тынасты щирән.

¹⁷ Щиты Ефрон мўв хәр, Махпела хОща, Мамре пүңэлән, щи тәха пә щита улты хОшапәң кев, керәтман энәмты йүхәт пилән,

¹⁸ щит иса, вошәң пушас ун ова лОңтыты хет йох ватман, Авраам йоша питэс.

¹⁹ Щи йүпийән Авраам, Сарра, лўв имел, лоттэслы, Махпела хОща улты хОшапәң кев лыпийән, Мамре пүңэлән, щит тәм пОрайән Хеврон вош, Ханаан мўвән.

²⁰ Щиты хет йох элты мўв хәр Авраам йоша питэс, пә щита улты хОшапәң кев, лўв мОхилал лоттэты урэңэн па.

24

Исаак пә Ревекка

¹ Авраам пирщамәса пә тәллал арәт усәт. Турэм Кущайән кашәң вер хОща Авраам йәмән мәса.

² Щалта Авраам хотәлән улты, лўв тайты хОл мОлтылал лэщатты, куща митхуйәла йастэс: «Ма пещем илпийа йошен пОнылыи

³ пә Турэм Кущайән, опәл Турәмән пә мўв Турәмән, мәнэма йасэң мийа, ханаан йох эвет элты, хОйат күтән ма уллэм, нәң ма пОхема нә ат үлән,

⁴ пә ма мўвема, ма энмәм мўвема йәхлән пә Исаак пОхема нә щилта үлән».

⁵ Митхуйәл лўвела йастэс: «Мосәң, тәм мўва щи нә ма пиләмән йиты ат кашащәл, мосәң, нәң мўвена, хОлща нәң этсән, пОхен туты мосәл?»

⁶ Авраам лўвела йастэс: «Ма элтэм пәллән ки, пОхем тОхи ал тўви;

⁷ Турэм Куща, опәл Турәм, ХОй ащем хот элты мәнэм сәма питәм мўвем элты үслы, пә ХОй мәнэм йасэң мәс, пӨтэртман: 'Йәллы улты һаврәмлана тәм мўв мәлэм', – Лўв ангеләл нәң йәлпенән китләлы, пә нәң пОхема щилта нә үлән;

⁸ нәң пиләнән щи нә йиты ат ки кашащәл, мәнэма мийәм тәм йасңен элты нәң веләк питлән; туп пОхем тОхи ал тўви».

* **23:15** 23:15 щел Охән һәлсот сикль – (евр.) щит 4.5 кила щел Ох;

9 Авраам куцайэл пещ илпийа митхуйэл йошэл пѳтсэлы пѳ лүвела йасэң мѳс.

10 Куцайэл верблюдѳт элты митхуйэл йаң верблюд үс пѳ мѳнѳс. Куцайэл элты ар сыр тынѳн мойлѳпсайѳт лүв пѳтѳн тѳйѳс. Месопотамия мўва, Нахор улѳм воша, лүв мѳнѳс.

11 Йѳм хўв мѳнман, лүв йѳтна пѳла йик үты мўв үс пўңѳлѳн, вош кимѳлѳн, верблюджал ил лойѳлттѳслы, щѳ пѳрайѳн, хун нѳнѳт йик алтты йѳхтылылѳт,

12 пѳ йастѳс: «Турѳм Куца, Авраам куцайѳм Турѳм! Тѳм хѳтѳл эви ма йѳщѳлтѳм киты пѳ Авраам куцайѳма щѳ лѳват йѳм ѳтѳлта;

13 тѳта щѳ ма, йик үты тѳхайѳн лойлѳм, пѳ вошѳн хѳйѳтѳт ѳвет йик ѳмѳртты йѳхтылылѳт;

14 и эви, хѳйѳа ма йастѳлѳм: ‘Сѳхта пўтѳн илшѳк ѳслыи, ма йик йищлѳм’, хѳй пѳ мѳнѳма йастѳл: ‘Йиңща, ма нѳн верблюджана па йищты мѳлѳм’, – щѳ эви щѳ Нѳн Исаак митхуйѳна Нѳн лѳщѳтсѳн; щѳиты ма мѳштѳлѳм, Нѳн ма Авраам куцайѳма щѳ лѳват йѳм ѳтѳлтѳсѳн».

15 Лүв хѳлна пойѳкщѳты ѳт йѳтшѳс, тѳта щѳ, сѳхта пўт лѳкра пѳнман Ревекка ѳтѳс, хѳй Вафуил элты сѳма питѳс, Вафуил щѳт Нахор пѳ Милка пѳх, Нахор пѳ Авраам апщѳи ус;

16 эви хѳрасѳн ус, ху сайѳн ѳт улѳм айлат нѳ. Лүв йик алтты тѳхайѳа ѳхлѳс, сѳхта пўтѳл тѳкѳптѳслы пѳ нѳхлы шушѳс.

17 Митху лүв йѳщѳлтѳл хухѳлмѳс пѳ йастѳс: «Сѳхта пўтѳн элты мѳнѳм йик йищты йѳша мийѳа».

18 Лүв йастѳс: «Йиңща, куцайѳм». Ищѳ мѳхты сѳхта пўтѳл йѳша ил ѳсѳлсѳлы пѳ лүвел йищѳлтѳслы.

19 Лүвел йищѳлтѳмал йўпийѳн йастѳс: «Верблюджан урѳнѳн йик ѳмѳртты ищѳи верѳтлѳм, мѳрта йищѳтѳл унты».

20 Ищѳи мѳхты йиңкѳл сѳхта пўтѳл элты хўрыѳа шошѳпсѳлы, щѳлта пѳ йик үты мўв үс хѳща йик ѳмѳртты хухѳлмѳс, щѳиты хѳл лүв верблюджал урѳнѳн йик ѳмѳртѳс.

21 Щѳи хѳйѳат мѳшйѳйѳн лүв пѳлайѳл вантѳс, шѳк такан нумѳсѳс, йѳна мўй Турѳм Куцайѳн йѳхтѳм йушѳл йѳмѳн мѳса.

22 Хун верблюдѳт йищты йѳтшѳсѳт, щѳи хѳйѳат нѳлѳн тѳйты сорнѳн луйѳт үс, и сикль шуп лавѳрт арат, пѳ кѳт сорнѳн йѳш сур кўсы, кашѳн ѳт йаң сикль лавѳрт арат, пѳ эвиѳа щѳитѳт мѳслы;

23 пѳ йастѳс: «Нѳн хѳй эви? Мѳнѳм йѳста, нѳн ащѳн хотѳн мўнѳв холты тѳха ул мўй?»

24 Лүв йастѳс: «Ма Вафуил эви, лүв Нахор пѳ Милка пѳх».

25 Щѳлта хѳлна лүвела йастѳс: «Мўн хѳщѳйѳв сорѳм тѳрѳн пѳ вой лѳпѳтты лѳт ул, холты тѳха ищѳи ул».

26 Щѳи хѳйѳат, ѳх пѳнман, ил нѳурѳс пѳ Турѳм Куца ишѳксѳлы,

27 пѳ йастѳс: «Турѳм Куцайѳа ун ишѳк йасѳн, Авраам куцайѳм Турѳма, Хѳй ма куцайѳм Лүв йѳм верѳлѳн пѳ Лүв вѳщкатѳлѳн ѳт хѳйсѳлы! Турѳм Куца тўн йушѳн куцайѳм апщѳл хѳта мѳнѳм туслы».

28 Эви хухѳлмѳс пѳ щѳт элты аңѳѳл хотѳн пѳтѳртѳс.

29 Ревекка Лаван нѳмпи йѳй тѳйѳс. Лаван йик үты тѳхайѳа щѳи хѳйѳат хѳща хухѳлмѳс.

30 Хун лүв нѳлѳн тѳйты сорнѳн луйѳт пѳ йѳш сурѳн тѳйты кўсѳт лүв апщѳл хѳща кашѳалѳс, пѳ Ревекка апщѳл йаснѳт хулѳс: «Щѳиты ма пилѳмѳн тѳм хѳйѳат пѳтѳртѳс», лүв щѳи хѳйѳат хѳща йѳхтѳс, пѳ тѳта щѳи, лүв верблюдѳт пўңѳлѳн йик үты тѳхайѳн лойѳл;

31 Лаван йастѳс: «Турѳм Куцайѳн йѳмѳн мийѳм хѳйѳат, мўйѳа кѳмѳн лойлѳн? Йѳхи лѳнѳа, хот пѳ верблюджан ѳлты тѳха ма лѳщѳтсѳм».

32 Щѳи хѳйѳат хѳта лѳнѳс. Лаван верблюдѳт ѳсѳлсѳлы пѳ сорѳм тѳрѳнѳн пѳ лѳтѳн мѳслы, пѳ щѳлта, лүвела пѳ лүв пилѳлѳн йѳхтѳм хѳйѳатлѳла, кўрлѳл лѳхѳтты йик тус;

33 пѳ пѳсан верса, туп лүв йастѳс: «Верѳм пѳтѳртѳтѳм унты лѳты ѳт питлѳм». Пѳ йастѳсѳт: «Пѳтѳрта».

34 Лүв йастѳс: «Ма Авраам митху»;

35 Турѳм Куца ма куцайѳм ар йѳмѳн мѳслы, пѳ лүв тѳщѳнѳа йѳс: ѳшѳт пѳ хор мѳсѳт, щѳл ѳх пѳ сорнѳи, митйѳхѳт пѳ митнѳнѳт, верблюдѳт пѳ ѳсѳл войѳт Авраама Лүв мѳс;

36 куцайэм Сарра имел, пирща йүвмал йүпийэн, куцайэма пӧх сэма пайтэс, пӧ Авраам куцайэм мүй тайэс, иса лүвелжа мэслы;

37 куцайэм ма элтэм йасэң үс, йастэман: ‘Ханаан йох эвет элты, хӧйтат күтэн ма уллэм, нӧң ма пӧхема нэ ал үйа,

38 пӧ ащем хота пӧ рутлам хӧща йӧңха, пӧ пӧхема нэ щилта үлэн’.

39 Куцайэма ма йастэсэм: ‘Мосэң, ма пилэмэн нэ ат мӧнэл’.

40 Лүв мӧнэма йастэс: ‘Турэм Куца, Хӧй йӧлпийэн ма уллэм, Лүв ангелэл нӧң пилэнэн китлӧлы пӧ йушен йӧмэн пӧртлӧлы, пӧ рутлам элты ащем хӧт элты пӧхема нэ үлэн;

41 мӧнэма мийэм йасӧен элты нӧң велӧк питлӧн, хун рутлам хӧща йӧхлӧн; лыв нӧңена нэ ат ки мӧлӧт, мийэм йасӧен элты велӧк питлӧн’.

42 Щӧлта йик үты тӧхайа ма тӧм хӧтӧл йӧхӧтсэм пӧ йастэсэм: ‘Турэм Куца, Авраам куцайэм Турэм! Нӧң ма мӧнты йушем йӧмэн партлӧн ки,

43 тӧта щи, йик үты тӧхайэн ма лойлӧм, пӧ эви, хӧй йик ӧмӧртты этӧл, лүвелжа ма йастӧлӧм: ‘Сӧхта пӧтэн элты мӧнэма йӧша йищты мийа’,

44 хӧй пӧ мӧнэма йастӧл: ‘Нӧң йиӧща, верблюдлана йик ищи ӧмӧртлӧм’, – щит щи нэ, хӧй Турэм Куца ма куцайэм пӧха лӧщатсӧлы’.

45 Щи нӧпсэм хӧлна пӧтӧл унты ат тусэм, хун Ревекка этӧс, пӧ сӧхта пӧтӧл лӧкрӧлӧн, йик үты тӧхайа ӧхлӧс, йик ӧмӧртӧс; пӧ ма лүвел йастэсэм: ‘Мӧнэма йик йищты мийа’.

46 Лүв ищи кумэн сӧхта пӧтӧл ил эсӧлсӧлы пӧ йастӧс: ‘Йиӧща, верблюдлан ищи йищӧлтӧллӧм’. Пӧ ма йищсэм, верблюдлам пӧ лүв йищӧлтӧслы.

47 Ма лүвел иӧщӧссэм пӧ йастэсэм: ‘Нӧң хӧй эви?’ Лүв йастӧс: ‘Вафуил эви, лүв Нахор пӧ Милка пӧх’. Щӧлта ма лүвел нӧлӧн тайты сорӧӧң луйӧт пӧ йош сур күсӧт йошӧилала пӧтсэм.

48 Ма пӧ, ӧх пӧнман, ил нӧүрсэм пӧ Турэм Куца ишӧксэм, пӧ Турэм Куцайа йӧм йасӧң йастэсэм, Авраам куцайэм Турма, Хӧй тӧң йуш хӧват мӧнэм ты туслы, куцайэм апщи хилынэ лүв пӧхӧла нӧңа үты урӧңэн.

49 Ин пӧ мӧнэма йастаты, ма куцайэма щи лӧват йӧм пӧ вещькат вер верты нӧмӧс нын тайлӧты мүй ӧнта? Щит щи мӧнэма йастаты, мӧнэма йӧллы верӧт тӧңашира верты урӧңэн».

50 Лаван пӧ Вафуил йӧхлы йастӧстӧн: «Турэм Куца элты тӧм вер ул; мӧң нӧңена атэм пӧ йӧм йастӧты ат верӧтлүв;

51 тӧта щи, Ревекка нӧң йӧлпенэн; лүвел үйи пӧ мӧна; Турэм Куца йастӧм щирӧн, куцайэн пӧх имийа лүв ат питӧл».

52 Авраам митху лын йасӧңлӧн хулмӧлӧн, мӧв унты, ӧх пӧнман, ил нӧүрӧс пӧ Турэм Куца ишкӧс.

53 Щӧлта митху щел ӧх пӧ сорӧӧң пӧрмасӧт этӧлтӧс, пӧ лумӧтты сӧхӧт, пӧ Ревеккайа мэслы; йайӧла пӧ аӧтӧла ищи тынӧн мойлӧпсайӧт мӧс.

54 Щӧлта лүв пӧ лүв пилӧлӧн улӧм хӧйатӧт лӧсӧт, йищсӧт пӧ холсӧт. Алӧңсӧхат нӧх килмӧлӧн, лүв йастӧс: «Куцайэм хӧща мӧнэм эслӧлӧн».

55 Туп йайӧл пӧ аӧтӧл йастӧсӧн: «Эвев мӧң пилӧвэн йаӧлӧм хӧтӧл ат ул, щи йӧпийэн мӧнлӧн».

56 Лүв пӧ лынана йастӧс: «Мӧнэм ал рӧналталӧн, Турэм Куца ма йушем йӧмэн партсӧлы; мӧнэм эслӧлӧн, куцайэм хӧща ма мӧнлӧм».

57 Лын йастӧсӧн: «Эвемэн вохлӧмэн пӧ иӧщӧслӧмэн, мүй лүв йастӧл».

58 Ревекка вохсӧлӧн пӧ лүвелжа йастӧсӧн: «Тӧм хӧйат пилӧн мӧнлӧн?» Лүв йастӧс: «Мӧнлӧм».

59 Щӧлта Ревекка, лыв апщел, пӧ лүвел эсӧмэн лаптӧм ими, пӧ Авраам митху хӧйатлӧл пилӧн, Ханаан мӧва китсӧлӧл.

60 Ревеккайа Турэм элты йӧм вохсӧт пӧ лүвел йастӧсӧт:

«Апщийӧв! Щӧрсӧң щӧрсӧт
нӧң элтӧн сэма ат питлӧт,
нӧң тыхлӧн нӧврӧмӧт пелӧ лик туы ӧтӧт вошлӧл

лыв йошлала ат питлэт!»

⁶¹ Ревекка митнэлал пилэн лойс, верблюдэт шанша омэссэт, пә щит хойат йүпийэн мятсэт. Щиты митху Ревекка ўслы пә мәнэс.

⁶² Исаак Беэр-лахай-рои элты йохтэс, лүв Негев морты мүвэн ус.

⁶³ Йэтна пела Исаак тёрнэң-лыптэң хара шушилыты мәнэс, йэл ватман кашалэслы: верблюдэт йилэт.

⁶⁴ Ревекка пә Исаак кашалэслы, пә верблюд элты ил охлэс.

⁶⁵ Щәлта митхуйа йастэс: «Хой щит хойат, мүн йэщалтэв мүв хәр хүват йил?» Митху йастэс: «Щит ма кущайэм». Щит йаснэт хултмал кемэн, лүв охшам ўс пә оха пөтсэлы, пә йэмэлман венша илшәк эсэлсэлы.

⁶⁶ Митху Исаак пела иса, мүй лүв верэс, пөтэртэс.

⁶⁷ Исаак, Сарра аңтэл пирщин хота, эви лөңэлсэлы, Ревекка нэңа ўслы, пә лүв имела йис, сәмәңа тайты питсэлы; щиты аңтэл пәрэм йүпийэн Исаак нөпсэл лярпилэс.

25

Авраам йөхи хәщилыйэм тәллал пә сөрмәл

¹ Авраам хөлна нә үйлыиэс, Хеттура нэмәл.

² Лүв Зимран, Иокшан, Медан, Мадан, Ишбак пә Шуах пөхәт лүвелә сәма пайтэс.

³ Иокшан Шева пә Дедан пөхәңән тайяс. Дедан пөхәт усәт: Ашурим, Летушим пә Леюмим.

⁴ Мадан пөхәт: Ефа, Ефер, Ханох, Авидә пә Елдага. Щит иса Хеттура хиләт.

⁵ Авраам мүй тайяс, иса Исаак пөхәлә мәслы,

⁶ ай нәңлал пөхәта, Авраам хөлна лүв улмалән мойләпсайәт мәс пә Исаак пөхәл элты йәл китсэлы, хәтәл этты мүва.

⁷ Авраам уләм хәтләт сот лапәтйаң вет тәл арат ус;

⁸ щәлта Авраам пәрәс, пирща уләм хәтәллал йәма услы, уләпсайәл тәлән ус, пә пәрәм өтлал хөщә мәнэс.

⁹ Исаак пә Измаил пөхәңәлән Мамре пүнәлән Цохар хет ики Ефрон пөхәл мүв хәрән Махпела хөшапәң кевән лүв лоттәса,

¹⁰ хет хөйатәт элты Авраам лутәм мүв хәрән. Щита Авраам пә Сарра имел лоттәман улләтән.

¹¹ Авраам пәрәм йүпийән Турәм Куща Исаак пөхәл йәмән мәслы. Беэр-лахай-рои хөщә Исаак ус.

Измаил тыхәл

¹² Тәм пә Авраам Измаил пөхәл тыхәл тәл, Сарра митнә, Египет нә Агарь Авраама тайәм пөх тыхәл тәл.

¹³ Тәм Измаил пөхәт нәмәт, сәма питмел щирән: Измаил оләң пөхәл Наваиоф, лүв йүпелән Кедар, Адбеел, Мивсам,

¹⁴ Мишма, Дума, Масса,

¹⁵ Хадад, Фема, Иетур, Нафиш пә Кедма.

¹⁶ Щит Измаил пөхәл нәмәт, лыв нәмлалән лыв уләм куртлал пә лыв каслыйәм хот вөллал нәмәтсайәт. Щит кәтхөщйаң ох туты ху нәм рутлал щирән.

¹⁷ Измаил сот хөлмаң лапәт тәл ус; лүв пәрәс пә пәрәм өтлал хөщә мәнэс.

¹⁸ Хавила элты Сур унты лыв усәт, щит Ассирия мүв пела мәнтийән Египет ләпән улты мүв. Измаил йох Авраам па хиләт пилән күтәңа пә ләләсман усәт.

Исаак пөхәт – Иаков пә Исав

¹⁹ Тәм Авраам Исаак пөхәл тыхәл тәл элты пөтәр. Авраам Исаак пөх тайяс.

²⁰ Исаак һәлйаң тәл лөватән Ревекка нэңа туслы, Месопотамия мүвән улты Вафуил арамей ху эви, Лаван арамей ху апши.

²¹ Турәм Кущайа Исаак имел урәңән пойәкшәс, лүв һаврәм әт тайяс; Турәм Кущайән лүв хултмәса, Ревекка имел лавәрта йис.

22 Пõхчэлал пәтлам хотән пõткатты питсәтән, пә лүв йастәс: «Щиты ки питәл, муйа мәнәма щит?» Пә Турәм Куща иңщәсты мәнәс.

23 Турәм Куща лүвел йастәс:

«Нәң утрәнән кәт рут,
кәт сыр мир нәң элтән этәл;
и мирәл киметәл элты йурәңшәк питәл,
уншәк õtәл айшәк õtәл илпийән питәл».

24 Һаврәм сәма питты пõра йõхтәс: пә щи, пилаң һаврәмңән пәтлам хотән улман.

25 Оләңән сәма питәм һаврәм эләл үрты, пә эләл лõватәлән пүнәң ус, пүнәң сõх хõрпи;
щишән лүв Исав* нәмән пõтса.

26 Щәлта апщел этәс, йошәлән Исав күр йõтлаңа катәлман; лүвела мийәм нәм Иаков†. Исаака хутйаң тәл ус, хун лын сәма питсәңән.

Исав уна улты верәл тыныллы

27 Һаврәмңән энәпсәтән, Исав таксар вой велты хуйа йис, мүвән йәхты хõйата; Иаков пә ром хõйат ус пә пирщин хотәтән ус.

28 Исаак Исав сәмәңашәк тайсәлы, туты войәл лүвел йәм ус, Ревекка пә Иаков сәмәңа тайсәлы.

29 Ипуш Иаков ләтõт кавәртәс; Исав пә мүв хәр элты метман йõхтәс.

30 Щәлта Исав Иакова йастәс: «Щи үрты, үрты ләтõт элты мәнәма мийа, ма метсәм». Щишән, лүв хõлна Едом‡ нәмән мәса.

31 Иаков пә йастәс: «Оләңән нәң унашәк улты верән мәнәма мийи».

32 Исав йастәс: «Ма ләллы щи хәлләм, муй йәм мәнәма щи унашәк улты вер хõща?»

33 Иаков йастәс: «Оләңән мәнәма йасәң мийа». Лүв йасәң мәс пә олңа сәма питәм верәл Иаков апщела мәслы.

34 Иаков Исава һаң пә аңкәш соламат мәс; лүв ләс пә йиңщәс, нõх лойәс пә мәнәс; щиты Исав олңа сәма питәм верәл әт шавислы пә уштәслы.

26

Исаак пә Ревекка Авимелех хон хõща

1 Авраам уләм ишән мүвән ләллы йәт ус, ин ләллы пõра па йõхтәс; Авимелех хõща, филистимәт хон хõща, Герар мұва, Исаак мәнәс.

2 Турәм Куща лүв хõщайәл этәс пә йастәс: «Египет мұва ал мәна; Ма нәңена йастәләм, мәты мүвән нәңена улты,

3 тәм мүвән ула, Ма нәң пиләнән питләм, пә йәмән нәңен мәләм, нәңен пә йәллы улты һаврәмлана тәм мүвәт мәләм пә Авраама, нәң ацена, мийәм йастәпсайәм Ма тәлаңа верләм;

4 турәм хусәт иты нәң тыхәл тәлән ара верләм, пә нәң тыхәл тәләнә тәм мүвәт мәләм; нәң тыхлән хүват мүвән улты мирәт хõл йәмән мәлайәт,

5 Авраам Ма йасңема хуләтмал урәңән пә Ма партәм щирәмән улмал урәңән: Ма партәпсайлам, Ма йастәпсайлам пә Ма законлам щирән улмал урәңән».

6 Исаак Герар мүвән улты питәс.

7 Щита уләм хõйатәт лүвел Ревекка имел элты иңщәссәл, лүв пә йастәс: «Щит ма нә апщем»; лүв пәләс йастәты: «Щит ма имем», лүв нумәсәс, щита улты хõйатәтән, Ревекка хõрасәң урәңән, лүв әт ат велса.

8 Йәм хүв күт лүв щита улман, ипүш филистимәт хон Авимелех, ишңи элты кашаләслы, хõты Исаак Ревекка имел воцхиллы.

9 Авимелех Исаак вохсәлы пә йастәс: «Тәм нәш нәң имен; муйа нәң йастәсән: ‘Лүв ма нә апщем?’» Исаак лүвел йастәс: «Ма нумәссәм, лүв урңәлән пәрты верәтләм».

* 25:25 25:25 Исав – (евр.) «пүнәң»; † 25:26 25:26 Иаков – (евр.) «күр йõтлаң» пә «лүв õлмашийәл» йасәң хõрпи;
‡ 25:30 25:30 Едом – (евр.) щит «үрты» пә «питы үрты»;

10 Авимелех щиты йастэс: «Мўй нāн мўн пилэвэн версэн? Мātты йōх хōйат ма мирэм элты нāн имен хōща лōнэс ки, нāн мўнэв нўрэңа пайэтсэн, лулэн».

11 Авимелех хōл мирэла партэпса мās, йастэман: «Хōй тām хōйат хōща мўй пā лўв имел хōща кетмэл, щит сōрма пайэтла».

Филистимэт пилэн йик ўты мўв ўсэт урэңэн йāха хойлыийэм вер

12 Исаак щи мўв хāратэн лат сэм опсэс пā щи тāлэн сот пўш аршэк ячмень лат тōрэн энмэс: щиты Турэм Кущайэн йāmэн мāsа.

13 Щиты щи хōйат ташэңа йис, ташэл энмэс пā энмэс, шек ташэңа йўвмал унты.

14 Ай йош вой пā ун йош вой ташэт тāйэс пā ар мўв хāр, филистимэт лўв пелайэл сāmлал шарыты питсэт.

15 Щāлта Авраам ащел улэпса ишэн митйохлалэн хирэм йик ўты мўв ўсэт филистимэтэн мўвэн лāп йовэлсайэт.

16 Исаак пела Авимелех йастэс: «Мўн элтэв йэл мāна, нāн мўн элтэв йурэңашэк йисэн».

17 Щишэн, Исаак щилта мāнэс, пā Герар йōхан пўнэлэн пирщин хотэт лоньцэс, пā щита улты питэс.

18 Щāлта Исаак йик ўты мўв ўсэт пā йāлпа хирсэлы, Авраам ащел ишэн хирылыийэм йик ўты мўв ўсэт, Авраам пāрэм йўпийэн филистимэтэн мўвэн лāп йовлылысайэт; щāлта ащел катра пōнылыийэм нэматэн нэмэтсэлы.

19 Исаак митйохэт Герар сорэм йōхан курэн мўв хирсэт пā лылэң йикпи мўв ўс уйэтсэт.

20 Герар мўв тащ шавиты йох Исаак тащ шавиты йох пилэн йāха питсэт, йастэман: «Мўн йиңкев». Щишэн, лўв щи йик ўты мўв ўс нэмэн мāsлы: Есек*, щита йāха питылыийэм урэңэн.

21 Кимет йик ўты мўв ўс хирсэт; щита ищи йāха питылысэт; щит лўв Ситна† нэмэн нэмэтсэлы.

22 Лўв щилта йэл мāнэс, йик ўты мўв ўс па хирэс, щита йāха āт питылысэт, пā нэмэтсэлы: Реховоф‡, щāлта йастэс: «Ин мўнэва Турэм Куща лāщкам мўв мās, тāта мўн ара йилув».

23 Щилта лўв Вирсавияя мāнэс.

24 Щи ат Турэм Куща лўв хōщайэл этэс пā йастэс: «Ма Авраам ащэн Турэм; ал пāла, Ма нāн пилэнэн; Авраам Ма митхуйэм урэңэн нāңен йāmэн мālэм, тыхлэн ара верлэм».

25 Щита лўв йирасты нōрэм верэс пā Турэм Куща пела пойэкщэс. Лўв щита пирщин хотлал лощсэлы, пā Исаак митйохлал щита йик ўты мўв ўс хирсэт.

26 Авимелех, Ахузаф лухсэл пилэн, Фихол лal йох кущайэл пилэн, Герар элты лўв хōщайэл йōхэтсэт.

27 Исаак лывилала йастэс: «Мўйа нын ма хōщайэм йōхэтсэты, нын ма пелайэм лйик тусты пā мāнэм йэл воштэслын?»

28 Лыв йастэсэт: «Мўн йāпсыяа кашалысэв, Турэм Куща нāн пилэнэн, щишэн мўн щиты нумэслув: ‘Мўн нāн пилэнэн йастатлув пā и нōмэсэн улты питлув’,

29 нāн мўнэва атэм āт ат версэн, мўн нāңен ищи āт кетэпсэв, иса йām нāңена версув пā йām нōмэсэн нāңен эсэлсэв; Турэм Кущайэн нāн йāmэн мāsайэн».

30 Лўв лывилал йām пāсанэн версэлы, лыв лэсэт пā йищсэт.

31 Алэңсāхат алэң килман, лыв кўтэлэн йастатсэт; Исаак лыв пиллалэн паймулэм верэс, лыв йām нōмэсэн лўв элтэл мātсэт.

32 Щи хātэл Исаак митйохлал йōхэтсэт пā лыв хирэм йик ўты мўв ўс элты айкел версэт, пā йастэсэт: «Мўн йик уйэтсув».

33 Пā Шива§ нэмэн нэмэтсэл. Интām хātэл унты щи вош нэмэл Беэршива.

Исав имет

34 Исава нāлйаң тāл ус, хун Беэр нэмпи хет ики эви Иегудифа нэңа лўв ўслы, пā Елон нэмпи хет ики эви Васемафа нэңа ўслы.

35 Исаака пā Ревеккайа лын пиланэн улты шук хōрпи ус.

* 26:20 26:20 Есек – (евр.) «йāха хойты вер»; † 26:21 26:21 Ситна – (евр.) «лйик туты вер»; ‡ 26:22 26:22 Реховоф – (евр.) «лāщкам мўв»; § 26:33 26:33 Шива – (евр.) «йастантэпса» мўй пā «лāпэт»;

27

Иаков ащел йам йасэң лэпэлтман нӧх у́ллы

¹ Исаак пирщамэса пӓ сэмлал у́ртлы́яа йисэт; Исавэл, ун пӧхэл, вана вохсэлы пӓ лүвела йастэс: «Пӧхийэ!» Лүв йастэс: «Ма щи».

² Исаак йастэс: «Ма пирщамэсайэм, сӧрма питты хӓтлэм ванамэс;

³ велпэс пӧрмаслан у́йалэн пӓ, йухлэн пӓ ӧоллан, велпэслэты йӓңха пӓ вой ӧӧхи тӓва,

⁴ мӓнэма рӓхты эплэң лэтӧт вера пӓ мӓнэма лэты тӓви, пӓртэм йэлпийэн ма нӓңен йӓмэн мӓлэм».

⁵ Ревекка хӓлтсэлы, хӧты Исаак Исав пӧхэла щит пӧтэртэс. Щӓлта Исав вой мӧщатты пӓ вой ӧӧхи туты мӓнэс.

⁶ Ревекка пӓ Иаков пӧхэла йастэс: «Ма хултсэм, хӧты ащен Исав йайэна йастэс:

⁷ ‘Вой ӧӧхи мӓнэма тӓва пӓ эплэң лэтӧт мӓнэма вера; ма лэлэм пӓ Турэм Куща ватман пӓртэм йэлпийэн нӓңен йӓмэн мӓлэм’.

⁸ Ин, пӧхийэ, ма йасңема хулэнта, мӓй ма нӓңена партлэм:

⁹ Таща йӓңха пӓ кӓт йӓм коза пӧшӓх щилта у́йа, ма пӓ нӓң ащена щилта лүвела рӓхты эплэң лэтӧт верлэм,

¹⁰ нӓң пӓ ащена тулэн, щӓлта лүв лэл пӓ пӓртал йэлпийэн нӓңен йӓмэн мӓллы».

¹¹ Иаков Ревеккайа, аӧтэла, йастэс: «Исав йайэм пӓнэң хӧйат, ма пӓ элэм ӧар;

¹² мосэң, ащем мӓнэм малэсты питлэлы, ма пӓ лүвел лэпэллэм пӓ мӓлэсты йасэңэн йастэлайэм, йӓм йасэң йӓкана».

¹³ Аӧтэл лүвел йастэс: «Пӧхийэ, нӓңен мӓлты йасэң мӓнэма ат хойэл, туп ма йасңема хулэнта, йӓңха пӓ мӓнэма щи коза пӧшӓхӓн тӓвалэн».

¹⁴ Лүв мӓнэс, коза пӧшӓхӓн у́с, пӓ аӧтэла туслы; аӧтэл пӓ лэтӧт верэс, ащела рӓхты лэтӧт.

¹⁵ Щӓлта Ревекка лүв хотэлэн улэм Исав ун пӧхэл тынэң сӧхэт у́слы, Иаков ай пӧхэл щи сӧхэта лумэттэслы;

¹⁶ йошлал пӓ ӧар саплэл коза пӧшӓх сӧхэтэн йӧвэртсэлы;

¹⁷ щӓлта лүв лэщатэм эплэң лэтӧтэл пӓ ӧаӧэл Иаков пӧхэл йоша мӓслы.

¹⁸ Лүв ащел хӧща лӧнэс пӓ йастэс: «Ащийэ!» Щитэл йастэс: «Ма щи; нӓң пӓ хӧй, пӧхийэ?»

¹⁹ Иаков ащела йастэс: «Ма Исав, олэң пӧхен; нӓң партмен щирэн ма версэм; нӧх кила, опса пӓ вой ӧӧхи лэва, мӓнэм йӓмэн мӓты урӓңэн».

²⁰ Щӓлта Исаак пӧхэла йастэс: «Пӧхийэ, щикем сора нӓң вой уйэтсэн?» Лүв йастэс: «Турэм Куща, нӓң Турмен щи вой мӓнэма йэщалт китсэлы».

²¹ Щӓлта Исаак Иакова йастэс: «Вана йӓңха, пӧхийэ, ма нӓңен малэслэм, нӓң йӓна ма Исав пӧхем мӓй аӧнта?»

²² Иаков Исаак ащел хӧща ванамэс пӓ ащел лүвел малэссэлы пӓ йастэс: «Тӓр сыйэн Иаков тӓр сый; йошлан пӓ Исав йошэт».

²³ Щиты лүвел ӓт мӧштэслы, йошлал Исав йайэл йошэт иты пӓнэңэт усэт; пӓ йӓмэн мӓслы.

²⁴ Щӓлта па иньщэссэлы: «Нӓң ма Исав пӧхем?» Лүв йастэс: «Йӓна щи, ма».

²⁵ Исаак йастэс: «Мӓнэма мийи, нӓң тӓвэм вой ӧӧхен элты лэлэм, нӓңен йӓмэн мӓты урӓңэн». Иаков лүвела мӓс пӓ лүв лэс, у́найэн лүвел па туслы, пӓ лүв иньщэс.

²⁶ Исаак ащел лүвела йастэс: «Вана йӓңха, пӧхийэ, мӓнэм мосэлты».

²⁷ Лүв вана мӓнэс пӓ лүвел мосэлтэслы. Исаак лүв сӧхлал эпэл мӧштэс пӓ йӓмэн мӓслы. Лүв йастэс:

«Тӓта щи пӧхем элты йиты эпэл,
лат сэман опсэм мӓв хӓр эпэл хӧрпи,
Турэм Кущайэн йӓмэн мийэм мӓв хӓр эпэл хӧрпи;

²⁸ турэм ат йик элты
пӓ тэлэң мӓв элты
Турэмэн ат мӓлайэн,

ар Һаң латэн пә ўнайэн ат мәлайэн;

²⁹ мирэт һаңена ат рупитлэт,

Өх пӧнман, ил һурман

һаң йэлпенэн мирэт ат лойлэт;

Һанам йохлан һумпийэн кушайа ула,

аһтэн пӧхэт һаң йэлпенэн,

Өх пӧнман, ил ат һурлэт;

Һаңен мӱлты ӧтэт – мӱллайэт;

Һаңена йам йасэң йастэты ӧтэт – йамэн мәлайэт!»

³⁰ Исаак Иаков йамэн миймал йӱпийэн, Исаак ащел элты Иаков туп этэс, Исав йайэл велпэс элты йӧхтэс.

³¹ Лӱв ищи эплэң лэтӧт верэс, щӱлта ащела туслы, пә ащела йастэс: «Ащи, нӧх кила пә пӧхен тӱвэм вой Һӧхи лэва, мӱнэма йам мәты урәңэн».

³² Исаак ащел пә лӱвела йастэс: «Һаң хӧй?» Лӱв йастэс: «Ма һаң пӧхен, олэң пӧхен, Исав».

³³ Исаак такан тӱрыты питэс пә йастэс: «Тӱм пә хӧй ус, хӧй велпэслэты йӱңхэс, мӱнэма вой Һӧхи тус? Ма пә щилта лэсэм һаң йӧхэттэн йэлпийэн, щӱлта лӱвел йамэн мәсэм. Лӱв щи йам тайты питэл».

³⁴ Исав, ащел йасңэт хулмалэн, сӱмәл похман такан ӱвты питэс пә ащела йастэс: «Ащи! Мӱнэм ищи йамэн мийи».

³⁵ Лӱв пә йастэс: «Апщен лэпәлтман йӧхтэс пә һаң йӱкан йамен ӱслы».

³⁶ Щӱлта Исав йастэс: «Ӱл хун лӱв Иаков нэм тайәл, кӱт пӱш мӱнэм лэпәлтсәлы? Ма олэң сәма питәм верэм ӱслы, ин пә ма йӱкан йамен ӱслы». Щӱлта пә Исав ащела йастэс: «Ма урңемэн пә йам йасэң һаң вӧллы ӱт хӱйсэн?»

³⁷ Исаак Исав йастэс: «Ма лӱвел һаң һумпенэн кушайа пӧтсэм пә һанам йохлал лӱв хӧщайәл митйоха питлэт; Һаңэн пә ўнайэн лӱвел мойләптэсэм; һаң урңенэн ма нәмәлты ӱт верәтләм верты, пӧхийә».

³⁸ Исав пә ащела йастэс: «Ащи, һаң мӱй туп и йам йасэң тайлэн? Ащи, мӱнэм ищи йамэн мийи!» Исав такан йәл холлантэс.

³⁹ Исаак ащел лӱвела щиты йастэс:

«Һаң улты щирэн мӱв тәл элты
пә турәм ат йик элты улты питэл;

⁴⁰ һаң пә алтты кешен тайман улты питлән,

апщен урәңэн рупитты питлән;

пӧра йӧхәтәл, хун һаң апщен пилән ләләсты питлән,

пә лӱв элтәл велка йилән».

Иаков Лаван хӧща Харран воша хӧнтал

⁴¹ Иаков ащелэн йамэн мийәм урәңэн Исавэн лӱкән этты питса; Исав лӱв сӱхатәл щиты йастэс: «Ащем холләп хӱтлэт вана йӧхәтсәт, щи йӱпийэн ма Иаков апщем велләм».

⁴² Исав ун пӧхәл йасңэт Ревеккайа йастәсайәт; лӱв Иаков ай пӧхәл лӱв хӧщайәл вохты партсәлы, пә лӱвела йастэс: «Исав йайән һаңен велты ӱтциллы;

⁴³ пӧхийә, ма йасңема хуләнта, Харран воша Лаван йайәм хӧща хӧнта,

⁴⁴ щита йам кӱт ула, йайән лӱкәл мӱнтал унты,

⁴⁵ йайән лӱкәл мӱнәл пә лӱв йӧрәмәллы, мӱй һаң лӱвела версэн: щи пӧрайән ма һаңен йӧхи вохты китләм; мӱй урәңэн ма нынан и хӱтәлән уштәллам?»

⁴⁶ Щӱлта Исаака Ревекка йастэс: «Хет нәннән урәңэн ма уләпсайәм кашлы; хет әвет элты, тӱм мӱв элты, тӱм нәннән хӧрпи нә Иаков тул ки, мӱйа мӱнэма улты?»

28

¹ Щӱлта Исаак Иаков вохсәлы, пайәмуләм верэс, пә щиты лӱвела партәс пә йастэс: «Ханаан мӱв әвет элты нә ал тӱва;

² майна, Месопотамия мўва йаңха, Вафуил хота, наң аңтэн ащи хота, щилта наңена нэ тўва, Лаван эвет элты, наң аңтэн йай эвет элты.

³ Иса Верэтты Турэмэн наң йамэн ат майлайэн, пә наң ат рутмәллайэн, пә наң ара ат верлайэн, пә ар рут мир наң элтэн ат питәл,

⁴ пә Авраама мийәм йам, Турэмэн наңена ищи ат майла, наңена пә наң пилэнэн наң тыхлэна, мўң йохтәм мўвев, Турэмэн Авраама мийәм мўв, наңена хайты урәңэн!»

⁵ Исаак Иаков йам нөмәсэн китсәлы, пә лўв Месопотамия мўва Лаван хоща мәнәс, Вафуил арамей ики пөх хоща, Иаков пә Исав Ревекка аңтан йай хоща.

⁶ Исав мөштәслы, Иаков пөхәл Исаак йамән мәслы, пә, йам йасәңән йастәмалән, Месопотамия мўва лўвел нэ туты китсәлы, пә такан партсәлы: «Ханаан мўв эвет элты нэ ал тўва»,

⁷ пә хөты ащел пела пә аңтәл пела Иаков хуләнтәс пә Месопотамия мўва мәнәс.

⁸ Исав оша пайәтсәлы, Ханаан мўв эвет Исаак ащела әт рәхләт;

⁹ Исав Измаил хоща мәнәс пә Махалафа нәңа ұслы, Авраам Измаил пөхәл эви, Наваиоф ащи, щит тайәм имеңәлал тўмпийән.

Вефильән Иаков вантәм уләм пә Турәм так йасәң

¹⁰ Иаков Вирсавия элты этәс пә Харран пела мәнәс,

¹¹ щәлта и тәхайа йохтәс пә, най лөңмән щита холты хәщәс. Щи тәхайән кевәт элты и кев өсма пөтсәлы, пә щита ил өләс.

¹² Щәлта улмийәс: хомтәп мўв элты лойәл пә нўм олңәл турма хойәл; пә щилта Турәм ангеләт итләл нөхлы мәнләт, киметләл иллы өхәлләт.

¹³ Щәлта Турәм Куща щита хомтәпән лойәл пә пөтәртәл: «Ма Турәм Куща, Авраам ащән Турәм, пә Исаак Турәм. Мўвен, хөта наң өллән, Ма наңена пә йәллы улты һаврәмлана майләм;

¹⁴ наң тыхлән мўв сәй хиш арата йил; щарәс пела пә хәтәл этты пелка, пә өвәс пела пә морты мўв пела наң ләрпиләлән; пә наң хўватән пә наң тыхәл тәлән хўват мўв лөватән улты мирәт хөл йамән майләт;

¹⁵ тәта щи Ма наң пиләнән, наңен шавиләм, хөлта кепә наң әт мәнлән; тәм мўва наңен йөхлы керәтләм, щишән, Ма наңен әт хайләм, Ма йастәм йасңем пәтәла тутәм унты».

¹⁶ Иаков улмәл элты нөх верләс пә йастәс: «Йәна щи тәм тәхайән Турәм Куща ул; ма пә әт уйәтсәм!»

¹⁷ Щәлта хөрщәмән йөхәтсә пә йастәс: «Тәм тәха щикем пәлщәм хөрпи! Алт пә тәта Турәм хот, тәм пә турәм ов».

¹⁸ Иаков аләңсәхат аләң нөх киләс, өсма пөнылыям кевәл ұслы пә нумты кевә омәссәлы, пә оливка вөйән* элты шошәпсәлы.

¹⁹ Пә щи тәха нәмән пөтсәлы: Вефиль†, щи вош йәлпи нәмәл ус: Луз.

²⁰ Щәлта Иаков так йасәң мәс, йастәман: «Турәм ма пиләмән питәл ки пә мәнты йушемән мәнәм шавиллы, пә ләты һаң май пә лумәтләты сөх май,

²¹ пә ащем хота ма тәлаңа йөхлы йөхәтләм, щитәмән Турәм Куща ма Турмем питәл, –

²² пә щәлта тәм кев, нумты кевә ма лошсәм, Турәм хота питәл; пә Наң, Турәм, мәнәма мойләты өтән элты йаңмет шупәл Наңена майләм».

29

Иаков Харрана йөхтәс

¹ Щәлта Иаков йәллы мәнәс пә хәтәл этты пеләкән улты мирәт мўва йөхтәс.

² Төхи ванаималән, кашаләслы: ләщкам мўвән йик ұты мўв ұс пўңәлән хуләм ош таш өләл, щи мўв ұс элты ташәт йикән йищәлтәсайәт. Мўв ұс ун кев шупән ләп пайәтман ус.

³ Хун ош ташәт хөл щита әктәщисәт, йик ұты мўв ұс элты кев шуп йәл пертылыса пә ошәт йищәлтәсайәт; щәлта кев шуп пә өләм тәхайәла, йик ұты мўв ұс элты пөнылыса.

* **28:18** 28:18 оливка вөйән – (евр.) щиты лўв щи кев йәмәңа версәлы, Турма йүкатсәлы; † **28:19** 28:19 Вефиль – (евр.) «Турәм хот»;

⁴ Иаков ош шавиты йоха йастэс: «Хянам йох! Хӧлща нын уллэты?» Лыв йастэсэт: «Мӱң Харран вош элты».

⁵ Лӱв лывилал иңщэсэс: «Нахор пӧх Лаван уйэтлэлэн?» Лыв йастэсэт: «Уйэтлэв».

⁶ Лӱв пӧ хӧлна лывилал иңщэсэс: «Тӱмтака лӱв ул?» Лыв йастэсэт: «Тӱмтака ул; тӱта щи Рахиль эвел ошлал пилэн йил».

⁷ Иаков йастэс: «Хӧтэл хӧлна хӱв; тащэт акэтты хӧлна алэң; ошлэн йищэлталэн пӧ щӧхра вошталэн».

⁸ Лыв йастэсэт: «Тащэт хӧл актэщтэл унты щит верты ат верэтлув, кев шуп йик ӱты ӱс элты йэл пайэтла пӧ велщи ошэт йищэлтэты питлэлув».

⁹ Лӱв хӧлна лыв пиллалэн пӧтэртэс, хун Рахиль ащел ошэт пилэн вана йӧхтэс, лӱв ош тащ шавийэс.

¹⁰ Хун Иаков аңтэл йай Лаван Рахиль эви пӧ Лаван ошэт кашалэс, лӱв йик ӱты мӱв ӱс элты кев шуп перэтсэлы пӧ аңтэл йай Лаван ошэт йищэлтэслы.

¹¹ Иаков Рахиль мосэлтэслы пӧ такан йэл холлалтэс.

¹² Щӧлта Иаков Рахиль пела пӧтэртэс, лӱв Ревекка пӧх пӧ лӱв ащела рута ул. Рахиль хухэлмэс пӧ ащела щит йастэслы.

¹³ Иаков элты, нэ апщел пӧх элты хулмал кемэн, Лаван йэщалт ким хухэлмэс, лӱвел апэлсэлы пӧ мосэлтэслы, пӧ хотэла лӧңэлсэлы; Иаков пӧ Лавана иса щит пӧтэртэс.

¹⁴ Лаван пӧ лӱвела йастэс: «Йӧна нӧң ма лӧвем пӧ ма нӧхем». Иаков лӱв хӧщайэл тӧлаң тылэщ ус.

Иаков нэ туты вер

¹⁵ Щӧлта Лаван Иакова йастэс: «Кӱш нӧң мӧнэма рута уллэн, пӧ щӧлта тынлы-пеллы хун ма хӧщайэм рупитты питлэн? Йаста мӧнэма, мӱйэн нӧңен сӧхэптэты?»

¹⁶ Лаван кӧт эви тӧйэс; ун эвел нэм Лия, айшӧк эвел нэм Рахиль.

¹⁷ Лия сэмэн ватман ӱртлы ус, Рахиль пӧ хӧрасэң пӧ нӧрӧк эви ус.

¹⁸ Иаков Рахиль пела сӧмэл питэс пӧ йастэс: «Рахиль ай эвен урӧнэн лапэт тӧл нӧңена рупитты питлэм».

¹⁹ Лаван йастэс: «Нӧңена мӧлэм ки, йӧмшӧк, па хӧйата мӧтэм мушэн; ма хӧщайэм ула».

²⁰ Иаков Рахиль урӧнэн лапэт тӧл рупитэс; кӧмэтса хӧтэл йӱкана щи тӧлэт хӧщӧпсэт, лӱв Рахиль шек сӧмӧна тӧйсэлы.

²¹ Пӧ щӧлта Иаков Лавана йастэс: «Имийа мӧнэма мийи, лӱв пиллалэн улты пӧрайэм йӧхтэс».

²² Лаван щита ванэн улэм хӧйатэт вохсэлы пӧ поры верэс.

²³ Йэтнайэн Лия эвел ӱслы пӧ Иаков хӧща лӧңэлсэлы.

²⁴ Лаван Зелфа митнӧнэл Лия эвела митнӧна мӧслы.

²⁵ Алӧңсӧхат лӧрамэс, щит Лия улмал. Иаков Лавана йастэс: «Мӱйа нӧң щиты ма пилэмэн версэн? Ма нӧң хӧщайэн Рахиль урӧнэн ат рупитсэм? Мӱйа нӧң мӧнэм лӧпэлсэн?»

²⁶ Лаван йастэс: «Мӱң улты тӧхайэвэн щиты ат верла, хун ай ӧтэл ун ӧтэл йӧлпийэн ху сайа мӧла;

²⁷ тӧм эвем поры лапэт йэтшӧпты пӧ кимет эвем нӧңена мӧлэв, щӧлта лӱв урӧнлэн хӧлна лапэт тӧл рупитты питлэн».

²⁸ Иаков щиты щи версэлы пӧ щи поры лаптэл йэтшӧптэслы. Щӧлта Лаван Рахиль эвел лӱвела нӧна па мӧслы.

²⁹ Лаван Валла митнӧнэл Рахиль эвела митнӧна мӧслы.

³⁰ Иаков Рахиль пиллалэн па ус, Лия элты Рахиль сӧмӧнашӧк тӧйсэлы; пӧ хӧлна лапэт тӧл Лаван хӧща рупитэс.

Иаков нӧврэмэт

³¹ Лия сӧмӧна ат тӧйты вер Турэм Куща мӧштэслы пӧ нӧврэмэн лӱвел партсэлы, Рахиль пӧ нӧврэм ат тӧйэс.

32 Лия лавэрта йис пә Иакова пӧх сэма пайтэс, нэмэн мӓслы: Рувим^{*}, щиты лӱв йастэс: «Ма шукем Турэм Куща мӧштэслы, тӓлта йӓллы сэма мосман икемэн тӓйты питлайэм».

33 Щӓлта па лавэрта йис пә пӧх сэма пайтэс, пә йастэс: «Турэм Куща хултсэлы, ма сэма ӓт мослэм, па пӧхэн мӓсайэм». Нэмэн мӓслы: Симеон[†].

34 Щӓлта па лавэрта йис пә пӧх сэма пайтэс, пә йастэс: «Ин хӧты икем ма пилэмэн улты питэл, ма лӱвел хулэм пӧхэн тӓйсэм». Щишэн, пӧхэл нэмэн мӓса: Левий.[‡]

35 Щӓлта пә лавэрта йис пә па пӧх сэма пайтэс, пә йастэс: «Ин ма Турэм Куща ишӓклэм». Щишэн, пӧхэл нэмэн мӓслы: Иуда[§]. Пә Һаврэм тӓйты вӧлуйӓс.

30

1 Рахиль пә Иакова Һаврэм ӓт тӓйӓс, щишэн, Рахиль Лия ӧпел пела ӱшмащты питэс, пә Иакова йастэс: «Мӓнэма Һаврэм мийа, ӓнтом ки, ма пӓрлэм».

2 Иаков Рахиль пела ӓикащӓс пә йастэс: «Ма ӓнта Турэм, Лӱв Һӓҗена Һаврэм ӓт партэс».

3 Лӱв пә йастэс: «Тӓта щи ма митнӓҗем Валла; лӱв пилӓлэн ула; лӱв ма шаншема Һаврэм сэма ат пайӓтэл, ма ищи, лулэн, лӱв мӧхтӓл Һаврэм ат тӓйсэм».

4 Пә Валла митнӓҗӓл ай нӓҗа лӱвел мӓслы; Иаков лӱв пилӓлэн ус.

5 Валла лавэрта йис пә Иакова пӧх сэма пайтэс.

6 Рахиль йастэс: «Турэм ма верэм тӱҗа пайӓтсэлы пә мӓнэм хӱлсэлы, пә пӧх мӓнэма мӓс». Щишэн, Дан^{*} нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

7 Щӓлта Рахиль Валла митнӓҗӓл па лавэрта йис пә кимет пӧх Иакова сэма пайтэс.

8 Щӓлта Рахиль йастэс: «ӧпем пилэн мин шек такан йӓха хойлысмэн, пә ма нӧх питсэм». Пә Неффалим[†] нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

9 Лия пә, Һаврэм тӓйты вӧлымалэн, Зелфа митнӓҗӓл ӱслы пә Иакова ай нӓҗа мӓслы.

10 Щӓлта Зелфа, Лия митнӓ, Иакова пӧх сэма пайтэс.

11 Лия йастэс: «Шек йӓм». Гад[‡] нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

12 Щӓлта Зелфа, Лия митнӓ, кимет пӧх Иакова сэма пайтэс.

13 Лия пә йастэс: «Ма ӧйэма, нӓҗӓт мӓнэм ӧйӓҗа айӓлты питлӓл». Асир[§] нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

14 Лат тӧрэн сӓвӓрты пӧрайӓн Рувим пӧхӓл мӱв хӓра мӓнӓс пә мандрагор^{*} энӓмты лӓвпӓсӓт уйтӓс, Лия аҗтӓла щитӓт туслы. Рахиль Лияйа йастэс: «Пӧхен тӱвӓм мандрагор энӓмты лӓвпӓсӓт элты мӓнэма мийа».

15 Лия пә лӱвела йастэс: «Икем нӧх ӱсэн, щит Һӓҗена шимӓл, пӧхем тӱвӓм мандрагорӓт па лӓҗхаллан?» Рахиль йастэс: «Тӓм йӓтэн лӱв Һӓҗ хӧщайӓн ат лӧҗтыйӓл, пӧхен мандрагорӓт сӓхат».

16 Иаков йӓтна пела мӱв хӓр элты йӧхӓтмалэн Лия лӱв йӓщӓлтӓл ӓтӓс пә йастэс: «Ма хӧщайӓм лӧҗтыйа, ма Һӓҗен пӧхем мандрагорӓт сӓхат лутсэм». Щи ат Иаков лӱв хӧщайӓл холӓс.

17 Турэм Лия хултмӓслы, лӱв лавэрта йис пә Иакова ветмет пӧх сэма пайтэс.

18 Щӓлта Лия йастэс: «Турэм мӓнэм мойлӓптӓслы, митнӓҗем икема миймем урӓҗӓн». Иссахар[†] нэмэн лӱвел мӓслы.

19 Лия па лавэрта йис, щӓлта хутмет пӧх Иакова сэма пайтэс.

20 Щиты Лия йастэс: «Турэм мӓнэма йӓм мойлӓпса мӓс; икем ма хӧщайӓм улты питӓл, ма лӱвела хут пӧх сэма пайӓтсэм». Завулон[‡] нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

21 Щӓлта эви тӓйӓс, Дина нэмэн лӱвел пӧтсэлы.

22 Турэм Рахиль нӧмӓсэн иса тӓйсэлы, Турэм лӱвел хултсэлы пә Һаврэмэн партсэлы.

* 29:32 29:32 Рувим – (евр.) «лӱв ма шукем шийӓлӓслы» йасӓҗӓт хӧрпи; † 29:33 29:33 Симеон – (евр.) «лӱв хулсэлы» йасӓҗӓт хӧрпи; ‡ 29:34 29:34 Левий – (евр.) «вана рӓхӓлтӓты» йасӓҗӓт хӧрпи; § 29:35 29:35 Иуда – (евр.) «ишӓкты» йасӓҗӓт хӧрпи; * 30:6 30:6 Дан – (евр.) «лӱв вер тӱҗа пайтӓс»; † 30:8 30:8 Неффалим – (евр.) «йӓха хойлӓты вер» йасӓҗӓт хӧрпи; ‡ 30:11 30:11 Гад – (евр.) «шек йӓм»; § 30:13 30:13 Асир – (евр.) «ӧйӓҗ»; * 30:14 30:14 мандрагор – нӓҗӓта Һӧтты лӓвпӓс; † 30:18 30:18 Иссахар – (евр.) «йӓм мойлӓпса» йасӓҗӓт хӧрпи; ‡ 30:20 30:20 Завулон – (евр.) «лӱв ма пилӓмэн ул» йасӓҗӓт хӧрпи;

23 Лүв лавэрта йис пә пӧх тайэс, пә йастэс: «Турэм йэлэмем нӧх үслы».

24 Иосиф[§] нэмэн пӧтсэлы пә йастэс: «Турэм мәнэма кимет пӧх па мӓл».

Иаков тащэңа йүвэм вер

25 Рахиль Иосиф сэма пайэтмал йүпийэн, Иаков Лавана йастэс: «Мәнэм эслы, ма ма тахайэма, ма мүвема мӓнлэм»;

26 һаврэмлам пә имилам мийалэн, ма лыв урҗелэн нӓңена рупитсэм, щӓлта ма мӓнлэм, нӓң уйэтлэн, хӧты ма нӓңен йӓма рупитсэм».

27 Лаван пә лүвела йастэс: «Йӓм сэмэн ма пелайэм ватлэн ки, тӓта хӓща. Ма мӧштэсэм, Турэм Куща нӓң хүватэн мӓнэм йӓм мӓл».

28 Пә йастэс: «Нӓң тынэн ма элтэм мәнэма йасты, пә ма мӓлэм».

29 Иаков лүвела йастэс: «Нӓң уйэтлэн, хӧты ма нӓңена рупитсэм пә ма ултэм сыс хӧты нӓң ташлан энәпсэт»;

30 ма йӧхэтмемэн, шимэл ус, ин пә ара йис; Турэм Куща нӓңен йӓмэн мӓслы ма йӧхэтмем йүпийэн; ма пә ма хот тэлэм урҗән хун рупитты питлэм?»

31 Лаван йастэс: «Мүй нӓңен мӓты?» Иаков йастэс: «Нэмэлты мӓнэм ал мийа. Ма йастэтэм щирэн верлэн ки, ма пә йэллы нӓң ташлан тайты пә шавиты питлэлам.

32 Ма тӓм хӓтэл нӓң ош ташлан хӧл ватлэлам; хӓншаң, лотэң пә питы ошэт пә хӓншаң пә лотэң козайэт хӧл атэлт йӓлэн. Щимӓщ войэт мӓнэма тына питлэт.

33 Щӓха, ватты йӧхэттәнэн, ма нӓң йӓлпенэн вешкат ат усэм. Ӑнта хӓншаң, ӓнта лотэң коза пә ӓнта питы ош ма хӧщайэм лыкмӓл ки, щит лолмӓм ӧта лүңтэсты питӓл».

34 Лаван йастэс: «Йӓм, нӓң йасҗен щирэн ат питӓл».

35 Щи хӓтэл хӧл хӓншаң, лотэң козайэт пә козӓлэт, нӧви лот тайты войэт, пә питы ошэт лүв атэлт үслы, пә пӧхлала шавиты мӓслы;

36 пә хулэм хӓтэл сыс мӓнты хүвата щи войэт йӓл туты партсэлы. Иаков пә, Лаван йош войэт шавиты хӓщӓс.

37 Щӓлта Иаков тополь, миндаль пә чинар йүхэт элты велщи сӓврэм нүвлал хӧща йүх карлал шумлӓңа һӧхӓрсэлы, нӧви һар йүх унты карӓл хӧпӓтман;

38 щимӓщ шумлӓң нүвӓт войэт йищӓлтӓты хүрӓт лыпийа пӧтсэлы, хӧлта войэт йищты йӧхтылысӓт. Вохатты сыс йищты йӧхтылыийӓм войӓт,

39 щи нүвӓт йӓлпийӓн вохатсӓт, щишӓн, опсӓм пӧшхӓт хӓншаңӓт пә лотӓңӓт усӓт.

40 Иаков щи ош пӧшӓхлал атэлт тайсӓлы; щӓлта пә, вохатты пӧрайӓн нӧви войӓт щиты лощӓлтылыслы, лыв Лаван хӓншаң пә питы войӓт пелы ат ватсӓт; лүв ташлал атэлт тайсӓлы, Лаван войӓт пилӓн ӓт лылӓтсӓлы.

41 Кашӓң пүш, хун йурӓң нӓ войӓт хүрӓт хӧща йик йищты йӧхтылысӓт, хүрӓт лыпийа войӓт сӓм йӓлпийа Иаков шумӓлтӓм нүвӓт пӧнылыийӓс, лыв щита ат вохатсӓт.

42 Хун пә вевлы войӓт усӓт, щи пӧрайӓн нүвӓт ӓт пӧнылыийӓс. Щишӓн, вевлы войӓт Лаван пела питсӓт, йурӓң ӧтӓт пә Иаков пела.

43 Щишӓн, щи хӧйат шек-шек тащӓңа йис, ар ош тащ, тайӓс, митнӓңӓт, митйох, верблюд пә осӓл войӓт тайӓс.

31

Иаков тыхлӓл пилӓн Лаван элты хӧнтӓм щир

1 Щӓлта Лаван пӧхӓт йасҗӓт Иаков хултсӓлы, лыв щиты пӧтӓртсӓт: «Ащев тайӓм тащ Иаков иса нӧх үймал, щишӓн лүв тащӓңа йис».

2 Иаков Лаван вешӓл кашалӓс пә, лүв ӓнта мӧлхатӓл хӧрпи, ин пә иса мӧлты хӓрӓх-мӧрӓх.

3 Щӓлта Турэм Куща Иакова йастэс: «Ацилан мүвӓта, нӓң мүвена йӧхлы керла; Ма пә нӓң пилӓнӓн питлӓм».

4 Иаков айкел китӓс, Рахиль пә Лия вохты, лүв шавиты ош ташлал хӧща лынан йӧхӓтты партсӓлы.

§ 30:24 30:24 Иосиф – (евр.) «нӧх ұты» мүй пә «аршӓк мӓты» йасҗӓт хӧрпи;

⁵ Пă лынана йастэс: «Ма ваттэмэн, ащан вешэл анта щи йэлпи хӧрпи, ин пă иса хăрэх-мӧрэх; туп ма ащем Турэм иса ма пилэмэн ул;

⁶ нын уйэтлэллэн, йурэмэн нын ащана ма рупитсэм,

⁷ ащан пă мăнэм лэпэлтыслы пă сӧхэптэты тынэл йаң пўш пелтылыслы; туп Турэм лўвелла атэм верты мăнэма ат эсэлсэлы.

⁸ Хун лўв йастэс: ‘Лотэң войэт нăңена тына питлэт’, иса лотэң войэт сэма питсэт. Хун пă лўв йастэс: ‘Ханшаң войэт нăңена тына питлэт’, иса ханшаң войэт сэма питсэт.

⁹ Щиты Турэм нын ащан элты тащ нӧх ўслы пă мăнэма мăслы.

¹⁰ Ипуш ма улэмэн ватсэм, вохатты питмелэн козёл хор войэт иса ханшаңэт пă лотэңэт усэт.

¹¹ Турэм ангел мăнэма улэмэн йастэс: ‘Иаков!’ Ма йастэсэм: ‘Ма щи’.

¹² Лўв йастэс: ‘Аңкэрма пă ванта: козёл хор войэт вохатты питмелэн иса лотэңэт пă ханшаңэт усэт. Мăнэма иса ныла, мўй Лаван нăң пилэнэн верэл.

¹³ Ма Вефильэн нăң хӧщайэн этлуйэм Турэм, хӧта нăң оливка вӧй кев элты шошэпсэн пă Мăнэма так йасэң мăсэн. Ин нăң нӧх лойа, тăм мўв хайи пă нăң сэма питэм мўвена йӧхлы мăна’».

¹⁴ Рахиль пă Лия лўвел йӧхлы йастэсэңэн: «Ащемэн хот элты мин йўканэмэна хайэм мӧлты пӧрмэс ул а мўй?

¹⁵ Алт пă пўнэл ӧтэта минэмэн лўңэтлэлы? Минэмэн тыныслы пă шитэм щел ӧхэл ищи посатсэлы;

¹⁶ Щишэн, Турэмэн ащемэн элты нӧх ўйэм тащ мўңева пă мўң Һаврэмлува ул; щишэн, хӧты нăңена Турэм йастэс, хӧл щиты веры».

¹⁷ Иаков нӧх лойэс, Һаврэмлал пă имилал верблюдэт шăнша опсэлсэлы,

¹⁸ шитэм тащлал пă пӧрмаслал пătэн ўслы, Месопотамия мўвэн лўв шитэм тащлал пă пӧрмаслал, Ханаан мўва Исаак ащел хӧща мăнты урэңэн.

¹⁹ Лаван пă, ошлал лӧртты мăнмалэн, Рахиль эвелэн лухлал нӧх лӧлэпсайэт.

²⁰ Иаков пă Лаван арамей ики лэпэлсэлы, лўв элтэл хӧнтаман мăнэс, мăнты айкелэн ат версэлы.

²¹ Мўй тайэс, щитэл пилэн мăнэс; йӧхан ўшсэлы пă Галаад кев ўр пела мăнэс.

Лаван Иаков пилэн йастэпса верлэтэн

²² Хулмет хătэлэн Иаков мăнэм вер Лавана йастэса.

²³ Лўв рутлал лўв пилэлэн ўс пă лапэт хătэл лўв йўпелэн Һухлэсэс, Галаад кев ўр хӧща элты йӧхэтсэлы.

²⁴ Атэн Лаван арамей ики хӧща улэмэн Турэм йӧхтэс пă лўвелла йастэс: «Пăллэн ки, Иакова йăм ал йаста, атэм ал йаста».

²⁵ Лаван Иаков элты йӧхэтсэлы; Иаков пирщин хӧтлал кев ўр хӧща лоцсэлы, Лаван пă рутлал пилэн ищи Галаад кев ўрэн пирщин хӧтлал лоцсэлы.

²⁶ Щăлта Лаван Иакова йастэс: «Мўй нăң версэн? Мўйа нăң мăнэм лэпэлсэн пă эвеңэлам лалэсты иты, Һăрэмэман, туслан?

²⁷ Мўйа нăң хăңайэн мătсэн, ма элтэм хăңэмэсэн, мăнэма ат йастэсэн? Ма, лулэн, нăңен каш пилэн, ар пилэн, тимпанэн пă нарэс йўхэн йӧтман эсэлсэм.

²⁸ Нăң мăнэма хилылам пă эвилам мосэлтэты ат эсэлсэн; нăң щит ат нумэсман версэн.

²⁹ Нынан атэм верты йур ма тайлэм; туп нын ащан Турэм мӧлха атэн мăнэма йастэс: ‘Пăла, Иакова атэм ал йаста, йăм ал йаста’.

³⁰ Ат ул, нăң мătсэн, ащэн хота нăң мăнты шек лăңхасайэн, – туп мўйа нăң ма лухлам лолэпсэлан?»

³¹ Иаков Лаван пела йастэс: «Ма пăлсэм, щиты нумэссэм, нăң эвеңэлан йурэн нӧх ат ат ўслан, лўлэн.

³² Хӧй хӧща лухлан уйэтлэлэн, щит лылңа улты ат питэл; рутлэмэн улман ванты, мўй нăң ӧтэн элты ма хӧщайэм ул, пă нăңена ўйи». Иаков ат уйэтсэлы, щит Рахильэн лолэпсайэт.

³³ Иаков пирщин хота Лаван йăңхэс, пă Лия пирщин хота, пă митнэңэн пирщин хота, туп нэмэлты ат уйтэс. Щăлта, Лия пирщин хот элты этмалэн, Рахиль пирщин хота лӧңэс.

34 Рахиль щи йэлпийэн лухлал ўслы пә верблюд шәнша хушәм хира пөтсәлы, щәлта элты омәссәлы. Лаван пирщин хот хөл кәшсәлы пә нәмәлты әт уйтәс.

35 Лүв ащела щиты йастәс: «Кущайәм әт ат лыкащәл, ма лүв йәлпелән нөх лойты әт верәтләм, нә верән улләм». Пә Лаван кәншатәс, туп лухлал әт уйтәсәлы.

36 Иаков лыкащәс пә Лаван пилән лавәтты питәс. Иаков пөтәртты питәс пә Лавана йастәс: «Мүй хөрпи нүр тайләм, мүй хөрпи кәрәк версәм, ма йүпем нәң тулән?

37 Хөл пөрмаслам нәң вәтсәлан, нәң хотән пөрмасәт элты нәң мүй уйтәсэн? Этәлтыйи тәта нәң рутлан йәлпийән пә ма рутлам йәлпийән; лыв минәмән ат сүтәтләл.

38 Хус тәл ма нәң хөщайән усәм; коза пә ош нә войәт әт мушмилысәт, ташен элты ош ма әт ләсәм;

39 войән веләм өт нәңена ма әт тутлысәм, щит ма сөхәптисәм; нәң ма әлтәм иса нөх кәшсән, мүй хәтләлән ушәс, мүй атәлән тәпәс,

40 хәтләлән рүв элты, атәлән ищки элты шукащсәм, өлмем әт өллисәм.

41 Щиты хус тәл нәң хотәнән усәм. Нәлхөщйәң тәл эвеңәлан урәңән рупитсәм пә хут тәл ташен урәңән, нәң пә сөхәптәты тынән йәң пүш пелтылысән.

42 Ащем Турәм ма пиләмән әт ки ус, Авраам Турәм пә Исаак пәлты өт, нәң мәнәм талты китсән, лулән. Ма шукащты верәм пә ма йошлам рупата Турәм кашаләслы пә хәщәм атән мәнәм элт питсәлы».

43 Щәлта Лаван пөтәртәс пә Иакова щиты йастәс: «Эвеңәлам – ма эвеңәлам; һаврәмәт – ма һаврәмлам; тащ – ма ташем, иса, мүй нәң ватлән, щит мәнәм: ма эвеңәлам пилән пә лын тайәм һаврәмлән пилән мүй верты верәтләм?

44 Ин ма пә нәң йастатләмән күтләмәнән йәма улты, щи йастантәпса минәмән нумты ат питәл».

45 Иаков кев шуп ўс пә нумты кева омәссәлы.

46 Щәлта Иаков рутлала йастәс: «Кевәт әктаты». Лыв кевәт әкәтсәт пә кев пай версәт, щи кев пай лөңәлән ләсәт.

47 Лаван кев пай щиты нәмәтсәлы: Иегар-Сагадуфа^{*}; Иаков пә кев пай Галаада[†] нәмәтсәлы.

48 Щәлта Лаван йастәс: «Тәм хәтәл тәм кев пай мин күтәмәнән вер вантәм өта питәл». Щишән, нәмән пөтса: Галаад,

49 хөлна пә: Мицпа[‡], щит Лаван йастәм урәңән: «Турәм Куща мәнәм пә нәңен ватман ат тайләлы, хун улты күтәмән хүва питәл;

50 эвеңәлам пилән атма улты питлән ки мүй пә ма эвеңәлам түмпийән хөлна имет үлән ки, күш щит ватты хөйат әнто, нәң уйты, Турәм ищипа ватәл».

51 Щәлта Лаван Иакова йастәс: «Тәта щи кев пай пә нумты кев, щит мин күтәмәнән ма лощсәм;

52 тәм кев пай вер вантәм өта питәл, па нумты кев ищи вер вантәм өта питәл, тәм кев пай пә нумты кев атәм верты урәңән нәң ма пелкема әт ўшлән пә ма нәң пелкена әт ўшләм;

53 Авраам Турәм пә Нахор Турәм, лын ащан Турәм, мин күтәмәнән ат сүтытәл». Исаак ащел пәләм Турәмән Иаков йасәң мәс.

54 Иаков щи кев үрән йир тус пә рутлал порылыты вохсәлы; лыв порылысәт пә щи кев үрән холсәт.

55 Аләңсәхат аләң Лаван нөх киләс, хилылал пә эвеңәлал мосәлтәслы пә йәм йасәңән мәслы. Щәлта Лаван мәнәс пә лүв хотәла йөхтәс.

32

Иаков Исав йайәла мойләпса ләщатәл

¹ Иаков пә лүв йушәлән мәнәс. Турәм ангеләт лүв йәщалтәл этсәт.

* 31:47 31:47 Иегар-Сагадуфа – (арам.) «вер вантәм кев пай»; † 31:47 31:47 Галаад – (евр.) «вер вантәм кев пай»;

‡ 31:49 31:49 Мицпа – (евр.) «шавашты пос»;

² Лывилал кашалэмалэн, Иаков йастэс: «Там Турэм лал йох улты тәха». Цишэн, ци тәха нэмэтсэлы: Маханаим*.

³ Щалта Иаков Исав йайэл хоща Сеир кев мұва, щит Едом мұвэн, айкел туты хойатэт лүв йэлпелэн китсэлы,

⁴ лывилала партсэлы: «Исав кущайэма щиты йастаты: Иаков митхуйэн тамиты пөтэртэл: 'Лаван хоща там хатэл унты ма усэм;

⁵ хор мисэт пә осёл войэт, ош тащ, митйохэт пә митнэңэт ма тайлэм; кущайэма ма элтэм айкел ма китлэм, йам сэмэн митхуйэл пела ат вантэс, лулэн'».

⁶ Айкел түвэм йох Иаков хоща йохлы йохэтсэт пә йастэсэт: «Исав йайэн хоща йахсүв; лүв нәң пелайэн йэщалт йил, лүв пилэлэн нәлсот хойат».

⁷ Иаков шек пәлтамэс пә сәмәл мәнәс; щалта лүв пилэлэн йүвэм хойатлал, ошлал, козайлал, мислал, верблюдлал катна ортсэлы.

⁸ Пә йастэс: «Исав и пелкэл велты питлэлы ки, кимет пелкэл лылэл этэл».

⁹ Щалта Иаков йастэс: «Авраам ащем Турэм пә Исаак ащем Турэм, Турэм Куща, мәнэма тамиты йастылыям От: 'Мүвена йохлы мана, сәма питэм мүвена, пә Ма нәңен йамән верты питлэм!»

¹⁰ Нэмэлтыя ат рәхты митхулэңкена ци арат йам пә ци арат ой Нәң мäsән; мәнмемән, ма нэмэлты ат тайсэм, туп шушты сүвем пилэн там Иордан йохан үшсэм, ин пә кат хот тэл тайлэм.

¹¹ Исав йайэм йош элты мәнэм шавийи, ма щит элты пәллэм, лүв йохэтталэн, мәнэм пә нәврэмэт аңчилал пилэн веллэлы.

¹² Нәң йастэсэн: 'Ма нәңен йамән верты питлэм пә тыхэл тэлэн щарэс сэй хиш иты ара верлэм, ци аратэл лүңэтты ат верэтла'».

¹³ Ци ат Иаков щита холэс. Тайэм өтэл элты Исав йайэла мойләпса лэщатэс:

¹⁴ кәтсот коза нэ вой, хус козёл хор вой, кәтсот нэ ош, хус хор ош,

¹⁵ хольмаң пусты верблюд нэ вой лыв пөшәхлал пилэн, нәлйаң мис, йаң хор мис, хус осёл нэ вой, йаң осёл хор вой.

¹⁶ Митйохлал йоша кашәң тащ атэлт мäsлы пә митйохлала йастэс: «Ма йәлпемән мәнаты пә күтән-күтән тащлән хайалән».

¹⁷ Мет олэң өтәла щиты йастэман, партэс: «Щәха, Исав йайэм нәң пиләнэн уйтатталэн, лүв нәңен иңщәслэлы: 'Нәң хой? Пә хөлта мәнлән? Пә хой тащ нәң воштәлән?»

¹⁸ нәң щиты йаста: 'Иаков митхуйэн тащ; Исав кущайэла мойләпсайа лүв китсэлы; лүв пә мүн йүпевән йил'».

¹⁹ Щиты кимет, хулмет пә хөл тащэт шавийэм митйоха йастэты партэс: «Тамиты Исава йастаты, хун лүв пилэлэн уйтатлыты;

²⁰ пә йастаты: 'Иаков митхуйэн пә мүн йүпевән йил'». Лүв щиты нумәсәс: «Лүвел кашаләтэм йәлпийән, олңа китэм мөйләпсайламән сәмәл ләптаплэм, мосәң, лүв мәнэм вана үллы».

²¹ Щиты Иаков мойләпсайлал олңа мätсәт, лүв пә ци ат пирщин хотәлән холэс.

Иаков Израиль нэмән майа

²² Щалта атәлән нөх киләс, имеңалал пә митнәңәлал үслы, пә ихөщйаң пөхәл үслы, пә Иавок йохан күрән шөппи үшсэлы;

²³ лывилал йохан шөппи туслы пә мүй лүв тайәс, хөл йохан шөппи үншәптәслы.

²⁴ Щалта Иаков утща хәщәс. Аләң хүщәл унты лүв пиләлән Ахой катлантыйәс;

²⁵ ат верәмтал мөштымалән, Лүв Иаков пеш лөв йәта хойлыәс пә Иаков пеш лөв йәт мушмәлтсэлы, хун лүв Лүв пиләлән катлантыйәс.

²⁶ Пә йастэс: «Эслы Мәнэм, хущәл этәс». Иаков йастэс: «Ат эсәлләм Нәңен, мәнэм йамән ат мätән унты».

²⁷ Щалта йастэс: «Нәң нәмен хөты?» Лүв йастэс: «Иаков».

* 32:2 32:2 Маханаим – (евр.) «кәт хот вөл»;

28 Пә йастәс: «Тәлта йэллы нәң нэмен Израиль† питәл, Иаков нэмен хайлән, нәң Турәм пилән катлантысән, пә хыйатәт элты нӧх питты питлән».

29 Иаков ищи лүвел иньщәссәлы, щиты йастәман: «Нәң нэмен йасты». Пә Лүв йастәс: «Мүйа нәң Ма нэмен иньщәслән?» Пә щи тәхайән Иаков йәмән мәслы.

30 Иаков щи тәха нэмәтсәлы: Пенуэл‡; лүв щиты пӧтәртыйәс: «Ма Турәм веш ванән ватсәм пә лылҗа хәщсәм».

31 Най этәс, хун лүв Пенуэл мӧхты мәнәс; пешәл урәңән нохман шушәс.

32 Щишән, интәм унты израиль мир хыйатәт пешән улты лон әт ләләт, щит Катлантыйәм Ӧт Иаков пеш лӧв мушмәлтмәлән щи лона хойлымәл урәңән.

33

Иаков Исав пилән уйтатсәтән

1 Щәлта Иаков кашаләслы, хӧты Исав пә лүв пиләлән нәлсәт хыйат йил. Щәлта Иаков Лия, Рахиль пә митнәнҗәләл һаврәмләл пилән иса атәлт лоцәлтәслы.

2 Митнәнҗәләл һаврәмләл пилән олҗа лоцәлтәслы, Лия һаврәмләл пилән лыв йүпелән, Рахиль пә Иосиф мет йӧлта.

3 Лүв пә лыв йәщәлтәл мәнәс пә йайәл хӧща ванамәмәлән, мүв унты лапәт пүш, ӧх пӧнман, ил һүрылыиәс.

4 Исав пә лүв йәщәлтәл хухәлмәс, пә сапләл элты лүвел әпәлсәлы, мосәлтәслы, пә холләстән.

5 Имет пә һаврәмәт кашаләс пә иньщәссәлы: «Щит хыйтылан?» Иаков йастәс: «Турәмән мәнәма, нәң митхуйәна, мойләм һаврәмәт».

6 Щәлта митнәнәт һаврәмләл пилән вана йисәт пә, ӧх пӧнман, ил һүрсәт;

7 Лия һаврәмләл пилән ищи вана йис пә, ӧх пӧнман, ил һүрсәт; мет йухәт Иосиф пә Рахиль вана йистән пә, ӧх пӧнман, ил һүрсәтән.

8 Щәлта Исав йастәс: «Мүйа нәң тәм ташлан ма йәщәлтәм китсәлән?» Иаков йастәс: «Кущайәм йәм сәмән ма пелайәм, ат вантәс, лүлән».

9 Исав йастәс: «Апщийәм, ма тәйты ӧтәм ар; нәң ӧтән нәң хӧщайән ат ул».

10 Иаков йастәс: «Анта, нәң ма пелайәм йәм сәмән ватлән ки, мойләпсайәм ма йошем элты үйи, нәң веншен ваттәмән щит Турәм веш ваттәм хӧрпи, нәң пә ма пелайәм щи арат йәм усән;

11 нәҗена түвәм мойләпсайәм үйи, щит Турәм мәнәма мойләс, щишән, ма мүй иса тәйләм». Щиты Иаков Исав пойәксәлы, пә лүв үслы

12 пә йастәс: «Нӧх лойлув пә мәнлув; ма нәң йәлпенән мәнләм».

13 Иаков лүвелә йастәс: «Кущайәм уйәтләлы, һаврәмәт вевләт, щәлта, пусты мисәт пә ошәт тәйләм: и хәтәл сыс такан воштәты ки, войәт хӧл хәлләт;

14 кущайәм митхуйәл йәлпийән ат мәнәл, ма пә айәлта, таш мәнты кемән, пә һаврәмләм хӧты шушләт, пә кущайәм хӧща Сеир мұва йӧхәтләм».

15 Исав йастәс: «Ма хыйәтләм элты кәмәтса нәң пиләнән хайләм». Иаков йастәс: «Мүй урәңән? Йәм сәмән кущайәм ма пелайәм ватәл ки, щит щи ой!»

16 Щиты Исав ищи хәтәлән Сеир мұва йӧхлы мәнәс.

17 Иаков пә Сокхоф пелә мәнәс, щита хот опсәс, вой шавиты варәс хотәт ищи верәс. Щишән, щи тәха щиты нэмәтсәлы: Сокхоф*.

18 Иаков, Месопотамия элты йӧхәтмәлән, Ханаан мұвән улты Сихем воша йәма йӧхтәс, щита вош йәлпийән улты питәс.

19 Щәлта мұв хәр щи пеләк, хӧта лүв пиршин хотләл верәс, сәт щел ӧх сәхат Еммор пӧхәт элты, Сихем пә лүв апщиләл элты, Иаков лүвелә лутсәлы.

20 Щәлта щита йирасты нӧрәм лүв верәс пә Турәм Куща пелә, Израиль Турәм пелә, пойәкщәс.

† 32:28 32:28 Израиль – (евр.) «Турәм катлантыйәл»; ‡ 32:30 32:30 Пенуэл – (евр.) «Турәм веш»; * 33:17 33:17 Сокхоф – (евр.) «варәс хотәт»;

34

Сихем мōхет пāратэм вер

¹ Дина, щит Иаков элты Лия тāйэм эви, щи мўвəң эвет пилəн уйтаныты мāнэс.

² Пā щи мўв кāнащ ики, Еммор ев ики, Сихем нэмпи пōхəн лўв кaщалəса, лўв эви йурəн катəлсəлы пā лўв пилəлəн ɔлэс.

³ Щāлта Иаков Дина эви пелa нōпсəл питэс пā лўвелa эви сāма рāхэс, пā лўв эвийa тўпан йасңəт пōтəртэс.

⁴ Еммор ащелa Сихем щиты йастэс: «Щи эви мāнэма нэңa ўйи».

⁵ Иаков хултсəлы, хōты Еммор пōх лўв Дина эвел пилəн атэм вер верэс, туп пōхлал тaщел пилəн щāхэрəн усəт, щишəн, лыв йōхəттəл унты Иаков мāшйаа ус.

⁶ Еммор, Сихем ащи, Иаков хōщa пōтəртты йōхтэс.

⁷ Иаков пōхəт щāхэр элты йōхəтмелəн щи вер элты хултсəл, щи йох нōпсəл шāкэс пā шек лыкащсəт, Израйля атэм вер верəм урəңəн, Иаков эви пилəн Сихем ɔлмал урəңəн. Щиты верты āт рāхэс.

⁸ Еммор лыв пилəлəн пōтəртты питэс пā йастэс: «Сихем пōхем нын эван пелa нōпсəл шек ул, щишəн имийa лўвелa мийалəн;

⁹ рута мўң пилəвəн улaты; нын эвилəн мўңева мийлыйалəн, мўң эвилув пā ўйлыйалəн;

¹⁰ щāлта мўң пилəвəн улaты; тām мўв нын йэлпанəн, каслыйaты пā тām мўвəн улaты, пā нынана тāйты йōра мўва луталəн».

¹¹ Сихем пā эви ащйа пā йайлaлa йастэс: «Йām сэмəн ма пелайəм ватлəты ки, мўй āт йастəлты, ма иса мāлəм;

¹² мет ун тын пā мойлəпсайəт йастaты, ма мāлəм, мўй мāнэма āт йастəлты, туп эви мāнэма имийa мийалəн».

¹³ Иаков пōхəт Дина апщел атэм верa пайтэм урəңəн, Сихема пā Еммор ащелa њалмиман йōхлы пōтəртсəт;

¹⁴ пā щиты Симеон пā Левий йастэсəңəн: «Эвтэм вер āт тāйты хōйат сайa апщев мāты мўң āт верəтлув, щит мўңева йэм, āт рāхəл;

¹⁵ туп нын пиланəн и верəн и нōпса йōхəтлув, хун нын мўң итəва йилты, хун хōл йох рутəн эвтэм вер тāйты питəл;

¹⁶ щи пōрайəн мўң эвилув нынана мāты питлəлув пā нын эвилəн мўңева ўты питлəлув, йāха улты питлув пā и мира йилув;

¹⁷ щи эвəтты верəн мўңев āт хулəтлəты ки, эвев нōх ўлэв пā мāнлув».

¹⁸ Еммора пā Сихем пōхəлa щи йасңəт рāхсəт.

¹⁹ Энəмты пōх мōхты щи вер верты лэщaтыйəс, Иаков эви лўвел шек сāма рāхэс. Ащел хотəн лўв мет лāтəңa лўңтэсəс.

²⁰ Щāлта Еммор Сихем пōхəл пилəн вошəң пушас ун ова йōхəтсəңəн пā вошəң йох пелa пōтəртты питсəңəн пā йастэсəңəн:

²¹ «Тām хōйатəт мўң пилəвəн йāма улты лāңхалайəт; ат уллəт пā каслылəт тām мўвəн; мўв тāта лāщкам. Лыв эвилал нэңa ўты питлəлув, мўң эвилув пā лывилaлa мāллув.

²² Туп щи щирəн щи хōйатəт мўң пилəвəн и мир иты улты кашащлəт, мўң йохлув па хōлыйə, лыв итəлəн эвəтман ат усəт, лулəн.

²³ Лыв тaщлал, пōрмаслал алт мўңева питлəт? Ин лыв пиллалəн кашащлув, пā лыв мўң пилəвəн йāха улты питлəт».

²⁴ Щāлта вошəң пушас ун ов хōщa āктəщиты йох, Еммор пā Сихем пōхəл йасңəтa хōл эвəлсəт: вошəң йох хōл эвəтты верəн версайəт.

²⁵ Хулмет хəтəлəн, хун лыв эвтэм њўлəмлал кāшəтсəт, Иаков пōхңилал, Симеон пā Левий, Дина йайңəн, алтты кешилəн ўслəн, пā айлы-келлы вошa мāтсəңəн, пā йох хōл пāратсəлəн.

²⁶ Еммор ики Сихем пōхəл пилəн алтты кешийəн ищи велсəлəн; Сихем хот элты Дина ўслəн пā мāтсəңəн.

²⁷ Иаков пōхəт пāратэм ɔтəт хōщa йōхəтсəт пā тынəң пōрмасəт пāтəн ўслал, лыв апщел атэм верa питəлтэм урəңəн.

28 Мис тащэт, ош тащэт пә осёл войлал лывилала воштэслал, мүй вошэн ус, мүй щәхэрэн ус, иса үслал;

29 пә хӧл лыв тащлал, пә хӧл һаврэмлал, пә лыв нэлал һәрэмэман туслал, пә пӧрмасэт, хотэтэн мүй ус, иса пӧтэн туслал.

30 Щӧлта Иаков Симеон пә Левий пела йастэс: «Нын мӧнэм атэм вера пайэтсэлэн, тӧм мӧв хӧйатэтэн, ханаан йохэн пә ферез йохэн, лйкэн этты питлайэм. Ма шимэл хӧйат тайлэм; лыв ийӧха актэщлэт, лальэн йӧхэтлэт пә хотэм пилэн пӧратлайув».

31 Лын пә йӧхлы йастэстэн: «Мӧң апщев ульһа нӧңа тайты рӧхэл мүй?»

35

Иаков Вефиля мӧнэл

1 Турэм Иакова йастэс: «Лойа, Вефиля мӧна пә щита ула, пә йирасты нӧрэм щита Мӧнэма вера, нӧң хӧщайэн этлйэм Турмена, хун нӧң пә Исав элты, нӧң йайэн элты, хӧнтасэн».

2 Лӧв хот тэлэла пә лӧв пилэлэн улэм ӧтлала Иаков йастэс: «Ин тайты па мир луңхэт вӧщкалэн, сыстамтыйаты, пә па сӧх лумтаты;

3 лойлув пә Вефиля мӧнлув; щита Турма йирасты нӧрэм ма верлэм, Хӧй мӧнэм шука питэм хӧтлэмэн хултсэлы пә йушэн, хӧта ма йӧхсэм, ма пилэмэн ус».

4 Щӧлта тайэм па мир луңхэт пә пӧлэн тайэм пӧлрунтэт лыв Иакова хӧл мӧслал, щи пӧрмасэт Сихем пӧңэлэн улты дуб йӧх илпийэн Иаковэн мӧва шависайэт.

5 Щӧлта лыв мӧтсэт. Пә ван вошэтэн Турэм элты пӧльщэм ус, пә щишэн Иаков пӧхэт ӧт һухэлсайэт.

6 Иаков Ханаан мӧвэн улты Луз воша йӧхтэс, щит Вефиль, лӧв пә лӧв пилэлэн улэм хӧйатэт.

7 Щита йирасты нӧрэм верэс, пә щи тӧха нэмэтсэлы: Эл-Вефиль*, щита лӧв хӧщайэл Турэм этлйӧс, хун лӧв йайэл элты хӧнтас.

8 Щӧлта Девора пӧрэс, Ревекка эсэмэн лаптэм ими, Вефиль элты ныклы дуб йӧх илпийэн лӧв лотгэман ул пә щи йӧх Иаковэн «Хӧллӧп дуб йӧха» нэмэтса.

9 Месопотамия элты Иаков йӧхэтмал йӧппийэн Турэм лӧв хӧщайэл па этэс пә лӧвел йӧмэн мӧслы;

10 пә Турэм лӧвелла йастэс:

«Нӧң нэмен Иаков;
тӧлта йӧллы Иаков нэм тайты нӧң ӧт питлэн,
нӧң нэмен питэл Израиль».

Пә Израиль нэмэн лӧвел мӧслы.

11 Пә Турэм лӧвелла йастэс:

«Ма Иса Верэтты Турэм;
рутма пә ара йӧва;
мир пә ар мир нӧң элтэн питэл,
хонэт нӧң элтэн этлэт;

12 Авраама пә Исаака мийэм мӧв
Ма нӧңена мӧлэм,
нӧң тыхлэна тӧм мӧв па мӧлэм».

13 Щӧлта щита пӧтэрттэм тӧхайэл элты Турэм нӧх эллэс.

14 Турэм лӧв пилэлэн пӧтэртэм тӧхайэн Иаков нумты кев лонщэс, щи нумты кев йир йӧкана ӧнайэн шошӧпсэлы, пә оливка вӧйэн шошӧпсэлы.

15 Щи тӧха, хӧта Турэм лӧв пилэлэн пӧтэртэс, Иаков нэмэтсэлы: Вефиль.

Рахиль пӧрӧс

* 35:7 35:7 Эл-Вефиль – (евр.) «Вефиль Турэм»;

16 Щәлта Вефиль элты йэллы мәтсәт. Ефрафа унты йәша әт йӕхәтмелән, Рахиль һаврәм сәма пайтәс, щи верәл шек лавәрт ус.

17 Хун лүв шукащәс, һаврәмәл пүкән эвтәм ими лүвел йастәс: «Ал пәла, пӕхән па йӕхәтсайән».

18 Лыл шүвәл мәнмалән, пәрты ұша йӕхәтмалән, Рахиль лүвел нәмән мәслы: «Бенони†». Ащелән пә Вениамина‡ нәмәтса.

19 Пә Рахиль пәрәс, пә Ефрафа, щит Вифлеем пела мәнты йуш пүңәлән лүв лоттәса.

20 Лүвел лоттәм тәхайән Иаков нумты кев лоңщәс. Щит Рахиль нумты кев тәм хәтәл унты ул.

21 Израиль йэллы мәнәс пә Гадер тащ ватты пәл хот сайән пирщин хотәл лощсәлы.

22 Израиль щи мүвән улмал сыс Рувим пӕхәл ащел Валла ай нә пилән улмал. Израиль щит элты хултсәлы.

Иаков пӕхәт

Иаков кәтхӕщйаң пӕх тайәс.

23 Лия пӕхәт: Иаков олэң пӕхәл Рувим, лүв йүпелән Симеон, Левий, Иуда, Иссахар пә Завулон.

24 Рахиль пӕхәт: Иосиф пә Вениамин.

25 Валла, Рахиль митнә, пӕхәт: Дан пә Неффалим.

26 Зелфа, Лия митнә, пӕхәт: Гад пә Асир. Щит Иаков пӕхәт Месопотамия мүвән сәма питсәт.

Иаков йӕхи йӕхәтәл пә Исаак пәрәл

27 Щәлта Иаков Исаак ащел хӕща йӕхтәс, Мамре, Кириаф-Арба хӕща, щит Хеврон, хӕта Авраам пә Исаак па мүв элты йӕхтәм ӕтәта усәт.

28 Иултыя Исаак уләм нуптәл сот һийәлйаң тәл ус.

29 Пирщамәм пә йәмәс улмал йүпийән, Исаак пәрәс, пәрәм ӕтлал хӕща мәнәс; Исав пә Иаков пӕхәниләлән ил ләщатса.

36

Исав тыхәл

1 Тәм Исав тыхәл тәл, Едом ищи лүв.

2 Исав Ханаан мүв эвет элты нәңәт ұс: Елон нәмпи хет ики Ада эвел, пә Цивеон нәмпи ев ики Ана пӕхәл эви Оливема,

3 Пә Васемафа, Измаил эви, Наваиоф апщи.

4 Ада Исав элты Елифаз сәма пайтәс, Васемафа Рагуил сәма пайтәс,

5 Иеус, Иеглом пә Корей Оливема сәма пайтәс. Щит Ханаан мүвән сәма питәм Исав пӕхәт.

6 Щәлта Исав имилал, пӕхлал, эвилал пә хотәл хӕйатәт пә Ханаан мүвән шитәм тащлал хӕл ұслы, пә хӕл войлал, пӕрмаслал пилән па мүва мәнәс, Иаков апщел элты йәлшәк,

7 лын шек ар тащ тайсәтән, йәха улты әт верәтсәтән, улты йӕхтәм мүвән хӕща тащлын әт ләпсәт, ар тащ тайман урәңән.

8 Исав, Едом ищи лүв, Сеир кевәң мүв хӕща улты питәс.

9 Тәм Исав тыхәл тәл, едом йох ащи, Сеир кевәң мүв хӕща.

10 Тәм Исав пӕхлал нәмәт: Елифаз, Исав Ада имел пӕх, Рагуил, Исав Васемафа имел пӕх.

11 Елифаз пӕхәт тайәс: Феман, Омар, Цефо, Гафам пә Кеназ.

12 Исав пӕх Елифаз Фамна ай нә тайәс. Лүв Елифаза Амалик пӕх тайәс. Тәми Исав Ада имел йәллы улты һаврәмәт.

13 Тәм пә Рагуил пӕхәт: Нахаф пә Зерах, Шамма пә Миза. Щит Исав Васемафа имел йәллы улты һаврәмәт.

14 Тәм Исав Оливема имел пӕхәт, Цивеон ики Ана пӕхәл эви: лүв Исав Иеус, Иеглом пә Корей тайәс.

† 35:18 35:18 Бенони – (евр.) «ма шукем пӕх»; ‡ 35:18 35:18 Вениамин – (евр.) «ӕй тайты пӕх»;

15 Тәм Исав йэллы улты һаврэмэт күтэн ун икет. Исав олэң пӧхэл Елифаз пӧхэт: ун ики Феман, ун ики Омар, ун ики Цефо, ун ики Кеназ.

16 Ун ики Корей, ун ики Гафам, ун ики Амалик. Щит Елифаз хот ун икет Едом мӱвән; щит Исав Ада имел йэллы улты һаврэмэт.

17 Тәм Исав пӧх Рагуил пӧхэт: ун ики Нахаф, ун ики Зерах, ун ики Шамма, ун ики Миза. Щит Рагуил ун икет Едом мӱвән; щит Исав Васемафа имел йэллы улты һаврэмэт.

18 Тәм Исав ими Оливема пӧхэт: ун ики Иеус, ун ики Иеглом, ун ики Корей. Щит Исав ими Оливема, Ана ики эви, элты улэм ун икет.

19 Тәм Исав пӧхэт, пӧ лыв ун икилал. Щит Едом хот.

20 Тәм пӧ щи мӱвән улэм Сеир нэмпи хоррей ики пӧхэт: Лотан, Шовал, Цивеон, Ана,

21 Дишон, Эцер пӧ Дишан. Щит хоррей йох ун икет, Сеир пӧхэт, Едом мӱвән.

22 Лотан пӧхэт усэт: Хори пӧ Геман; Лотан нэ апщи: Фамна.

23 Тәм Шовал пӧхэт: Алван, Манахаф, Эвал, Шефо пӧ Онам.

24 Тәм Цивеон пӧхэт: Аиа пӧ Ана. Тәм щи Ана, хӧй хошәм йиңкэт тал хишәң мӱвән уйтәс, хун Цивеон ащел осёл войәт шавийәс.

25 Тәм Ана ики һаврэмэт: Дишон пӧ Оливема, Ана ики эви.

26 Тәм Дишон пӧхэт: Хемдан, Эшбан, Ифран пӧ Херан.

27 Тәм Эцер пӧхэт: Билган, Зааван пӧ Акан.

28 Тәм Дишан пӧхэт: Уц пӧ Аран.

29 Тәм хоррей йох ун икет: ун ики Лотан, ун ики Шовал, ун ики Цивеон, ун ики Ана,

30 ун ики Дишон, ун ики Эцер, ун ики Дишан. Тәм хоррей йох ун икет пӧ щит лыв рутлал нэмәт Сеир мӱвән.

Едом хонәт

31 Тәм хонәт Едом мӱвән хонәта усэт, израиль йох хӧща хонәт этәм йәм йэлпийән.

32 Едомән хона Бела ус, Веор пӧх, лӱв вошәл нэм Дингава.

33 Щӧлта Бела пӧрәс, Иовав лӱв йӱпелән хона питәс, Зерах пӧх, Восор элты.

34 Иовав пӧрәс, Хушам лӱв йӱпелән хона питәс, Феман мӱв элты.

35 Хушам пӧрәс, Гадад лӱв йӱпелән хона питәс, Бедад пӧх, лӱв мадиан йох Моав мӱв хӧрән лӧлән нӧх питсәлы; Гадад вошәл нэм Авиф.

36 Гадад пӧрәс, Самла лӱв йӱпелән хона питәс, Масрека элты.

37 Самла пӧрәс, лӱв йӱпелән Саул хона питәс, лӱв йӧхан пӱңәлән омәсты Реховоф вош элты ус.

38 Саул пӧрәс, Баал-Ханан, Ахбор пӧх, лӱв йӱпелән хона питәс.

39 Баал-Ханан, Ахбор пӧх, пӧрәс, щӧлта Гадар лӱв йӱпелән хона питәс; лӱв вошәл нэм Пау; имел нэм Мегетавеель, Мезагав ики Матреда пӧхәл эви.

40 Тәм Исав элты мӧнәм ун икет нэмәт, рутлал щирән, мӱвлал щирән, нәмлал щирән: ун ики Фимна, ун ики Алва, ун ики Иетеф,

41 ун ики Оливема, ун ики Эла, ун ики Пинон,

42 ун ики Кеназ, ун ики Феман, ун ики Мивцар,

43 ун ики Магдиил, ун ики Ирам. Тәм Едом мӱв ун икет, вошлал щирән, лыв йошлалән тӧйәм мӱвелән. Щит иса Исав элты, едом йох ащи элты, мӧнәм рут.

37

Иосиф улмәт

1 Иаков Ханаан мӱвән ус, хӧта ащел па мӱв элты йӧхтәм ӧта ус.

2 Тәм Иаков рут уләпса элты пӧтәр. Лапәтхӧщйәң тӧл лӧват энәмты пӧх Иосиф таш шавиман йайлал пилән йӧңхәс, ащел именӧнән пӧхәт пилән, Валла пӧхәт пӧ Зелфа пӧхәт пилән. Ащела Иосиф йайлал элты пӧләщ тутлыман йӧңхәс.

3 Йайлал күтән Иосиф пӧхәл Израиль мет сӧма мосман тӧйсәлы, лӱв пирщамәмәлән щи пӧхәл сәма питәс, щирән, хӧрамән сӧхән лӱвел версәлы.

4 Йайлалэн мōштэса, ащел лүвел пōхлал күтэн мет сáма мосман тайлэлы; Иосиф ликэн этты питсэл пá йáм щирэн лүв пилэлэн пōтэртты áт верэтсэт.

5 Ипуш Иосиф улэм вантэс, пá йайлала пōтэртсэлы; щи йүпийэн мет такан ликэн этты питса.

6 Лүв лывилала йастэс: «Ма вантэм улмем хулэнтаты:

7 Һаң тōрэн энэмты хár күтэпэн мүн Һаң тōрэн мōнталэт йáрлув; пá ма йáрэм Һаң тōрэн мōнталэм нōх лойэс пá тўна лойэс, нын Һаң тōрэн мōнталылэн пá керэтман лойсэт пá ма йáрэм Һаң тōрэн мōнталэм пела, ох пōнман, ил Һýрсэт».

8 Йайлал лүвела йастэсэт: «Нáң мүй мүн нүмпевэн хона питлэн? Мүн мүй нáң илпенэн питлув?» Щи улмэл пá йасэңлал урэңэн мет таканшэк ликэн этты питса.

9 Щáлта кимет улэм па вантэс, йайлала пōтэртсэлы, щиты йастэс: «Щиты ус, ма улэм па ватсэм: хáтэл пá тылэщ пá ихōщйаң хус ма шōмайэм, ох пōнман, ил Һýрсэт».

10 Ащела пōтэртсэлы пá йайлала ищи; ащелэн лавэттэса пá йастэса: «Мүй щимэщ улэм нáң ватсэн? Мүй щирэн ма пá нáң аңтэн, пá нáң йайлан нáң йэлпенэн мўв унты, ох пōнман, ил Һýрты йōхэтлув?»

11 Йайлал лүв пелайэл ўшмащсэт, ащелэн пá щи йасэң áт йōрэмэса.

Йайлалэн Иосиф тыныла

12 Йайлал Сихем вош лэпэн ащел тащ шависэт.

13 Израиль Иосифа йастэс: «Йайлан áлт Сихемэн тащ шавилэт? Йáңха, ма нáңен лыв хōщайэл китлэм». Лүв йастэс: «Йáна щи, ма йáхлэм».

14 Израиль лүвела йастэс: «Йáңха, ванты, йайлан тўмтакэт мүй пá тащел тáлаң мүй, пá айкел мánэма тўва». Хеврон лот мўв элты лүвел китсэлы; лүв пá Сихема йōхтэс.

15 Щита мўв хáрэн лүв тáпэс пá лүвел уйтэм хōйатэн иңщэсса: «Мүй нáң кáшлэн?»

16 Лүв йастэс: «Ма йайлам кáшлэм, мánэма йасты, хōта лыв тащ шавилэт?»

17 Щи хōйат йастэс: «Лыв тáлта мáтсэт, ма хултсэм, хōты лыв пōтэртсэт: ‘Дофана мánлув’». Щиты Иосиф йайлал йуш хўват мánэс, пá Дофан вош лэпэн лывилал уйэтсэлы.

18 Лыв хўвэлта лүвел кашалэсэл, пá лүв вана йитал сыс, лыв нумэсты питсэт, хōты лүвел велты.

19 Щáлта лыв күтэлэн йастэсэт: «Улэм вантэм от йил;

20 ин мánлув пá лүвел веллэв, мáтты мўв ўса йўвэтлэв, пá йастэлув, ут войэн лэса; щи пōрайэн ватлэв, лүв улэмлал мўйа йилэт».

21 Щит Рувим йайэлэн хулса пá атэм нōмэслал элты лүвел шавислы, пá щиты йастэс: «Лүвел áт веллэв».

22 Рувим лывилала йастэс: «Ўр áл шошматы; тáм мўв ўса тал йиклы мўвэн йўвталэн, туп йошэн ал кетмалэн». Щиты лүв пōтэртэс, лыв йошлал элты лүвел шавиты пá ащел хōща лүвел йōхтэптэты урэңэн.

23 Иосиф йайлал хōща йōхэтмалэн, лыв лүв хōрамэң сōхэл лүв элтэл нōх менэпсэл,

24 пá лүвел ўсэл пá мўв ўса йўвэтсэл; щи мўв ўс тал ус, йик щита áнтом ус.

25 Лыв пá лэты омэссэт, пá аңкэртмелэн, кашалэсэл, хōты Галаад мўв элты измаил йох онас йил, йáма авты стиракс йўх ух, бальзам пá ладан пōрмасэт верблюдэт тулэт: Египет мўва щит тўвман мánлэт.

26 Щáлта Иуда йайлала йастэс: «Мүй о́нтас, апщев пáратлэв пá лүв ўрэл хáһатлэв?»

27 Мánлув пá измаил йоха лүвел тынылэв, мүн йошлуван лүвел áт кетэмлэв, ищипа лүв мүн апщев, ищи мүн ўрэв». Йайлал лүв пелайэл хўлтмэсэт.

28 Хун Мадан мўвэң тынасты йох вана́мэсэт, йайлал мўв ўс элты Иосиф нōх талсэл пá измаил йоха хус щел ох сáхат тынысэл; лыв пá Иосиф Египта тусэл.

29 Рувим щи мўв ўс хōща па йōхтэс; пá Иосиф мўв ўсэн áнтом. Щит кашалэмал кемэн, лүв лўмтэмлал мánшислы,

30 апщилал хōща йōхлы йōхтэс пá йастэс: «Энэмты пōхев áнтом, ма пá, хōлта ма мánлэм?»

31 Лыв Иосиф сōх ўсэл, козёл вой хōрсэл пá щи ўрэн сōхэл Һōсэтсэл;

³² щялта щи хбрамэң сѳх ащела китсэл, пӓ йастэсэт: «Мӓң тӓм уйэтсуб; ванты, нӓң пѳхен сѳх мӓй пӓ антом?»

³³ Лӓв сѳхэл мѳштэслы пӓ йастэс: «Тӓм ма пѳхем сѳх; ут войэн лӓв лэса; алт пӓ Иосиф войэтэн лакки мӓншиса».

³⁴ Иаков лӓмтэмлал мӓншислы, улттӓхты хир хѳрпи сох ӓтпӓла лумтэс пӓ ар хӓтэл пѳхэл элты холлэс.

³⁵ Эвилал, пѳхлал хѳл ӓктэщсэт, лӓвел щальэтты урӓнэн; лӓв пӓ хулэтты ӓт лӓңхас пӓ йастэс: «Тӓмиты хощман пѳхем хѳща илта турма мӓнлэм». Щиты ащел лӓв элтэл холлэс.

³⁶ Иосиф пӓ Мадриан мӓв хѳйатэтэн Египет мӓвэн Потифар нэмпи ун кущайа тыныса, фараон шавиты йох кущайа.

38

Иуда пӓ Фамарь

¹ Щи артэн Иуда йайлал хӓйсэлы пӓ Хира нэмпи хѳйат пӓңэлэн Одоллам вошэн улты питэс.

² Щита Иуда Шуа нэмпи ханаан ики эви кашалэс: лӓвел нэңа туслы.

³ Щи нэ лавэрта йис пӓ пѳх тӓйэс, пӓ Иуда ащелэн Ир нэмэн мӓса.

⁴ Щялта па лавэрта йис пӓ па пѳх тӓйэс, пӓ Онан нэмэн лӓвел мӓслы.

⁵ Щялта пѳх па тӓйэс пӓ Шела нэмэн лӓвел мӓслы. Иуда пӓ, лӓв пѳхэл сэма пайэтмалэн, Хезив вошэн ус.

⁶ Щялта Иуда Ир нэмпи олэң пѳхэл нэңэн туслы; Фамарь нэмэл.

⁷ Туп Ир, Иуда олэң пѳхэл, Турэм Куща йэлпийэн ар кӓрэк тӓйэс, щишэн, Турэм Кущайэн сѳрма пайэтса.

⁸ Щишэн, Иуда Онан пѳхэла йастэс: «Йайэн ими нэңа уйи, лэху щирэн, пӓ йайэн тыхэл йэллы тӓви».

⁹ Онан уйэтсэлы, щит анта лӓв тыхлэл питэл, щишэн, йайэл ими пилэн щиты ус, йайэл тыхэл йэллы ӓт ат рутмэс.

¹⁰ Турэм Куща йэлпийэн мӓй лӓв верэс, атэм ус; пӓ Лӓв лӓвел ищи сѳрма пайэтсэлы.

¹¹ Щялта Иуда Фамарь меңэл пела йастэс: «Шела пѳхем энэмты унты ащен хотэн шукалт имийа ула». Щиты Иуда нумэсэс: «Йайлал иты Шела ӓт ат лулэн пӓрэс». Фамарь мӓнэс пӓ ащел хотэн улты питэс.

¹² Хӓв кӓт хӓщэс пӓ Иуда имел, Шуа ики эви, пӓрэс. Иуда, хӓтэллал тӓрмэм йӓпийэн, Фамна воша мӓнэс, хѳта ошлал лѳртты хѳйатэт усэт, лӓв пилэлэн Одоллам элты Хира нэмпи лухсэл ус.

¹³ Фамарь айкелэн верса: «ӓпэн ики Фамна воша ош лѳртты мӓнэл».

¹⁴ Лӓв шук туты сѳхлал эхсэлы, ѳхшам пѳнэс пӓ щиты йэмэлман Фамна пела мӓнты йушэн, Енаим вош ов хѳща опсэс. Лӓв уйэтсэлы, Шела энмэс, лӓв пӓ лэхуйэла ӓт опсэлса.

¹⁵ Иуда лӓвел кашалэслы пӓ вешэл хӓңатмал урӓнэн, ульӓа нэңа йӓкатсэлы.

¹⁶ Лӓв хѳщайэл йирэмэс пӓ йастэс: «Нӓң хѳщайэн рӓхэл лѳнтыты?» Лӓв ӓт уйэтсэлы, щит лӓв меңэл ус. Фамарь пӓ лӓвел ищмэслы: «Ма хѳщайэм лѳнтытэн мита мӓй нӓң мӓнэма мӓлэн?»

¹⁷ Лӓв йастэс: «Ма нӓңена ма ташем элты ош пѳшэхэн китлэм». Лӓв пӓ йастэс: «Киттэн унты мѳлты пѳрмас щи йӓкана хӓйлэн?»

¹⁸ Иуда йастэс: «Мӓй хѳрпи йӓкан нӓңена мӓты?» Лӓв пӓ йастэс: «Нӓң йѳра келэң посэн пӓ йошэн тӓйты шушты сӓвен». Иуда щит лӓвелла мӓслы пӓ лӓв хѳщайэл лѳңэс; лӓв элтэл Фамарь лавэрта йис.

¹⁹ Щялта лӓв лѳйэс пӓ мӓнэс, тӓйэм ѳхшамэл эхсэлы пӓ шук туты сѳхлал па лумэтсэлы.

²⁰ Иуда Одоллам элты улты лухсэл пилэн ош пѳшэх китэс, нэ хѳща хӓйэм пѳрмасэт нѳх уты урӓнэн, туп лӓв щи нэ ӓт уйэтсэлы.

²¹ Шѳши хѳйатэт элты иӓщэссэлы: «Хѳта щи ульӓа нэ, хѳй Енаим йуш пӓңэлэн опсэс?» Лӓв йастэсэт: «Тӓта ульӓа нэ антом ус».

²² Лүв Иуда хоща йӱхтэс пӱ йастэс: «Ма лүвел ӱт уйэтсэм; пӱ щита улты шӱши хӱйатэт йастэсэт: ‘Тӱта ульӱа нэ ӱнтоу ус’».

²³ Иуда йастэс: «Лүв йӱканэла ат ӱллы, туп ӱӱаха ӱт ат пайэтсаймэн; ма тӱм ош пӱшэхэн щитылысэм, нӱӱ пӱ лүвел ӱт уйэтсэн».

²⁴ Хулэмлэм тылэщ хӱщэс пӱ Иуда айкелэн верса: «Фамарь меӱӱан ульӱаа улты питмал пӱ нэ щирэн кӱшаӱа ул». Иуда йастэс: «Йӱэл лүвел тӱвалэн пӱ нӱх ат ӱщитла».

²⁵ Хун лүв туты питса, ӱпэл икийа щимэщ йасэӱ китэс: «Тӱм пӱрмасэт тӱйӱм хӱйат элты ма лавэрта йисэм». Пӱ йастэс: «Мӱштэлэн, тӱм хӱй йӱра келэӱ пос пӱ шушты сӱв?»

²⁶ Иуда мӱштэслы пӱ йастэс: «Лүв ма элтэм вешкатшӱк, щит ма лүвел Шела пӱхема ӱт мӱсэм». Лүв хӱщайэл па ӱт лӱӱтӱйӱс.

²⁷ Щӱлта ӱаврэм сэма питты хӱтэлэн лэрамэс, лүв нэш пӱтлам хотэн пилӱӱ ӱтӱӱэн тӱймал.

²⁸ ӱаврэмӱӱэн сэма питэмэн, олэӱӱэн итэл йош этэс; пӱкэн эвтэм ими ӱрты сӱхэмэн йошэл йӱрӱпсӱлы, йастэман: «Тӱмен олӱа этэс».

²⁹ Лүв пӱ йошэл йӱхлы сухтэслы; пӱ йайэл олӱа этэс. Лүв йастэс: «Мӱй щирэн нӱӱ йуш версэн?» Щишэн Фарес нэмэн мӱса.

³⁰ Йухэт ӱрты сӱхэмэн йӱрэм йӱшӱӱ апщел этэс. Лүв нэмэн мӱса: Зара *.

39

Иосиф Потифар хотэн

¹ Иосиф пӱ Египта тӱвман ус, лүвел тӱвэм измаил йӱх йош элты фараон шавиты йох кущайӱн, Потифар нэмпи кущайӱн, Египет мӱв хуӱӱн, лутса.

² Турэм Куща Иосиф пилэн ус: лүв верлал йӱама мӱтсэт пӱ Потифар, Египет мӱв ху кущайэл хотэн ус.

³ Кущайӱлэн мӱштэса, Турэм Куща лүв пилӱлэн ул, мӱй лүв ӱт верэл, лүв верты верлӱлэн Турэм Куща ӱотэл.

⁴ Щиты Иосиф Потифарэн ванэн тӱйты питса пӱ лүв йӱра митхуӱӱла йис. Щӱлта лүвел хотэл кущайа пӱтсӱлы пӱ мӱй тӱйӱс, иса лүв йошӱла мӱслы.

⁵ Хот кущайа лүвел пӱнмал ӱш элты пӱ иса тӱйӱм ӱтэл лүв йошӱла миймал йӱпийӱн, Иосиф урӱӱӱн Египет мӱв ху хот Турэм Куща йӱмэн мӱслы, щишэн, Турэм Куща йӱм лүв хотӱлэн пӱ мӱв хӱрӱлэн тӱйӱм ӱтэл хӱща иса ус.

⁶ Щишэн, лүв, мӱй тӱйӱс, иса Иосиф йоша мӱслы, нэмӱлты элты ӱт нумӱсӱс, лүвела йӱра лӱтӱт верты тӱмпийӱн.

Иосиф хӱрасэӱ пӱ лӱватэӱ ус.

⁷ Щишэн, кущайӱл ими Иосиф пела ватты питэс пӱ йастэс: «Ма пилӱмэн ула».

⁸ Лүв пӱ ӱт кашащэс пӱ кущайӱл ими пела йастэс: «Тӱта щиты, кущайӱм мӱй тӱйӱл, ма йошема мӱслы, нэмӱлты элты ӱт нумӱсӱл;

⁹ тӱм хотэн ма элтэм уншӱк ӱт ӱнтоу; тӱм хотэн нӱӱ тӱмпенэн мӱнэма ӱт рӱхты вер ӱнтоу, нӱӱ лүв имел; мӱй щирэн ма щимэщ атэм вер верлэм пӱ Турма кӱрӱк верлэм?»

¹⁰ Кашӱӱ хӱтэл кӱш нэ щиты Иосифа пӱтӱртэс, Иосиф ӱт хулӱнтэс лүв пилӱлэн улты.

¹¹ Имӱлты хӱтӱлэн лүв верӱл сӱхат хота лӱӱӱс, щита хотӱӱ ӱтӱт элты нэмӱлт хӱйат ӱнтоу ус;

¹² щиты нэ лумтэм сӱхӱл элты лүвел катӱлсӱлы пӱ йастэс: «Ма пилӱмэн ула». Иосиф пӱ, сӱхӱл лүв йошӱлэн хӱйман, ким хухӱлмӱс.

¹³ Нэ пӱ, щит кашӱлӱмал кемэн, хун сӱхӱл лүв йошӱлэн хӱщэс пӱ Иосиф ким хухӱлмӱс,

¹⁴ хотӱӱ ӱглал ӱвалсӱлы пӱ лывилала щиты йастэс: «Вантаты, Потифар мӱӱев еврей тӱвмал пӱ щитэн мӱӱ хӱщайӱв йӱвӱртӱйӱл. Щиты еврей ма хӱщайӱм йӱхтэс, ма пилӱмэн улты ӱтщийӱс, ма пӱ сыйӱӱ тӱрэн ӱвалтсэм;

¹⁵ лүв пӱ, хӱлтмӱмалӱн, хӱты ма ӱвалтсэм, сӱхӱл ма хӱщайӱм хӱйсӱлы пӱ ким хухӱлмӱс».

¹⁶ Щиты Потифар йӱхи йӱхӱтты унты Иосиф сӱх щиты нэ лүв хӱщайӱл хӱйсӱлы.

* 38:30 38:30 Зара – (евр.) кӱлы ӱрты;

17 Лүвела ищи щиты йасңэт пөтэртэс, йастэман: «Нәң түвәм еврей митхуйэн ма хощайэм йөвэрти ты йөхтылы йәс;

18 хун ма үвты питсэм, лүв сөхэл ма хощайэм хайсэлы пә ким хухэлмәс».

Иосиф касна хота омәсла

19 Кущайэл имел йасңэт хулмал йүпийән, хөты лүв йастәс: «Щиты ма пилэмән нәң митхуйэн верәс», лүв шек ликащәс;

20 щәлта кущайәлән Иосиф касна хота омәсты партса, хөта хон вера питәм өтәт усәт. Щита касна хотән лүв опсәс.

21 Турәм Куща Иосиф пилән ус, йәм сэмән вантәс, щитшән, касна хот куща лүв пелайәл ищи йәм ус.

22 Касна хот куща щита опсәм вера питәм өтәт хөл Иосиф йоша мәслы, щитшән, мүй лыв щита әт версәт, щиты верәт хөща лүв пә уна ус.

23 Касна хот куща Иосиф йошән тәйтты верәт элты нәмәлты әт лэрамтәс, Турәм Куща Иосиф пилән ус, щитшән мүй лүв верәс, Турәм Кущайән щиты верәтән иса һотса.

40

Иосиф улмәт ләрпитәл

1 Щиты йүпийән хона үнайәт лэщатты куща пә һаң верты куща Египет хонәл йәлпийән, кущайәл йәлпийән, вера питсәңән.

2 Кәт кущайәңәл пела фараон ликащәс, үнайәт лэщатты куща пә һаң верты куща пела,

3 пә лүвел шавиты йохлал куща йоша лынан мәслы, щиты касна хота, хөта Иосиф опсәс.

4 Шавиты йох куща лын хөщайән Иосиф рупитты лэщатәс, пә лүв лынана рупитәс. Щиты касна хотән мөлтты сыс лын устән.

5 Ипуш касна хотән, үнайәт лэщатты куща пә һаң верты куща улмистән, кашәң өт лүв улмәл, кинтак и атән, кашәң өт өщхүль уләм вантәс.

6 Аләңсәхат Иосиф лын хөщайән йөхтәс, лынан кашаләслы, лын вешлән рүталәңән.

7 Фараон кущайәңән лүв ищмәслы, лүв пиләлән кущайәл хотән улты касна хотән опсәм өтңән пела, щиты йастәс: «Мүйә нын тәм хәтәл вешлән рүталәңән?»

8 Лын лүвела йастәсңән: «Мин тәм ат улмисмән; туп щиты уләмңән ләрпитты хөйәт аңтом». Иосиф лынана йастәс: «Уләм ләрпитты вер алт Турәм элты ул? Мәнәм уләмлән пөтәртәлән».

9 Хона үнайәт лэщатты куща лүв улмәл Иосифа пөтэртәс пә йастәс: «Улмитәмән, виноград үна йүх ма йәлпемән;

10 щиты йүхән хуләм нүв; йүх энмәс, лыпәтән этса, щәлта щита виноград воңщәм өтәт энәпсәт пә пөшсәт;

11 фараон ан ма йошемән катәлләм; виноград воңщәм өтәт ма үсәм пә фараон ан лыпийә пәщәртсәлам, пә фараон йоша ан мәсәм».

12 Иосиф лүвел йастәс: «Тәта щиты улмен ләрпитты щир: хуләм нүв – щит хуләм хәтәл;

13 хуләм хәтәл хәщты йүпийән фараон нәңән эсәлләлы пә рупитәм тәхайәна омәсләлы, нәң пә фараон ан лүв йошәла мәлән, йәлпиты иты, хун нәң лүв хөщайәл хона үнайәт лэщатты кущайәл усән;

14 хун нәңән йәм питәл, ма элтәм нумәлми пә, щиты лөват йәм вера, фараона ма элтәм йастә, тәм касна хот элты ким ат эсәлсайәм;

15 ма еврейәт мүй элты йурән тусайәм; тәта пә касна хотән омәсты урәңән нәмәлт атәм әт версәм».

16 Нәң верты куща кашаләслы, хөты лүв уләм йәма ләрпитсәлы пә Иосифа йастәс: «Ма ищи улмисәм: өхемән хуләм кураңәк катәлләм;

17 нүмпеләк кураңәкән кәмән хөрпи фараон урәңән ләты һаңәт, өхемән омәсты кураңәк элты щиты ләтөтәт төхләң войәтән нухләйәт».

18 Пә Иосиф щиты йөхлы йастәс: «Тәта щиты улмен ләрпитты щир: хуләм кураңәк – щит хуләм хәтәл;

19 хулэм хятэл хящты йүпийэн фараон наң Өхен хөлт сэвэрти партлэлы пә наңен йўха нөх сухтэллы, тōхлэң войэтэн элэн нухты питла».

20 Хулмет хятэлэн, фараон лўв сэма питэм хятлэлэн митйохлала поры пәсан верэс, пә касна хота опсылыйэм ўнайэт лэщатты пә Һаң верты кущайңэн элты митйохлал улман нумэлмэслы;

21 щәлта хона ўнайэт лэщатты куща йэлпи рупитэм тәхайәла пөтсәлы, пә лўв фараон йоша ан мās;

22 Һаң верты куща пә йўха нөх сухтәса, хōты Иосиф лынана улэм ләрпитыйәс.

23 Хона ўнайэт лэщатты куща Иосиф элты ат пә нумэлмэслы, лўв элтэл йөрэмэслы.

41

Иосиф фараон улмэт ләрпитәл

1 Кāt тәл хящэмән фараон улэм вантәс: лўв йōхан питарән лойәл;

2 йōхан элты лапәт мис ким этәс, йām хөрпет пә вōйаңәт, пә тōрән ләты питсәт;

3 щәлта, лыв йүпелән йōхан элты па лапәт мис этәс, атәм хөрпет пә керыйәмәт, пә тўм мисәт пўңла йōхан питарән лойсәт;

4 щәлта атәм хөрпи пә керыйәм мисәт лапәт йām хөрпи пә вōйаң мисәт йōхи ләслал. Щитәлән фараон нōх верләс,

5 па вōйәпса, пә кимет пўш улмийәс: и Һаң тōрәнән лапәт йām пә тәлэң Һаң тōрән тәй энмәс;

6 щәлта пә, щи йүпийән лапәт сорәм пә хәлэвәт вотән сорәлтәм Һаң тōрән тәй энмәс;

7 щәлта сорәм Һаң тōрән тәйәт йām пә тәлэң Һаң тōрән тәйлал йōхи ләслал. Фараон нōх верләс пә мōштәслы, щит уләм.

8 Аләңсәхат лўв нōпсәл шәкәс, щәлта лўв китсәлы, пә Египет мўв хōл щәртәң пә хōл мўтра уйәтты хōйатәт вохсәлы, фараон лывилала улмәл пөтәртсәлы; туп щи уләм ләрпитты хōйат әт лйикмәс.

9 Хона ўнайәт лэщатты куща пөтәртты питәс пә щиты йастәс: «Ин ма вера питылыыйәм щирәм нумэлмәсәм;

10 ипуш фараон мин пелайәмән, митйохңәлал пелла лйикащәс, пә мәнәм пә Һаң верты куща фараон шавиты йох куща хотән касна хота омәссәлы;

11 пә и атән ма пә лўв улмисмән, кашәң Өт оцхўль уләм вантәс;

12 щита мин пиләмән еврей мир элты энәмты ху ус, фараон шавиты йох куща митху; мин лўвела уләмләмән пөтәртсәләмән, лўв пә минәмәна кашәң Өт мўй вантәс, йәпсыяа ләрпитсәлы;

13 щәлта, хōты лўв минәмәна ләрпитсәлы, щиты щи тыйәс: ма тәйәм рупатайәма йōхлы ўсайәм, тўм ху пә йўха нөх сухтыса».

14 Фараон Иосиф вохты партсәлы. Лўв тәрматыман касна хот элты эсәлса. Лўв упәтлал лōртсайәт, па сōх лумтәс пә фараон хōща йōхтәс.

15 Фараон Иосифа йастәс: «Ма уләм ватсәм, пә нәмәлты Өт әнтом, хōйән лулән ләрпитты верәтса, ма хуллысәм, наң уләм ләрпитты хоштән».

16 Иосиф фараона йōхлы йастәс: «Щит әнта ма; фараон йām урәңән Турәм йōхлы йастәл».

17 Фараон Иосифа щиты пөтәртәс: «Уләм ватсәм: ма йōхан питарән лойләм;

18 щәлта йōхан элты лапәт вōйаң пә йām хөрпи мис этәс пә тōрән ләты питсәт;

19 лыв йүпелән йōхан элты па лапәт мис этәс, керыйәмәт, ватты шек атмәт; тәм Египет мўв лōватән щимәщ керыйәм Өтәт әт вантылысәм;

20 щәлта керыйәм мисәт оләңән этәм вōйаң мисәт йōхи ләслал;

21 күш йōхи ләслал, лыв ищипа керыйәм хōрпийа вантәссәт. Щи кемән нōх верләсәм.

22 Щәлта па улмисәм: и Һаң тōрәнән лапәт йām пә тәлэң Һаң тōрән тәй энмәс;

23 щәлта пә, щи йүпийән лапәт сорәм пә хәлэвәт вотән сорәлтәм Һаң тōрән тәй энмәс;

24 щәлта сорәм Һаң тōрән тәйәт лапәт йām пә тәлэң Һаң тōрән тәйлал йōхи ләслал. Щит ма щәртәң хōйатәта пөтәртсәм, туп нәмәлты хōйатән щи уләм ләрпитты әт верәтса».

25 Иосиф щиты фараона йастэс: «Фараон и вер элты кат пүш улмийэс: Турэм мүй верэл, щит элты Лүв фараона айкел верэс.

26 Лапэт йам мис – щит лапэт тэл; пә лапэт йам һаң тӊрэн тай – щит ищи лапэт тэл: кат улэм и нӊмэс;

27 лыв йүпелэн этэм лапэт атэм хӊрпи пә керыйэм мис – щит лапэт тэл, щалта лапэт сорэм пә хәлэвэт вотэн сорэлтэм һаң тӊрэн тай – щит лапэт лэллы тэл».

28 Щишэн, ма щиты фараона йастэсэм: «Мүй Турэм верэл, щит Лүв фараона этэлтэслы.

29 Иса Египет мүвэн лапэт ташчәң пә лэтотәң тэл тәлта йэллы питэл;

30 щи йүпийән лапэт лэллы тэл йӊхэтэл, щи йэлпи йама улэм уләпса Египет мүвэн йӊрэмәла, лэллы тәлэтән мүв тала верла пә хӊйатәт вӊллы нүшайа йиләт,

31 пә щи йэлпи йам уләпса йӊрэмәла, лэллы тәләт урәңән, йӊхәтты лэллы тәләт шек лавәртәт питләт.

32 Фараон кат пүш и хӊрпи улэм щишән вантэс, щит Турэм йасәң так урәңән пә щи вер Турэмән тәм ванән йана верты урәңән.

33 Щалта пә, фараон ӊшәң пә вер хошты хӊйат ат уйәтэл, пә Египет мүв лӊватән уна ат пӊнлэлы.

34 Пә щалта, фараон мүвәл лӊватән ватты куцайәт ат омәсәл, пә лапэт ташчәң тәләт хүват Египет мүвэн энмәлты һаң ветмет пелкел ат әкәтләл;

35 щи йӊхәтты йам тәләтән лыв һаң лат пә па сәмәң лат ат үләт, пә фараон партты щирән вошәтән сопаса ат әкәтләл пә ат шавиләл.

36 Египет мүвән йәллы йӊхәтты ләллы лапэт тәл кеша щи ләтӊт сопаса питәл, тәта улты мир әт пәрты урәңән».

Иосиф Египет мүв ун куцайа пӊнла

37 Фараона пә лүв митйохлала щи йасәңәт рәхсәт.

38 Фараон митйохлала йастэс: «Лүв хӊрпел йам хӊйат хӊлща уйәтлүв, хӊй хӊща Турэм Лыл ат ус, лулән?»

39 Фараон Иосифа йастэс: «Хӊты Турэм нәңена щит иса пүшсәлы, щимәщ ӊшәң пә мүтрайәң нәң хӊрпен хӊйат әнто́м;

40 нәң ма хотэм нүмпийән питләң, ма мирэм нәң йасә́ена хуләтты питәл; туп хона омәстәм щирән ма нәң элтән унашәк улләм».

41 Фараон Иосифа йастэс: «Щиты, ма нәңен хӊл Египет мүв куцайа пӊнләм».

42 Фараон лүв йошәл элты веншәң луйтәл хӊлт пайәтсәлы пә Иосиф лүйа лумәттәслы; ухәл щәшкан сӊхәта лүвел лумәттәслы, сапләла сорнәң карты кел пӊнәс;

43 лүв йүпелән кимет хон йӊра ловәң ухәлән Иосиф тутлыты партсәлы пә лүв йәлпелән үвты: «ӊх пӊнман, ил нүраты!» Щиты Египет мүв лӊватән лүвел куцайа пӊтсәлы.

44 Фараон Иосиф пела йастэс: «Ма фараон; туп нәң йасә́ен таклы́йа Египет мүв лӊватән нәмәлты хӊйат йош әт түвемәл, күрәм әт верәл».

45 Фараон Иосиф йәләп нәмән мәслы: Цафнаф-панеах, пә Илиополь вош Потифер нәмпи йир верты хӊйат, Асенефа нәмпи эви, фараон лүвела нәңа мәслы. Иосиф Египет мүв хүват мәнәс.

46 Иосиф хӊлман тәл лӊват ус, хун лүв Египет мүв хон хӊща, фараон хӊща рупитты йӊхтәс. Фараон элты этмал йүпийән, лүв Египет мүв хӊл йәхсәлы.

47 Щи мүвән лапэт ташчәң тәл хүват и лат сәм элты күш тәл энмилыйәс.

48 Египет мүвән лапэт йам тәл сыс энмәм һаң лат пә па сәмәң лат лүв әкәтсәлы, пә вошәтән щи лат пӊтсәлы; кашәң вош керәтман улты мүв хәрәт элты.

49 Иосиф һаң лат пә па сәмәң лат шек ар әктәс, щарәс сәй хиш арат, щишән, лүңәтты күртәсәс пә йәллы әт лүңәтсәлы.

50 Ләллы тәләт йәлпийән Иосиф кат пӊх тайәс, хӊйңән Асенефа, Илиополь вош Потифер нәмпи йир верты хӊйат эви, сәма пайтәс.

51 Иосиф олэң пӧхэл нэмэн мӓслы: Манассия*, щиты лӱв пӧтэртэс: «Шукащты верлам пӓ ащем хот тэл Турэм мӓнэма йӧрэмэты ӧотсӓлы».

52 Кимет пӧхэл нэмэн мӓслы: Ефрем†, щиты лӱв пӧтэртэс: «Шукащэм мӱвемэн Турэм мӓнэм тыхлэңа версӓлы».

53 Щиты лапэт ташэң тӓлэт Египет мӱвэн хӓщсэт,

54 щӓлта лапэт лӓллы тӓлэт йӧхэтсэт, Иосиф йастэм щирэн. Пӓ хӧл мӱвэтэн лӓллы пӧра ус, туп Египет мӱв лӧватэн ӧаӧ ус.

55 Египет мӱвэн лӓллы йӓт йӧхтэмэн, фараон элты мир ӧаӧ вохты питэс. Хӧл Египет хӧйатэта фараон йастэс: «Иосиф хӧща мӓнаты, лӱв хӧты йастэл, щиты вераты».

56 Мӱв лӧватэн иса лӓллы пӧра ус; Иосиф ӧаӧ лат сопаслэм хотлал пелки пӱшсӓлы пӓ Египет мира тыныты питсӓлы. Лӓллы пӧра Египет мӱвэн йура йиты питэс.

57 Па хон мӱвэт элты Египта Иосиф элты ӧаӧ лат лутты йӧхтылысэт, мӱв лӧватэн лӓллы пӧра йура йиты питэс.

42

Иосиф йайлал олэң пӱш Египет мӱва йӧхэтлэт

1 Иаков Египтэн ӧаӧ лат улты вер хулмалэн, Иаков пӧхлала йастэс: «Мӱй нын лавэллэты?»

2 Пӓ йастэс: «Ма хултсэм, Египтэн ӧаӧ лат ултал; щи мӓнаты пӓ мӱңева ӧаӧ лат щита лутаты, мӱңева улты пӓ ӓт пӓрты урӓңэн».

3 Иосиф йаӧ йай Египта ӧаӧ лат лутты мӓтсэт.

4 Вениамин пӓ, Иосиф апщи, йайлал пилэн Иаковэн ӓт китса, лӱв щиты йастэс: «Вера ӓт ат питӓл».

5 Ханаан мӱвэн лӓллы пӧра ус, щишэн, Израиль пӧхэт па йӧхтэм ӧтэт пилэн ӧаӧ лат лутты йӧхэтсэт.

6 Иосиф пӓ щи мӱвэн мет ун кущайа пӧнман ус; мӱвэн улты мира ӧаӧ лат лӱв щи тыныйӓс. Иосиф йайлал йӧхэтсэт пӓ лӱв йӓлпелэн мӱв унты, ӧх пӧнман, ил ӧӱрсэт.

7 Иосиф йайлал кащалӓс пӓ лывилал мӧштӓслы; туп ӓт уйӓтты веш верӓс пӓ лыв пиллалэн щикем такан пӧтэртэс пӓ лывилала йастэс: «Хӧлща нын йӧхэтсӓты?» Лыв йастэсэт: «Ханаан мӱв элты лӓтӧт лутты урӓңэн».

8 Иосиф йайлал мӧштӓслы, лыв пӓ лӱвел ӓт мӧштӓсӓл.

9 Иосиф улӓмлал нумӓлмӓс, хӧта лыв элтылал улмийӓс; пӓ лывилала йастэс: «Нын хӧӧайӓн верӓт лӓрапты ӧтэт, мӱӧ хӧщайӓв лӓл пилэн йӧхэтты урӓңэн сайлы мӱв вантылты».

10 Лыв пӓ лӱвела йастэсэт: «Ӑнта, мӱӧ кущайӓв; нӧӧ митйохлан лӓтӧт лутты йӧхэтсэт;

11 мӱӧ хӧл и ащи ӧаврӓмӓт; мӱӧ вешкат хӧйатӓт; нӧӧ митйохлан ӧнта хӧӧайӓн верӓт лӓрапты ӧтэт».

12 Лӱв пӓ лывилала йастэс: «Ӑнта, мӱӧ хӧщайӓв лӓл пилэн йӧхэтты урӓңэн сайлы мӱв вантылты».

13 Лыв йастэсэт: «Мӱӧ, нӧӧ митйохлан, кӓтхӧщйӧӧ йай; мӱӧ Ханаан мӱв элты улты и хӧйат пӧхэт, ай ӧтӓв ащев пилэн хӓщӓс, итӓв пӓ ӧнто».

14 Иосиф лывилала йастэс: «Щит щи ма нынан пӧтэртсӓм, йастымемен: нын хӧӧайӓн верӓт лӓрапты ӧтэт;

15 щи вер ин щиты лӓраплӓм: фараон улӓпсайӓн йастӓпса мӓлӓм, ай апщан йӧхэтты унты нын тӓлта ӓт ӓтлӓты;

16 итӓн киталӓн, лӱв апщан ты ат туллы, нын пӓ тӓта йӓртман тӓйты питлайты; щиты лӓра йил, йӧна мӱй мӓнэм пӧтӓрлӓты; ӧнта щиты ки, фараон улӓпсайӓн йастӓпса мӓлӓм, нын хӧӧайӓн верӓт лӓрапты ӧтэт».

17 Пӓ хулӓм хӓтла касна хота лывилал омӓссӓлы.

18 Хулмет хӓтӓлӓн Иосиф лывилала йастэс: «Тӓмиты вералӓн, щиты нын лылӧна хӓщлӓты, ма Турэм элты ищи пӓллӓм:

* 41:51 41:51 Манассия – (евр.) «лӱв йӧрэмэты ӧотӓл»; † 41:52 41:52 Ефрем – (евр.) евр. «лӱв тыхлэңа версӓлы» йасӓн элты;

19 нын вещькат хойатэт ки, и апщан тәм касна хотэн ат хящэл; нын пә мәнаты, лэллы улты тыхэл тэллэна һаң тываты,

20 апщан пә ма хощайэм тывалэн, йасэңлэн вещькат урәңэн пә нынан лылжа хящты урәңэн». Лыв щиты щи версэл.

21 Лыв күтлалэн щиты пөтэртсэт: «Апщева кәрэк вермев урәңэн ин мүн сүтэтлайув; мүн ватсэв, хөты лүв шукащэс, хөты мүнев пойәксэлы, туп әт хуләтсэв; щижән, тәм шука питсув».

22 Рувим пә лывилала йастэс: «Ма нынана әт хун пөтэртисэм: ‘Энәмты пөха кәрэк ал вераты’? Нын пә әт хуләтсэты; щиж, ин үрәл кяшты питса».

23 Туп лыв әт уйәтсэл, Иосиф щит иса мөштәллы; ванты, лүв пиләлән пөтэртмелән йасэң төлмашлэты хойат ус.

24 Щәлта лыв элтылал йәлшәк мәнәс пә йәл холлалтәс. Щәлта лыв хощайәл йөхлы йөхтәс, па лыв пиллалән пөтэртәс, пә Симеон лыв күтәл элты үслы пә лыв ватман йәрты партсэлы.

Ханаана йөхлы мәнәм вер

25 Щәлта Иосиф лыв хирлал һаң латән тәкәптәты партсэлы, лыв щел өхлал пә йөхлы хирлала пөнты партсэлы, пә мәнты йушелә хялы хирәтән мәты партсэлы. Щиты щиж лыв пиллалән верман уса.

26 Лыв һаң лат хирлал осёл войәт элты ләлтсәлал, пә щилта мәтсәт.

27 Хун лыв холты урәңэн лойсәт, и хуйәл хирәл эхсэлы, осёл войәл һаң латән мәты урәңэн, пә хир овән лүв йөра щел өхәл кашаләслы,

28 пә йайлала йастэс: «Щел өхем пә йөхлы пөнәм; тәта щиж хирәм лыпийән». Лыв сәмлал мәтсәт, пә лыв күтәлән пәлтамәман пөтэртты питсәт: «Амуй щит Турәм мүн пиләвән верәс?»

29 Щәлта Ханаан мұва, Иаков ащел хөщә йөхәтмелән, лыв пиләлән уләм верәт хөл лүвелә пөтэртсәл, щиты йастәсәт:

30 «Щиж мұвән уна улты куща щикем такан мүн пиләвән пөтэртәс пә щиж мұв хәһайән верәт ләрапты өтәта мүнев йүкатсэлы».

31 Мүн лүвелә йастәсув: «Мүн вещькат хойатәт; мүн әнта хәһайән верәт ләрапты өтәт;

32 мүн кәтхөщяң йай-апщиж ащев хөщә; итәв пә әнтом, ай апщев пә ащев пилән Ханаан мұвевән хящәс».

33 Щәлта щиж мұвән уна улты куща щиты йастәс: «Ма щиты ләрапләм, мүй хөрпи нын вещькат хойатәт: и апщан ма хощайәм хәйәлән, нын пә һаң лат уйаты ләллы улты тыхәл тәллән урәңэн пә мәнаты,

34 пә ай апщан ма хощайәм тывалән; щиты ма уйәтты питләм, нын әнта хәһайән верәт ләрапты өтәт, нын вещькат хойатәт; щижән, апщан эсәлләм, пә тәм мұвән тынасты верәтлэты».

35 Щәлта, хирәт шошәмты питмелән, кашәң ху хирәлән лүв йөра щел өхәл уйтәс. Öхи хирлал кашалымелән, ащел ики пилән лыв хөлт пәлтәмәсәт.

36 Щәлта Иаков ащел лывилала йастәс: «Нын урәңәнән һаврәмлам әнтомәт: Иосиф әнтом, Симеон әнтом, Вениамин па үты үтщиллын, – щит иса мәнәма хойәл!»

37 Щәлта Рувим ащелә йастәс: «Ма пөхңилам веләлән, Вениамин йөхлы әт туләм ки; ма йошема лүвел мийи; ма лүвел һаң хөщайән йөхи туләм».

38 Лүв пә йастәс: «Пөхем нын пиләнән әт мәнәл; йайәл пәрәс, пә лүв утца хящәс, щижән; йушән мәнман мөлты верә питәл ки, вотәм өхем щиж шукән хощман илта турма туллән».

43

Иаков Вениамин Египта эсәллэлы

1 Мұвән ләллы пөра йура йис.

2 Египет элты тутлүйәм һаң лантәл ләвмел йүпийән, ащел ики лывилала йастәс: «Па йәһхаты, мүнәва ләтөт йәша лутаты».

3 Иуда лүвелә йастәс: «Щиж хойат мүнәва такан йастәс: ‘Апщан таклы ма хощайәм ал йөхтаты’».

4 Апщев мўн пилэвэн китлэн ки, мўн мәнлув пә һаңена лэтот лутлув,

5 ат китлэн ки, ат мәнлув, щити хойат щиты мўңева йастәс: ‘Апщан таклы ма хощайәм ал йохтаты’».

6 Израиль йастәс: «Мўй урәңән нын мәнәма щимәщ атәм версәты, па и апщити тайты верән щити хойата йастәманән?»

7 Лыв йастәсәт: «Щити хойат мўн элтәв пә мўн рутәв элты ар пўш иңщәсәс, щиты пөтәртәс: ‘Нын ащан хөлна лыләң? Йай-апщити тайләты?’ Мўн пә лўвелә щити иңщәпсайәл щирән пөтәртәсәв. Хөлщә мўн уйәтсәв, лўв щиты йастәл: ‘Апщан ты тўвалән?’».

8 Израиль ащел пелә Иуда щиты йастәс: «Әнәмты пөхен ма пиләмән эслы, мўн лойлув пә йахлув, щитишән лылңа хәщлув пә ат пәрлув: мўн, пә һаң, пә мўн һаврәмлув;

9 ма йасәң мälәм, ма элтәм иңщәслән; ма һаң хощайән лўвелә ат туләм ки, һаң веншен йәщәлт ат лощәлтәләм ки, ултәм хўват нўрән питләм;

10 мўн ат ки рөтсув, кәт пўш йахсув – йохәтсув, лўлән».

11 Израиль ащан ики лывиләлә йастәс: «Щиты ки, тәмтиты вералән: тәм мўв мет йәм мойләпсайәт пәтән уйаты пә щити хойата тўвалән: бальзам пә пирәм мав, пә йама авты стиракс йах ух пә ладан йол, фисташка пә миндаль;

12 кәт пўш аршәк ох пә уйаты; хир ова йохлы пөнәм охлән нын йошләнән йохлы мийалән: мосәң, ат ватман щиты тыйәс;

13 апщан па уйалән, лойаты пә щити хойат хощә мәнаты;

14 Иса Верәтты Турәм нынан ат шавиллы, щити хойат Вениамин пә кимет апщан ат эсәлләлы; ма пә, һаврәмлы хәщләм ки, щиты һаврәмлы ат улләм».

Иосиф уайлал кимет пўш Египет мўва йохәтләт

15 Щәлҗа щити хойатәт мойләпсайәт усәт, кәт пўш аршәк щел ох усәт, Вениамин па пәтән усәл, лойсәт пә Египта мәтсәт пә Иосиф хощә йохәтсәт.

16 Лыв күтәлән Вениамин қащәләмәлән, Иосиф лўв хотәл митйохәт кущайә йастәс: «Щити хойатәт хотәма вохалән, мәтты вой хөра пә ләтот ләщәтә, хәтәл күтәпән щити хойатәт ма пиләмән ләты питләт».

17 Иосиф партәм щирән хойат иса версәлы пә Иосиф хөта щити мөхәт лөңәлтсәлы.

18 Хойатәт пә пәлтәмәсәт, хун Иосиф хөта тусайәт, пә йастәсәт: «Тәм хирлува йохлы пөнәм щел охлув урәңән ты тусайу, мўн хощайәв йөвәрттыты пә мўңев ил кәтәлты урәңән, тынлы-пеллы һурты урәңән осәл войлув пилән ты тусайу».

19 Щитәлән Иосиф хотәл митйохәт кущә хощә ванамәсәт пә хот ов хощә лўвелә пөтәртты питсәт,

20 пә йастәсәт: «Щити лөват йәм верә, хуләнәтә, кущә ху, тәм йәлпийән мўн ләтот лутты ты йохтылысув,

21 щәлҗа, йохлы мәнмевән, мўн холты лойлысув, щитә хирлув эхсәлув пә кашәң хир овән – мўн сөхәптәм щел охев тәләң тәлән улмәл, щити охлув мўн йохлы туслув;

22 ин ләтот лутты урәңән па щел ох тусу. Мўн ат уйәтләв, хойән щити охлув йохлы хирлува пөтсайәт».

23 Лўв йастәс: «Рома уләты, ал пәләты; нын Турмән пә нын ащан Турәм нын хирләна лум пөнәс; нын щел охән ма унтәм йохтәс». Щәлҗа Симеон лыв хощайәл туслы.

24 Щәлҗа щити хойат лывиләл Иосиф хөта лөңәлтсәлы пә йикән туслы пә лыв күрлал лөхәтсәлал; осәл войлал ищити ләтотән мәслы.

25 Хәтәл күтәпән Иосиф йохәтты унты лыв мойләпсайәт ләщәтсәт, лыв хулсәл, щитә ләты питләт.

26 Щәлҗа Иосиф йөхи йохтәс; лыв йошләнән мойләпсайәл лўвелә хөта лөңәлсәлал, пә мўв унты лўв йәлпелән, ох пөнман, ил һурсәт.

27 Лўв пә тўмтак верәл элты лывиләл иңщәссәлы пә йастәс: «Нын пирәщ ащан ики тўмтак мўй ул, хой элты нын пөтәртсәты? Хөлна лўв лыләң?»

28 Лыв йастәсәт: «Тўмтак һаң митхуйән, мўн ащев ики, хөлна лыләң». Щәлҗа лыв, ох пөнман, ил һурсәт.

²⁹ Иосиф сэмлал нӧх элэтсэлгы пӓ Вениамин кашалэс, лӳв апщел, лӳв аңтэл пӧх, пӓ йастэс: «Тӓм нын ай апщан, хӧй элты нын мӓнэма пӧтэртысты?» Пӓ йастэс: «Турэмэн ат шавилайэн, пӧхийэм!»

³⁰ Иосиф апщел урэңэн сӓмэл нӧхлэс, хӓщ йэл холлалтэс, щижэн, тэрматыман щилта этэс пӓ пӓты хот пӓтыиа мӓнэс пӓ щита холлэс.

³¹ Щӓлта вешэл нӧх лӧхэтсэлгы, йӧхлы лыв хӧщайэл йӧхтэс, нӧпсэл такапсэлгы пӓ йастэс: «Лэтӧт тӳваты».

³² Щӓлта лӳвела утщайа мӓса, лывилала пӓ утщайа, Иосиф пилэн лэвэм Египет мӳв хӧйатэта па утщайа, Египет хӧйатэт еврейэт пилэн йӓха лэты ӓт верэтлэт, Египет хӧйатэта щит йэм.

³³ Щӓлта лыв Иосиф йэщалт опсэлсайэт, олэң ӧт олэң ӧт щирэн, ай ӧт ай ӧт щирэн, щи хӧйатэт пӓ, ийэщалт омэсман, оцатыман ватсэт.

³⁴ Иосиф пӓсан элты лэтӧтэн тутлысайэт, Вениамин йайлал элты вет пӳш арэншак мийлыса. Лӳв пилэлэн лыв мӧрта лэсэт пӓ йищсэт пӓ кашэңа йисэт.

44

Уштылыгэм ан

¹ Щӓлта Иосиф лӳв хотэл митйохэт кущайа партэс, щиты йастэс: «Тӓм хӧйатэт хирлал лэтӧтэн тэл пӧналэн, мӳй арат войлал туты верэтлэт, кашэң ӧта сӧхэптэм щел ӧхэл хир ова йӧхлы пӧны,

² ма анэм пӓ, щел ӧх анэм, ай хуйэл хир ова лӳв лутэм ӓаңэл сӓхат сӧхэптэм ӧхэл пилэн пӧны». Щитэл Иосиф йастэм щирэн иса версэлгы.

³ Алэңсӓхат, нӧвийа йӳвэмэн, щи хӧйатэт йӧхлы мӓнты эсэлсайэт, лыв пӓ осёл войлал па.

⁴ Лыв шек хӳва вош элты ӓт питсэт, хун Иосиф хотэл митйохэт кущайа йастэс: «Мӓна, щи хӧйатэт йӧлта нухлалэн, элты йӧхэттэнэн, лывилала йаста: ‘Мӳйа нын йӓм йӳкана атэм версэты?’

⁵ Тӓм ан элты кущайэм йищэл пӓ щӓртэл? Атэм нын версэты’».

⁶ Лӳв лывилал элты йӧхэтсэлгы пӓ щи йасӓэт лывилала йастэс.

⁷ Лыв пӓ лӳвела йӧхлы йастэсэт: «Мӳйа кущайэв щимэщ йасӓэт пӧтэртэл? Ӑнта, нӓң митйохлан щимэщ вер ӓт верлэт.

⁸ Тӓта щи, хир овлувэн уйтэм щел ӧхев мӳң нӓңена йӧхлы Ханаан мӳв элты тусэв: хӧты сӓхат щел ӧх мӳй па сорӓи кущайэн хот элты лолэмты верэтлув?

⁹ Мӓты митхуйэн хӧща щи ан уйэтлэн, щитэна сӧрэм, мӳң пӓ кущайэва митйоха питлув».

¹⁰ Лӳв йастэс: «Йӓм; хӧты нын йастэсты, щиты ат питэл: хӧй хӧща ан уйэтла, щит митхуйэма питэл, нын пӓ нӳрэңа ӓт питлэты».

¹¹ Лыв сора хирлал ил эсэлсэлал, мӳв элты пӧтсэлал пӓ кашэң хӧйат лӳв хирэл пелки эхсэлгы.

¹² Лӳв хирэт хӧл ватсэлгы, ун хуйэл элты питсэслы пӓ ай ӧтэлэн йэтшэптэслы; Вениамин хирэн ан уйэтса.

¹³ Лыв лумтэмлал мӓншислал пӓ осёл войлал элты хирлал лэлсэлэл, пӓ йӧхлы воша керлэсэт.

¹⁴ Иуда пӓ лӳв йайлал-апщилал Иосиф хота йӧхэтсэт, лӳв хӧлна йӧлэн улмал, пӓ лӳв йэлпелэн мӳва ил рӓкэтсэт.

¹⁵ Иосиф лывилала йастэс: «Мӳй нын версэты? Нын мӳй ӓт уйэтсэлэн, ма хӧрпем хӧйат ищипа щи вер лэрапты урэңэн щӓртылэты верэтэл?»

¹⁶ Иуда йастэс: «Мӳй мӳң верэтлув кущайэва йастэты? Мӳй пӧтэртты? Мӳй йӧхлы йастэлув? Митйохлан наклат Турэм уйэтсэлгы; ин мӳң хӧл кущайэв митйохэт, мӳң хӧл, пӓ щитэв, хӧйтэв хирэн ан уйэтса».

¹⁷ Иосиф пӓ йастэс: «Ӑнта, щиты ма ӓт верлэм; хӧй хӧща ан уйэтса, щит ма митхуйэма питэл, нын пӓ ащан хӧща йӓмэн мӓнаты».

Иуда Вениамин апщел йӳкана хӓщты ўратэл

18 Иуда лүв хощайэл ванамаэс пә йастэс: «Кущайэм, митхуйэна пәллана йасэң йастэты эслы, пә митхуйэн пела ал лыкаща, нәң ищи фараон пәлатэн омэслэн.

19 Кущайэм митйохлал иңщэссэлы, йастэман: ‘Ащи мүй йай-апщи тайлэты?’

20 Кущайэва мүн йастэсув, пирэщ ащи тайты верэв пә апщи, ащев тәллал ара йүвман тайэм пөхэл, лүв йайэл пәрэс, аңтэл элты лүв утща лылңа хәщэс, щисхэн, ащелэн сәмәңа тайла.

21 Нәң митйохлана партсэн: ‘Ма хощайэм лүвел тувалэн, мәнэм лүвел ватты урәңэн’.

22 Кущайэва мүн йастэсув: ‘Энәмты пөх ащел хайты ат верәтлэлы, ащел хайлэлы ки, ащел пәрэл’.

23 Нәң пә митйохлана йастэсэн: ‘Ай апщан нын пиланэн ат ки йөхәтэл, нын ма хощайэм ал па этлыйаты’.

24 Хун мүн ащев хоща, нәң митхуйэн хоща, йөхәтсув, кущайэм йасңәт лүвела пөтәртсәлув.

25 Щәлта, пөра хәщәмән, ащев ики па йастэс: ‘Па йәңхаты, ләтөт йәша лутаты’.

26 Мүн лүвела щиты йастэсув: ‘Утща мәнты мүңева ат рәхәл; туп апщев мүн пилэвән мәнэл ки, мүн мәнлув; щи хөйат веш ватты мүңева ат рәхәл, апщев мүн пилэвән ат ки питәл’.

27 Ащев, нәң митхуйэн, мүңева щиты йастэс: ‘Нын уйәтләлән, имем мәнэма кәт пөх сәма пайтәс;

28 итәл ма элтэм мәнэс, ма йастэсәм: алт лүв ут войән лакки мәншиса; ин тәм унты лүвел ат ватсәм;

29 хөлна тәмем ма элтэм үллән ки, пә мөлты вера питәл ки, вотэм өхем, щи шукән хощман, илта турма туллән’.

30 Ин ма ащев хоща, нәң митхуйэн хоща, йөхәтләм ки, пә лүв лыләл шавиты ай апщев мүн пилэвән ат ки питәл,

31 лүв, энәмты пөх әнтоу вер кашаләталән, пәрэл; пә мүн, нәң митйохлан ащев ики вотэм өхәл, хощман, илта турма тулэв.

32 Щәлта пә ма, нәң митхуйэн, щи энәмты пөх урәңән ащема йасэң мәсәм: ‘Йөхлы нәң хөщайән ат ки тулэм, ултэм хүват нәң йәлпенән нүрәң питләм’.

33 Щисхән, ма, нәң митхуйэн, лүв йүканәла кущайэм хоща митхуйа ат хәщләм, энәмты пөх пә йайлал пилән ат мәнэл;

34 әл щиты, ма мүй щирән ащем хоща апщем таклы мәнләм? Ащем шук туты вер ма ватты ат верәтләм».

45

Иосиф йайлал пела аләсәл

1 Лүв пүңләлән лойәм хөйатәт улман Иосиф нөпсәл шәкәс пә лүв үвалтәс: «Ма элтэм йәл мәнаты!» Щисхән, нәмәлты пүңәл хөйат әнтоу ус, хун лүв йайлала аләсәс.

2 Лүв щиты такан холлалтәс пә, Египет хөйатәтән хулса пә фараон хот хөйатәтән хулса.

3 Иосиф пә йайлала йастэс: «Ма – Иосиф, ащем хөлна лыләң?» Туп йайлал нәмәлты йастэты ат верәтсәт, лыв ат уйәтсәт, мүй нумәсты.

4 Иосиф йайлала йастэс: «Ма хощайэм вана йүваты». Лыв ванамаэсәт. Лүв йастэс: «Ма – Иосиф, нын апщан, хөйтан Египта нын тыныслән;

5 туп ин ал хошийаты пә нынан ал нүрмәлталән мәнэм ты тыныман урәңән, щит Турәм мәнэм нын йәлпанән китсәлы нын уләпсайән шавиты урәңән;

6 кәт тәла йис, хөты мүвән ләллы йәт йөхтәс: хөлна вет тәл нәмәлты мүва омәсты ат питла, нәмәлты әкәтты ат питла;

7 Турәм мәнэм нын йәлпанән китсәлы, нынан пә нын тыхәл тәллән мүвән хайты урәңән пә нын уләпсайән вөлаң щирән шавиты урәңән.

8 Щисхән, әнта нын мәнэм ты китсәлән, щит Турәм, Лүв мәнэм фараон ләңкәр хуйа пөтсәлы, пә хөл лүв хотәл кущайа, пә Египет мүв тайтаң ун кущайа ищи.

9 Ащем хоща сора мәнаты пә лүвела пөтәртаты: ‘Иосиф пөхен щиты йастәл: Турәм мәнэм Египет мүв лөватән кущайа пөтсәлы; ма хощайэм йөхта, ал рөна;

10 Гесем мўв шуңэн нәң улты питлән; ма пўңлэмән ванән нәң питлән, нәң пӧхлан па, нәң пӧхлан пӧхэт па, ай пә ун войлан, пә иса, мүй нәң тайлән;

11 пә нәңен щита лапэтты верэтлэм, лэллы йәт хӧлна вет тәл питәл, нәңена пә нәң хотәң ӧтлана нўшайа әт питты урәңән’.

12 Тәта щи, нын сәмлән пә Вениамин апщем сәмәт ватләт, щит ма нын пиланән пӧтәртләм;

13 Египет мўвән ма ун кущайа улты уләпсайәм элты пә иса, мүй нын тәта ватсәты, ащема пӧтәртаты, пә сорашәк ащем ты тўвалән».

14 Щәлта лўв Вениамин апщел әпәлсәлы пә холләс; Вениамин пә, лўвел әпәлтыман, холләс.

15 Пә йайлал хӧл мосәлтәслы, лывилал әпәлтыман, холләс. Щәлта йайлал лўв пиләлән пӧтәртсәт.

Фараон Иакова Египет мўва касәлты эсәлсәлы

16 Иосиф йайлал йӧхтәм айкел фараон унты йӧхтәс; фараон митйохлал пилән нӧх амтәс.

17 Фараон Иосиф пела йастәс: «Йайлан пела йаста: ‘Тәмиты вераты: войлән шәншәт һаң латән ләлталән пә Ханаан мўва мәнаты;

18 ащан пә нын тыхәл тәллән уйаты, пә ма хӧщайәм йӧхтаты; ма нынана мет йәм тәха Египетән мәләм, мўвән әнмәлтәм мет йәм ләвпәсәт нын ләты питләты’.

19 Нәңена ин партләм лывилала йастәты: ‘Щиты вераты: Египет мўв элты колесница ловәң ухләт һаврәмлән пә имилән урәңән уйаты, ащан ты тўвалән пә нын ты йӧхтаты;

20 пӧрмаслән элты ал нумәсаты, Египет мўвән мүй йәм ул, щит элты нынана мәләм’».

21 Израиль пӧхәт щиты щи версәл. Колесница ловәң ухләт Иосиф лывилала мәслы, хӧты фараонән партса, пә йушән тәрәмты арат хәл мәс;

22 кашәң хӧйата йәләп лумтәм сӧх мәс, Вениамина пә хуләмсот щел ӧх пә вет йәләп лумтәм сӧх мәс;

23 ащела пә Египет мўв мет йәм пӧрмасәтән ләлтәм йаң осәл вой китәс, пә йаң осәл нә вой һаң латән, һаңән пә хәлы хирән ащела йӧхлы йуш кеша ләлсәлы.

24 Щәлта йайлал эсәлсәлы, пә лыв мәтсәт. Пә лывилала йастәс: «Йушән күтәңа әл йўваты».

25 Лыв Египет мўв элты мәтсәт пә Ханаан мўва Иаков ащел хӧща йӧхәтсәт,

26 пә айкел тусәт, щиты йастәсәт: «Иосиф лыләң пә Египет мўв лӧватән ун кущайа ул». Иаков лыләл йәрмәс, пә лўв лывилала әт эвләс.

27 Щәлта, хун лыв лўвела Иосиф йасңәт пӧтәртсәләл, мүй лўв йастылыиәс, пә щәлта, хун Иосифән лўвел туты китәм колесница ловәң ухләт кашәләс, Иаков ащел лыләл ләщқама йис,

28 пә Израиль йастәс: «Мета щи, тәрмәл, Иосиф пӧхем лыләң; мәнләм пә пәртәм йәлпийән лўвел ватләм».

46

Иаков тыхәл тәләл пилән Египет мўва касәләл

1 Израиль лўв тайәм ӧтәл пилән мәнәс, пә Вирсавияяа йӧхтәс, пә Исаак ащел Турма Иаков щита йир верәс.

2 Атәлән уләмән Турәм Израиль вохсәлы: «Иаков! Иаков!» Лўв йастәс: «Ма щи».

3 Турәм йастәс: «Ма Турәм, нәң ащән Турәм; Египет мўва мәнты ал пәла, щита нәң элтән вӧлаң мир тыйәлтләм;

4 Ма нәң пиләнән Египет мўва мәнләм, Ма нынан йӧхлы па туллам. Иосиф лўв йошәлән нәң сәмлән ләп петләлы».

5 Вирсавия элты Иаков йәллы мәнәс; пә щәлта Израиль пӧхәт Иаков ики, һаврәмлал, имилал пилән колесница ловәң ухләтән Египет мўва туслал; щитәт фараонән китсайәт, лўвел туты урәңән.

6 Ханаан мўвән шитәм войлал пә пӧрмаслал пәтән үслал, пә Египет мўва йӧхәтсәт, – Иаков пә хӧл рутәл лўв пиләлән.

7 Пӧхлал пә хилылал, эвилал пә хилынәлал, пә хӧл рутәл лўв пиләлән Египет мўва пәтән туслы.

Иаков пӧхэт

8 Тӧта ши Египет мӱва йӧхтэм Израиль пӧхлал нэмэт: Иаков пӧ лӱв пӧхлал. Иаков олэң пӧхэл Рувим.

9 Рувим пӧхэт: Ханох пӧ Фаллу, Хецрон пӧ Харми.

10 Симеон пӧхэт: Иемуил пӧ Иамин, пӧ Огад, пӧ Иахин, пӧ Цохар, пӧ Саул, ханаан нэ пӧх.

11 Левий пӧхэт: Гирсон, Кааф пӧ Мерари.

12 Иуда пӧхэт: Ир пӧ Онан, пӧ Шела, пӧ Фарес, пӧ Зара; туп Ир пӧ Онан ханаан мӱвэн пӧрсэтэн. Фарес пӧхэт: Есром пӧ Хамул.

13 Иссахар пӧхэт: Фола пӧ Фува, Иов пӧ Шимрон.

14 Завулон пӧхэт: Серед пӧ Елон, пӧ Иахлеил.

15 Щит Лия тыхэл тэл ус, Месопотамия мӱвэн Иакова тӧйэм пӧхэт пӧ Дина эвел, пӧ лыв пӧхлал. Аратэлэн нӧлйаң пела хулэм хӧйат эвилал пӧ пӧхлал, пӧ лыв нӧврэмлал.

16 Гад пӧхэт: Цифион пӧ Хагги, Шуни пӧ Эцбон, Ери пӧ Ароди пӧ Арели.

17 Асир пӧхэт: Имна пӧ Ишва, пӧ Ишви, пӧ Бриа, пӧ Серах нэ ӧпел. Бриа пӧхэт: Хевер пӧ Малхиил.

18 Щит Зелфа тыхэл тэл ус, Лаванэн Лия эвела лӱв митнэңа мӧса. Иакова лӱв энмэлтэм тыхлал аратэлэн хутхӧщйаң нӧврэм ус.

19 Иаков Рахиль имел пӧхэт: Иосиф пӧ Вениамин.

20 Египет мӱвэн Иосиф хӧща Манассия пӧ Ефрем сэма питсэтэн, Асенефа, Илиополь вош Потифер нэмпи йир верты хӧйат эвийэн, сэма пайэтсайтэн.

21 Вениамин пӧхэт: Бела пӧ Бехер пӧ Ашбел; Гера пӧ Нааман, Эхи пӧ Рош, Муппим пӧ Хуппим пӧ Ард.

22 Щит иса Рахиль тыхэл тэл ус, хӧйтат Иаков хӧща сэма питсэт, аратэлэн нӧлхӧщйаң хӧйат.

23 Дан пӧх: Хушим.

24 Неффалим пӧхэт: Иахцеил пӧ Гуни, пӧ Иецер, пӧ Шиллем.

25 Тӧм Валла тыхэл тэл ус, Лаванэн Рахиль эвела лӱв митнэңа мӧса. Иакова лӱв энмэлтэм тыхэл тэлэл аратэлэн лапэт хӧйат.

26 Египет мӱва Иаков пилэн йӧхтэм хӧйатэт, хӧйтат лӱв элтэл тыйсэт, аратэлэн лапэтйаң пела хут хӧйат, лыв тӱмпелэн хӧлна Иаков пӧхлал имет па.

27 Иосиф пӧхнэн, хӧйнэн Египет мӱвэн сэма питсэңэн, кӧт хӧйат. Египет мӱва каслэм Иаков хӧттэл хӧйат иултыя лапэтйаң.

Иаков Иосиф пилэн уйтатсэтэн

28 Иаков лӱв йӧлпелэн Иосиф хӧща Иуда китсӧлы, Иосифэн Гесем пела йуш алты урӧңэн. Щӧлта Гесем мӱва лыв йӧхэтсэт.

29 Иосиф лӱв колесница ловӧң ухлӧл киртсӧлы пӧ Израиль ащел йӧщалт Гесем мӱва мӧнӧс, лӱвел кащалэмӧлэн, ӧпӧлсӧлы, пӧ лӱв саплӧлэн хӱв холлӧс.

30 Пӧ Израиль Иосифа йастӧс: «Ин ма нӧңен лылӧна ватмем йӧппийэн пӧрты верӧтлӧм».

31 Иосиф йайлала пӧ ащел хӧт тӧла йастӧс: «Ма мӧнлӧм, фараона айкел тулӧм пӧ лӱвел йастӧлӧм: ‘Ма йайлам пӧ ма ащел хот тӧл, хӧйтат Ханаан мӱвэн усӧт, ма хӧщайӧм йӧхэтсӧт;»

32 щит ош шавиты хӧйатэт; лыв вой энмӧллӧт; пӧ ун вой па ай вой ташлал пӧ мӱй тӧйлӧт, лыв пӧтэн туслал’.

33 Фараон нынан вохлалы ки пӧ инӧщӧслӧлы: ‘Мӱй верман уллӧты?’,

34 нын щиты йастаты: ‘Мӱң, нӧң митйохлан, айтӧлэн ин тӧм унты вой энмӧлтман усув, опращлув иты’; щишӧн, нын Гесем мӱвэн улты хӧйлайты. Египет хӧйатэт ош шавиты хӧйатэт ӧт шӧктӧллал, лывилала щит ӧкщӧм».

47*Фараон Иосиф ащел пӧ йайлал пилэн пӧтӧртӧл*

1 Иосиф йӱхтэс пӱ фараона айкел верэс пӱ йастэс: «Ащем пӱ йайлам, ай пӱ ун вой ташлал пилэн, пӱ иса мӱй лыв тайлэт, Ханаан мӱв элты йӱхэтсэт; пӱ ин лыв Гесем мӱвэн».

2 Йайлал элты вет хӱят үс пӱ фараон йэцалт лоцэлтэслы.

3 Фараон лӱв йайлал инщэссэлы: «Мӱй верман уллэты?» Лыв фараона йастэсэт: «Мӱн ацилув иты ош таш шавиты йох, нӱн митйохлан».

4 Щӱлта лыв фараона йастэсэт: «Мӱн тӱм мӱва улты щира йӱхэтсув, таш лапэтты мӱв ӱнтом урӱнэн, Ханаан мӱвэн шек лӱллы йӱт йӱхтэс; щиршэн, митйохлан Гесем мӱвэн улты эслалэн».

5 Фараон Иосифа йастэс: «Ащэн пӱ йайлан нӱн хӱщайэн йӱхэтсэт;

6 Египет мӱв нӱн йӱлпенэн: ащэн пӱ йайлан мет йӱм мӱвэн улты мийалэн; Гесем мӱвэн лыв ат уллэт; щӱлта вер йӱма уйэтты хӱятэт лыв кӱтэлэн уйэтлэн ки, ма ташлам вантыты хӱятэт лыв элтылал пӱна».

7 Щӱлта Иосиф Иаков ащел фараон пилэн уйтантыты туслы. Иаков фараон Турэм йӱмэн мӱслы.

8 Фараон Иаков пела йастэс: «Нӱн нуптэн мӱй арат тӱл?»

9 Иаков фараона йастэс: «Ма каслуйэм хӱтӱллам сот хӱлмаң тӱл; ма улэм тӱллам шимлӱт пӱ шукӱнэт, пӱ аратӱлэн ацилам каслуйэм тӱлӱта ӱт йӱхэтлӱт».

10 Щӱлта Иаков фараон Турэм йӱмэн мӱслы, пӱ фараон элты этэс.

11 Иосиф ащел пӱ йайлал Египет мӱвэн улты хӱйсэлы, Египет мет йӱм мӱвэн, Раамсес мӱвэн, лывилала мӱв шуң тайты мӱслы, хӱты фараонэн партса.

12 Иосиф ащел пӱ йайлал, пӱ хӱл иса ащел тыхӱл тӱл тӱрэмты аратэн ӱаӱнэн мийлыслы, кашӱн хот тӱл тӱрэмты аратэн.

Иосиф лӱллы йӱт Египет хӱща куцайа ул

13 Мӱв лӱватэн ӱаӱн ӱнтом ус, мет лӱллы йӱт йӱхтэс, щиршэн, Египет пӱ Ханаан мӱвӱт лӱллы шукащсэт.

14 Египет мӱвэн пӱ Ханаан мӱвэн мӱй арат щел ӱх ус, щир ӱх тыныйэм ӱаӱн лат сӱхат Иосиф хӱл ӱкӱтсэлы пӱ фараон хотэн шавислы.

15 Щиты Египет мӱвэн пӱ Ханаан мӱвэн щел ӱх хӱлас. Египет мӱв хӱятэт Иосиф хӱща йӱхэтсэт пӱ йастэсэт: «Мӱнӱева ӱаӱн мийа; щел ӱхев хӱлэм урӱнэн, нӱн ватман, мӱнӱев мӱй пӱрты мосӱл?»

16 Иосиф йастэс: «Ташлэн ты вошталэн, войлэн сӱхат ӱаӱнэн мӱллам, ӱхлэн ки хӱласэт».

17 Лыв ташлал Иосиф хӱща воштӱслал; Иосиф пӱ лывилала ӱаӱн мийлуйӱс ловӱт сӱхат, ош ташӱт, мис ташӱт пӱ осӱл войӱт сӱхат; щир тӱл лывилал хӱл войлал сӱхат ӱаӱнэн лӱв мийлыслы.

18 Щир тӱл щиты хӱщӱс; йухӱт тӱл лӱв хӱщайӱла йӱхэтсэт пӱ лӱвела йастэсэт: «Мӱн куцайӱв элты ӱт хӱӱатлӱв, ӱхев хӱлас, ташлув па куцайӱв пела питсӱт; куцайӱва мӱты урӱнэн нӱмӱлты ӱт хӱщӱс, мӱн эллув пӱ мӱн мӱвлув тӱмпийӱн;

19 мӱй урӱнэн мӱнӱева, нӱн сӱмлэн ватман, пӱрты пӱ мӱвлув талты хӱйты? Мӱнӱилув пӱ мӱн мӱвлув ӱаӱн сӱхат луталэн, пӱ мӱн, мӱвлув пилэн веккеша фараон митйоха питлув, нӱн пӱ мӱнӱева ӱаӱн сӱмӱн лат мийа, мӱнӱев лылӱна хӱщты пӱ ӱт пӱрты урӱнэн пӱ мӱвев талты ӱт хӱйты урӱнэн».

20 Щиты Иосиф хӱл Египет мӱв фараон урӱнэн лутсэлы, Египет мӱвӱн хӱятэт кашӱн лӱв мӱв хӱрӱл тыныслы лылӱна хӱщты урӱнэн. Фараон пела мӱв иса питӱс.

21 Египет мӱв и олӱл элты кимет олӱл унты улты мир хӱл митйоха Иосиф версэлы.

22 Туп йир верты хӱятэт мӱвӱт Иосиф ӱт лутсэлы, лыв фараон элты йӱкан ӱхӱн мийлысайӱт, фараон мийӱм ӱх элты лӱсӱт; щиршэн мӱвел лыв ӱт тынысӱл.

23 Иосиф мир пела йастэс: «Тӱта щир, фараон кеша нынан пӱ нын мӱвлэн ма лутсӱлам; тӱта щир нынана ӱаӱн сӱмӱн лат, пӱ мӱва пӱналэн;

24 ӱаӱн ӱкӱтты пӱра йӱхӱтталэн, ветмет пелкӱл фараона мийалэн, ӱӱл пелкӱл пӱ мӱва омӱсты пӱ нынана пӱ хотӱн ӱтлэн пӱ ӱаврӱмлэн лапӱтты урӱнэн хӱщӱл».

25 Лыв йастэсэт: «Нӱн мӱн лылӱв шависӱн; йӱм сӱмӱн куцайӱв мӱн пелӱва ат ватӱл пӱ фараона митйоха питлув».

26 Щиты Иосиф Египет мўвэн тәм хәтәл унты улты закон постәс: әктәм һаң лат ветмет пелкәл фараона мәты, туп йир верты хойатәт әктәм һаң лат тўмпийән, лыв мўвел фараон пела әт лўңтәсәс.

Иаков хайәм йасәң

27 Щиты Израиль Египет мўвэн ус, Гесем мўв щуңән, щит мўвән лыв тайтаңаңа улты питсәт, пә һаврәмәңа йисәт, пә шек ара йисәт.

28 Иаков Египет мўвән лапәтхощиәң тәл ус; пә аратәл тәллал щирән лўв сот ветиәң пела лапәт тәл ус.

29 Израиль пәрты хәтлал ванамаәс, Иосиф пөхәл вохсәлы пә лўвела йастәс: «Йәм сәмән ма пелайәм ватлән ки, йошен ма пещ илпема пөнылыи пә йасәң мийа, һаң мәнәм щәләтлән пә әт ләпәллән, Египет мўвән мәнәм әт лоттәлән,

30 ащилам пилән мәнәм олты урәңән; Египет мўв элты мәнәм тўви пә лыв олты хөшапәң кевелән мәнәм лотты». Иосиф йастәс: «Һаң йасәң щирән верләм».

31 Пә йастәс: «Мәнәма йасәң мийа». Иосиф йасәң лўвела мәс. Израиль пә лўв олттәхайәл өсмәлән, өх пөнман, ил һүрәс.

48

Иаков Манассия пә Ефрем йәмән мәллы

1 Щиты йўпийән Иосифа йастәса: «Щиты, һаң ащән кәшаң». Пә лўв Манассия пә Ефрем пөхңәлал пәтән ўслы.

2 Иакова айкел верса пә йастәса: «Щиты, Иосиф пөхән һаң хөщайән йил». Израиль хәщәм йурлал әктәс пә олттәхайәлән нөх опсәс.

3 Иаков Иосиф пела йастәс: «Иса Верәтты Турәм Луз вошән, Ханаан мўвән, ма хөщайәм этәс пә йәмән мәнәм мәслы,

4 пә мәнәма йастәс: ‘Ма һаңән рутмәлтләм, ара верләм, ар мир һаң элтән питәл, пә тәм мўв һаң йўпенән һаң тыхләна веккеша тайты мәләм’.

5 Ин һаң пөхңәлән, ма йөхәттәм йәлпийән Египет мўвән сәма питәм пөхңәлән, лын мәнәңәләм; Ефрем пә Манассия, лын Рувим пә Симеон иты, мәнәңәләм питләңән;

6 лын йўпанән сәма питты һаврәмлән һаңилән питләт; лыв щәха йайңәлән нәм хўват йайңәлән мўвәт элты мўвән ортлайәт йәллы тайты урәңән.

7 Месопотамия элты мәнмемән, Ханаан мўвән, Ефрафа унты йәша әт йөхәтмемән, Рахиль пәрәс, ма лўвел щита, Ефрафа пела мәнты йуш пўңәлән, лоттәсәм», Ефрафа щит ин Вифлеем.

8 Щәлта Израиль Иосиф пөхңән кашаләс пә йастәс: «Щит хөйңән?»

9 Иосиф ащәла йастәс: «Щит ма пөхңәләм, Турәмән тәта мәнәм мийәм пөхңәләм». Иаков йастәс: «Ма пўңләма лынан тўвалән, ма лынан йәмән мәллам».

10 Пирща йўвәм Израиль ики сәмлал нўшайа йисәт, йәма әт нысайәт. Иосиф пөхңәлал лўв пўңләла туслы, лўв лынан мосәлтәслы пә әпәлсәлы.

11 Израиль Иосифа щиты йастәс: «Һаң веншен шийаләты әт нумисысәм; ин пә Турәмән һаврәмлән мәнәм хөлна этәлтәсайәт».

12 Иосиф лынан лўв шаншөхлал элты йәлшәк туслы пә лўв йәлпелән мўв унты, өх пөнман, ил һүрәс.

13 Щәлта Иосиф пөхңәлал кинтак ўслы, Ефремәл йәм пеләк йошәла, Израиль пәрта пеләк йош шөма, Манассияйәл пә пәрта пеләк йошәла, Израиль йәм пеләк йош шөма, пә лўв хөщайәл вана туслы.

14 Израиль пә йәм пеләк йошәл Ефрем өха пөтсәлы, кўш щитәл айшәк ус, пәрта пеләк йошәл пә Манассия өха пөтсәлы. Номәс тайман йошңилал щиты, пеләтман, пөтсәлы, кўш Манассия олэң пөх ус.

15 Щитәлән Израиль Иосиф йәмән мәслы пә щиты йастәс:

«Турәм, Хөй йәлпийән Авраам пә Исаак ащәңләм устән, пә мәнәм ултәм хўват тәм хәтәл унты шавийәм Турәм,

16 атэм вер элты мәнэм нӧх пайтылыты ангел,
тәм энэмты пӧхӧн йәмән ат мӓллы;
лын нэмлэн йастытыйән,
ма нэмема пӓ, Авраам пӓ Исаак ащеңэлам нэмнэн,
ищи ат нумэлмилайэт,
пӓ лын тыхэл тэллэн мӓвән ара ат йилтэн».

17 Иосиф кащалэслы, ащел йӓм пелэк йошэл Ефрем ӧха пӧнмал; нӧпсэл щит элты шӓкӓс.
Ащел йош ӓслы пӓ Ефрем ӧх элты Манассия ӧха пӧнты ӓтщислы,

18 пӓ ащела йастӓс: «Ӑнта, ащи, тӓта щи – олэң пӧхем; лӓв ӧхэла йӓм пелэк йошен пӧны».

19 Ащел пӓ лӓв пилэлэн ӓт кашащӓс пӓ йастӓс: «Уйӓтлэм, пӧхийӓ, уйӓтлэм; лӓв элтэл ищи
вӧлаң мир тыйӓл, туп апщел лӓв элтэл унашӓк питӓл, лӓв элтэл ар мир тыйӓл».

20 Щи хӓтэл лынан йӓмән мӓслы, йастӓман:

«Нын нэмлэн хӓват израиль йох хӧйатӓта йасӓнэн йӓм мӓты питлӓт, пӧтӓрман:
‘Турӓм Ефрем пӓ Манассия иты нӓңена ат верӓл’».

Щиты Ефрем Манассия элты унашӓк пӧтсӓлы.

21 Щӓлта Израиль Иосифа йастӓс: «Щи, ма пӓрты хӓтлэм йӧхтӓс; Турӓм нын пиланэн питӓл
пӓ ащилэн мӓва нынан йӧхлы туллы;

22 амор йох элты алтты кешемән пӓ йухлӓмән ма йӧра шитӓм мӓвем нӓңена мӓлӓм, щит
йайлан мӓв элты аршӓк, йайлан кӓтэн уна ултэн урӓнэн».

49

Иаков пӧхлал йӓмән мӓллы

1 Иаков пӧхлал вохсӓлы пӓ йастӓс: «Йӓха ӓктӓщаты, пӓ ма нынана йастӓлӓм, мӓй нын
пиланэн йӓллы улты хӓтлӓтэн питӓл.

2 Ӑктӓщаты пӓ хулӓнтаты,
Иаков пӧхӓт,
Израиль ащан ики хулӓнтаты.

3 Рувим, олэң пӧхем!
Нӓң – ма йурӓм
пӓ ма ху йурӓм олэң нӓврӓмем,
мет лӓтӓн пӓ мет йурӓн;

4 туп нӓң хӓмпӓт иты йӓшащӓн,
– ащӓн ӧлттӓхайа ӧлсӓн,
нӓң ма ӧлттӓхайӓм шӓкатсӓн,
щишӓн, мет уна нӓң ӓт питлӓн.

5 Симеон пӓ Левий, йайсакӓн,
алтты кешилэн пӓратты урӓнэн тӓйлӓлӓн;

6 лын нӧмӓслэн хӧща ма вер ӓт тӓйлӓм,
лын пиланэн ӓт ӓктӓщилӓм,
лын хӧйатӓт лӓкащман веллыстӓн
пӓ каш урӓнэн хор кӓр лон эвтылыстӓн;

7 лын лӓкӓн мӓлман ат ул, мӧрт тӓмпӓ так урӓнэн
пӓ йӓшащты щирӓн мӓлман ат ул, мӧрт тӓмпӓ йурӓн урӓнэн;
Иаков тыхэл тӓл кӓтэн лакки йӧвӓллылам
пӓ Израиль мӓв лӧватӓн лакки рӓнӓллылам.

8 Иуда! Йайланэн нӓң ишӓкты питлайӓн.
Вӓраклан нӓң элтӓн пӓлты питлӓт;
ащӓн пӧхӓт нӓң йӓщалтӓн, ӧх пӧнман, ил нӓӓрлӓт.

9 Иуда, нӓң энэмты лев вой,
нӓң йӓм велпӓс элты йӧхӓтлӓн, пӧхийӓ.

Лев ху вой иты пӓ лев нэ вой иты,
 лӓв мӓвэн Ӗлталэн,
 хӖйэн нӖх кӓрэтты верэтла?

10 Скипетр хон пос Иуда хӖща хӓщӓл
 пӓ лӓв хот тӓлӓлэн хон катӓлты пос йӓллы тӓйты питла,
 Йӓмашты Ӗт йӖхэттал унты,
 ХӖй йӓщӓлт хӖл мирӓт шаншӖхэн лойты питлӓт.

11 Виноград йӓха осӓл вой пӖшхӓл лӓв йӓрлӓлы,
 виноград мет йӓм йӓх хӖща осӓл пӖшхӓл лоцӓлтӓллы;
 сӖхлал йӓнайэн пуслӓлы
 пӓ лумтӓмӓл виноград ӓрэн лӖхӓтлӓлы.

12 Сӓмлал йӓна иты вӖлилӓт
 пӓ пеклал мис йик иты нӖвет.

13 Завулон щӓрӓс питарэн улты питӓл
 пӓ ун хопӓт лойты шитам лух йӓкана питӓл,
 Сидон унты лӓв мӓв сылӓл йӖхӓтӓл.

14 Иссахар
 – йӖханӓн кӓтэн Ӗлты йурӓн осӓл вой;
 15 лӓв кашӓлӓслы, щӓтщӓты лотӓл йӓм,
 мӓвӓл лӓтӓн;
 лӓнӓкӓрлал лавӓрт алтты урӓнэн ил эсӓлсӓлы,
 пӓ мит сӖхӓптӓты урӓнэн рупитты питӓс.

16 Дан, Израиль и тыхӓл иты,
 лӓв мирӓл сӓтӓтты питлӓлы;

17 Дан Ӗхты вой иты йушӓн Ӗлты питӓл,
 атӓм Ӗхты вой иты йушӓн лавлӓсӓл,
 лов кӓрӓл элты пӖрӓмӓталэн
 лов шӓшӓн омӓсты хӖйат йӖхлы рӓкӓнӓл.

18 Нӓн ӓотпена нӖмӓс пӖнлӓм, Турӓм Куца!

19 Гад долмасты Ӗтӓтэн илӓпты питла,
 лӓв пӓ лывилал калтӓмлал хӓват йӖхлы ӓухӓллӓлы.

20 Асир пӓ – ӓаӓӓл мавӓн питӓл,
 хонӓт лӓты лӓвпӓсӓт тутлыты питӓл.

21 Неффалим – ун теревинф* йӓх,
 хӖрам нӓвӓт лӓв энмӓлтӓл.

22 Иосиф – йӓм лылӓн йӓх нӓв,
 йӓм лылӓн йӓх нӓв йик пӓнӓлӓн;
 нӓвлал пушас нӓмпийӓн энӓмлӓт;

23 лӓлӓсман лӓв шукатыса,
 йухлӓн йохӓн ӓолӓн эслыса,

24 лӓв пӓ йухлӓл ищипа така хӓщӓс,
 йошлал ищиты йурӓнӓт,
 Иаков йурӓн Турӓм йошӓт элты,

Лылӓт Шавиты Ӗт элты пӓ Израиль Так Вер элты,

25 ащен Турӓм элты, ХӖйӓн нӓн ат ӓотлӓйӓн,
 Иса Верӓтты Ӗт элты, ХӖйӓн нӓн йӓмӓн ат мӓлӓйӓн
 нумӓлта турӓм элты,
 илӓн Ӗлты пӓтылы тӓха элты,
 эсӓм шӓв пӓ утрӓл элты;

26 ащен йӓм йасӓт элты,

* 49:21 49:21 теревинф йӓх – (евр.) щит дуб хӖрпи йӓх;

лыв катра Кевэт йам элты
пә йис сәхмәт йам элты лыв пәлшәкәт;
Иосиф Өх пәтыяа лыв ат питләт,
йайлал күтән пирыйәм Өт Өх пәтыяа лыв ат питләт.

27 Вениамин, нәлән йэвәр,
аләңсәхат веләм Өтәл ләл
пә йэтнайән мөщатәм Өтәл ортәл».

28 Там Израиль кәтхөщияң сыр рут; щиты лывилала ащел ики йастәс; лывилал йамән
мәслы, кашәң Өтәл лүв йүкан йамән мәслы.

Иаков пәрәм пә ил ләщатәм вер

29 Щәлта Иаков лывилала щиты партсәлы, лывилала щиты йастәс: «Ма ма мирәм хөща
мәнләм; ащилам Өлты хөшапәң кевән мәнәм лотталән, щит Ефрон хет ики мүв хәр хөща,

30 Махпела мүв хәр хөща, Мамре шөма Ханаан мүвән. Авраам Ефрон хет ики элты щиты
хөшапәң кев лоттәты урәңән мүв хәр пилән лутәс.

31 Щиты хөшапәң кевән Авраам Сарра имел пилән лоттәман уллайтән; щита Исаак Ревекка
имел пилән лоттәман уллайтән; щита Лия имем ма лоттәсәм;

32 щиты мүв хәр хөшапәң кевәл пилән хет йох элты лутса».

33 Щитәлән, пөхлала партәм йасәңлал Иаков вөләтсәлы, күрлал Өлттәхайа пөтсәлы, пә
пәрәс, пә опращлал хөща мәнәс.

50

1 Иосиф ащел элты рәкнәс пә холләс, пә лүвел мосәлтәслы.

2 Щәлта Иосиф ләккар митйохлала ащел бальзамән* нөсәтты партсәлы; ләккарәт Израиль
бальзамән нөсәтсәл.

3 Нәлйаң хәтәл хәщәс, щиты арат хәтәл бальзамән пөшәлтәла, пә лапәтйаң хәтәл Египет
хөйатәт лүв элтәл холләсәт.

4 Холләп хәтләт хәщәмән, фараон ләңкәр хөйатәт пела Иосиф йастәс: «Йам сэмән ма
пелайәм ватләты ки, тәмиты фараона йастаты:

5 ащем ма элтәм йасәң үс, щиты пөтәртәс: ‘Ма пәрты хәтләм ванамәс; Ханаан мүвән ма
ләщатәм хөшапәң кевемән мәнәм шавийи’. Ин пә мәнәм эслы йәхты пә ащем лоттәты, пә
щәлта йөхлы йөхәтты».

6 Фараон йастәс: «Йәңха пә ащен лотты, хөты лүв нәңена партәс».

7 Иосиф ащел лоттәты мәнәс. Лүв пиләлән фараон хөл ләңкәр йохлал мәтсәт, лүв хотәл ун
икет пә Египет мүв хөл ун икет,

8 пә Иосиф хот тәл, пә йайлал, пә ащел хот тәл. Туп нәврэмлал пә ай пә ун вой ташлал Гесем
мүвән хәйсылал.

9 Лыв пилләлән ловәң ухләт пә лов шәнша ләләм хөйатәт па мәтсәт, щитшән, мәнәм Өтәл ар
ус.

10 Щиты лыв Горен-гаатад унты Иордан йөхан па пелка йөхәтсәт пә щита шек так холләп
версәт; лапәт хәтәл щита ащел урәңән Иосиф холләс.

11 Ханаан мүвән улты хөйатәт щиты холләп Горен-гаатад хөща ватсәт пә йастәсәт: «Египет
мүв хөйатәт хөща ун шук пә холләп!» Щитшән, щиты тәха щиты нәмәтса: ‘Египет мүв хөйатәт
холләп’, щит Иордан йөхан па пеләкән ул.

12 Щиты Иаков пөхәт лүв партәм верәл версәл:

13 Ханаан мүва пөхлалән лүв туса пә Мамре шөма Махпела мүв хәр хөща улты хөшапәң кев
лыпийән шависа. Щиты хөшапәң кев мүв хәр пилән Авраам Ефрон хет ики элты лоттәты урәңән
лутәс.

14 Щәлта ащел лоттәмел йүпийән Иосиф пә йайлал пә хөл лүв пиләлән ащел лоттәты йәңхәм
хөйатәт Египта йөхлы йөхәтсәт.

* 50:2 50:2 бальзам – щит ар сыр әпләң уңхәң вөй;

15 Ащел пәрәм йүпийән Иосиф йайлал йастәсәт: «Мосәң, Иосиф мўңев ликән этлэлы пә лүвөл атәм вермев нүр йӱхлы катәллэлы?»

16 Пә лыв Иосифа айкел китсәт: «Ащен пәртал йәлпийән щиты йастәс:

17 'Иосифа тәмиты йастаты: йайлан нүрәт пә кәрәкәт йӱрәмәлән нәңена атәм вермел урәңән'. Пә ин ащен Турәм митйохлал нүрлал эслалән». Щит лүвела пӱтәртәмән, Иосиф холләс.

18 Щәлта йайлал ищи йӱхәтсәт, пә лүв йәлпелән мўв унты, ӱх пӱнман, ил нүрсәт, пә йастәсәт: «Мўң нәңена рупитты йохлан».

19 Иосиф йастәс: «Ал пәлаты, ма мўй Турәм хун?

20 Йәна щи, нын ма пелайәм атәм версәты; туп Турәм щит йәма керәтсәлы, ин тыйәлтәм верәл урәңән: ар хӱят лыл шавиты урәңән;

21 щишән, ал пәлаты: ма нынан, имилән пә нын нәврәмлән лапәтлылам». Пә лывилал роммәлтсәлы, пә сәмлал рәхты щирән лыв пиллалән пӱтәртәс.

22 Щиты Иосиф Египет мўвән ус пә ащел хот тәл ищи ус; Иосиф уләм нуптәл сот йәң тәл ус.

23 Ефрем хиләт нәврәмлал хӱлна вантәс, Манассия Махир пӱхәл пӱхәт сәма питәмән Иосиф шанша ищиты пӱнылысайәт.

24 Щәлта Иосиф йайлала йастәс: «Ма пәрты хәтләм ванама, нын хӱщайән Турәм йӱхәтәл пә нынан тәм мўв элты щи мўва туллы, мўй элты Лүв Авраама, Исаака пә Иакова йасәң мәс».

25 Щәлта Иосиф Израиль пӱхәт элты так йасәң ус, щиты пӱтәртман: «Турәм нын хӱщайән йӱхәтәл, пә лӱв шүклам тәлта тўвалән».

26 Иосиф нуптәл сот йәң тәл аратән пәрәс. Египет мўвән бальзамән лүв нӱсәтса пә кев элты верәм хәла йӱха пӱтса.

Турэм айкел туты ху Иона нэпек

Иона Турэм Куща элты хонтал

- ¹ Иона, Амафий пӧх, пела Турэм Куща йасэң ус:
- ² «Нӧх лойа, Ниневияя, ун воша, маӧна пӧ щита хӧйатӧта такан пӧтӧрта, лыв шек атӧм верлал Ма уйӧтты питсӧлам».
- ³ Туп Иона нӧх лойӧс пӧ Фарсис вош пела Турэм Куща элты хӧнӧмӧты урӧнӧн, хӧнтас. Иоппия воша йӧхтӧс, Фарсис пела маӧнты паршӧн ун хоп уйтӧс, ӧх сӧхӧптӧс пӧ хопа лӧлӧс, лыв пилӧлӧн Фарсис унты маӧнты, Турэм Куща элты шӧшӧн хӧнтаты урӧнӧн.
- ⁴ Туп Турэм Куща щарӧсэн так вот ӧтӧлтӧс, вот шек тарма йис, паршӧн хоп шӧкалӧты кема йис.
- ⁵ Хопӧн хӧйатӧт пӧлтамӧсӧт, пӧ кашӧн хӧйат лӧв турмӧл пела пойӧкцӧс, пӧ пӧрмаслал йиӧка йовӧлты питсӧлал, хоп йӧша кенашӧк верты урӧнӧн; Иона пӧ хоп лыпийа, ӧхӧлмал йӧпийӧн, ил ӧлӧс пӧ такан вӧйӧпса.
- ⁶ Лӧв хӧщайӧл хоп куща йӧхтӧс пӧ лӧв пелайӧл йастӧс: «Мӧй нӧн ӧллӧн? Нӧх лойа, турмен пела пойӧкца; мосӧн пӧ лӧв мӧн элтӧв нумӧлмӧллы пӧ мӧн ӧт пӧрлув».
- ⁷ Хӧйатӧт кӧтлалӧн йастӧсӧт: «Пос йӧвӧтлув, ватлӧв, хӧй урӧнӧн мӧн тӧмӧщ шук тулув». Пӧ пос йӧвӧтсӧт, ин пос Иона пела алӧс.
- ⁸ Щиӧнӧща лӧвела йастӧсӧт: «Мӧнӧва йаста, хӧй урӧнӧн мӧн тӧмӧщ шук тулув? Мӧй вер тӧйлӧн пӧ хӧлща нӧн йилӧн? Нӧн мӧвен хӧта ул пӧ маӧты рут элты уллӧн?»
- ⁹ Лӧв йастӧс: «Ма еврей, щарӧс пӧ мӧв опсӧлтӧм Турэм Куща йӧлпийӧн шаншӧм ил ӧсӧллӧм».
- ¹⁰ Щӧлта хӧйатӧт шек такан пӧлтамӧсӧт пӧ лӧвела йастӧсӧт: «Мӧй урӧнӧн нӧн щиты версӧн?» Хӧйатӧт ӧша пайӧтсӧл, Турэм Куща элты лӧв хӧнтал, хӧты лӧв лывилала йастӧс.
- ¹¹ Щарӧс йӧшащты щирӧл и тарма, и тарма йис, лыв йастӧсӧт: «А хӧты мӧнӧва нӧнӧн верты, щарӧсэн тӧвна йиты урӧнӧн».
- ¹² Щи йӧпийӧн лӧв щиты йӧхлы йастӧс: «Маӧнӧм уйӧлӧн пӧ щарса йӧвталӧн, щӧлта щарӧсэн нын урӧнӧн тӧвна йил, ма уйӧтлӧм, ма урӧнӧмӧн нын тӧм так вот шук ватлӧты».
- ¹³ Туп щи хӧйатӧт йуртат ловӧлты питсӧт, мӧв сыла хойты урӧнӧн пӧ ӧт верӧтсӧт, щарӧс йӧшащты щирӧл мет тарма йис, щишӧн.
- ¹⁴ Щиӧнӧща Турэм Куща пела увман пойӧкцӧты питсӧт пӧ йастӧсӧт: «Турэм Куща, тӧм хӧйат лыл урӧнӧн ӧт ат пӧрлув, пӧ нӧрлы ур мӧнӧва ал пӧны; Нӧн, Турэм Куща, Нӧнӧна хӧты рӧхӧл, щиты версӧн!»
- ¹⁵ Иона усӧл пӧ йиӧка йӧвӧтсӧл, щӧлта щарӧсэн тӧвна йис.
- ¹⁶ Щиӧнӧща щи хӧйатӧт Турэм Куща элты шек пӧлтамӧсӧт, пӧ Турэм Кущайа йир тусӧт пӧ йастӧпса маӧсӧт.

2

Иона пойӧк

- ¹ Турэм Куща ун веса* Иона йӧхи лавемӧты партсӧлы; Иона щи вес хӧн лыпийӧн хулӧм хӧтӧл пӧ хулӧм ат ус.
- ² Иона Турэм Куща лӧв Турмӧл пела вес хӧн лыпи элты пойӧкцӧс.
- ³ Пӧ йастӧс:
«Шука ма питмем урӧнӧн Турам Куща пела пойӧкцӧсӧм,
пӧ Лӧв маӧнӧм хулсӧлы;
ма илта турӧм элты увалсӧм,
пӧ Нӧн ма тӧр сыйӧм хулсӧн.

* 2:1 2:1 вес - щарӧс вой-хӧл (кит, морское чудовище);

⁴ Нәң мәнэм мәл йиңка, щарәс сәма, шуйләптәсэн,
ма йикән ләп ұсайәм,
иса Нәң йиклан, Нәң хұплан
ма нұмпемән йәңхилысәт.

⁵ Ма йастәсәм:
Нәң мәнэм куш сәм сайа йәл воштәсэн,
ма ищи пә Нәң йәмәң хотән шийаләләм.

⁶ Лыләм сәхәнты унты ма йиңкәтән әпәлтсайәм,
пәтылы тәхайа ма щи тухәрсайәм;
щарәс лывәщән Әхем ләп йөвәртса.

⁷ Кев вәш унты ма ил шуйләсәм,
мұв лұв йәртәпләлән мәнэм веккеша ләп петсәлы;
Нәң пә, Турәм Куща, ма Турмем,
ма лыләм илта турәм элты нәх тулән.

⁸ Хун ма лыләм сәхәнты питәс,
ма Турәм Куща элты нумәлмәсәм,
пә ма пойкем Нәң хулсән,
Нәң йәмәң хотәна пойкем йөхтәс.

⁹ Хөй йурлы пә нәмәлтыя әт рәхты өтлал пела пойәкщәләт,
Йәм Сәмәң Өтәл хәйләт.

¹⁰ Ма пә ишкаңщәп арән Нәңен йирән туләм;
мүй йастылысәм, верләм:

Турәм Куща хөща нәх пәйтәсты щир ул!»

¹¹ Турәм Куща ун веса партәс, пә лұв сорәм мұва Иона ким охталсәлы.

3

Иона Ниневияя мәнәл

¹ Щәлта Турәм Куща кимет пұш Иона пела йастәс:

² «Нәх лойа, Ниневия ун воша мәнә, щита хөйәтәта йасәң такан пөтәрта, мүй Ма нәңен партсәм».

³ Иона нәх лойәс пә Турәм Куща йасәң хұват Ниневия воша мәнәс; Ниневия хөты Турәм ләтәң ун вош, вош хұватәл хуләм хәтәл шушты мосәл.

⁴ Щәлта Иона вош хұват шушты питәс, ий хәтәл мүй арат верәтәл мәнты, лұв сыйәңа пөтәртәс, йастыман: «Хөлна нәлйәң хәтәл - пә Ниневия вош шүкатла!»

⁵ Ниневия вошәң хөйәтәт Турма әвәлсәт, вүщләты йасәң версәт, ләтәң өтлал элты ләтлы өтлал унты улттәхты хир хөрпи сәха лумәтлысәт.

⁶ Щи айкел Ниневия хон унты йөхтәс, лұв хон омәсты тәхайәл элты нәх лойәс, пә хон сәхләл нәх әхсәлы, пә улттәхты хир хөрпи сәх лумтәс, пә рат хыша опсәс.

⁷ Хон Ниневия вошән йастәты партсәлы: «Хон пә лұв ләңкәр йөхлал партләт: хөйәтәт пә войәт – мисәт пә ошәт нәмәлты әт ат ләләт, төрән энәмты тәхайа әт ат йәхләт, йик әт ат йищләт.

⁸ Пә хөйәтәт пә войәт улттәхты хир хөрпи сәхән пөнман ат усәт, пә Турәм пела такан ат пойәкщәсәт, кашәң хөйәт йөвра йұшлал, атәм верлал элты шәшән ат керләс.

⁹ Хөй уйәтәл, мосәң, Турәм мұңев щаләтләлы, Лұв тарәм лйкәл мұң элтәв нәх ұллы, пә мұң әт пәрлув».

¹⁰ Турәм лыв верлал шийаләслы, хөты лыв атәм верлал элты шәшән керләсәт. Турәм лывилал щалитсәлы, йәлпи йастылыийәм шука пәйәтты йасәңлал йөхлы ұслы. Йастылыийәс лывилала атәм верты, пә әт верәс.

4

Иона лик

¹ Иона щи вер урәңән нӧпсәл шӧкәс пӧ ликәщәс.

² Щӧлта Турәм Куща пелә лӱв пойәкщәс пӧ йастәс: «Турәм Куща! Щит элты щи ма пӧлсәм, хун ма ма мӱвемән хӧлна усәм? Щи урәңән Фарсис пелә ма хӧнтасәм, ма уйәтсәм, Нӧң, Турәм, йӧм сӧмәң, щӧлаң, арпуш умщәң, хӱв лавлӧсты верәтлән, шука пайәтты йасңен китты ӧт кашащлән.

³ Ин хӧты, Турәм Куща, ма лылӧм ма элтәм уйи, ултәм элты, хӧллӧм–ки йӧмшӧк».

⁴ Щӧлта Турәм Куща йастәс: «Щит элты нӧң шек нӧпсән шӧкәс?»

⁵ Иона вош элты ким этәс, пӧ хутлыты пелӧк сӧхат вош пӱңӧлән пӧл нӧрәм хӧрпи ӧт верәс, лӧңла варәс нӱвӧт пӧнәс, щи илпийа сай тӧхайа опсәс, ваттыя, вош хӧты йил.

⁶ Турәм Куща щиты верәс, ун лыптӧң пухращ энмӧлтәс, Иона нӱмпийӧн пӧла энмәс, лӱв охӧл сайән ат ус, Иона ликӧл ат мӧнәс лулӧн; Иона щи ун лыптӧң пухращ урәңән нӧх амтәс.

⁷ Турәм щиты верәс, кимет хӧтӧлән хутлӧты пӧрайӧн, ин ун лыптӧң пухращ сӧв шупӧн шӧппи пӧрса пӧ лӱв нӧх сорәс.

⁸ Хун най этәс, Турәм рӱвӧң вот китәс, Иона ӧх найӧн щиты кӱтӧрлыса пӧ лӱв рӧңлы питәс. Сӧрәм лӱвелә вохәс пӧ йастәс: «Ултәм ушӧн, хӧллӧм–ки йӧмшӧк».

⁹ Турәм Иона пелә йастәс: «Нӧң мӱй йӧна щи лыптӧң пухращ урәңән нӧпсән шӧкәс?» Лӱв йастәс: «Шек нӧпсәм шӧкәс, хӧлты унты!»

¹⁰ Щиңӧңща Турәм Куща йастәс: «Нӧң лыптӧң пухращ щӧлӧтлән, лӱвел ӧт энмӧлтысән пӧ щи кеша ӧт рупитысән. Лӱв и ат сыс энмилыйӧс пӧ кимет ат сыс нӧх сорәс.

¹¹ Ниневия мӱй Мӧнӧм щӧлӧтты ӧт рӧхӧл? Щит Вӧлаң вош, хӧта сот хус щӧрәс мӧлтас хӧйат йӧм пелӧк йош пӧрта пелӧк йош элты арталӧтты ӧт верәтлӧт, пӧ ар вой ул.»

Лука элты улты Евангелие

Лука элты улты Евангелие

¹ Хун ар хойат, мун торлы уйтэм верлув элты, хашты питэс,

² хун муњева мет олән вантэм хойатэтән щит айкела туса пә ши йүпийән лыв йасән тугы хойатэта питсэт,

³ ма пә ши вер элты нумэссэм, йәмэс лэрапман, олңэл элты лөватэлән йүпел тувман, наң урҗена йэшэк Феофил, щит нэпека хашты нөмэс үсэм,

⁴ йәна уләм утэлтәпса, хөты утэлтәсайән лулән наң йәма ат мөштәсэн.

Захария Турэм хотән йэмәң верәт верәл

⁵ Иудея мувән Ирод ики хона уләм пöрайән, Захария нәмпи Авия пеләк элты Турма йир верты хойат ус; лүв итэлән Елизавета ийимел пә Аарон рут элты ус.

⁶ Лын кинәнтак Турэм йэлпийән тўҗа–щира усҗән, Турэм Куща* партәпса йасҗәт пә мөрт щира верәт сыстама версәҗән.

⁷ Туп һаврәм әт тайсәҗән: Елизавета әт лавәртәмәла пә щиты ши лын пирщамәсайҗән.

⁸ И пүш, Захария хойатлал пилән лыв пöрайәлән, Турма йэмәң верәт верман, улмалән,

⁹ лүвела питәм пос хүват, хөты ултыйән Турма йир верты хойатәт хөща уллуйәс, Турэм Куща Хот йэмәң йәтәла лөҗты пә щита йол күшмәлтты вера йис.

¹⁰ Мир, ши йол күшмәлтты пöрайән, Турма ким пеләк сәхат пойәкщәсәт.

Ангел Иоанн йиңка лөҗәлтты хойат сәма питты вер аләл

¹¹ Ши сыс Турэм Куща ангел Захария сәма этәс, йол күшмәлтты йирасты нөрәм ләпән йәм пеләк сәхат лойәс.

¹² Захария, Лүвел кашаләмал кемән, нөпсәл лыләмәс, пә пәлщәмән йөхәтса.

¹³ Ангел щиты йастәс лүвела: "Ал пәла, Захария: наң пойкен хулса! Елизавета ийименән пөхән тулайән, пә наң лүвел Иоанн нәмән пөңлән;

¹⁴ наҗена амәт пә каш питәл, ар хойат, лүв сәма питмал урәҗән, амтәтлыты питәл.

¹⁵ Турэм Куща хөща лүв ләтәҗа питәл, ұна пә па күтрәң өт йищты әт питәл, пә хөлна аңҗел хөща пәтлам хотән улман йэмәң Лылән тәкәнла,

¹⁶ пә ар хойат Израиль йох элты Турэм Куща пела керәтләлы;

¹⁷ Лүв Турэм Куща йәлпийән, Илияа мийлуйәм хөрпи лыл пә йур пилән мәнты питәл, ащәт сәм һаврәмлала йөхлы мәты урәҗән, әт хуләтты хойатәта тўҗа–щира улты нөмәс мәты урәҗән. Щиты Турэм Куща урәҗән хойатәт ләщәтәл".

¹⁸ Захария ангела йастәс: "Хөты сәхат ма ши вер уйәтләм? Ма пирщамәсайәм, имем пә тәллал арапәсәт".

Захария пөтәртты әт верәтәл

¹⁹ Ангел йөхлы йастәс: "Ма – Гавриил, Турэм пүңәлән лойты ангел, наң пиләнән пөтәртты пә наҗена тәм йәм айкел тугы китсайәм.

²⁰ Муйа наң ма йасәҗлама әт эвәлсән, ин наң мәшйайән улты питлән, пә хөлна ши унты пөтәртты щир әт тайты питлән, хун аләм верәм йөхәтәл, мөрт пöрайән лыв тәлаҗа йиләт".

²¹ Ши сыс мир камән Захария лавәлсәт пә нумәсты питсәт, муйа лүв щиты Турэм Хотән рөнащәл.

²² Лүв ким этмалән, нәмәлтты хойат пела пөтәртты әт веритәс. Хойатәтән өша пәйәтса, лүв, илампа, Турэм Хотән мөлтты йәм вантәс; щинәҗа лүв хойатәт пела лүйән-паҗән алысыман пөтәртәс, үңәллы щиты ши ус.

²³ Туп хун лүв йэмәң верәт верты хәтәллал йәтшәсәт, йөхи йөхтәс.

* **1:6** 1:6 Турэм Куща – Турэм нәмтәм щир

24-25 Щи йўпийән Елизавета имел лавэрта йис, пӓ вет тылӓщ хӓйатӓт элты хӓһатыйӓс пӓ пӓтӓртыйӓс: "Турӓм Куща тӓм хӓтлӓтӓн ма урӓема щи йӓм верӓс, ма элтайӓм хӓйатӓт һухматты вер нӓх ўты урӓӓн, ма пелайӓм аӓкӓрмӓс".

Гавриил Христос сӓма питты вер алӓл

26-27 Хун Елизавета Хутмет тылӓщ ўшӓн улмӓлӓн, Турӓм Гавриил нӓмпи ангел Галилея мўвӓн улты Назарет воша эви хӓщӓ китсӓлы. Щи эви Иосиф хӓщӓ уртыса, Иосиф Давид рут элты ул. Эви нӓмӓл: Мария.

28 Ангел лўв хӓщӓйӓл лӓнмӓлӓн, йӓстӓс: "Амтӓтлыйӓ, йӓм мӓщӓтӓм нӓ! Турӓм Куща Нӓн пилӓнӓн ул; имет кўтӓн йӓмӓн мийӓм нӓ!"

29 Мария лўвел кашӓлӓмӓл кемӓн, щи йӓсӓнлӓл элты нӓпсӓл лылӓмӓс пӓ нумӓсӓс: мўй тӓмӓщ ўщӓ верты щир.

30 Ангел пӓ лўвелӓ йӓстӓс: "Ал пӓла, Мария! Турӓм нӓн пелайӓн йӓм щирӓн аӓкӓрмӓс;

31 лавэрта йилӓн пӓ Пӓх сӓма пайӓтлӓн, Иисус нӓмӓн Лўвел пӓнлӓн.

32 Лўв лӓтӓн питӓл, пӓ Нўм Турӓм Пӓха айӓлты питлӓ; Турӓм Куща Лўвелӓ Давид ащел хон омӓсты тӓха мӓл.

33 Щӓлта Лўв Иаков хот тӓл хӓщӓ веккешӓ хонӓ улты питӓл, пӓ Хон Улӓпсайӓл нӓмӓлты пӓрайӓн ӓт йӓтшӓл".

ӓнтӓм хӓйат щирӓн тыйты вер

34 Мария ангела йӓстӓс: "Хӓты сӓхат щиты питӓл, ма Ху сайӓн улты вер хӓлна ӓт уйӓтлӓм?"

35 Ангел йӓхлы йӓстӓс: "Йӓмӓн Лыл Нӓн хӓщӓйӓн эслӓщӓл пӓ Нўм Турӓм йурӓн йӓхӓтлайӓн, щишӓн сӓма пайӓтты йӓмӓн Наврӓмийӓн Турӓм Пӓха айӓлтты питлӓ.

36 Ин Елизавета, хӓйатӓтӓн тӓлӓ айӓлтӓм Нӓн рут нӓнӓн, кўш пирщӓмӓса, ищи пӓх лавӓлӓл: ин лўв хутмет тылӓщӓл.

37 Турӓм и йӓсӓл йурлы ӓт уллыйӓл".

38 Мария йӓстӓс: "Щишӓн, ма Турӓм Куща митнӓ; нӓн йӓсӓн щира ма хӓщӓйӓм щи вер ат тыйӓл". Щи йўпийӓн ангел лўвел утщӓ хӓйсӓлы.

Мария Елизавета хӓщӓ йӓнхӓл

39 Йӓша ус, щи йўпийӓн Мария лӓщӓтӓмийӓс пӓ сора Иуда кевӓтӓн улты воша мӓнӓс.

40 Захария хӓта лӓнӓс пӓ Елизавета пилӓн ўщӓ верӓс.

41 Хун Елизавета Мария элты ўщӓ йӓсӓн хулмӓс, сӓмӓл илпийӓн тӓйты һаврӓмӓл нӓхлыйӓс. Щи кемӓн Елизавета Йӓмӓн Лылӓн тӓкӓтса,

42 пӓ лўв такӓн йӓстӓс: "Нӓн имет кўтӓн йӓмӓн мийӓм нӓ, сӓм илпенӓн тӓйты ӓтыйӓн ищи йӓмӓн мийӓм!"

43 Мўй щирӓн щит тыйӓс? Ма хӓщӓйӓма Турӓм Кущӓйӓм аӓҗи йӓхтӓс!

44 Ванта-са: хун ма нӓн ўщӓ верты сыйӓн хулмӓсӓм, щи пӓрайӓн һаврӓмӓм сӓмем илпийӓн амӓтман нӓхлыйӓс.

45 Ин эвлӓм нӓ щўнлӓн, Турӓм Куща элты йӓстӓм йӓсӓт тӓлаӓа йилӓт, щишӓн".

46 Щӓлта Мария йӓстӓс: "Ма сӓмем Турӓм Куща лӓтӓӓа айӓллӓлы,

47 Ма сӓмемӓн шек амтӓтлылӓм Турӓм урӓӓн, ма лылӓм Этӓлтӓты ӓтӓм урӓӓн,

48 Лўв митнӓ лӓнкел пелӓ сӓмӓл пайӓтсӓлы, тӓлта йӓллы ин омӓсты мир, йӓлпа йиты мӓхет мӓнӓм щўнӓн мийӓм нӓӓа айӓлты питлӓл;

49 Йурӓн ӓт мӓнӓм вӓлаӓ верӓт вермӓл урӓӓн, пӓ Лўв Нӓмӓл йӓмӓн,

50 Турӓм сӓмӓн верӓл кашӓн Лўв элтайӓл пӓлты хӓйӓта, ин улты пӓ йӓлпа йиты мӓхета, улты питӓл;

51 Лўв йурӓн йӓшӓл этӓлтӓслы; сӓмлӓлӓн йӓрӓн нӓмӓс тӓйты хӓйатӓт лакки йӓвӓлсӓлы;

52 ун кущӓйӓт кущӓйӓа омӓсты тӓхайлӓл элты ил пайӓтсӓлы, лӓнкийӓа улты хӓйатӓт нӓх элӓтсӓлы;

53 лӓллы улты хӓйатӓт йӓм элты лӓпӓтсӓлы, тӓщӓӓа улты хӓйатӓт тӓлты китсӓлы.

54 Лўв Израиль митхуйӓла һотылыйӓс, алӓм сӓмӓн щирӓл нумман,

55 хӧты мӱн опрашлува йастылыгъяс, Авраама пӱ йиты ӱаврэмлала веккеша".

56 Мария Елизавета хӧща хулэм тылӧщ кем мойлӧман ус, щӱлта йӧхи мӱнӧс.

Елизавета Иоанн сӧма пӱйтӧл

57 Елизавета пӧрайӧл йӧхтӧс пӱ пӧх сӧма пӱйтӧс.

58 Ванӧн улты хӧйатӧтӧн пӱ рутлӧлӧн хулса, хӧты лӱв урӧлӧн Турӧм Куща лӧтӧн сӧмӧн вер альӧс пӱ лӱв пилӧлӧн амтӧтлысӧт.

59 Нийӧлмет хӧтӧлӧн лыв ӱаврӧм хӧща эвӧтты вер† урӧнӧн йӧхӧтсӧт пӱ ащел иты Захария нӧма пӧнты ӱтщисӧл.

60 Туп Елизавета йастӧс: "ӱнта, Иоанн нӧмӧн пӧнлӧв".

61 ӱктӧщӧм хӧйатӧт йастӧсӧт: "Нӧн рутӧн кӱтӧн тӧмӧщ нӧм тӱиты и хӧйат нӧш ӧнтом!"

62 Ащел элты лӱйӧн-паӧн алылыман иӧщӧсты питса, мӱйсыр нӧм лӱв ӱаврӧмӧла мӱты лӧнхас.

63 Хӧшты сохӧл вохӧс пӱ хӧншӧс: "Лӱв нӧмӧл Иоанн". ӱктӧщӧм хӧйатӧт йасӧн ӧт шитлӧт, ӧл щи ватлӧт.

64 Щи пӱлӧн лӱв ӱнлӧл-ӧалмӧл пел пӱншаӧщӧс, пӱ Турӧм ишӧкман пӧтӧртты питӧс.

65 Щиӧнӧща лывилӧл керӧтман улӧм хӧйатӧт пӧлщӧмӧн йӧхӧтсайӧт, пӱ ин щи вер элты кев пелӧк Иудея мӱв лӧватӧн пӧтӧртты питса.

66 Хӧйӧн айкел хулса, хӧлӱйӧ лыв сӧма пӧтсӧл пӱ пӧтӧртсӧт: "Хӧйа тӧм ӱаврӧм йил?" Турӧм Куща йош лӱв пилӧлӧн ус.

Захария Иоанн йӧмӧн верӧт верты элты пӧтӧртӧл

67 Щӱлта Захария, Иоанн ащи, Йӧмӧн Лылӧн тӧкӧтса, Турӧм элты хулӧм йасӧнлӧл пӧтӧртты питӧс:

68 "Турӧм Куща - Израиль Турӧм ат ишӧкла, Лӱв Израиль мирӧл хӧща йӧхтӧс пӱ хӧлт пӱйтӧсты щир мӧс,

69 пӱ мӱнӧева лыл ӧтӧлтӧты йурӧн Ӑт Давид, митхуйӧл, рут сӧхат мӧс,

70 хӧты йис тӧлӧн Турӧм йасӧн туты йӧмӧн хӧйатлӧл ӱнӧлӧн пӧтӧртӧс,

71 щит мӱнӧев велты ӧтлӧв элты пӱ мӱнилӧв нӱрыты ӧтлӧв элты мӱнӧев нӧх пӱйтӧлӧлы,

72 мӱн ащилӧв пилӧн сӧмӧн верӧл ватӧлтӧл пӱ Лӱв йӧмӧн йастантӧм щирӧл нумлӧлы,

73 Лӱв Авраама, ащева, мийлӱйӧм йасӧл нумлӧлы, мӱнӧева,

74 мӱн нӱрӧн ӧтлӧв элты нӧх пӱйтӧтал йӱпийӧн, хурлӱйа Лӱвела

75 йӧмӧн пӱ вешкат щирӧн кашӧн хӧтӧл улӧпсайӧвӧн митйоха улты вер мӧл.

76 Нӧн ищи, ӱаврӧмийӧ, Нӱм Турӧм йасӧн туты хӧйата нӧмӧтлайӧн, Турӧм Куща йӧлпийӧн мӧнты питлӧн:

Лӱв кешайӧла йуш лӧщатты урӧнӧн,

77 Лӱв мирӧла щит ӧша пӱйтӧты мӱты урӧнӧн: кӧрӧклӧл‡ йӧрӧмӧты щир хӧща лыл ӧтӧлтӧты вер ул,

78 Турмев йӧм сӧм хӱватӧн, Лӱв йӧлпа ӧтты хӧтӧл иты, нумӧлта мӱн хӧщайӧва йӧхтӧс,

79 пӧтлӧмӧн пӱ хӧла хӧрӧн улты хӧйатӧт нӧх хутлӧптӧты урӧнӧн, мӱн кӱрлӧв пӱлы улӧпса йуш хӱват мӧнӧлтты урӧнӧн."

80 ӱаврӧмийӧ щи сыс ӧнмӧлтӱйӧс пӱ лылӧл-нӧпсӧл такамтӱйӧс, тал шитам тӧхайӧтӧн Израильӧл хӧща ӧттал унты ус.

2

Иисус сӧма пӱйтӧса

1 Щи хӧтлӧтӧн Август нӧмпи кесарь ики йасӧн китӧс, Лӱв мӱвӧл лӧватӧн улты хӧйатӧт нӧпека ат хӧшсайӧт.

2 Щит мет олӧн хӧйат лӧт щирӧн хӧншӧпса ус. Щи пӧрайӧн Сирия мӱвӧн Квириний нӧмпи куща ус.

† 1:59 1:59 Эвӧтты вер - еврейӧт хӧща сӧма питӧм ху ӱаврӧм ӧийӧлмет хӧтӧлӧн ху пӧрмасӧл хӧща лыпаш поӧам шӱкӧл хӧлт эвӧтмӧла. ‡ 1:77 1:77 кӧрӧк - словарь ванта;

³ Нэпека пайтэсты кеша кашәң хойат лүв йора вошәла мәнәс.

⁴ Щи урәңән Иосиф па Галилея мўвән омәсты Назарет вош элты, Иудея мўва Давид ики воша, Вифлеема, мәнәс. Лүв Давид хот пә рут элты ус,

⁵ лүв, нэпека питты урәңән, Мария пилән мәнәс. Мария лүвелә уртыса пә щи пōрайән лавәртан ус.

⁶ Щита улман сыс, һаврәмәл сәма питты пōра йōхтәс.

⁷ Пōхән, оләң һаврәмәлән, йōхәтса, сōха Лүвел йōвәртсәлы пә вой лапәтты хōшапа пōтсәлы, хойат холты хотән олты тәха әт мōщатсәңән.

Ангеләт вой шавиты хойатәта Исус элты амәт айкел тусәт

⁸ Щи ләпән, мўв хәрән вой тащ шавиты икет ат лавәлман усәт.

⁹ Турәм Куща ангел лыв йәщәлтәл этмәс пә Турәм Куща йәмәң нōвийән лыв нōх хутләптысайәт; лыв шек пәлтәмәсәт.

¹⁰ Туп ангел лывиләла йәстәс: "Ал пәлаты! Ма нынана амтәтлыты ун айкел туләм, щи амәт иса тәм мўв хойатәта улты питәл:

¹¹ тәм ат Давид вошән нынан Лыл Әтәлтәты От – Христос, Турәм Куща сәма питәс;

¹² тәта щи нынана пос: вой лапәтты хōшапән йōвәртәм һаврәмийә уйәтләты".

¹³ И щишән ангел пилән аратәл турәм ләл йох йōхәтсәт, Турәм ишәкләт пә такан йәстәләт:

¹⁴ "Турма нумән ишәк йәсәң! Пә мўвән пайлы уләпса, хойатәт хōща йәм!"

Вой шавиты йох Исус хōща йōхтылыләт

¹⁵ Ангеләт турма нōх мәнмел йүпийән, вой шавиты йох күтлалән пōтәртты питсәт: "Вифлеем воша мәнлув пә ватләв, мүй щита тыйәс, мүй элты Турәм Куща мўңев йәстәс".

¹⁶ Лыв мōхты йуша йәтшәптәсәт, йōхәтсәт, Мария пә Иосиф, пә вой лапәтты хōшапән йōвәртәм Ай һаврәмийә уйәтсәт.

¹⁷ Лывиләл кащәләмел кемән, вой шавиты йох Тәм һаврәмийә элты мүй хулсәт, щит иса пōтәртсәл.

¹⁸ Хуләнтәм мōхет хōлрыйә тащ шавиты йох йәсәң элты пакнысыләт.

¹⁹ Мария щи йәснәт хōлрыйә сәмәлән шавислы пә нумәссәлы.

²⁰ Тащ шавиты икет йōхлы йōхәтсәт, Турәм вōлаңа айәлтман пә ишәкман, мүй хулсәт пә ватсәт, щит иса лывиләла йәстәман ус, щи урәңән.

Исус хōща әвәтты вер

²¹ Нийәлмет хәтәлән һаврәма әвәтты вер верты пōра йōхтәс, пә щита Исус нәмән пōтса – щи нәмән, Лүв, аңтәл хōща пәтләм хота питтал йәлпийән, ангелән нәмәтса.

²² Хун Моисей Закон хўват систамтыты хәтәл йōхтәс, лын һаврәмән Иерусалим воша туслән, Турәм Кущайа ватәлтәты урәңән,

²³ Турәм Куща законән хәшман улла: "Кашәң оләң сәма питәм ху һаврәм Турәм Кущайа алыты мосәл".

²⁴ Пә ищи пўлаң Турәм Куща закон хўват йир туты мосәл: кәт горлица нәмпи тōхләң войңән, мүй пә голуь нәмпи тōхләң кәт пōшәхнән.

Симеон Исус элты пōтәртәл

²⁵ Щи пōрайән Иерусалим вошән Симеон нәмпи хойат ус, лүв вәщкат па тўна–щира хойат ус, Израиль мир нōх пойәкты щир лавләс; Йәмәң Лыл лүв пиләлән ус.

²⁶ Йәмәң Лылән лүв аьса, Турәм Куща китәм Христос шийәләтал унты, лүв әт пәрәл.

²⁷ Йәмәң Лылән тўвман, Симеон Турәм Хота йōхтәс, хун Исус һаврәмийә аңтәлән-ащелән, закон хўват мосты верәт верты урәңән, тōхи туса,

²⁸ Симеон Лүвел йоша ўслы, Турәм ишәксәлы пә пōтәртты питәс:

²⁹ "Вос Ху! Нәң йәснән хўватән, ин Нәң митхуйән йәм нōмәсән эсәллән,

³⁰ Нәң мойләм лыл әтәлтәты верән сәмләмән шийәләсәм,

³¹ щит Нәң иса улты омәсты мир кеша,

32 пүншантэм нөви Турэм ат уйэтты па рут мира* пә ишәк йасәң Израиль мирәна ләщатсән!"

33 Иосиф пә Иисус аңтел Лүв элтэл йасәң хуланән туп әл пакнысыстән.

34 Симеон лыв урәңлала йәм вохәс, щәлта Мария, Иисус аңти пела, йастәс: "Тәм Өләл, Щит, Хөй тәхрәпа китса: Израильән хөйтат ил питләт, хөйтат пә нөх лойләт, Турэм элты китәм поса ул, йасәңлал урәңән хөятәтән нұрыла, –

35 Нәң па щитән, алтты кеши иты, сәмен мөхты мәнлайән, – ар хөят сәм хөща улты хәңа нөмәслал элпа ат этәлтәлайәт".

Анна вантәм верәт

36 Хөлна щита Турэм йасәң туты ими, Анна, ус. Лүв Фануил эви, пирща йүвәм ими, Асир рут элты ус, икел пилән лапәт тәл улмал,

37 икилы хәщәс, пә нийәлйаң нәл тәла йис. Анна Турэм Хот элты пүнла ат йәңхилыйәл, Турма ата-хәтла пойәкшәман пә вүщләман ус.

38 Щи пүлаң лыв хөщайәла лүв, вана шушман, Турэм Куца ишәкләлы пә кашәң хөята щи Наврәмийә элты пөтәртыйәс, хөй Иерусалимән Хөлт пайтәсты щир лавләс.

Иисус Назарета йөхлы йил

39 Хун Иосиф пә Мария верәт иса версәлән, Турэм Куца закон Хүват, лыв Галилея мұва, Назарет вошела йөхлы йөхәтсәт.

40 Наврәмийә пә энмәлтыйәс, лыләл-нөпсәл такамтыйәс, мұтрайән тәкнәптыман, Турэм йәм Лүв элтәл ус.

Иисус - наврәм Турәм Хотән

41 Кашәң тәл Иисус аңтел-әщел Пасха йәмәң хәтләт урәңән Иерусалим воша йәңхилыстән.

42 Хун Лүв кәтхөщйаң тәла йис, ищиты, хөты уллытыйән, лыв Иерусалима йәмәң хәтла мәтсәт.

43 Хун йәмәң хәтләт мәнәм йүпийән йөхи мәтсәңән, Иисус Пөхийә Иерусалим вошән хәщәс; щит Иосиф пә Иисус аңтел, ат мөштәслән,

44 лын нумәссәңән, Лүв па мөхет пилән йил. Оләң хәтәл йуш Хүват шушманән, хәтәл Хүват рутлал пә уйәтты йөхлал күтән Лүвел кәшсәлән.

45 Иисус ат уйәтсәлән, Лүвел кәшман, Иерусалима йөхлы йөхәтсәңән.

46 Хуләм хәтәл хәщәм йүпийән Лүвел Турәм Хотән уйәтсәлән, утәлтәты йохәт күтән лывилал хуләтман пә лыв элтылал иңщәсман опсәс;

47 хөлийә Лүвел хуләнтәм хөятәт йасәң ат шитләт, Лүв пелайәл әл ватләт пә хуләтләт, хөты Лүв йөхлы Өшәңа-нөпсәңа йастәл.

48 Аңтел-әщел Лүвел шийаләман кемән, йасәң йастәты ат верәтсәңән, туп аңтел Лүвела йастәс: "Пөхийә, минәмән хөты Нәң версән? Тәм мүй, әщән пә ма, сәм мәнман, Нәңен кәшләмән."

49 Иисус йастәс: "Мүйа нын Мәнәм кәшләлән? Нын мүй ат уйәтсәлән, Мәнәм щита улты мосәл, хөта Ма Ащәм Хот ул?"

50 Туп Лүв йастәм йасәңлал лын ат мөштәслән.

Иисус энәмты нөра

51 Щиты Лүв аңтел-әщел пилән Назарет воша йөхлы йөхтәс; пә лынана хуләтман ус. Щи йастәм йасәңлал Хөлийә аңтелән сәмән шависайәт.

52 Иисус пә нуптәл хүвашәк йис, Өшәңа-щәщәңа йис. Лүв Турәмән пә хөятәтән сәма мосман тәйса.

3

Иоанн йиңка лөңәлтыты хөят верәт верты щир

* 2:32 2:32 Турәм ат уйәтты па рут мир – Турәм ат уйәт хөятәт, еврейәт пә па рут мирәт щиты әйәлтләт.

¹ Тиверий кесарья улэм ветхощианмет тӓлэн, хун Понтий Пилат Иудея мӓв лӓватэн кушайа улмалэн, Ирод ики пӓ Галилея мӓвэн, лӓв Филипп йайӓл Итурея, Трахонитида мӓвэн, Лисаний ики Авилей мӓвэн, ӓӓлмет мӓв шуӓ кушайӓта улмелэн,

² Турма йир верты хӓйатӓт ӓх икеӓн Анна пӓ Каиаф улэм пӓрайӓн Иоанна, Захария пӓха, хӓр пӓ тал мӓвэн Турӓм айкел йӓхтӓс.

³ Щи йӓпийӓн лӓв Иордан йӓхан лӓпӓн улты мӓв лӓватӓн йӓӓхӓс пӓ щи вер элты сӓйӓӓа пӓтӓртӓс: йиӓка лӓӓӓлтыты вер верты урӓӓн, кӓрӓк элты шӓшӓн керлӓты мосӓл, щиты Турӓмӓн кӓрӓк йӓрӓмӓла.

⁴ Хӓты Турӓм йасӓӓ тугы ики Исаия йасӓӓӓ нӓпекӓн хӓшман улла:

"Тал мӓвӓн такан ӓвты ху тӓр сӓй:

Турӓм Кушайа йуш лӓщататы,
йуш хурийӓт Лӓв урӓӓла тӓӓа вералӓн!

⁵ Кашӓӓ мӓв лот тӓлӓӓа ат йил, кашӓӓ кев пай, кашӓӓ сӓӓхӓм лӓла ат йилӓт.

Мӓвӓӓ йушӓт тӓӓа ат йилӓт, хӓмалӓӓ йушӓт пайлы ат йилӓт;

⁶ пӓ кашӓӓ хӓйат Турӓм лыл этӓлтӓты щир шийӓлӓл".

⁷ Иоанн, лӓв элтайӓл йиӓка лӓӓӓлтыты урӓӓн йӓхтылыӓм ар хӓйата щиты пӓтӓртӓс: "ӓхты вой элты тӓйӓм ӓтӓт! Хӓйӓн нын нӓмӓсӓн мӓсайты, йиты лӓик элты хӓнтаты?"

⁸ Кӓрӓк элты шӓшӓн керлӓм щирӓн йӓм верлӓнӓн аӓлӓн, Хӓты йӓх йӓм лӓвпӓс эӓмӓлтлӓл. Ал тӓйаты тӓмӓщ нӓмӓс, йастыман: "Мӓӓ ащев – Авраам!" Нынаӓа йастӓлӓм, Турӓм тӓм кев шӓкӓт элты Авраама ӓаврӓмӓт верты верӓтӓл.

⁹ Тӓм мӓй, йӓх лӓрӓт пӓӓӓлӓн лайӓм пӓнман ул, йӓм лӓвпӓс ӓт эӓмӓлтты йӓх ил сӓвӓрла пӓ тӓта вӓщкӓла".

¹⁰ Мир иӓщӓсӓс: "Мӓй щиӓӓӓща мӓӓева верты?"

¹¹ Лӓв щиты йӓхлы йастӓс: "Хӓй кӓт йӓрӓнас тӓйӓл ки, и йӓрӓнасӓл ӓт тӓйты хӓйата ат мӓллы, хӓй лӓтӓт тӓйӓл ки, ищиты ат верӓл".

¹² Налог ӓкӓтты йохӓт лӓв хӓщайӓла йиӓка лӓӓӓлтыты урӓӓн йӓхӓтсӓт, лӓв элтӓл иӓщӓссӓт: "Утӓлтӓты ху, мӓӓева мӓй верты?"

¹³ Иоанн лывилала йастӓс: "Хӓйатӓт элты мӓрт тӓмпи ар ал вохаты".

¹⁴ Солтан йох ищи иӓщӓссӓт: "Мӓӓева пӓ мӓй верты?" Пӓ лывилала йастӓс: "Нӓмӓлты хӓйат ӓх урӓӓн ал шукататы, ӓалӓм ал вераты, пӓ тылӓщ ӓхлӓнӓн тӓрматыӓаты".

¹⁵ Хун хӓйатӓт лавлӓсман усӓт, пӓ хӓлӓйӓ Иоанн элты нумӓссӓт, лӓв а мӓй Христос, -

¹⁶ Иоанн лывилала йастӓс: "Ма нынан йиӓка лӓӓӓлтыллам, туп ма киӓщайӓм Йурӓӓ ӓт йӓхӓтӓл. Мӓнӓм хӓлна Лӓв кӓр лумтӓм пушӓх келӓл нӓх эхты йӓм, ӓт рӓхӓл; Лӓв нынан Йӓмӓӓ Лыла пӓ тӓта лӓӓӓлтты питлӓлы.

¹⁷ Лӓв сӓрӓл йошӓлӓн ул, лат сӓм ӓктӓм тӓХайӓл сыстаплӓлы, лат сӓмӓт ампарӓла ӓкӓтлӓлы, сорӓм тӓрӓнӓт пӓ ӓт Хурлӓты тӓтӓн нӓх ӓщӓтлӓлы".

¹⁸ Иоанн йӓм айкел элты пӓтӓртмалӓн, ар па хӓрпи щирӓн хӓйатӓт утӓлтӓслы.

¹⁹ Лӓв Ирод, ӓӓлмет мӓв шуӓ куша ики, йайӓл ими, Иродиада, нӓӓа тӓвмал урӓӓн пӓ па атӓм верӓт вермал урӓӓн, нӓрыты питсӓлы,

²⁰ Ирод ики щиӓӓӓща, верӓм атӓмлал хӓща и вер па пӓнӓс, Иоанн касна хота омӓссӓлы.

Христос йиӓка лӓӓӓлтыты вер

²¹ Хун хӓйатӓт иса Иоаннӓн йиӓка лӓӓӓлтысайӓт, Исус ищи йиӓка лӓӓӓлтыса, йиӓка лӓӓӓлтыӓм йӓпийӓн пойӓкщӓман ус: турӓм хӓр пелки лӓӓхилӓс,

²² Йӓмӓӓ Лыл, голубь вой хӓрпийӓн, Лӓв хӓщайӓл ил эслӓщӓс, пӓ турӓм элты тӓр сӓй щӓщӓс: "Нӓӓ – Ма Сӓмема Мосты Пӓхем, Ма йӓм кашӓм Нӓӓ хӓщайӓнӓн ул!"

Мария сӓхат улты Христос рут йохлал

²³ Исус верӓт верты питмалӓн хӓлмаӓ тӓл кема йӓвман ус; хӓйатӓт нумӓссӓт Лӓв Иосиф пӓх, щииӓн опращлал - Илий,

²⁴ Матфат, Левий, Мелхий, Ианнай, Иосиф,

- 25 Маттафий, Амос, Наум, Еслим, Наггей,
 26 Мааф, Маттафий, Семей, Иосиф, Иуда,
 27 Иоаннан, Рисай, Зоровавель, Салафиил, Нирий,
 28 Мелхий, Аддий, Косам, Елмодам, Ир,
 29 Иосий, Елиезер, Иорим, Матфат, Левий,
 30 Симеон, Иуда, Иосиф, Ионан, Елиаким,
 31 Мелеай, Маинан, Маттафай, Нафан, Давид,
 32 Иессей, Овид, Вооз, Салмон, Наассон,
 33 Аминадав, Арам, Есром, Фарес, Иуда,
 34 Иаков, Исаак, Авраам, Фара, Нахор,
 35 Серух, Рагав, Фалек, Евер, Сала,
 36 Каинан, Арфаксад, Сим, Ной, Ламех,
 37 Мафусал, Енох, Иаред, Малелеил, Каинан,
 38 Енос, Сиф, Адам, Турэм.

4

Христос йѳера хўщты щир

1 Иисус, Йэмэң Лылэн тэкэнман, Иордан йѳхан элты йѳхлы мәнэс, пә щи Лылэн хәр пә тал мўва тўвман уса.

2 Щита Лўв һәлйәң хәтәл хиңән* хўщман уса пә щи хәтлэтән Иисус нәмәлты әт ләс, щи хәтлэт мәнәм йўпийән, мет йўхәт Лўв ләты ләңхаты питса.

3 Хиң Лўвела йастәс: "Һәң – Турэм Пѳх ки, тәм кев шуп, һәһә йитыйа парты".

4 Иисус йѳхлы йастәс: "Йэмэң Нәпекән Хәшман улла: "Әнта туп һәһә йурән хѳйат улты питәл, пә кашәң Турэм йасәң йурән".

5 Щәлта Лўв хиңән пәл кев лѳңла нѳх туса пә щилта ищи кумат хѳлыйә мўв лѳватән улты хон мўвәт алылыслы,

6 хиң ики пә йастәс: "Һәңен тәм хон мўвәт хѳща куцайа улты пѳнләм, пә лыв вѳсләты-вѳрләты щирәл Һәңен мәләм, щит иса мәнәма мәса, пә ма, хѳйа ләңхаләм, щита мәләм.

7 Һәң ма йәлпемән шаншен ил әсәллән ки, тәм иса Һәңен мәләм".

8 Туп Иисус йѳхлы йастәс: "Сатанә†, Ма әлтайәм пўңла мәна; Йэмэң Нәпекән Хәшман улла: "Турэм Куцайән йәлпийән туп шаншен ил әслы, Лўвела туп митхуйа ула".

9 Щәлта Иисус сатанайән Иерусалим воша туса, Турэм Хот лоңәл йира лощәлтәса, пә йастәса: "Һәң Турэм Пѳх ки, тәлта ил керәптыйа,

10 хәшман әт ул: "Лўв ангеллала Һәңен шавиты партләлы",

11 пә "Һәңен нѳх аләмман туләл, Һәң кўрән кева алт вакләпәл".

12 Иисус йѳхлы йастәс: "Йастәман ул: "Турэм Куцайән, Турмен ал хўщы".

13 Хун хиң ики хўщәпсайлал вѳләтсәллы, Лўв әлтайәл мәтты пѳра унты шәшән мәнәс.

Галилея мўв лѳватән вана ўты щир

14 Иисус, Йэмэң Лыл йурән тэкәнман, Галилея мўва йѳхлы йѳхтәс. Лўв айкеләл Галилея мўв керәтман лакки ләрпиләс.

15 Лўв Турэм йасәһә утәлтәты хотлалән‡ лывилал утәлтәс, пә хѳлыйә Лўвел ишәксәл.

Назаретән вана әт ўты щир

16 Иисус Назарета, энмәм вошәла, йѳхтәс, пә шаббат хәтәлән§, Лўв ултал иты, Турэм йасәһә утәлтәты хота лѳңәс, пә щита Йэмэң Нәпек әлты сыйәһә луңәтты лойәс.

17 Лўвела Исаия, Турэм йасәһә туты ху, нәпек мәса: Лўв нәпек нѳх ләрпитмал йўпийән, щи тәһә уйәтсәлы, хѳта хәшман уса:

* 4:2 4:2 дьяволән † 4:8 4:8 сатана, дьявол, 'хиң' ‡ 4:15 4:15 Турэм йасәһә утәлтәты хот 'синагога'; Словарь ванта.

§ 4:16 4:16 шаббат хәтәл 'суббота' - эврейәт лапәтмет хәтәл, лўв йэмәң хәтлә лўңәтлә, щи хәтәлән щүтщәлә;

18 "Турэм Куща Лыл Ма хощайэм ул; Лүв Мәнэм, куңарэта Йәм айкел йастэты урәңән, һөсәтсәлы*, пә Мәнэм, сәмлал рәкнәм хойатэт тўмтака верты урәңән, китсәлы, һәрэмәм хойатэта хөлт сөхәнты вер пә сәмлы хойатэта – сәмәңа йиты вер алыты китсәлы, шукатты хойатэт хөлт эсәлты китсәлы,

19 Турэм Куща йәм өт тәл-лүң йөхтәм такан айәлтты китсәлы".

20 Иисус, нәпек ләп йөвәртман, һотты хойата мәслы пә ил опсәс. Турэм йасңа утәлтэты хот тәл хойат хөлт Лүв пелайәл төрлы ватләт.

21 Щәлта Лүв лыв пелайәл пөтәртты питәс: "Тәмхәтәл, нын хуләм тәм Йәмәң Нәпек йасңәт, йәнәпсәт".

22 Хөлийә лыв күтәлән Лүвел ишәксәл, пә Лүв элтәл этты сәма рәхты йасәңлал элты ошатыләт, пә пөтәрләт: "Тәм мүй әнта Иосиф пөх?"

23 Иисус лывилала йастәс: "Нын, уйәтман, Мәнәма щимәщ йасәң йастәлты: "Ләккар, Нәңен Нәң йәмәлты!", хөлна: "Тәта Нәң вошенән па щит вера, мүй, мүң хулмевән, Капернаум вошән версән".

24 Щәлта йастәс: "Йәна нынана йастәләм: Турэм йасәң туты и ху нәш энмәм мүвәлән вана әт ула.

25 Вещката нынана пөтәртләм: Илия Турэм йасәң туты ху улмәлән, Израиль мүвән ар икилы хәщәм ими ус, щит пөрайән хуләм тәл пә хут тыләщ турәм хәр щиты ләп йәртман уса, пә иса мүй лөвата ун ләллы пөра йөхтәс,

26 лыв күтәла ий ими хөща нәш Илия әт китса, туп Сидон вош пүңәлән улты Сарепта курта икилы ий ими хөща китса.

27 Елисей Турэм йасәң туты ху уләм пөрайән, йәмәң лайңәң һүлмәт тәйты ар хойат Израиль мүвән ус, Нееман нәмпи Сирия мүвәң ики тўмпийән, нәмәлты хойат әт сыстапса".

28 Щит хулмел кемән, Турэм йасңа утәлтэты хотән улты хойатәт хөлийә лйкән йөхәтсайәт.

29 Лыв нөх лойәпсәт, Иисус вош элты ким воштәсәл; вошел кев пай элты омәсман ул, пә пәл кев пай венша тусәл, ил вөщкәты урәңән.

30 Туп Лүв, хойатәт күтән шушман, пүңла йирләс.

Күләт воштәсайәт

31 Иисус Галилея мүвән улты Капернаум воша йөхтәс, пә шаббат хәтәлән лывилал утәлтәс.

32 Мөхет Лүв утәлтәпсайәл элты әл пакнысыләт, Лүв йасңәл партатты щир тәйәс.

33 Турэм йасңа утәлтэты хотән күль сөх тәйәм хойат ус, пә лүв сыйәң түрән үвалтәс:

34 "А-а-а: Назарет элты улты Иисус, мүң элтәв мүй Нәңен мосәл? Нәң мүңев пәратты йөхәтсән; уйәтләм, Хой Нәң! Нәң – Турәм Йәмәң Өт!"

35 Иисус лүвел такан партсәлы: "Мәшйәйә йүвәмта па лүв элтәл ким эта!" Күль сөх Турәм йасңа утәлтэты хот күтәпән хойат ил вөщкәслы, щәлта Лүв элтәл ким этәс, нәмәлты атәм ин хойата әт верәс.

36 Мөхет хөлийә хөрщәмән йөхәтсайәт, пә күтлалән пөтәртсәт: "Мүй щит? Лүв щиты партатты щирән пә йуртат күль сөхәта пәртәл пә лыв ким этләт?"

37 Пә Лүв элтәл айкел керәтман куртәт хүват лакки мәнәс.

Петра унтәп тўмтака верса

38 Турәм йасңа утәлтэты хот элты ким этмал йүпийән, Иисус Симон хота лөңәс. Симон утпәл ими шек кәшаң ус; пә Иисус щит ими урәңән вохса.

39 Лүв щит ими хөща һүрман, муш нөх вөлыты партсәлы; ин ими мушән хәйса. Лүв ищит мөхты нөх лойәс, пә мөхета пәсан омәсты питәс.

Иисус Галилея мүй лөватән Турәм верәт верәл

40 Хәтәл ил опсәм сыс хөлийә, хой мушән йөхтәм хойат тәйәс, щит ар сыр мушпи хойатлал Лүв хөщайәла туслал. Лүв пә, кашәң мушәң хойат элты йошлал пөнылыман, лывилал тўмтака версәлы.

* 4:18 4:18 словарь Христос ванта;

41 Ар хойат элты ищиты кўль сōхэт, ўвман, ким этсэт пā пōтэртсэт: "Нāн – Христос, Турэм Пōх!" Лыв уйэтлэт - Лўв – Христос, туп Исус щит лывилала йастыты ат эсэлсэлы.

42 Хун хātлa йис, Лўв хот элты ким этмал йўпийән, тал шитам тāхайа мāнēs. Ар хойатән кāшса, пā Лўв хōщайэл йōхэтмелән, Лўвел ил рōнатлэл, лыв элтайэл ат ат мāнēs.

43 Лўв пā лывилала йастēs: "Мāнēm па вошэтән ищи Турэм Хон Улэпса элты Йām айкел йастэты мосэл. Щи урәңән Ма китсайәм".

44 Щиты Лўв Галилея Турэм йасңа утэлтэты хотэтән сыйәңа пōтэртēs.

5

Оләң утэлтэты йōх вохсайәт

1 И пўш, хун Исус Геннисарет нәмпи лор питарән лоймалән, хойатэт керәтман Лўв хōщайэл нāптәщсэт, Турэм йасәң хуләтты урәңән,

2 Лўв кāt ұты кātләм хоп шийалēs; хўл велты хойатэт пā, хоп элты ил охәлман, холәплал лōхэтсэт.

3 Исус и хопәла ләлēs, Симон хопа. Лўв лор питар элты Симон йәша йәлшәк мāнты пāртсэлы, Лўв пā, хопән омәсман, хойатэт утэлтēs.

4 Хун Лўв хойатэт утэлтэты йәтшēs, Симон пела йастēs: "Мāl тāхайа мāна, пā холпән хўл хойты щира йовәлмалән".

5 Симон Лўвела йастēs: "Утэлтэты ху, мўң тāлаң ат рупәтсув, нәмәлты ат мōщатсув, туп Нāн йасңен хўватән ма холпем йовәлмәләм".

6 Щиты вермел йўпийән, лыв щи арат ар хўл мōщатсэт, пā хōлна холпел тōхты питēs.

7 Щиңәңща лыв кимет хопән уләм пиллала йош йовәлты питсэт, лывилала һотты ат йōхэтсэт; щālта йōхэтсэт пā хопңәлал кинәнтак хўлән тәкәптәслал, хопңәлал вōллы ил шуйләты питсәңән.

8 Щит шийаләмал кемән, Исусән Петрайа әйәлтәм Симон Исус шашңән хōща рākнēs пā йастēs: "Турэм Куща, ма элтәм йәл мāна, ма кәрәкәң хойат".

9 Петрайа әйәлтәм Симон пā хōл, лўв пиләлән уләм йохлал, тām веләм хўллал пāтыйән, пālщәмән йōхәтсайәт;

10 Симон пилңәлал Иаков пā Иоанн, Зеведей пōхңән ищиты пālтәмәсңән. Щālта Исус Симон пела йастēs: "Ал пāла, тālта йәллы нāң хойатэт кātәлты питлән".

11 Щиңәңща, хопңән ұты тālмел йўпийән, пōрмаслал иса хāйсәлал пā Исус йўпийән мātсэт.

Лайңәң нўлмәң хойат сыстапты щир

12 Хун Исус и мōлты вошән улмалән, лōватәлән лайңәң нўләмән этәм хойат йōхтēs. Щālта, Исус шийаләмал кемән, Лўв йәлпелән хōмта шаншантēs пā, пойәкман пōтэртēs: "Йәшәк Турэм Куща! Кашен ул ки, верәтлән мāнēm Нāн нōх сыстапты".

13 Исус йошәл йәл шāшсэлы, лўв хōщайәла хәнәмтыйәс пā йастēs: "Лāңхалайәм, сыстама йўва!" Ищи мōхты лайңәң нўләмләл йāма йисәт.

14 Исус лўвела нәмәлты хойата щи вер элты пōтэртты ат эсэлсэлы. Туп Турма йир верты хойата этәлтыты пāртсэлы, пā сыстапты верәл пела йир туы пāртсэлы, хōты Моисей партēs, лывилал әвләптэты урәңән.

15 Туп Исус айкеләл мет йәл лāрпиләс, пā тәлыйә хойат Лўв хōщайәла йōхтылыйәс, Лўв йасәңлал хуләтты пā мушлал элты йāmәлтыты.

16 Туп Исус тал шитам тāхайата мāнылыйәс пā щита пойәкщēs.

Щащлы питәм хойат тўмтака ииты щир

17 И хатэлэн, хун Иисус хойатэт утэлтэс, щита Галилея пә Иудея куртэт элты, Иерусалим вош элты па йохтэм фарисейэт* пә Закона утэлтэты икет† омэссэт; Турэм Куща йур мушән хойатэт тўмтака верты верән этлүйәс.

18 Щәлта ин, кәмэтса хойат щәщлы питәм ху олты сөхлалән тусэт. Лыв хота лүвел лөңәлтты үтщисәл, Иисус йәлпийа лулән пөнты,

19 туп и ләңкәрән лойты хойатэт күт элты әт верәтсәл туты. Щиңәңща лыв хот лөңла нөх үратсәт, хот лөңәл, нөх лосәтман, усән версәл пә мушән өтәл олты сөхлалән күтләпа Иисус йәлпийа ил әсәлсәл.

20 Иисус лыв әвәлты щирәл шийаләмал кемән, мушән хойата йастәс: "Лухсәм, кәрәклан йөрәмәсайәт!"

21 Фарисейәт пә Закона утэлтэты икет щит хулмел кемән нумәсты питсәт, пөтәртләт: "Хой щит, Хой Турма әт рәхты йасңәт йастыйәл? Турәм тўмпийән хой верәтәл хойата кәрәкәт йөрәмәты?"

22 Иисус, лыв нөмәслал өша пайәтмал кемән, йөхлы лывилала йастәс: "Мүйа щиты нумәсләты?"

23 Мүй кеншәк йастәты: "Нәң кәрәклан йөрәмәсайәт!", мүй пә йастәты: "Нөх лойа пә шушилүйа"?

24 Уйтаты, Хойат Пөх тәта, мүвән, кәрәкәт йөрәмәты щир тәйәл, - Иисус щәщлы питәм хойат пела йастәс, - Нәңена пөтәртләм: нөх лойа, олты сөхлан үйәлән пә йөхи мәнә".

25 Ищи мөхты лыв йәщәлтәл лүв нөх лойәс, өләм сөхлал услы, Турәм вөлаңа айәлтман, йөхи мәнәс.

26 Щиңәңща вантәм хойатәт пәлщәмән йөхәтсайәт, лыв Турәм вөлаңа айәлтсәт пә, пәлман, пөтәртсәт: "Тәмхәтәл унты әт вантылүйәм верәт мүй ин щи ватсув!"

Матфей вохәпса

27 Щи йүпийән, Иисус ким этәс, пә Левий нәмпи налог әкәтты хойат шийаләс, налог әкәтты тәхәйәлән опсәс. Иисус лүвела йастәс: "Ма йүпемән йүва".

28 Щиңәңща, мөлтылал иса хәйсәлы, нөх лойәс пә Иисус йүпийән мәнәс.

Иисус кәрәкәң хойатәт пилән ләл

29 Левий лүв хотәлән Иисус урәңән ун поры пәсан ләщәтәс, лыв пилләлән пәсан сурыйән налог әкәтты ар хойат пә па мөхет усәт.

30 Фарисейәт пә Закона утэлтэты икет Иисус утэлтэты йохлал пела үшмащсәт пә пөтәртсәт: "Мүйа нын налог әкәтты хойатәт пә кәрәкәң хойатәт пилән и йәха ләлты, йищләты?"

31 Иисус лывилала йөхлы йастәс: "Тўмтак хойатәта хун ләккар мосәл, мушән хойатәта мосәл.

32 Ма әнта тўңа-щира улты хойатәт, Ма кәрәкәң хойатәт кәрәклал элты шәшән керләптәты урәңән йөхәтсәм".

Иисус вүщләты вер элты утәлтәл

33 Щәлта лыв Иисуса йастәсәт: "Иоанн утәлтэты йохлал ван күтән вүщләты хәтләт‡ верылыләт пә пойәкщәты верәт верләт, фарисейәт утәлтэты йөх ищиты улләт, Нәңилан пә ләләт-йищләт".

34 Иисус лывилала йөхлы йастәс: "Нын мүй поры пәсан хөща, Нә Туты Ху омәсман, мөйәң йөх вүщләты партты верәтләты?"

35 Хәтләт йөхәтләт, хун Нә Туты Ху лыв элтәл нөх үла, щи пөрайән лыв вүщләты хәтләт верты питләт".

Лумтәм элты пә үна пөнты хир элты утәлтэты пөтәр

* 5:17 5:17 Фарисейәт – словарь ванта † 5:17 5:17 Закона утәлтэты икет – лыв мирәл йәң Турәм партәпса йасңәт пә Турәмән Моисея мийәм па законәт пә ащилал хәйәм ләтәң йасңәт нумты па щи йасңәт хүват улты утәлтәслал. ‡ 5:33 5:33 вүщләты хәтләт – ләтөт әт ләты пә, пойәкщәман, улты хәтләт;

36 Иисус лывилала хӧлна тӧмӧщ утӧлтӧты пӧтӧр пӧтӧртӧс: "Нӧмӧлты хӧйат, йӧлӧп лумтӧмӧл элты менӧмӧм йӧлӧптайӧл, катра сӧхӧла ӧт рӧхӧллӧлы; па щирӧн ки йӧлӧп лумтӧмӧл мӧшлӧлы, пӧ йӧлӧп йӧлӧптайӧл катра сӧхӧла па ӧт рӧхӧл.

37 Пӧ нӧмӧлты хӧйат йӧлӧп ӧна катра ӧуки хира § ӧт пӧнлӧлы, па щирӧн ки, вельщи кавӧрты ӧнайӧн хир мӧшлӧ, ӧнайӧл ил мӧнӧл пӧ хирӧл ӧт мосты питӧл.

38 Ӑнта, йӧлӧп ӧна йӧлӧп хира пӧнты мосӧл. Ши пӧрайӧн тӧмел тӧлаӧа хӧщӧл, пӧ тӧмел па.

39 Нӧмӧлт хӧйат, катра ӧна йиӧщемӧман, ищи мӧхты йӧлӧп ӧна йиӧщемӧты ӧт лӧӧхамӧла. Лӧв йастӧл: "Катра ӧна йӧмшӧк".

6

Иисус шаббат хӧтӧлӧн рупитӧл

1 И пӧш, шаббат хӧтӧлӧн Иисус латӧн опсӧм мӧв хӧр хӧват шушӧс. Лӧв утӧлтӧты йохлал ӧаӧ тӧрӧн тӧйӧт мӧшсӧт, йошӧн сыстапсылал пӧ лат сӧмлал йӧхи лӧслал.

2 Тухӧл фарисейӧт иӧщӧссӧт: "Мӧйа нын шаббат хӧтӧлӧн, мӧй ӧт эсӧлман улла верты, щит верлӧты?"

3 Иисус йӧхлы йастӧс: "Нын мӧй ӧт лӧӧӧтсӧлӧн, хун Давид мӧхилал пилӧн сӧмлал вохӧмӧн, мӧй лӧв верӧс?"

4 Хӧты лӧв Турӧм Хота лӧӧӧс пӧ Турӧм кеша пӧнӧм йӧмӧӧ ӧаӧӧт услы, лӧс пӧ хӧлна лӧв пилӧлӧн улӧм мӧхилала мӧслы, Турма йир верты хӧйатӧт тӧмпийа щи ӧаӧӧт нӧмӧлт хӧйата лӧты ӧт эсӧлман уса?"

5 Щӧлта Иисус лывилала йастӧс: "Хӧйат Пӧх шаббат хӧтӧл хӧща па куща".

Иисус шаббат хӧтӧлӧн кӧшаӧ хӧйат тӧмтака верӧл

6 Па шаббат хӧтӧлӧн пӧ Иисус Турӧм йасӧа утӧлтӧты хота лӧӧӧс пӧ утӧлтӧс. Щита и хӧйат ус, лӧв йӧм пелӧк йошӧл нӧх сорман ус.

7 Закона утӧлтӧты икет пӧ фарисейӧт Иисус ватман тӧйлӧл, шаббат хӧтӧлӧн хӧйат тӧмтака верлӧлы мӧй ӧнтом, Лӧв хӧщайӧл нӧр ӧтӧлтӧты урӧӧн.

8 Иисус, лыв нӧмӧслал уйӧтман, сорӧм йошпи хӧйата йастӧс: "Нӧх лойа пӧ хот кӧтпа йӧва". Щитӧн нӧх лойӧс пӧ хот кӧтпа ӧтӧс.

9 Иисус лывилала йастӧс: "Ма нынан иӧщӧслӧм: шаббат хӧтӧлӧн мӧй верты эсӧлман улла? Йӧм вер мӧй ӧтӧм вер? Лыл ӧтӧлтӧты мӧй пӧратты?" Лывӧт иса мӧшйӧйӧт.

10 Лыв пелайлала ӧӧкӧртмал йӧпийӧн, Иисус щи хӧйата йастӧс: "Йошӧн йӧл ӧиншӧмты". Щитӧн щиты версӧлы; ин йошӧл кимет йошӧл хӧрпийа пӧ йӧма йис.

11 Лыв пӧ пӧлщӧм лӧикӧн йӧхӧтсайӧт, кӧтлалӧн пӧтӧртсӧт, а мӧй хӧты Иисус верты.

Кӧтхӧщйаӧ апостол пирыйты вер

12 Щи хӧтлӧтӧн Иисус кев пай лӧӧла нӧх хуӧхӧс пойӧкщӧты урӧӧн, щита ат хӧват Турӧм пела пойӧкщӧман ус.

13 Хун хӧтла йис, Лӧв утӧлтӧты йохлал вохсӧлы пӧ лыв элтылал кӧтхӧщйаӧ хӧйат пирыйӧс, лывилал апостолӧта айӧлты щи питсӧлы:

14 Симон, лӧвел Петрайа пӧ айӧлты питсӧлы, лӧв Андрей апщел па, Иаков пӧ Иоанн, Филипп пӧ Варфоломей,

15 Матфей пӧ Фома, Иаков - Алфей пӧх пӧ Зилота нӧмтӧм Симон,

16 Иуда - Иаков пӧх пӧ Иуда Искариот – щит щӧха Иисус пӧратты йохӧт йоша мӧты ху.

17 Лыв пиллалӧн кев пай элты ил ӧхӧлмал йӧпийӧн, Иисус пайлы тӧхайӧн ил лойӧс, хӧта мӧлты кем Лӧв утӧлтӧты йохлал пӧ ар хӧйат Иудея мӧв лӧват элты, Иерусалим вош элты, па щарӧс питар мӧвӧн Тир па Сидон элты ус,

18 Лыв Иисус хулӧтты па мушлал элты тӧмтака пайтӧсты урӧӧн йӧхӧтсӧт, щӧлта пӧ кӧль сӧхӧн шукатты ӧтӧт ищи йӧма йисӧт;

§ 5:37 5:37 хир – ӧуки элты верӧм хир (мосӧн пӧ шуш хир элты верӧм хир)

19 Мир хӧлзийэ Лӱв хӧщайэла ханэмтыты ўратлѳет, Лӱв элтайэл йур йис пӑ хӧлзийэ тӱмтака версайѳет.

Йӑм щирѳт

20 Щӑлта Лӱв, утѳлтѳты йохлал пѳла аӳкѳртман, йастѳс: "Куӳар сӑмпи ѳтѳт щӱӳлѳлты! Турѳм Хон Улѳпса нынана ул.

21 Ин лѳллы улты ѳтѳт ѳй тӑйлѳты, щӑха тӑрѳмлайты! Ин холлѳты ѳтѳт ѳй тӑйлѳты, ӳӑхты питлѳты!

22 Нын щӱӳлѳлты, хун хӧйатѳтѳн лйкѳн ѳтты питлайты, хун нӧмѳс кимпийѳн тӑйты питлайты, пӑ ӳѳрты питлайты, нѳмлѳн нӱрѳӳа айѳлты питлайѳт, Хӧйат Пӧха эвѳлман урѳӳн.

23 Щи хӑтѳлѳн амтѳтлӳйѳаты пӑ ӳӑхман-йӧтман улѳты: турѳмѳн нын мойлапсайлѳн вӧлаӳѳт! Лыв ацилал Турѳм йасѳӳ туты хӧйатѳт* пилѳн ищи щиты уллӳсѳт.

24 Туп, ташѳӳ хӧйатѳт, нынана шук – нын тӧрамтыты щир тӑлаӳ тѳлѳн мӧщѳтсѳлѳн!

25 Ин тарѳмтыѳа лѳты ѳтѳт, нынана шук! Сӑмлѳн вохты питлайѳт! Ин ӳӑхман улты ѳтѳт, нынана шук – холлѳты пӑ йирӳѳлтытыты питлѳты!

26 Шук нынана, хун хӧйатѳт иса нын элтан йӑма пӧтѳртты питлѳт! Лыв ацилал аӳта йӑна Турѳм йасѳӳ туты хӧйатѳт† пилѳн ищи щиты уллӳсѳт!"

Турѳм Хон Улѳпсайѳн улты щирѳт

27 "Нынана, Мӑнѳм хулѳтты ѳтѳта, пӧтѳртлѳм: нынан нӱрмѳлтты хӧйатлѳн мосман тӑйѳлѳн, йӑм вер верѳты щи хӧйатѳта, хӧйѳн нын лйкѳн ѳтлайты,

28 нынан ѳӳкѳрты ѳтлѳна Турѳм элты йӑмѳн вохалѳн‡, пӑ нынана атѳм верты хӧйатѳт урѳӳн, пойѳкщѳты.

29 Вѳш пӱӳлѳн элты рѳскийѳм ѳтѳна, кимѳт вѳш пӱӳлѳн па шӑши, элты лумтѳмѳн ѳхты ѳтѳна, лыпи йѳрнѳсѳн ѳты па ал йѳрты.

30 Кашѳӳ нӑӳ элтѳн вохты хӧйѳата, мӱй вохѳл, мийи, пӑ нӑӳ ѳтѳн ѳйѳм хӧйѳат элты ѳтѳн йӧхлы ал вохи.

31 Хӧты лӑӳхалайты, нын пилѳнѳн хӧйатѳт ат усѳт, щиты лыв пиллѳлѳн нын улѳты.

32 Нынѳн мосман тӑйты хӧйатѳт мосман тӑйлѳлѳн ки, нынан мӱй йӑм? Кӑрѳкѳӳ хӧйатѳт лывилѳла мосты хӧйатлѳлѳн ищи мосман тӑйлайѳт.

33 Пӑ щи хӧйатѳта йӑм вер верлѳты ки, хӧй нынан йӑм вер верѳл, нынана мӱй йӑм? Кӑрѳкѳӳ хӧйатѳт ищи щиты верлѳт.

34 Пӑ, хӧйатѳта артнѳйа мийлылты ки, щи хӧйатѳт элты артнѳйѳн йӧхлы хоӳѳтлѳлѳн ки, нынан мӱй йӑм? Кӑрѳкѳӳ хӧйатѳт ищи кӱтѳлѳн артнѳйа мийѳнтылѳт, йӧхлы ищи щи арат ѳты нумѳслѳт.

35 Туп нынан нӱрмѳлтты хӧйатлѳн мосман тӑйѳлѳн, йӑм вер верѳты пӑ, нѳмѳлты йӧхлы ѳт хоӳѳтман, артнѳйа мийѳаты; щишѳн нынан мойлѳпса вӧлаӳ питѳл, пӑ Нӱм Турѳм ӳѳврѳма улты питлѳты; Лӱв кӱш йӑм ѳт нумты хӧйатѳт пѳла, кӱш лйкѳӳ хӧйатѳт пѳла и хӧрпийѳа сӑмѳӳ.

36 Щиӳѳӳща хӧйатѳт пѳла сӑмѳӳа улѳты, хӧты Турѳм Ащан сӑмѳӳ.

37 Ал сӱтытѳты пӑ нынан нѳмѳлты хӧйѳат сӱтѳтты ѳт питѳл. Ал ӳхмантѳты, пӑ нын элтан нѳмѳлты хӧйѳат ӳхмантѳты ѳт питѳл. Нӱр ал нумѳты, пӑ нын нӱрлѳн ищи йӧрѳмѳлайѳт.

38 Мийѳаты, пӑ нын па мӑлайты: йӑм мӧртѳн, йовлѳм, ил тыӳхѳм, щурщѳӳа пӧнѳм тѳлѳӳ мӧртѳн хӧхѳнлѳна шӧшѳмлайты; мӱй сыр мѳрайѳн пӧнлѳты, щимѳщ мѳрайѳн нынана пӧнты питлѳ".

Сѳмлы хӧйѳат сѳмлы хӧйѳатѳн вѳтѳлтѳты элты утѳлтѳты пӧтѳр

39 Утѳлтѳты пӧтѳр лывилѳла па пӧтѳртѳс: "Сѳмлы хӧйѳат мӱй верѳтѳл сѳмлы хӧйѳат вѳтѳлтѳты? Мӱв ѳса мӱй аӳта кинѳӳтак ил питлѳтѳн?"

40 Утѳлтыты хӧйѳат утѳлтѳты икѳл элты унашѳк ѳт уллӳйѳл, туп утѳлтыты вер йѳтшѳман, кашѳӳ хӧйѳат утѳлтѳты икѳл иты йиты верѳтѳл.

* **6:23** 6:23 Турѳм йасѳӳ туты хӧйѳатѳт (словарь вантѳ) † **6:26** 6:26 аӳта йӑна Турѳм йасѳӳ туты хӧйѳатѳт - лѳепрѳроки ‡ **6:28** 6:28 Турѳм элты йӑмѳн вохалѳн 'благословляйте'

41 Муйа нӕн лухсэн сэма питэм нӕв шӕк пелӕ ватлӕн, нӕн сэменӕн ӕлты павӕрт шуп ӕт мӕштӕлӕн?

42 Муй ширӕн нӕн веритлӕн ши лухсӕна йастӕты: "Лухсӕм, мийи ма нӕн сэмен элты нӕв шӕк нӕх ӕлӕм, - ши пӕлӕн нӕн сэменӕн павӕрт ӕт шийӕлӕлӕн? Кӕт вешпи хӕйат! Олӕнӕн павӕрт нӕн сэмен элты нӕх ӕйи, щӕлта ныты питлӕ, хӕты нӕв шӕк лухсэн сӕм элты нӕх ӕлӕн".

43 И йӕм йӕх атӕм лӕвпӕс ӕт ӕнмӕллӕл; пӕ и вевтам йӕх йӕм лӕвпӕс ӕт ӕнмӕллӕл,

44 кашӕн йӕх лӕв ӕнмӕлтӕм лӕвпӕслӕл элты уйӕтлӕ. Пелантыты варӕс элты смоква воштӕт ӕт ӕкӕтлӕ пӕ варӕс пӕхӕл элты – виноград ӕт ӕкӕтлӕ.

45 Сӕмӕл йӕм хӕйат сӕмӕлӕн шавиты йӕмӕл ӕтӕлтӕл, лӕикӕн хӕйат сӕмӕлӕн тӕйты лӕикӕл ӕтӕлтӕл, хӕйат тӕлӕн сӕмӕл элты лӕв ӕнӕлӕл пӕтӕртӕл".

Кӕт хотӕн пӕты элты утӕлтӕты пӕтӕр

46 "Муйа нын Мӕнӕм вохлӕлӕн: "Турӕм Куцца, Турӕм Куцца!" пӕ хӕты Ма йастӕлӕм, щиты ӕт верлӕты?

47 Кашӕн Ма хӕщӕйӕма йӕхтылыты хӕйат пӕ Ма йасӕнлӕм хулӕтты хӕйат пӕ йасӕнлӕм ширӕн верты хӕйат, нынана йастӕлӕм лӕв хӕй хӕрпи.

48 Лӕв щимӕщ хӕйат хӕрпи, хӕй хот омӕсӕл, хот лотӕл мӕлӕ хирсӕлы пӕ хот пӕтӕл кев элты ӕслы. Муйа, хун йик ӕпӕтмӕлӕн пӕ ши хот йикӕн ӕорӕтман, йӕша нӕш пӕнӕлӕ ӕнӕхтӕты ӕт верӕтса, хот кев элты омӕсман уса, щишӕн.

49 Ма йасӕн хулӕтты хӕйат пӕ йасӕн ширӕн ӕт верӕл, щит хотӕл мӕв элты опсӕм хӕйат хӕрпи, хотӕл так пӕты ӕт тӕйӕл; хун ун йикӕн ӕорӕтса, и щишӕн ил ӕркӕмтӕс; ши хот пӕлӕха шӕкӕлӕс".

7

Лӕл ху митхуйӕл тӕмтака верты вер

1 Хун Исус хулӕнтӕм мир пелӕ йасӕнлӕл хӕлӕсӕт, Капернаум воша мӕнӕс.

2 Щита и сот лӕл йох ӕх ху* митхуйӕл лавӕртат кӕшӕн ус, сӕрмӕл вӕллы ванамӕс. Ши митху лӕв шек мостыйа тӕйсӕлы.

3 Исус элты хулмӕл кемӕн, лӕв иудейӕт хӕщӕ уна улты икет элты тухӕллӕл Исус хӕщӕ китсӕллы, йастӕты, лӕв митхуйӕл тӕмтака верты урӕнӕн, ат йӕхтӕс.

4 Лӕв Исус хӕщӕ йӕхӕтмӕлӕн, ӕвлӕ-йӕлла Лӕвел пойӕксӕл, щиты пӕтӕртлӕт: "Нӕнӕн лӕвелӕа щит верты рӕхӕл, лӕв йӕм хӕйат,

5 лӕв мирӕв мостыйа тӕйлӕлы, хӕлла Турӕм йасӕн утӕлтӕты хот мӕнӕва верӕс".

6 Исус лӕв пиллӕлӕн мӕнӕс. Туп хун Лӕв лӕл йох ӕх ху хот лӕпа йӕхтӕс, лӕл йох ӕх ху лухӕслӕл йӕщӕлт китсӕлы, йастӕты: "Йӕшӕк Турӕм Куцца, йӕллы ал мӕна, ма муй вӕлла хӕйат, ма хотӕма Нӕн ат лӕксӕн,

7 щишӕн, мӕнӕм ма йӕм хӕйата ӕт лӕнӕтсӕм, Нӕн хӕщӕйӕн ванамӕты урӕнӕн; туп и йасӕн йаста, митхуйӕм тӕмтака йил.

8 Ма ищи хулӕтты хӕйат, туп ма илпемӕн ищи лӕл йохӕт уллӕт, ита йастӕлӕм: "Мӕна", па мӕнӕл, пӕ кимета йастӕлӕм: "Ты йӕва!", пӕ йил, митхуйӕма йастӕлӕм: "Щит вера", пӕ верӕл".

9 Щит хулмӕл кемӕн, Исус лӕв пелӕйӕл ӕл ватӕл пӕ, йӕхлы каремӕман, Лӕв йӕпелӕн шушӕм хӕйатӕта йастӕс: "Нынана пӕтӕртлӕм, тӕмӕщ ӕвлӕты шир Ма Израиль мир хӕщӕ хӕлла ӕт уйӕтсӕм".

10 Китылыӕм мӕхет, йӕхлы йӕхӕтмӕлӕн, кӕшӕн митхуйӕл, уйӕтмӕлӕн, тӕмтака йӕвмӕл.

Икилы хӕщӕм нӕ пӕх нӕх лынӕтты вер

11 Ши йӕпийӕн Исус Наин нӕмпи воша мӕнӕс; ар пелӕк утӕлтӕты йӕхлӕл пӕ тӕлыӕ хӕйат Лӕв пилӕлӕн шушӕт.

12 Хун Лӕв вош пушӕс ова вана йӕхтӕс, вош элты пӕрӕм хӕйат ким ӕтӕлтӕса, икилы хӕщӕм ими туп тӕйӕм и пӕхӕл ус. Ши ими пилӕн вош элты ар хӕйат шушӕс.

* 7:2 7:2 сот лӕл йох ӕх ху – сотник, центурион, римский офицер;

13 Ими шийалэмал кемэн, Турэм Куща сэмэл хоцты питэс, щалъа ўслы пә лүвела йастэс: "Ал холла!"

14 Вана шушман, Иисус лэлтѳта йошэлэн хәнэмтыйэс; апа тўвэм мѳхет ил лойсэт. Щалта Иисус йастэс: "Энэмты пѳх, нәҗена йастэлэм, нѳх лойа!"

15 Пәрэм пѳх нѳх опсэс пә пѳтэртты питэс; Иисусэн лүв аңҗел йоша катлэптэса.

16 Хѳйатэт пәлщэмэн йѳхэтсайэт, пә лыв Турэм вѳлаҗа айэлтты питсэт, пѳтэртлэт: "Вѳлаҗ, ун Турэм йасәҗ туты хѳйат этэс, мўҗ кўтэвэн ул! Турэм мирэл хѳща җотты йѳхтэс!"

Иоанн инщэсты пела йѳхлы йастэты йасҗэт

17 Тәмәщ айкел Лүв элтэл Иудея мўв лѳвата пә керәтман иса лакки ләрпилэс.

18 Иоанн тәм верәт утәлтэты йохлал элты хулсәлы.

19 Кәт хѳйатҗәлал вана вохман, Иисус хѳща китсәлы, инщэсты: "Нәҗ мўй Щит, Хѳй йѳхәтты верәл ул, мўй пә па Ѳт лавәлты мосәл?"

20 Лын Иисус хѳща йѳхәтсәҗән, йастәсҗән: "Иоанн йиҗка лѳҗәлтыты хѳйат минәмән Нәҗ хѳщайәна инщэсты китсәлы: "Нәҗ мўй Щит, Хѳй йѳхәтты верәл ул, мўй пә па Ѳт лавәлты мосәл?"

21 Щи пѳрайән Иисус ар сыр муш пә кәши элты, кўль сѳх элты йәмәлтәс, пә мѳлты кем сәмлы хѳйатәта ватты щир мойлэс.

22 Щалта Лүв щиты йѳхлы йастэс: "Мәнаты пә Иоанна пѳтэртаты, мўй ватсәты, хулсәты: сәмлы хѳйатәт сәмәҗа йиләт, нохты хѳйатәт йәма шушилыләт; ләйҗәҗ җүлмәҗ хѳйатәт сыстама йиләт, пәллы хѳйатәт хулләт, пәрэм хѳйатәт нѳх лылҗатлайәт, пә нўша хѳйатәта Йәм айкел элты сыйәҗа пѳтэртла;

23 Щит ѳйәҗ, хѳй мәнәма эвәлты нѳх әт вѳлыйәл".

Иисус Иоанн ишәкҗәлы

24 Иоанн китәм йохҗән мәнәм йўпийән, Иисус мирәла Иоанн элты пѳтэртты питэс: "Хәр пә тал мўва мўй ватты йәхсәты? Вотән йовәлты тѳрән ватты?"

25 Мўй пә ватты нын йәхсәты? Ләпәт сѳхәта лумәтлыйәм хѳйат ватты? Йәма лумәтлыйәм пә тащәҗа улты хѳйатәт хон хотәтән улләт.

26 Мўй пә ватты нын йәхсәты? Турэм йасәҗ туты хѳйат? Йәна, пѳтэртләм нынана, Турэм йасәҗ туты хѳйат элты вѳлаҗшәк хѳйат ватты йәхсәты.

27 Тәм щит, хѳй элты хәшман улла: "Тәм, Ма айкел туты хѳйатәм Нәҗ йәлпенән китләм, Хѳйән Нәҗ йушен Нәҗ йәлпенән ләщатла".

28 Щишән нынана пѳтэртләм: иметән сәма пайтәм хѳйатәт кўтән, Иоанн йиҗка лѳҗәлтыты хѳйат элты ләтәҗшәк Турэм йасәҗ туты хѳйат әнто; туп мет ай Ѳт Турэм Хон Уләпсайән лүв элтайәл ләтәҗшәк".

29 Хѳл Лүвел хуләнтәм мир, пә налог әкәтты мѳхет, Турэм вәцкат вер вана уйман, Иоанн йиҗка лѳҗәлтыты щирән йиҗка лѳҗәлтысайәт;

30 фарисейәт пә Закона утәлтэты икет йиҗка лѳҗәлтыты әт кашащсәт, Турэм ләҗхаты щир вана әт усәл.

Иисус Лүв ишәлән уләм хѳйатәт нүрмәлтәл

31 Щалта Турэм Куща йастэс: "Ин тәм хѳйат рут арталәты мосәл, хѳй хѳрпет? Лыв хѳй хѳрпет?"

32 Лыв вош хәры хѳща омәсты җаврәмәт хѳрпет, кўтлалән ўвәтләт пә пѳтэртләт: "Мўҗ нарәс йўхән нын урҗәнән йѳтсув, нын пә әт йаксәты, мўҗ холләты арәт арисув, нын әт холләсты".

33 Иоанн йиҗка лѳҗәлтыты хѳйат йѳхтәс: җаҗ әт ләл, ўна әт йищәл, пә пѳтэртләты: "Лүв лыпелән кўль ул".

34 Хѳйат Пѳх йѳхтәс: ләл пә йищәл; пә йастәлты: "Тәта щи хѳйат, хѳй ләл пә ўна йищәл, налог әкәтты хѳйатәт пилән, кәрәкәҗ хѳйатәт пилән лухса ул".

35 Ѳшәҗ-щәщәҗ нѳмәс хѳлыйә лүв җаврәмәлән вәцката пәйтәса".

Нэ Иисус кўрнән һөсәтәл

³⁶ И фарисейән Иисус ләты вохса; Лўв хота лөңәс, пәсан сурыйа ил опсәс.

³⁷ Щи вошән и ульһайа улты нә ус, Иисус фарисей хотән ләты вер хулмал кемән, һөви кев элты верәм, әпләң миро вөйән пөнәм, ващ турпи пўт тус.

³⁸ Щәлта, лўв шәш пеләк сәхат Иисус кўрнат шөма шаншәха омәсман пә холләман, Лўв кўрлал сәмйикән өвңәлтты пә өхсөхләлән һөх мухты питсәлы. Лўв кўрлал мосәлтәслы пә әпләң миро вөйән һөсәтсәлы.

³⁹ Хун Иисус вохәм фарисей щит шийәләс, нумәсәмәс: "Тәм йәна Турәм йәсәң туты хөйәт ки ус, Лўв лулән уйәтсәлы, хөй, мүй хөрпи нә Лўв хөщайәл ханылыһәл, щит кәрәкәң нә".

Кәт артнайәң хөйәтнән элты утәлтәты пөтәр

⁴⁰ Лўв пеләйәл Иисус йәстәс: "Симон! Ма һәңена мөлты йәстәты верәм ул". Лўв йәстәс: "Пөтәрта, Утәлтәты Ху".

⁴¹ Иисус йәстәс: "И өхәң ху кәт артнайәң хөйәтнән тайәс: итәл – ветсот динарий†, киметәл – ветйәң.

⁴² Лын артнайлын сөхәптәты өх әт тайсәңән, щишән өхәң ху кәтнән артнайлын йөрәмәслы. Йәста, мәты өтәлән өхәң ху мет мостыйа тайла?"

⁴³ Симон йәстәс: "Алт щитән, хөйә лўв аршәк өх йөрәмәс". Иисус лўвела йәстәс: "Йәна щиты пөтәртлән".

⁴⁴ Ин нә пела керләман, Симона йәстәс: "Тәм нә һәңена ныла? Ма һәң хотәна йөхәтсәм, һәң кўр лөхәтты йик Мәнәм әт мәсән, лўв пә Ма кўрлам сәм йикләлән өвңәлтсәлы, өхсөхләлән һөх мўхсәлы;

⁴⁵ уйтатмемәнән һәң Мәнәм хөлна әт мосәлтәсэн, лўв пә, Ма йөхәтмем үш элты, Ма кўрлам мосәлтәты әт вөлыһәл.

⁴⁶ Нәң Ма өхем оливка вөйән әт һөсәтсән, лўв пә әпләң миро вөйән кўрлам һөсәтсәлы.

⁴⁷ Щишән, Ма һәңена йәстәләм: Ма пеләйәм артан сәмәңа улты верәл әләл, мүй арат лўв ар кәрәкләл йөрәмәсайәт; хөйә шимәл нўр йөрәмәла, щит шимәл сәмәңа ул".

⁴⁸ Иисус щи нә пела йәстәс: "Нәң кәрәклән йөрәмәсайәт".

⁴⁹ Лўв пиләлән пәсан сурыйән опсәм мөхет нумәсты питсәт: "Хөй тәм, кәрәкәт пә йөрәмәл?"

⁵⁰ Иисус пә нәңа йәстәс: "Нәң әвәлты верәнән һәң һөх пайәтсайән, йәм һөмәсэн мәна!"

8*Тухәл нәңәт Иисуса һөтсәт*

¹ Щи йөппийән Иисус вошәт куртәт хүват, Турәм элты сыйәңа пөтәртман, Йәм айкел Турәм Хон Уләпса элты тўвман, йәңхәс. Лўв пиләлән кәтхөщйәң утәлтәты йөхләл усәт,

² пә тухәл нәңәт, хөйтат Лўв кўль сөх пә арсыр мушәт элты йәмәлтәс: Магдалинаа айәлты Мария, лўв элтәл лапәт кўль сөх ким этәс;

³ Иоанна па, Ирод хөща хот рупата өх ху Хуза ийими; Сусанна, хөлна пә па имет. Тәм нәңәт Иисуса тайәм өхләлән һөтсәт.

Сөхәң өтәт элты улты утәлтәты пөтәр

⁴ Хун щи арат ар мир әктәщәс пә арсыр вошәтән улты мөхет Лўв хөщайәл йөхәтсәт, Лўв утәлтәты пөтәрән пөтәртты питәс:

⁵ "Ики мўв хәрәла лат сәм йөвәлты этәс, хун лўв лат сәмлал йөвәлмалән, тухәллал йуш пўңла рәкәтсәт пә ил пурәтсайәт, щищкетән ләсайәт;

⁶ тухәллал па кев элты рәкәтсәт, төрән тайләл йәша һөх этмисәт, йик әт таймал пәтыйән, һөх сорсәт.

⁷ Тухәл лат сәмлал пулән кўта рәкәтсәт, пулән пә энмәс, щәлта пуләнән ләп аләмәсайәт;

† 7:41 7:41 динарий - словарь ванга

8 тухэл лат сэмлал йам мўва ракэтсэт пә энәммел йўпийән, йам арат акэтса, ил йовләм лат сэм элты сот пўш ар". Ши пөтәр пөтәртмал йўпийән, Лўв такан йастәс: "Хой хулты пәл тайәл ки, ат хуләл!"

9 Утәлтәты йохлалән Лўв иңщәсса: "Мўй элты тәм утәлтәты пөтәр".

10 Иисус йөхлы йастәс: "Нынан Турәм Хон Уләпса хәһа ширәт уйәтты мәса, па хойатәта утәлтәты пөтәр хөщә, щиты лыв, ватман, әт шийәләләт, хулман, әт мөштәләт.*

11 Утәлтәты пөтәр щит әйәлләл: лат сэм – щит Турәм йасәң.

12 Йуш пўңла рәкнәм лат сәмәт хөрпет тухәл йасәң хулты хойатәт, хойтат хөщә йухәт хиһ йөхәтәл пә ши йасәң сәмлал элты нөх уллы, лыв әт ат эвәлсәт пә нөх әт ат пайтәссәт.

13 Кев элты питәм лат сәмәт хөрпет тухәл хойатәт, амәтман йасәң вана ўләт. Туп лыв ләр әт тайләт, оләһән эвәлләт, хун хўщәпса әтмәл, йөхлы ләләпләт.

14 Пулән кўта рәкнәм лат сәмәт хөрпет тухәл йасәң хулты хойатәт, туп лыв айән-айән кашәң хәтәл верлалән, тащәң пә каш хөрпи уләпсайән йөхи пайәтлайәт, пә ши йасәң нәмәлтыһа әт йил.

15 Йам мўва питәм лат сәмәт хөрпет тухәл хойатәт, хой йасәң хулмел йўпийән йам пә вешкәт сәмлалән шавиләл, пә ши йасәңел ун йам вер верәл"; Щит йастәмал йўпийән, Лўв такан йастәс: "Хой хулты пәл тайәл ки, ат хуләл!"

Тўт сун элты улты утәлтәты пөтәр

16 Нәмәлты хойат тўт сун ўщәтмал йўпийән, хөшамән ләп әт пөнләлы, мўй пә ил әт хәһәтләлы, хөлна пә тўт акла нөх опсәлләлы, лөһты хойатәта нөви ат ныса.

17 Нәмәлты хәһа әнтоһ, мўй элпа әт ат этәс, пә нәмәлты хәһәтәм әнтоһ, мўй элпа әт ат аһса пә элпа ат питәс.

18 Щәлта, вантаты, хөты нын хуләтләты: хой тайәл, щита па мәты питла, хой әт тайәл, щит элты, мўй тайты нүмәсәл, щитәл па нөх ўла.

Христос Лўв апцилал

19 Лўв хөщәйәл аһтәл пә ху апцилал йөхәтсәт, хойатәт кўт элты вана мәнты әт верәтсәт.

20 Иисуса йастәса: "Аһтән пә ху апцилан камән лойләт, Нәһән ватты ләһхәлайәт".

21 Лўв щиты йөхлы йастәс: "Турәм йасәң хуләтты пә йасәң хўват улты өтәт – щитәт Ма аһтәһ пә Ма ху апцилам".

Так вот роммәлты вер

22 И хәтәлән Иисус утәлтәты йохлал пилән хопа ләләс пә йастәс лывиләла: "Лор тўм пелка ўшлүв". Щәлта мәтсәт.

23 Мәнмел сыс Лўв ил вөйәпса. Лорән ун вота йис, хўмпәтән элт хәщ мәнлайәт, пә лыв туп сөртәла йөхәтсәт.

24 Иисус хөщә вана һүрман, Лўвел нөх күрәтсәл пә йастәсәт: "Утәлтәты Ху! Утәлтәты Ху! Ши пәрлүв". Нөх килмалән, Лўв вот пә хўмпәт ил вөләтсәлы; щәлта ромәпсәт, пә щитама йис.

25 Щиңәһщә Лўв утәлтәты йохлал пела йастәс: "Хөта нын эвләпсайән?" Лыв, пәлман пә пакәнман, кўтәлән пөтәртсәт: "Хой щит щимәщ, вөтәта па йиңка партәл, Лўвела лыв хуләтләт?"

Кўләт пурцәта воштәты вер

26 Галилея шөма улты Гадара мўва йөхәтсәт.

27 Хун Иисус ўты өхләс, Лўв йәщәлтәл вошән уләм и хойат этәс. Лўв хўв тәлән кўләтән лөһман уса па лүмәтты сөха әт лүмәтлүйәс, әнтоһ хот лыпийән, әпайәт пөнәм кев хөшәпәт лыпийән ус.

28 Иисус шийәләмал кемән, лўв ўвалтәс, Иисус йәлпийә ил рәкнәс пә сыйәң түрән йастәс: "Нәһән ма хөщәйәм мўй вер, Иисус, Нўм Турәм Пөх? Нәһән пойәкләм, мәнәм ал шукаты!"

* 8:10 8:10 Турәм йасәң туты ики Исаия нәпек элты улты йасәңәт 'цитата от пророка Исаии' (6:9)

29 Иисусэн кўль тәм хойат элты ким этты партса, лўв щишән ўвәс. Ин унты кўлән ар пўш мōщатыса пā шукатыса, карты келән йошлал кўрлал хōлна ил йāрылысайәт, щиты шависа, туп ищипа карты келәт лўв лакки мāшлāлы, пā кўлән атәлт тāхайа воштәла.

30 Иисус лўвел инщәссәлы: "Нāн нәмен мўй?" Щитән йастәс: "Легион"[†], лўв хōщайәла шек ар кўль лōнман ус.

31 Лыв Иисус пойәксәл, пāтылы ўса[‡] лыв āт ат китсайәт.

32 Щита, кев лōнлән пурәщ тащ лāрпиләмал; кўләт Иисус пойәксәл, лулән лывилал пурщәт лыпийа лōнты ат эсәлсәлы. Лўв эсәлсәлы.

33 Кўләт хойат элты ким этмел йўпийән, пурщәт лыпийа лōксәт, пā пурәщ тащ кев веш элты лора ил керәптыйәс пā щита щи ил шуйләс.

34 Тащ шавийәм хойатәт, щит шийаләмел кемән, сām мāнман хухәлмәсәт пā вошән, куртәтән улты хойатәта пōтәртсәл.

35 Тыйәм вер ватты ким этсәт; Иисус хōща йōхәтмелән, лыв кўләтән хайәм хойат шийаләсәт, Иисус пўнәлән опсәс, лумәтлыман, ошәлән ус; щиңәңща, пāлтамәсәт.

36 Вантәм мōхет пā лывилала пōтәртсәл, хōты кўлән ху тўмтака йис.

37 Гадара вош ләп мўвән улты хойатәт хōл Иисус пўнла мāнты партсәл, шек ун пāлщәмән йōхәтсайәт, щишән. Лўв хопа ләләс пā йōхлы мāнты питәс.

38 Кўләтән хайәм хойат Лўв пўнләлән улты пāтән ўратәс. Туп Лўв ин ху щиты йастәман китсәлы:

39 "Йōхи хотәна мāна, пā пōтәрты, мўй нāнәна Турәм верәс". Лўв мāнәс пā вош хўватән сыйәңа пōтәртәс, мўй лўвела Иисус верәс.

40 Хун Иисус йōхлы йōхтәс, ар хойатән ўщайән верса, хōлыйә Лўвел лавәлсәт, щишән.

Мушәң нә тўмтака йиты вер

41 Щāлта, Лўв хōщайәла Иаир нәмпи ики, Турәм йасңа утәлтәты хот куща, йōхтәс; Иисус кўрңән хōща хōмта ил шаншатман, Лўвел лўв хотәла лōнты вохсәлы;

42 лўв кāтхōщйаң тāл лōват кем эви, туп и наврәм, тāйәс пā щитәл пāрты кема йис, щишән вохсәлы. Хун Лўв Иаир пилән шушәс, Иисус ар хойатән лāп нāпәтса.

43 Лыв кўтәлән и нә ус, кāтхōщйаң тāл кāлыйән этәлтәса; лўв ләккарәта, мўйкем ох, пōрмас тāйәс, хōл мāsлы, нәмәлты оtlалән йāmәлтты āт верәтса;

44 Иисус хōща шāш пеләк сāхат лўв вана хātәс, Лўв сōхәл кимла йошән хāнәмтыйәс, и мōхты кāләл мāнты нōх вōлыйәс.

45 Щиңәңща Иисус ищмәс: "Хōй Ма хōщайәма хāнәмтыйәс?" Хун хойатәт иса йастәсәт: "Антома, антома", Петра пā Иисус пилән уләм па мōхет йастәсәт: "Утәлтәты Ху, Нāн ар хойатән керәтман лойлайән, пā тāңәртлайән, Нāн хōлна инщәслән: "Хōй Ма хōщайәма хāнәмтыйәс?"

46 Иисус пā йастәс: "Анта, Ма хōщайәма а хōй хāнәмтыйәс, Ма элтәм йур шўкем этмал щәщәл".

47 Ин нә ватләлы, хāнәмтыйәм верәл āт пентәс, сāmәл мāнман, вана мāнәс пā Иисус йәлпийән хōмта ил шаншантәс. Лўвела, хойатәт хуләтман, йастәслы, мўй урәңән Лўв хōщайәл хāнәмтыйәс, пā ищи кўрәмән тўмтака йис.

48 Иисус щиты йастәс лўвела: "Эвийәм, ал пāла, нāн эвләпсайәнән нāн нōх пайәтсайән§; йām нōмәсән мāна".

Иаир эви нōх лыләнләты вер

49 Хун Лўв хōлна щит пōтәрмалән, Турәм йасңа утәлтәты хот куща, лўв хотәл элты и хойат йōхтәс пā лўвела йастәс: "Нāн эвен пāрәс, Утәлтәты Ху хōща ал тōрастыя".

50 Иисус щи йасңәт хулмал кемән, лўвела йастәс: "Ал пāла. Туп эвлә, пā эвен сōрәм элты нōх пайәтла".

[†] 8:30 8:30 легион – хут щōрәс ләл йох похәл   [‡] 8:31 8:31 пāтылы ўс 'бездна'   § 8:48 8:48 мўй пā: тўмтака версайән;

51 Лүв хотэла йӱхэтмалэн, Иисус нэмэлты хӱята йӱхи лӱнты ӱт эслэс, туп Петрайа, Иоанна па Иакова, пӱ эви ащия, аңтия.

52 Хӱлийэ эви урӱнэн холлэсэт, ирӱлтысэт. Туп Иисус йастэс: "Ал холлаты; лүв ӱнта пӱрӱс – лүв ӱлӱл".

53 Лыв уйӱтлӱл – эви йӱна пӱрӱс, щижӱн Лүв элтӱл ӱӱхты питсэт.

54 Иисус лывилал хӱл ким воштӱслы пӱ эви йошӱл элты катӱлсӱлы, такан йастэс: "ӱаврӱмийӱ! Нӱх лойа".

55 Щӱлта эви лылӱн йӱхэтса; лүв мӱхты нӱх лойӱс, Иисус лүвел лапӱтты партсӱлы.

56 Ащел-аңӱел ӱл пакнысыстӱн. Иисус пӱ нэмэлты хӱята щиж вер элты пӱтӱртты ӱт эсӱлсӱлы.

9

Кӱтхӱщиян хӱйатӱт утӱлтӱты китсайӱт

1 Кӱтхӱщиянӱл вохмал йӱпийӱн, лывилала кӱлӱт воштӱты, мушӱт йӱмӱлты йур пӱ партатты щир мӱс,

2 пӱ лывилал Турӱм Хон Улӱпса элты сыйӱна пӱтӱртты, мушӱн хӱйатӱт тӱмтака верты китсӱлы.

3 Щӱлта лывилала йастэс: "Пӱтӱн нэмӱлты ал йӱаты, – ӱнта шушты сӱв, ӱнта хир, ӱнта ӱаӱ, ӱнта ӱх, ӱнта кимет лумӱтты сӱх;

4 мӱйсыр хота лӱнлӱты, щита хӱцаты, щилта йӱллы мӱнаты.

5 Хӱта вана ӱт ки йӱлайты, щиж вош элты эттанӱн, кӱрлӱн элты хиш ил пӱркаталӱн. Щит лывилала нӱра ат питӱл".

6 Лыв мӱтсӱт, пӱ куртӱт сӱхат кашӱн тӱхайӱн Йӱм айкел тутлыман пӱ мушӱн хӱйатӱт йӱмӱлтман йӱхсӱт.

7 ӱӱлмет мӱв щун кушайа улты Ирод ики, Иисус верӱм верӱт элты хулмал кемӱн, нӱпсӱл лыллӱс: хӱй йастӱл, мӱтты щит Иоанн пӱрмал элты нӱх лылӱнлӱс,

8 тухлӱт пӱ – Илия сӱма этӱс, па хӱйатӱт пӱ – катра улӱм Турӱм йасӱн туты икет элты мӱтты ӱт нӱх лылӱнлӱс.

9 Ирод йастэс: "Ма Иоанн ӱхӱл хӱлт пайӱтсӱм; а хӱй Тӱм Хӱйат, Хӱй элты ма тӱмӱщ айкел хуллӱм?" Пӱ Лүвел ватты урӱнӱн, мӱлты щир кӱшты питӱс.

10 Апостолӱт йӱхлы йӱхӱтмелӱн, мӱй версӱт, Иисуса иса пӱтӱртсӱл; щӱлта Лүв, щитлал пӱтӱн йӱман, Вифсаида вош лӱпӱн улты атӱл тӱхайа мӱнӱс.

11 Хӱйатӱтӱн щиж вер мӱштӱм кемӱн, Лүв хӱщайӱл мӱтсӱт. Лүв, щиж мӱхет вана услы, лывилала Турӱм Хон Улӱпса элты пӱтӱртӱс пӱ хӱй тӱмтака верты мосӱс, щит тӱмтака версӱл.

Вет щӱрӱс арат ху лӱтӱтӱн тӱрматты вер

12 Хӱтӱл йӱтна пелка йиты питӱс. Кӱтхӱщиян утӱлтӱты йохлал Лүв лӱпӱла вана хӱтман, йастӱсӱт: "Мӱхет эслӱн, ванӱн улты куртӱта холты пӱ лӱтӱт кӱшты ат мӱнлӱт; мӱн тӱта тал тӱхайӱн уллув".

13 Лүв пӱ йастӱс: "Нын лывилал лӱтӱтӱн мийӱлӱн!" Лыв йастӱсӱт: "Мӱн вет ӱаӱ, кӱт хӱл тӱмпийӱн па ӱт тӱйлув; мосӱн мӱнӱева тӱм хӱйатӱт урӱнӱн лӱтӱт лутты йӱхты?".

14 Щита вет щӱрӱс кем йох хӱйат ус. Иисус утӱлтӱты йохлала йастӱс: "Лывилал и пӱнла ветӱн хӱйат аратӱн опсӱлтӱлӱн".

15 Щӱлта лыв щиты версӱл, иса хӱл опсӱлтсӱлал.

16 Лүв, вет ӱаӱ, кӱт хӱл йӱман, турӱм пела нӱхлы ӱнкартман, пойӱкщӱман, Турма пумащипа йасӱт йастӱс, морӱтсӱлы пӱ утӱлтӱты йохлала мӱслы, мира ортты урӱнӱн.

17 Щӱлта лӱсӱт пӱ хӱл тӱрӱпсайӱт; пӱ хӱщӱм ӱаӱ пӱлӱт кӱтхӱщиян кураӱӱк арат ӱкӱтсӱт.

Петра эвалты щирӱл алты вер

18 И пӱш, хун Лүв атӱлт тӱхайӱн пойӱкщӱман ус, пӱ утӱлтӱты йохлал Лүв пилӱлӱн усӱт, йухӱт Лүв лывилал ищмӱслы: "Хӱйатӱтӱн Ма хӱй йӱкана тӱйлайӱм?"

19 Лыв йохлы йастасэт: "Иоанн йиңка лбңалтыты хойат йукана, тухлэтэн пә – Илия йукана; па хойатэт пә йастэлэт, катра пбрайән уләм Турәм Йасәң туты икет элты и мятты Өт нөх лыләнләс".

20 Лүв лывилал ишмәслы: "Нын пә хой йукана Мәнәм тәйләлән". Петра йохлы йастас: "Турәмән китәм Христоса".

21 Туп Иисус лывилала щит элты нәмәлты хойата пөтәртты шек такан әт эсәлсәлы,

22 йастас: "Хойат Пөха мосәл ар шук туты, уна улты икетән, Турма йир верты хойатэт Өх икетән, Закона утәлтәты икетән вана әт ұты вер ул, пә пәратты вер ул, щәлта хулмет хәтәлән нөх лыләнләты верәл ул".

Утәлтыты хойата улты вер йәна тынәл

23 Лүв хөл хойатэт пела йастас: "Хой Ма йүпемән йиты ләңхал ки, лүв элтайәл ат йөрәмәл, пернайәл ат ұл*", пә Ма йүпемән йил.

24 Хой уләпсайәл шавиты ки ләңхал, щит лүвел уштәллы; хой уләпсайәл Ма урнема уштәллы ки, щит лүвел шавиллы.

25 Мүй Өнтас хойата, улты омәсты мир иса йоша пайәтләлы ки, лүвел пә лүв пәратләлы, мүй пә лүвел лүв атәм верәл?

26 Хой Ма элтәм пә Ма йасәңлам элты йәламтыты питәл, щи хойат элты Хойат Пөх ищи йәламтыты питәл, хун Лүв хутләты–вөрләты щирәлән, щәлта Ащәл пә йәмәң ангеләт хутләты–вөрләты щирән йөхәтәл.

Па хөрпийа йиты вер

27 Йәна нынана йастәләм: тәта лойты хойатэт элты тухләт, Турәм Хон Уләпса шийәләтәл унты, сөрма әт питләт.

28 Щи йасәңлал йүпийән, ңийәл кем хәтәл хәщәм йүпийән, Иисус Петра, Иоанн пә Иаков пәтән уйман, кев лбңла нөх хуңхәс, пойәкщәты урәңән.

29 Хун Лүв пойәкщәс, веш хөрасәл па хөрпийа йис, лумтәмлал нөвийа йисәт, вөрләты питсәт.

30 Щәлта, кәт ики Лүв пиләлән пөтрәмәсәң. Щит Моисей пә Илия усәң;

31 лын хутлыман–вөрлыман этсәңән, Иисус тәм уләпса элты мәнты верәл элты пөтәртсәңән, мүй Лүвел Иерусалим вошән верты мосәл.

32 Петра пә лүв пиләлән уләм йохңилал оләмән лавәртамәсайәт; туп нөх верләмелән, Иисус хутләты–вөрләты щирәл пә Лүв пиләлән лойәм щи кәт икеңән, шийәләсәт.

33 Хун лын Лүв элтайәл йәл мәнты питсәңән, Петра Иисуса йастас: "Утәлтәты Ху! Тәта мүйнева йәм улты; хуләм ләпәс хот верлуw: ит – Нәңена, ит – Моисейа, ит – Илияя", - мүй пөтәртәс әт уйәтәл.

34 Хун лүв щит пөтәртмәлән, пәләң этәс пә лыв элтәла ил эсләщәс; хун пәлңа лөксәт, лыв шек пәлтамәсәт.

35 Пәләң элты түр сый ус, щашылыәс: "Тәм – Ма сәмема мосты Пөхем, Лүвела хуләнтаты".

36 Хун щи түр сый щәщәс, Иисус утща хәщәс. Лыв мәшйайа йисәт, пә мүй ватсәт, нәмәлты хойата щи пбрайән әт пөтәртсәл.

Күл тайты нөх тўмтака йиты вер

37 Кимет хәтәл, хун лыв кев элты ил Өхәлсәт, Лүв ар хойатән йәщәл этса.

38 Шәмкапан, а хой ху мир күт элты ўвалтәс: "Утәлтәты Ху! Щи лөват йәм вера, Нәң пөхем пела аңкәрмийа, лүв ма туп тайты и ңаврәмем:

39 лүв күлән лбңтыла, щәлта лүв роман ўвалтәл, пә лүвел шукатләлы, пә ўңләл элты ңавәр мәнәл; пә йәма шукаттал йүпийән ўрайән лүв элтәл йәл мәнәл.

40 Ма Нәң утәлтәты йохлан, щи күл воштәты урәңән, вохсәлам, пә лыв әт верәтсәт".

41 Иисус пә йохлы йастас: "Әт эвәлты пә вевтама нумәсты хойат рут! Мүй унты Ма нын пиләнән улты пә нынан верәтты питләм! Пөхен ты тўви".

* 9:23 9:23 пернайәл ат ұл – Ма урнеман шук туты пә пәрты ләщатыман ат ул;

42 Хун ши пӧх шушас, кӱль лӱвел мӱва ил вӧщкӱслы пӧ кӱмӱн щирӱн тӱрӱлӱтты пӱтсӱлы; туп Иисус ӱаврӱм кетӱмты кӱльа ӱт эсӱлсӱлы, пӧх тӱмтака версӱлы пӧ лӱв ащела лӱвел мӱслы.

Христос Лӱв сӧрмӱл элты йӱлпӱ пӧтӱртӱл

43 Иса хӧл Турӱм ун йурӱл элты туп ӱл пакнысысӱт. Хун пӧ хӧлӱйӱ Иисус верты верӱт элты ӱл пакнысысӱт, Лӱв утӱлтӱты йохлала йасӱт:

44 "Тӱм йасӱт нын нӧпсӱна пӧналӱн: Хӧйат Пӧх хӧйатӱт йоша мӱла".

45 Лӱв ши йасӱт Ӧша ӱт пӧтсӱл, пӧ лыв элтӱл щит лӱп уса, щӱшӱн лыв ӱт мӧштӱсӱл, Лӱвел щит элты ищмӱты пӧ лыв пӱлсӱт.

Йӱна вӧлаӱ щир

46 Лывилала и нӧмӱс йӧхтӱс: хӧй лыв кӱтӱлӱн вӧлаӱшӱк?

47 Иисус лыв сӱмлӱлӱн тӱйты нӧмӱслӱл ватман, ӱаврӱм ӱслы пӧ Лӱв йӱлпӱла лошӱлтӱслы

48 пӧ лывилала йасӱт: "Хӧй тӱм ӱаврӱмӱйӱ Ма нӱмем урӱнӱн вана уллы, щит Мӱнӱм вана уллы; хӧй Мӱнӱм вана уллы, щит Мӱнӱм Китӱм Ӧт вана ул; хӧй нын элтан мет айшӱк, щит вӧлаӱ пӱтӱл".

49 Щи пӱлаӱ Иоанн йасӱт: "Утӱлтӱты Ху! Мӱӱ и хӧйат ватсув, лӱв Нӱӱ нӱменӱн кӱлӱт воштӱл, пӧ лӱвел нӧх вӧлӱтсӱв, лӱв мӱӱ пӱлӱвӱн Нӱӱ йӱпенӱн ӱт йӱӱхӱл, щӱшӱн.

50 Иисус Иоанна йасӱт: "Ал вӧлӱталӱн, хӧй ӱнта нын йӱсӱлтӱн ул†, щит нын пелӱйӱн ул".

Самария мӱв Христос вана ат ӱслы

51 Хун Лӱвел мир улӱпса элты нӧх ӱты пӧра вана мӱс, Лӱв Иерусалим воша мӱнты нӧмӱс верӱс;

52 щӱшӱн айкел туты йохлал Лӱв йӱлпелӱн китсӱлы; щӱӱӱӱца лыв мӱтсӱт пӧ Самария‡ мӧхет курта йӧхӱтсӱт, Лӱв урӱлӱн мӱй иса лӱсӱтты.

53 Туп щита Лӱв вана ӱт эсӱлса, Лӱв Иерусалим воша шушас, щӱшӱн.

54 Щит шӱйӱлӱмӱлӱн, Лӱв утӱлтӱты кӱтӱнилӱл, Иаков пӧ Иоанн, йасӱтсӱн: "Турӱм Куца, Нӱӱ лӱӱхӱлӱн ки, мӱӱ йасӱтлӱв, турӱм элты тӱт ил ат ӧхӱлӱл, лывилал ат пӱратлӱлы, хӧты Илия верӱс?"

55 Туп Лӱв, лын пелӱйлӱна карӱмӱман, лынӱн нӱрыслы пӧ йасӱт: "ӱт уйӱтлӱлӱн, мӱты лыл элты нын уллӱтӱн?"

56 Хӧйат Пӧх ӱнта хӧйатӱт улӱпса пӱратты йӧхтӱс, нӧх пӱйӱтты". Щӱшӱн лыв па курта мӱтсӱт.

Утӱлтыты хӧйата улты тын элты

57 Щиты тӱйӱс, хун лыв мӱнмелӱн, и мӱтты ӧт Лӱвелӱ йасӱт: "Турӱм Куца! Ма Нӱӱ йӱпенӱн мӱнлӱм, хӧлта кепӱ Нӱӱ ат мӱтсӱн".

58 Иисус лӱвелӱ йасӱт: "Ӧхсарӱт ух тӱйлӱт, щӱщкет - тыхӱл, Хӧйат Пӧх пӧ ӧхӱл пӧнты тӱха ӱт тӱйӱл".

59 Китет хӧйата Лӱв йасӱт: "Ма йӱпемӱн йӱва". Щитӱн йасӱт: "Турӱм Куца, мӱнӱм олӱнӱн йӧхи йӱхты эслы, пӱрӱм ащем ил лӱсӱтты".

60 Туп Иисус лӱвелӱ щиты йасӱт: "Пӱрӱм хӧйатӱта хӱлайлал лывилала ил лӱсӱтты хӱйи, нӱӱ пӧ мӱна, Турӱм Хон Улӱпса элты такан пӧтӱрта.

61 Хӧлна хулмет хӧйат па йасӱт: "Турӱм Куца, ма Нӱӱ йӱпенӱн мӱнлӱм, туп йӱлпӱ мӱнӱм йӧлӱн улты мӧхилӱм пӱлӱн пӱйӱмӱлӱм верты эслы".

62 Иисус лӱвелӱ йасӱт: "Нӱмӱлты хӧйат, хӧй йошӱл мӱв шӱкатты ӧта пӧнмӱл йӱпӱйӱн пӧ йӧхлы ӱӱкӱртыӱл, Турӱм Хон Улӱпсайа ӱт рӱхӱл".

10

Лӱпӱтӱӱ рупитты вер

† 9:50 9:50 нын йӱсӱлтӱн ул – нын пелӱйӱн лӱк тул ‡ 9:52 9:52 Самария – словарь Самария ванта;

¹ Тәм йўпийән, Турәм Куща па лапәтйаң утәлтәты хōйат пирыйәс, пә лывилал кәтәнән Лўв йәлпелән кашәң воша пә кашәң тәхайа китсәлы, хōлта Лўв йәхты ўтщийәс,

² щәлта лывилала йастәс: "Акәтты вер ун, туп рупәтты хōйат шимәл; щишән, акәтты вер пела улты Куща* пойкалән, лулән Лўв рупәтты хōйат, акәтты вер урәңән, ат китәс.

³ Мәнаты! Ма нынан ош пōшхәт иты атәлән йәхты Өтәт кўта китләлам.

⁴ Нәмәлты пәтән ал ўйаты: әнта тўтхот, әнта хир, әнта кўра лумәтты Өт, пә йушән нәмәлты хōйат хōща, ўщайән верты урәңән, ил ал лойаты.

⁵ Мәтты хота лōнтанән, оләңән йастаты: "Тәм хота йәм уләпса!"

⁶ Щита йәм нōмәс нōх катләпты хōйат ки ул, нын йәм нōпсән лўвелла питәл, әнта ки – нынана йōхлы йōхәтәл.

⁷ Щи хотән хәщаты, щит ләваты па йиңщаты, мўйән мәлайты, рупәтты хōйат рупәттәл урәңән мōлтыйән сōхәптәла. И хот элты кимет хота ал йәңхаты.

⁸ Мәтты воша йōхәтләты ки пә щита вана ўлайты ки, мўйән мәлайты, щит ләваты,

⁹ пә щита улты мушәң хōйатәт йәмәлтәлән пә лывилала пōтәртаты: "Турәм Хон Уләпса нын хōщайәна ванамәс!"

¹⁰ Мәтты воша йōхәтләты ки пә щита вана әт ўлайты, ким эттан йўпийән йастаты:

¹¹ "Мўң хōщайәв хәнәм нын вошәң хишлән нынана пәркатлылув; туп уйтаты, Турәм Хон Уләпса нын хōщайәна ванамәс".

¹² Пōтәртләм нынана, Содом воша тәм вош элты сўт верты хәтәлән кеншәк питәл.

¹³ Шук нәңена, Хоразин! Шук нәңена, Вифсаида! Нын хōщайән тыйәлтыйәм йурәң верәт, Тир па Сидон вошәң хōща тыйәлтыйәт ки, хўвән лулән, вевтам сōхән пә рат хиш кўтән омәсман, лыв кәрәкләл элты шәшән керләсәт.

¹⁴ Тира пә Сидона сўт верты хәтәлән нын элтан кеншәк питәл.

¹⁵ Нәң пә, нўм турма нōх пайтәсәм Капернаум, илта турма ил вōщкилайән!

¹⁶ Нынән хуләтты Өт, Мәнәм хуләтәл, хōйән нын вана әт ўлайты, щитән Ма вана әт ўлайәм; Мәнәм вана әт ўты хōйат, щит Мәнәм Китәм Өт вана әт ўл".

Лапәтйаң утәлтыты хōйат йōхлы йōхәтты щир

¹⁷ Лапәтйаң утәлтәты хōйат амтәтлыман йōхлы йōхәтсәт пә пōтәртсәт: "Турәм Куща! Кўләт хōлна мўңева хуләтләт, хун мўң Нәң нәмен айәллүв!"

¹⁸ Исус лывилала йастәс: "Ма ватсәм, хōты сатана† похәл тўт иты турәм элты ил рәкнәс!"

¹⁹ Ин щи ма нынана, йōхты войәт элты, скорпион войәт элты па хōл хиң йурәт элты пурәтты щир мәсәм пә нәмәлты хōтащ әт йилты.

²⁰ Туп, әнта щи кўләт нынана хуләтты урәңән амтәтлыйаты, нәмлән турәмән хәшман уллайәт, щи урәңән амтәтлыйаты".

²¹ Ищишән Йәмәң Лыл Исус амәтән тәкнәптәслы, пә Исус йастәс: "Ащийә, турәм пә мўв Куща, Нәң вōлаң щирән щи урәңән айәлләм, мўй Нәң мўтрайәң пә Өшәң хōйатәт элты тәм ил хәңатсән пә щит ай нәврәмәта элпа этәлтәсэн. Йәна, Ащийә! Шиты Нәңена мосәс!"

²² Утәлтәты йохлал пела, каремәман, йастәс: "Ащемән хōл Мәнәма мәса; Пōх –Лўв хōй, Ащәл тўмпийән нәмәлты Өтән әт уйәтла, Ащи – Лўв хōй, Пōхәл тўмпийән нәмәлты Өтән әт уйәтла, пә хōйа Пōх Ащәл этәлтәты ләңхаллы.

²³ Щәлта, утәлтәты йохлал пела каремәман, лывилала утща щира йастәс: "Щи сәмәт щўңәңәт, хōй нын ватты Өтлән ватләт.

²⁴ Йәна нынана пōтәртләм, ар Турәм йасәң туты хōйат пә хонәт, мўй нынанән ныла, щит ватты ләңхасәт пә әт ватсәт, мўй нын хулләты, щит хулты ләңхасәт, пә әт хулсәт".

Мўй щирән и пўша улты уләпса мōщатты: йәм сәмпн Самария ху элты

²⁵ И пўш, Закона утәлтәты и ики нōх лойәс пә, Исус арталәты урәңән, ищмәслы: "Утәлтәты Ху! И пўша улты уләпса мōщатты урәңән, мәнәма мўй верты мосәл?"

* **10:2** 10:2 акәтты вер пела улты Куща – щит Турәм † **10:18** 10:18 сатана – хиң, дьявол

26 Иисусэн пә ишмәса: "Закон хоща мүй хашман улла? Мүй лүңәтлән?"

27 Щитән йохлы йастәс: "Турәм Куцайән нәң Турмен арат сәменән, арат лыләнән, арат йурәнән, арат бшенән сәмәңа тайи, пә ванән улты хойатән ищи сәмәңа тайи, хоты нәңен нәң сәмәңа тайлән".

28 Иисус лүвела йастәс: "Нәң йәна йастәсэн; щиты вера, пә улты питлән".

29 Щитән, лүвел йәма пайәтты ләңхаман, Иисус ишмәслы: "Ма ванән улты хойатәм – хой?"

30 Ши йасәң пела Иисус йастәс: "И хойат Иерусалим элты Иерихон воша шушәс пә хорахщәтән мощатса. Щитәтән лумтәмлал хөл нөх эхсайәт, напрыйә сәкса пә туп ай лылыиәл хайса, ин өтәт мәтсәт.

31 Щи пөрайән йуш хүват и Турма йир верты хойат шушәс пә лүвел шийаләмал кемән, лүв пүңләл элты мөхты мәнәс.

32 Левит ики† ищи, хун щи шома йөхтәс, вана шушилыйәс, ватсәллы па лүв пүңләл элты йәллы мәнәс.

33 Самария мүвәң и ху, щи йуш хүват мәнман, лүв хощайәл уйтантәс пә, лүвел шийаләмал кемән, лүвел щаләтсәллы

34 пә, вана шушәс, нүләмләл оливка вөйән, үнайән лөхәтмал йүпийән ләп йәрсәллы; щәлта лүв осәләл шәнша нөх омәсман, холты хота лүвел туслы пә щита хөлна лүвел пәйкәлтман тайсәллы.

35 Кимет хәтәлән пә, мәнтал йәлпийән, кәт динарий лакәптәс, холты хотәң икийа мәслы пә йастәс: "Тәм хойат ноты. Тәлта аршәк ки посатлән, йөхәттәмән, нәңена йөхлы мәләм".

36 Нәң хоты нумәслән, тәм хуләм хойат элты, хорахщәт йоша питылыиәм ху хоща, хой вана ул?"

37 Закона утәлтәты ики йастәс: "Хой лүвела сәмәң вер верәс, щит". Щишән Иисус лүвела йастәс: "Мәна, нәң па ищиты вера".

Мария пә Марфа

38 Иисус утәлтәты йохлал пилән йәллы мәнты йушәл хоща и курта йөхтәс. Щита Марфа нәмпи нә йөлән лүвел мойләты ил опсәлтсәллы.

39 Щи нә Мария нәмпи хәнамнә тайәс; Мария Иисус күрнатән опсәс пә лүв йасәңлал хуләнтәс.

40 Марфа пә Иисус кеша ун ләтөтәң пәсан ләщатәл, пә вана йөхәтмал кемән йастәс: "Турәм Куца, Нәңена мүй вер әнтом, хоты хәнамнәңәм, хот лыпи верәт верты, мәнәм утца хәйсәллы? Йасты лүвела, мәнәма ат нөтәл!"

41 Иисус пә йөхлы йастәс: "Марфа, Марфа! Нәң ар өт элты нумәслән пә, сәм мәнман, ар вер элты нумәслән,

42 туп ит мосәл; Мария мет йәм вер пирыиәс, щит лүв элтәл нөх әт үла".

11

Христос утәлтәты йохлал пойәкщәты утәлтәллы

1 Имөлты ишән, хун Иисус и тәхайән пойәкщәс, пә нөх вөлымал йүпийән, и утәлтәты хуйәл лүвела йастәс: "Турәм Куца! Мүңев пойәкщәты утәлты, хоты Иоанн утәлтәты йөхлал утәлтәс".

2 Лүв щиты лывилала йастәс: "Хун пойәкщәлты, щиты пөтәрттаты: "Турәм Ащев! Турәмән Нәң уллән! Нәң нәмен ат йәмләл! Нәң Хон Уләпсайән ат йөхәтәл! Нәң партәпсайән хоты турәмән ул, щиты мүвән ат питәл;

3 Ләты һаңәв мүңева кашәң хәтла мийи;

4 Мүң кәрәклув мүңева йөрәмалән, хоты мүң хойатлува лүв артнайлал йөрәмәлув; атәм хүщәпсайа питты мүңев ал эслы, лыкәң өт элты хөлт пайты!"

5 Щәлта лывилала йастәс: "Мәттыки нын мәтөтән лухәс тайәл, ат күтәпән лүв хощайәл йөхәтәл пә йастәл: "Лухсыйә, мәнәм хуләм һаң, артнайа мийлыа,

† 10:32 10:32 левит ики - Турәм хотән верәт верты йох, левит йох рут;

6 пилхуйэм мантал сáхат ма хóщайэм хойэс, ма нэмэлты лүвел лапэтты ат тайлэм".

7 Щитэн ов мóхты лүвела йастэл: "Мáнема ал тóрастыя, овем йáканэн лап пóтсэм, һаврэмлам па ма пилэмэн олтáхайэн уллэт. Ма ат верэтлэм нóх килты пá һаңена һаң мáты".

8 Нынана пóтэртлэм, лүв лухсэл урэңэн нóх ат лойэл ки, пá һаң лүвела, пила ултал хүватэн, ат мáл ки, щитэл такан вохтал урэңэн, ищи пá нóх килты вера йил, мүй арат вохэл, щи арат лүвела мáл.

9 Ма нынана щи йастэлэм: вохаты, пá мáлайты, кáншаты, пá уйэтлэты; ов сэңкалэн, пá пүшла,

10 кашэң óт, хóй вохэл, мóщатэл, хóй кáшэл, уйэтэл, ов сэкты óта, ов пүшла.

11 Мүй щимэщ ащи, хун пóхэл лүв элтайэл һаң вохэл, щи йукана кев шупэн мáллý? Хун хул вохэл, хул йукана óхты вой мáл?

12 Мүй пá, карэң пóшэх вохталэн, скорпион* нэмпи карэң хóмлэхэн мáллý?

13 Щáлта, хун нын лик тайман, һаврэмлена йáм óт мáты хошлэты, Турэм Ащи мет щи лүв элтэл вохты хóйатэта Йэмэң Лыл мáл".

Христос йур áнта сатана элты ул

14 И пүш Исус унэллы пайэтты күл хóйат элты ким воштэслы. Хун күл ким этэс, унэллы хóйат пóтэртты питэс. Хóйатэт туп áл пакнысысэт.

15 Тухэлал пá пóтэртсэт: "Лүв күлэт веельзевул† йурэн воштэл. Щит күлэт óх".

16 Па хóйатэт пá Исус арталэман, лүвела мóлты пос турэм элты этэлтэты партсэт.

17 Туп лүв лыв нóмэслал уйэтман, йастэс: "Кашэң, кáт йэшащты пелка ортэсэм хон мүй, тала йил, пá хот, хóта йэшащла, ил áркэпэл.

18 Сатана лыпи нóпсэлэн кáт щира ки ул, мүй щирэн лүв хон пелкэл улты верэтэл? Нын пóтэртлэты, мáтты Ма веельзевул йурэн күлэт воштэлэм;

19 Ма веельзевул йурэн күлэт ки воштэлэм, нын йупанэн йиты йохлэн пá хóй йурэн лывилал воштэллал? Щишэн лыв нынана сүт верты хóйатэта питлэт.

20 Ма Турэм йурэн күлэт воштэлэм ки, уйэтман Турэм Хон Улэпса нын хóщайэн йóхтэс.

21 Хун йурэң óт лальэсты пóрмасы тэлэн хотэл шавиллы, лүв тащэл-вещэл нэмэлты хóтащ ат йил.

22 Хун пá лүв элтэл йурэңшэк óт лальэсты йóхэтэл пá лүвел ил пайэтлэлы, щи пóрайэн хотэң ху нóмэс пóнылйэм лальэсты пóрмаслал, лүв элтэл нóх уллы, пá һáрэмэм мóлтылал лакки ортлэлы.

23 Хóй áнтом Ма пилэмэн ул, щит Ма йэщалтэм ул‡; хóй Ма пилэмэн ат áкэтэл, щит лакки йовэлэл.

24 Хун күл, хóйат элты ким этэл, йиклы тáхайэтэн йáңхэл, щүтщэты тáха кáшман, пá ат уйэтман, пóтэртэл: "Ма хотэма керлэлэм-са, хóльца этсэм!".

25 Йóхлы йóхэтталэн, хотэл нóх йовэлман пá нóх лэщатман уйэтлэлы;

26 щáлта лүв мánэл пá па лапэт күл тул, лүв элтэл мет лыкэңэт; лыв, лыпийа лóңман, щита улты питлэт. Щиңэңца хóйата олэң улэм элты мет атма йил".

27 Хун Исус щи йасээт йастэс, ий ими хóйат күт элты такан ўвалтэс: "Щүңэң щи аңты, хóйэн Нáң сэма пайэтсайэн пá эсэмэн лапэтсайэн!".

28 Туп лүв йóхлы йастэс: "Щүңэң щит, хóй Турэм йасэң хулэл пá щиты верэл!"

Христос туп и пос - щит Иона пос

29 Хун хóйатэт арэн йóхэтты питсэт, Исус пóтэртты питэс: "Ин тáм улты мир лыкэң. Лыв Турэм пос кáшлэт, туп Иона Турэм йасэң туты ики этэлтыйэм пос түмпийа, нэмэлты Турэм пос лывилала ат питэл.

30 Хóты Иона, Нинэвия вошэң хóйатэта, поса ус, щиты Хóйат Пóх тáм улты мира поса питэл.

* **11:12** 11:12 Щит нүм мүй карэң хóмлэх лыйэлэн лоштал йүпийэн хóйат, вой пáрты верэтэл. † **11:15** 11:15 сатана, дьявол, хиң; ‡ **11:23** 11:23 Ма пелайэм лик тул.

31 Нўм мўв нэ хон, сўт вертыйэн, ин тām хōйат рут пилән нōх лойәл пā лывилал сўтытләлы, лўв Соломон мўтра йасңәт хуләтты урәңән, мўв кимәл элты йōхтылыыйәс. Ин тāта пā нын пиләнән Щит, Хōй Соломон элты вōлаңшәк.

32 Нинәвия вошәң хōйатәт ищи, сўт вертыйән, ин тām улты мир пилән нōх лойләт, пā лывилал сўтытлылал. Лыв Иона йастәм Турәм йасңәт хуләтман, кәрәклал элты шāшән керләсәт. Ин тāта пā нын пиләнән Щит, Хōй Иона элты вōлаңшәк.

Ўщитам тўт сун элты утәлтәты пōтәртәл

33 Нәмәлты хōйат тўт сун ўщитман, лўвел хāңа тāхайа мўй пā хōшам илпийа әт омәсләлы, нōхшәк, тўт акла, омәсләлы, лулән хота лōңты хōйатәта нōви ат ныса.

34 Лыпийән улты тўт сун – щит сәм; сәмлән сыстамәт ки, әлән иса нōвийән тәкәнман улла, атмәт ки – әлән лыпийән иса пātлам.

35 Щишән ванта: нāң лыпийән тāйты нōвен мосәң пātлам.

36 Әлән нōвийән ки тәкәнман улла пā нәмәлты питы лот әт тāйәл ки, щишән иса нōви питәл, хōты тўт сунән нāң хутләптылайән".

Фарисейәта шук

37 Хун Лўв щит пōтәртәс, и фарисей Лўвел хотәла йōхи ләты вохсәлы. Иисус йōхтәс пā пāsан сурыйа опсәс.

38 Иисус ләты йәлпийән йошлал әт лōхәтсәлы, Фарисей щит шийаләмал кемән, пā әл щи пакнәс.

39 Туп Турәм Куща лўвела йастәс: "Нын, фарисейәт, анлән-сунлән элтылал сыстапләлән, нын лыпилән аратәлән тармәт пā лыкәңәт.

40 Отшамәт! Анта мўй Щит, Хōй әлпат улты от тыйәлтәс, лыпийән улты от ищи тыйәлтәс?

41 Щикем ушән нўша хōйатәта анләнән мўй тāйләты, щит мийлыыйаты, щи пōрайән нынана иса сыстам питәл.

42 Шук нынана, фарисейәт! Мята, рута пā арсыр эпләң тōрән элты йаңмет шупәл мālты, вешкат пā Турма сāма мосты вер элты пā пўңла ўратләты: тāми верты мосәс, пā тўми хāйты әт мосәс.

43 Шук нынана, фарисейәт! Нын Турәм йасңа утәлтәты хотән лātәң тāхайәтән омәсты сāmәңәт, пā хōйатәт әктәщиты тāхайән нын иса ат ватлайты, ўщайән иса ат верлайты.

44 Шук нынана, Закона утәлтәты икет пā фарисейәт, нын нәмәлты щирән әт постәм хāла лотәт хōрпет, хōйатәтән, әт мōштыман, элты шушилылайәт§".

Закона утәлтәты икета шук

45 Закона утәлтәты ий ики Лўвела йастәс: "Утәлтәты Ху! Щиты пōтәртман, Нāң мўңев па лыкән әтлән!"

46 Лўв йастәс: "Нынана, Закона утәлтәты икета, па шук! Хōйатәта лавәрт вер пōнләты, нын пā и луйән нәш лўв хōщайәла әт хāнәмтылты.

47 Шук нынана! Ащиләнән пāратәм Турәм йасәң туты хōйатәт урәңән, лыв āпа лотлал хōрән верләлән.

48 Щитән нын ащилән верәм верәт алләты пā лыв пиллалән кашашләты, лыв Турәм йасәң туты хōйатәт пāратсәт, нын пā āпа лотлал хōрән верләлән.

49 Щишән Турәм ошәң нōпсәл йастәс: "Турәм йасәң туты хōйатәт пā апостоләт лыв хōщайәла китләм, щитәт элты тухәлал пāратлайәт, тухәлал пā воштылайәт,

50 мўйа Турәм йасәң туты хōйатәт кāлы мāнәлтса, улты турәм тыйәлтәм уш элты, щишән ин улты хōйатәт элты щи нўр иңшәсты питла,

51 Авель кāлы элты Захария кāлы унты, хōй йирасты нōрәм пā Турәм Хот кāt кўтән пāратса. Йāна пōтәртләм нынана: ин улты хōйатәт элты мўй ус иса кāшла.

52 Шук нынана, Закона утәлтәты хōйатәта! Нын уйәтты вер щирәл услән: нын әт лōксәты, хōй лōңты утщийәс, щит әт эсәлләлән".

53 Хун Лүв щит пöтэртэс, Закона утэлтэты хöйатэт пә фарисейэт мет такан үшмащты питсэт, Лүвел ар вер элты апрэна иньщэсты питсэл.

54 Лыв щиты öщмарэна каншатсэт пә верэтты кемелэн мöлтү Лүв элтэл мятты йасэң нöх кятэлты үтщисэт, Лүвел үнавота павэтгыя.

12

Иисус ропхэң вер сүтытэл

1 Щи күтэн, щöрэс мир щиты актэщэс, пә хöйатэт йэрмат күтэн үратысэт, Иисус, олэңэн утэлтэты йохлал пела ватман, пöтэртты питэс: "Фарисей сöхэм щир, ыаң шүм хöрпи, ропхэң вер элты шаващаты, кят вешпийа ал улаты.

2 Нэмэлты сайлэм вер антом, ищипа элпа этэл, пә хяңа вер антом, ищипа уйэтла.

3 Щишэн, мүй элты нын пätламэн йастэсты, нöвийэн хулла, пә мүй хот лыпийэн пäl үса йастылысты, щит хот лoңэл элты такан йастэла.

4 Ма нынана, пилйохлама, пöтэртлэм: щитэт элты ал пälлаты, хöй хöйат эл пәратэл, пә нэмэлты па верты ат верэтэл.

5 Туп йастэлэм нынана, хöй элты пälлты мосэл: Щит элты пälлаты, хöй, пәратмал йүпийэн, шук тугы тәхайа пайэтты веритлэлы. Йәна пöтэртлэм нынана, Щит элты пälлаты.

6 Вет щипки кят пätэр öх карты сәхат ат тыныла? Турэмэн ит нэш ат йöрэмэм.

7 Нын öхлэнэн öхсöхлэн хöлна хöл лүңэтман уллайэт. Ал пälлаты: нын ар ай щипкет элты тыныңшэкэт, сәмэнашэк тайлайты.

8 Нынана пöтэртлэм: кашэң хöйат, хöй элпат Мәнэм хöйатэт хöща, вана уллы, щит Хöйат Пöхэн ищи Турэм ангелэт хöща вана үла.

9 Хöй хöйатэт хöща Ма элтэм йöвра керлэл, щит элты па Турэм ангелэт хöща йöвра керлэла.

10 Күш хöйа, хöй йöвра йасэң Хöйат Пöха йастэл, щип нүрэл йöрэмэла; хöй Йэмэң Лыл элты ат рәхты йасэң йастэл, щит нүрэл ат йöрэмэла.

11 Хун нын Турэм йасна утэлтэты хотэта, кущайэт пә öха улты кущайэт хöща тулайты, ал нумэсаты, хöты мүй пә йöхлы йастэлты, мүй пә пöтэртты верэн ул,

12 Йэмэң Лыл нынан щип пүлаң утэлтэллы, мүй йастэты".

Тащэң ики элты утэлтэты пöтэр

13 Мöлтү хöйат мöхет күт элты Лүвела йастэс: "Утэлтэты Ху! Йайэма йаста, ащемэн-антэмэн хайэм хот тэл ма пилэмэн ат ортлэлы!"

14 Иисус лүвела йастэс: "Нын сүтэн верты хöйэн Ма лощэлтэсайэм мүй пә нынан ортлыты?"

15 Щälта пә лывилала йастэс: "Ватман улаты, щәр күш щир элты шаващаты. Хöты кепа хöйат тащэң ат ус, лүв улэпсайэл анта щилта ул".

16 Щälта Лүв утэлтэты пöтэр пöтэртэс: "И тащэң ху хöща мүв хәрэлэн энмэлты лэвпэс йама энмэс;

17 пә лүв щирэлэн нумэсэл: "А мүй мәнэм верты? Энмэм лэтэтлам хöлта пöнты?"

18 Нöмэс верэс: "Тәмиты верлэм: ампарлам нöх лосытлылам пә ләщкамшэк ампарэт верлэм, щита энмэм лат сэмлам пә па пöрмаслам урэңэн тэлыйэ пöнты тәха питэл.

19 Щälта ма мәнэма йастэты верэтлэм: тэлыйэ йам тайлэн, ар тәла тәрмэл. Ин щутца, лэва, йиңща, каш вера!"

20 Турэм лүвела туп щиты йастэс: "Öшлы öт! Тәм ат улэпсайэн нöх ула; тащтэм öтлан хöйа питлэт?"

21 Щиты, щимэщ хöйат пилэн уллыйэл, хöй тащ лүв урңэла акэтэл, Турэм хöща тащэна ат ул".

Турэм Хон Улэпса кәншаты

22 Щälта Иисус утэлтэты йохлала йастэс: "Щишэн Ма нынана пöтэртлэм: улэпсайэн элты ал нумэсаты, мүй нынан лэты, эллэна мүй лумэтты.

23 Улэпса лэтэт элты лятэңшэк, пә хöйат эл - лумтэм элты лятэңшэк.

24 Хулхэт пела вантаты: мўва лат ат омәсләт, лат тӕрән ат әкәтләт, лыв ун ампарәт, лат сәм шавиты тәхайәт, ат тайләт – Турәмән лыв лапәтлайәт; Мўй арата нын щити тӕхлән войәт элты лятәңшәкәт!

25 Пә хӕй нын элтан, лўвел ләщатман, лўв пәлатәл кўш кепа и кўш олән арата эләтты веритләлы?*

26 Нын ай верыйә верты ат веритләты ки, мўй пўңәл верәт элты нумәсләты?

27 Аңа лыптәт пела вантаты, хӕты лыв энәмләт: ат рупитләт, сӕхәм ат верләт. Туп нынана пӕтәртләм: Соломон ики хӕлна лўв вӕсләты–вӕрләты щирәлән щиты ат лумәтлыйәс, хӕты кашәң ӕтлал лумәтлыләт.

28 Хӕр мўвән энәмты хӕрамән лыптәт, тәм хәтәл улләт, хәлвәт кура вӕщкилайәт, Турәмән щиты ки лумәтылайәт, пәр мӕлты Лўв нынан ат лумәттәллы, шимәл эвәлты ӕтәт!

29 Щәлта, ал кәншаты, нынан мўй ләты пә мўй йищты, ал пә нумәсаты.

30 Щит тәм мир уләпсайән улты хӕйатәт кәшләт; Ащан уйәтәл, мўй нынан мосәл.

31 Метшопәң Турәм Хон Уләпса кәншаты, пә иса щитән ищи мәлайты.

32 Ал пәла, ай тащийә! Турәм Ащан Хон Уләпса нынана мойләты йәм кашәл ус.

33 Пӕрмаслән тыныйалән пә нўша хӕйатәта мийлыйаты. Ат лыйты тўтхотәт, турәмән ат хӕлаты сорнәт нынана ләщататы, хӕлта лӕлмах ат ванамәл пә хӕта хәхәт ат ләл.

34 Хӕта нын сорнйлән улләт, щита сәмлән улты питләт.

Лавләсты митху элты утәлтәты пӕтәр

35 Аңтәплән йәрман ат лойләт, пә тўт сунлән ат ләләт.

36 Нын пә щити митйохәт иты улаты, кущайәл поры элты йӕхи йӕхәтты лавәлләт, лулән, хун лўв йӕхәтәл пә ов хәтщәллы, ов мӕхты пелки лўвела пўшмәты ат верәтләл.

37 Щити митйохәт щўңләт, хӕйтат, куща ху йӕхәттәлән, эләпән улман уйәтләлы. Йәна нынана пӕтәртләм, лўв әтпәл йәрләлы, митйохлал пәсан сурыйа опсәлтләлы, вана рәхилыман, лывилал лапәтты питләлы.

38 Ат кўтәпән ки йӕхәтәл, мўй пә хутләты йәлпийән йӕхәтәл, пә лывилал щиты уйәтләлы ки, щити митйохәт ӕй тайләт.

39 Нын уйәтләлән: хотәң куща уйәтсәлы ки, хун лолмах йӕхәтәл, лўв лулән ат ӕләс пә хот питарәл лулән пел хирты ат эсәлсәлы.

40 Нын пә ләщатыман улаты, ат лавләсләты пўлаң Хӕйат Пӕх йӕхәтәл".

Вещкат хот шавиты хӕйат элты утәлтәты пӕтәр

41 Щәлта Петра Лўвела йастәс: "Турәм Куща! Мўңева мўй тәм утәлтәты пӕтәр пӕтәрлән, мўй пә хӕл хӕйатәта?"

42 Турәм Куща пә йастәс: "Хӕй вещькат пә ӕшәң хот шавиты пә ләщатты хӕйат, кущайән митйохлал нўмпийа пӕнла, мӕрт пӕрайән мӕрт арат һаң орты урәңән?"

43 Щўңәң щити митху, хӕй йӕхтәм кущайән щиты верман уйәтла.

44 Йәна нынана йастәләм, лўв улпәсәл ватты лўвел пӕнләлы.

45 Щити митху пә сәмәлән ки йастәл: "Ма кущайәм сора ат йӕхәтәл, митйохлал пә митнәлал сәкты питләлы, ләты пә ищты, пә кўтщәты унты ищты питәл,

46 щинәңща щити митхуйән кущайәл ат лавәлты хәтләлән, нумлы сысән йӕхәтәл, пә лўвел кәтна сәвәрмәллы, пә ат эвәлты хӕйатәт иты верләлы.

47 Щити митху, хӕй кущайәл партәпса уйәтсәллы пә йәтшәптыман ат ус, пә лўв ләңхатал щира ат верәс, артан сәкты питла;

48 хӕй пә нәмәлты ат уйтәс, пә сәкты хӕрпийа верәс, шимәлшәк сәкты питла. Кашәң хӕйата, хӕйа ар мийман уса, лўв элтәл арәл кәншәмәла, хӕйа ар алылыса, щит элты аршәк инщәсла.

Христос утәлтәты хӕйата улты щир тын аләл

49 Ма мўва тўт туты йӕхәтсәм, пә Ма щикем ләңхаләм, лулән лўв ат ўщиләмал!

* 12:25 12:25 Грек йасәңән хәншәм пӕтәр тәмиты па рәхәл йастәты: Пә хӕй нын элтан, нумәсман, уләпсайәл и щос кема хўвашәк верты верәтләлы?

50 Йиңка лӧңэлтыты верэн Мӓнэм мосӓл йиңка лӧңэлтыты; хӧты Ма шукашлӓм, хун щит йӓтшӓл!

51 Нын нумӓслӓты, Ма мӓва пайлы улӓпса туты йӧхӓтсӓм? Ӑнта, нынана йӓстӓлӓм, ортӓсты вер Ма тусӓм;

52 тӓлта йӓллы и хотӓн улты вет хӧйат кӓтна ортӓслӓт: хулӓм хӧйат кӓт хӧйат йӓщӓлт, пӓ кӓт хӧйат хулӓм хӧйат йӓщӓлт эллӓлӓт.

53 Ащи пӧхӓл йӓщӓлт эллӓл, пӓ пӧх ащел йӓщӓлт, аӓӓи эвел йӓщӓлт эллӓл, пӓ эви аӓӓел йӓщӓлт, унтӓп меӓӓл йӓщӓлт эллӓл, пӓ меӓ утпӓл йӓщӓлт эллӓл".

Христос пӧра моштӓты ӓт хошты щир элты пӧтӓртӓл

54 Мир пела йӓстӓс: "Хун нын кев пелӓк элты нӧх этты пӓлӓн шийӓлӓлты, нын мӧхты йӓстӓлты: "Йӓрта йил", пӓ щиты щи уллыӓл;

55 пӓ хун нӓм вот пӧлӓл, пӧтӓрлӓты: "Рӓва йил", пӓ щиты щи уллыӓл.

56 Ар вешпи хӧйатӓт! Турӓм пӓ мӓв хӧрас мӧштӓты хошлӓты, мӓй щирӓн тӓм пӧра ӓт мӧштӓллӓн?

57 Мӓйа пӓ нын нын щирӓнӓн ӓт лӓраплӓлӓн, мӓй улты верӓл ул?

58 Хун нӓн пелӓйӓн нӓр туты хӧйатӓн пилӓн сӓт хӧща мӓнлӓн, йушӓн лӓв элтайӓл хӧлт пайтӓса. Лӓв нӓӓен сӓт ху хӧща алт йӧхтӓптӓслы, сӓт ху пӓ нӓӓен касна хот шавиты ӧта алт мӓслы, щит пӓ нӓӓен касна хота алт вӧщкӓслы.

59 Пӧтӓртлӓм нӓӓена: хӓщӓм ӧх шӓкен ӓт мӓтӓн унты, щилта нӓн ӓт этлӓн".

13

Христос кӓрӓк элты шӓшӓн керлӓты вер элты утӓлтӓл

1 Щи пӧрайӓн тухӓл мӧхет Исуса Галилея хӧйатӓт элты пӧтӓртсӓт, хӧй кӓлылӓл Пилатӓн йирлӓл кӓлы пилӓн лылӓтса.

2 Исус лывилӓла щиты йӓстӓс: "Нын нумӓстанӓн, мӓй щи Галилея мӧхет па Галилея хӧйатӓт киӓща кӓрӓкӓӓт усӓт, мӓйа щиты пӓратсайӓт?"

3 Ӑнта, нынана пӧтӓртлӓм, туп кӓрӓклӓн элты шӓшӓн ӓт керлӓлты ки, ищи хӧлӓйӓ пӓрлӓты.

4 Мӓй пӓ, а мӓй нумӓслӓты, щи, Силоам йухтас пӓл хотӓн элт ӓркӓмтӓм пӓ пӓратӓм, нийӓлхус хӧйат, лыв Йерусалим па хӧйатӓт элты мӓй мет атмӓт усӓт?

5 Ӑнта, нынана йӓстӓлӓм! Кӓрӓклӓн элты ӓт керлӓлты ки, ищиты хӧл пӓрлӓты!"

6 Щӓлта щимӓщ утӓлтӓты пӧтӓр пӧтӓртӓс: "И хӧйат виноград йӓхӓн тӓхайӓлӓн смоква нӓмпи йӓх омӓсман тӓйӓс, щӓлта ий пӓш йӓхӓн ӓнмӓм лӓвпӓсӓл кӓшты йӧхтӓс, пӓ ӓт уйӓтсӓлы.

7 Виноград ӓнмӓлтты митхуйӓла йӓстӓс: "Хулмет тӓла йис, ты йӧхтылыты питмем, смоква йӓхӓн ӓнмӓм лӓвпӓс кӓштыӓ, пӓ ӓт уйӓтлӓм; ил сӓвры лӓвел: мӓйа лӓв мӓв рӓв тӓлӓл?"

8 Туп митху лӓвелӓ йӧхлы йӓстӓс: "Куща! Тӓм тӓла па хӓйилӓйӓ, керӓтман мӓвӓл шӓкатлӓм пӓ нӓщӓмӓн пӧнлӓм, -

9 мосӓн лӓвпӓс мӓл; туп ӓнтом ки, папуш ил сӓвӓрлӓн".

Христос хӧмта тӓлӓм нӓ тӓмтака верӓл

10 И Турӓм йасӓа утӓлтӓты хотӓн * Лӓв шаббат хӓтӓлӓн хӧйатӓт утӓлтӓс.

11 Щита нӓйӓлхус тӓл муш верты кӓль тӓйӓм нӓ ус: лӓв хӧмта тӓлман уса пӓ тӓӓа верӓсты ӓт веритӓс.

12 Исус лӓвел шийӓлӓмал кемӓн, вана вохсӓлы пӓ лӓвелӓ йӓстӓс: "Ими, нӓн мушен элты ин щи нӧх питлӓн".

13 Пӓ йошӓилӓл лӓв элтӓл пӧтсӓлы, пӓ ими ищи мӧхты тӓӓа йис, пӓ Турӓм вӧлаӓа айӓлтты питсӓлы.

14 Щи пӓлаӓ Исус пела йӓмӓн йасӓа утӓлтӓты хот куща, Исус шаббат хӓтӓлӓн хӧйат йӓмӓлмал урӓнӓн, ушмӓщман мир пела йӓстӓс: "Рупӓтты кеша хут хӓтӓл ул; щи пӧрайӓн йӓмӓлтыты йӧхтылыӓты, ӓнта шаббат хӓтӓлӓн".

* 13:10 13:10 Щит синагога.

15 Турэм Куща лүвела йӱхлы йастӱс: "Кӱт вешпи ӱт! Нын элтайӱн кашӱн ӱт шаббат хӱтӱлӱн лүв мисӱл, мүй пӱ оселӱл лойты тӱхайӱл хӱща мүй хӱлт ӱт ӱнхилылы пӱ йищӱлтӱты мүй ӱт тутлиллы?"

16 Тӱм Авраам рут элты улты эви пӱ сатанайӱн ӱийӱлхус тӱл йӱрман тӱйса, шаббат хӱтӱлӱн ши лыс элты хӱлт эсӱлты мүй ӱт мосӱл?"

17 Хун Лүв щит пӱтӱртмӱлӱн, хӱлӱйӱ, Лүв пилӱлӱн ӱт кашащӱм мӱхет, йӱлӱпсайӱт; пӱ мир иса Лүв хӱл вӱлаӱ верлӱл элты амтӱтлӱйӱс.

Горчица лат сэм элты утӱлтӱты пӱтӱр

18 Исус пӱ йастӱс: "Турӱм Хон Улӱпса мүй хӱрпи? Пӱ мүй хӱрпиӱа лүвел лӱщӱтлӱм?"

19 Лүв горчица лат сэм хӱрпи, хӱйӱт ӱслы пӱ лӱвпӱс ӱнмӱлты йӱхлӱл хӱща омӱссӱлы; ӱнмӱс пӱ ун йӱх хӱрпиӱа йис, тӱхлӱн войӱт лүв нүвлӱл кӱтӱн тыхӱл верылысӱт".

Нань шӱм элты утӱлтӱты пӱтӱр

20 Хӱлна пӱ йастӱс: "Турӱм Хон Улӱпса мүй хӱрпи?"

21 Лүв имийӱн ӱйӱм ӱань шӱм хӱрпи, хулӱм мӱрт арата лӱщӱтӱм ланта пӱтса пӱ рүвӱтса, латӱл иса лыйтал унты хӱйса".

Турӱм Хон Улӱпсайа мӱнты йуш

22 Щӱлта Исус Иерусалим пелӱ йуш тӱвман, вошӱт, куртӱт сӱхат йӱнхӱс, хӱйӱтӱт утӱлтыман.

23 И мӱтты ӱт Лүвел ищмӱслы: "Турӱм Куща! Пӱр мӱлты нӱх пӱйтӱсты хӱйӱт шимӱл?" Лүв йӱхлы йастӱс:

24 "Пушас ващ овийӱйа лӱнты ӱрататы, нынана пӱтӱртлӱм, ар мӱхет лӱнты ӱратлӱт пӱ ӱт верӱтлӱт".

25 Хун хотӱн ху нӱх лойӱл пӱ овӱл лӱп петлӱлы, ши пӱрайӱн нын, камӱн лойман, ов сӱкты питлӱты пӱ пӱтӱртты: Турӱм Куща! Турӱм Куща! Ов мӱнӱева пелки пӱнши"; туп Лүв нынана йӱхлы йастӱл: "Нынӱн ӱт уйӱтлылам, хӱльща нын уллӱты".

26 Ши пӱрайӱн пӱтӱртты питлӱты: "Мӱн Нӱн пилӱнӱн лӱсув пӱ йищсув, пӱ мӱн вош хӱлылувӱн Нӱн утӱлтӱсӱн".

27 Лүв пӱ йастӱл: "Нынана пӱтӱртлӱм: нынӱн ӱт уйӱтлылам, хӱльща нын уллӱты; Ма элтӱм хӱлӱйӱ лӱк верты ӱтӱт пӱнӱла мӱнаты".

28 Щита хӱллӱп пӱ пек шихрӱпса питӱл, хун нын Турӱм Хон Улӱпса хӱща Авраам, Исаак, Иаков пӱ хӱл Турӱм йасӱн туты хӱйӱтӱт шийӱлӱлты, нынӱлӱн пӱ щилта ким воштӱты щирӱн шийӱлӱлӱн.

29 Щӱлта хӱлӱвӱт пелӱкӱн пӱ кев пелӱкӱн улты мӱвӱт элты, ным пӱ нӱм мӱвӱт элты хӱйӱтӱт йӱхӱтлӱт, Турӱм Хон Улӱпса хӱща поры пӱсан сурыйӱн ӱктӱщлӱт.

30 Йӱ ин, тухӱл йӱлта улты хӱйӱтӱт олӱа улты питлӱт, пӱ тухӱл олӱа улты хӱйӱтӱт – йӱлта улты питлӱт".

Исус Иерусалим элты хоцӱл

31 Ши хӱтӱлӱн Исус хӱща фарисейӱт элты тухӱл мӱхет йӱхӱтсӱт пӱ Лүвела пӱтӱртсӱт: "Ким ӱта пӱ мӱна тӱлта, Ирод Нӱнӱн пӱратты утшиллы".

32 Щӱлта лывилала йастӱс: "Мӱнаты пӱ йастаты ши ӱхсар икийа: 'Ма кӱльӱт воштӱлӱм пӱ хӱйӱтӱт йӱмӱлтлӱм тӱмхӱтӱл пӱ хӱлӱвӱт, пӱ хулмет хӱтӱлӱн йӱтшӱлӱм';

33 туп тӱмхӱтӱл, хӱлӱвӱт пӱ па йиты хӱтӱлӱн Мӱнӱм йӱллы шушты мосӱл, щиты ӱт уллӱйӱл, Турӱм йасӱн туты ики Иерусалим вош кимпийӱн ат пӱрӱс.

34 Иерусалим! Иерусалим! Турӱм йасӱн туты икет велты пӱ Турӱмӱн нӱн хӱщӱйӱн китӱм ӱтӱт кевӱн щӱх сӱкты вош! Мүй арат пӱш Ма нӱн ӱаврӱмлан йӱха ӱкӱтты утщислам, хӱты тӱхлӱн вой пӱшӱхлӱл тӱхӱллӱл илпийа ӱкӱтлӱлы, туп нын ӱт лӱнхасты!

35 Тӱм, нын хотӱн нынана тала хӱщӱл! Нынана пӱтӱртлӱм, Мӱнӱм нын ши унты ӱт шийӱлӱлӱн, хун пӱра йӱхӱтӱл, пӱ йастӱлты: 'Щит йӱмӱн мийӱм ӱт, Хӱй Турӱм Куща нӱмӱн йӱхӱтӱл!'"

14

Шаббат хатал элты улты уталтатса

¹ Имолты шаббат хаталэн Лүв фарисейэт элты улты и куща хота лэтыяа йохтэс, лывэт пә Лүвел элты ватман тайсэл.

² Ин щалта, Лүв йэщалтэл йикэн пүвлэптэм муш тайты хойат этэс.

³ Там вер элты Иисус Закона уталтэты икет пә фарисейэт иңщасэс: "Шаббат хаталэн йамэлты рэхэл мүй анта?"

⁴ Лыв майшайән усэт. Лүв мушәң хойат хоща ханәмтыман йамэлтсэлы пә эсэлсэлы.

⁵ Щи пұлаң лывилала йастэс: "Нын мятты Өтлән хоща оселән мүй хор мисән йик үйлыты үс лыпийа ки ил рәкәнэл, шаббат хатал кепа, ищи күрәмән мүй Лүвел нох ат таллалән?"

⁶ Пә лыв щит пела Лүвела йохлы йастэты ат верэтсэт.

Йөрәң мойәң ху элты уталтэты нөтәр

⁷ Иисус, вохәм мөхет лятәңшәк омэсты тәхайәт пирыты щир, шийаләмал кемән, уталтэты пөтәр лывилала йастэс:

⁸ "Хун нәң порыйа вохлайән, лятәң омэсты тәхайа ал опса, щиты питты верэтәл, мятты вохәм мойәң хойат нәң элтән вөлаңшәк питәл,

⁹ нәңен пә лүвел вохәм хойатән, вана шушман, нәңена йастэты верэтәл: "Там омэсты лотен лүвела мийи"; щи пөрайән йэләмман мет йөхи хәщәм лота нәңен омэсты вера йил.

¹⁰ Хун нәң порыйа вохлайән ки, йөхәттәнән, мет йухәт омэсты тәхайа опса, нәңен вохәм Өтән нәң хощайән вана шушман ат йастәл: "Пилху! Үтлышәк опса", щи пөрайән омэсты хойатәт йэлпийән нәң лятәңа питлән,

¹¹ кашәң лүвел лүв лятәңа тайты хойат лятлыяа пайәтла, пә лүвел лятлыяа тайты хойат, лятәңа пайәтла".

¹² Лүвел вохәм фарисей пела йастэс: "Хун лэты пәсан верлән, пилйохлан, йайлан, рут йохлан, нәң ләпенән улты тащәң хойатлан ал вохалән, лыв ищи нәңен ат ат вохлэл пә ищиты нәңен йохлы ат алт сөхәптәслал.

¹³ Хун ун лэты пәсан вәрлән, нұша хойатәт, мушмәм хойатәт, нөхты хойатәт, сэмлы хойатәт воха,

¹⁴ щи пөрайән ойәңа йилән, щит лыв нәңена йохлы сөхәптэты ат верәтләт, нәңена Турәм щирән улты хойатәт нөх лыләнлэты хаталән сөхәптәла".

Ун поры элты уталтэты нөтәр

¹⁵ Щит хулмал кемән, Лүв пиллалән пәсан сурыйән опсәм и Өт Лүвела йастэс: "Щит ойәң питәл, хой Турәм Хон Уләпса хоща поры пәсан сурыйән ләл-йищәл!"

¹⁶ Иисус лүвела йастэс: "И хойат ун лэты пәсан лэщатәс пә ар хойат вохәс.

¹⁷ Хун лэты пөра йохтәс, митхуйәл вохәм мөхилал хоща китсэлы йастэтыяа: "Йүваты, мүй иса лэщатса!"

¹⁸ Пә иса хөл и йәха йастантәм Өтәт иты йохлы рөвемэты питсәт. Ит йастэс: "Ма мүй хәр лутсәм пә мәнәм лүвел ватты йәхты мосәл; щи лөват йәм вера, лик ал тайа".

¹⁹ Киметәл йастэс: "Ма йаң хор мис лутсәм пә рупатайән лывилал ватты мәнләм; щи лөват йәм вера, нүрәм ал нуми".

²⁰ Хулметәл йастэс: "Ма нә тусәм, щишән йиты ат веритләм".

²¹ Щалта митху йөхи йөхәтмалән, щит иса кушайәла йастәслы. Щиңәңща хотәң куща лыкащәс пә митхуйәла йастэс: "Кашәң вош хұлы хүват йаңха пә нұша хойатәт, мушмәм хойатәт, нөхты пә сэмлы хойатәт тый тувалән".

²² Щалта митхуйәл йастэс: "Куща! Версәм, хөты нәң партсән, хөлна па омэсты лот ул".

²³ Щиңәңща куща митхуйәла йастэс: "Йушәт хүват мәнә пә пушасәт пүңәлән йаңха пә хойатәт йөхәтты эвләптәлән, хотәм хойатән ат тәкәтса.

²⁴ Нынана йастылыләм, түм вохәм хойатәт элты, нәмәлты хойат ма ләтөтәм хоща үңләл ат хойлыәл, вохәм хойат ар, туп пирыйәм хойат шимәл!"

Иисус щит элты пӧтэртэл, Лүв утэлтэты хӧйатэла улты - мүй щит

25 Лүв пилэлэн тэлуйэ хӧйат шушэс; Лүв, йӧхлы керлэман, лывилала йастэс:

26 "Хӧй Ма хӧщайэма йӧхэтэл ки, щӧлта ащел пӧ аңтел, имел пӧ Һаврэмлал, йайлал пӧ Ӧпилал, пӧ апшилал, пӧ хӧлна лүв улэпсайэл нӧпсэл элты хӧлт ӧт вӧщкэллы ки, щит Ма утэлтэты хӧйатэма улты ӧт верэтэл.

27 Щӧлта хӧй лүв пернайэл ӧт туллы пӧ Ма йүпемэн ӧт шушэл, Ма утэлтэты хӧйатэма улты ӧт верэтэл.

28 Хӧй нын элтан йухтас пӧл хот омэсты үтцийэл ки, олҥа ил ӧт омэсэл пӧ тынэл ӧт лүҥэтлэлы мүй, йухтас пӧл хотэл лүв йэтшӧптэты веритлэлы мүй ӧнтом?

29 Хот пӧтэл үллы ки пӧ йэтшӧптэты щир ӧт тайты ки питэл, хӧлуйэ ватты ӧтэт лүв элтэл Һӧхты питлэт:

30 "Тӧм хӧйат хот омэсты питшӧс пӧ ӧт йэтшӧптэслы".

31 Мүй пӧ мӧты хон ики па хон хӧща лӧла мӧнтал йэлпийэн ил ӧт омэсэл пӧ олэҥэн мӧхилал пилэн ӧт Ӧйашӧл, лүв йаҥ щӧрӧс лӧлаэсты йохлал пилэн а мүй йурӧҥ, щи, лүв пелайэл йиты, па хон ики хус щӧрӧс лӧлаэсты йӧх йӧщалт лойты а мүй верэтэл?

32 Ӧнта ки, щит йэлэн ултал сыс, лүв щитэл хӧща хӧйатэт китэл, лӧлалы улэпса вохты урӧҥэн.

33 Щиты нын элтан кашӧҥ хӧйат, хӧй мүйӧл-кашӧҥ элты ӧт ки верэтэл йирлӧты, Ма утэлтэты хӧйатэма улты ӧт верэтэл.

34 Сӧл - щит йӧм ӧт; туп сӧл эплэл уштӧллы ки, хӧты лүвел йӧлпа сӧлаҥа верты?

35 Ӧнта мӧва, ӧнта Һащама ӧт рӧхэл; ким лүв вӧщкӧла. Хӧй хулты кеша пӧл тайӧл, ат хулӧл!"

15

Ушӧм ош элты утэлтэты пӧтӧр

1 Налог ӧкӧтты йох пӧ кӧрӧкӧҥ хӧйатэт хӧлуйэ Лүв хӧщайӧла рӧхэлтысӧт, Лүвел хулӧтты урӧҥэн.

2 Фарисейӧт пӧ щӧлта Закона утэлтэты хӧйатэт үшмащсӧт, пӧтӧрлӧт: "Тӧм Хӧйат кӧрӧкӧҥ мӧхӧт вана үллы пӧ лыв пиллалэн лӧл!"

3 Туп Лүв щимӧщ утэлтэты пӧтӧр лывилала пӧтӧртӧс:

4 "Хӧй нын элтан, сот ош тайман ки, пӧ щилта итэл уштӧллы, йӧрсот йӧрӧҥйаҥл щӧхӧрэн мүй ӧт хӧйлӧлы пӧ уштӧм ошӧл йүпийэн мүй ӧт мӧнӧл, уйӧттал унты?"

5 Пӧ уйӧтталэн, үллы пӧ, амӧтман, порхӧла пӧнлӧлы;

6 пӧ, йӧхи йӧхӧтталэн, пилйохлал пӧ лүв лӧпӧлэн улты хӧйатлал вохлӧлы пӧ лывилала йастӧл: "Ма пилӧмэн йӧша амтӧтлуйаты: ма уштӧм ошем уйӧтсӧм".

7 Нынана пӧтӧртлӧм, щиты турӧмэн кӧрӧклал элты шӧшӧн керлӧты и кӧрӧкӧҥ хӧйат урӧҥэн амӧт аршӧк питӧл, хун йӧрсот йӧрӧҥйаҥ тӧҥа-щира улты хӧйатэт урӧҥэн, хӧйа кӧрӧклал элты шӧшӧн керлӧты ӧт мосӧл.

Уштӧм сорӧҥӧ ӧх карты элты утэлтэты пӧтӧр

8 Мүй пӧ, ий ими йаҥ сорӧҥӧ ӧх карты тайман, и ӧх картӧл уштӧллы ки, тӧт сунӧл мүй нӧх ӧт үщитлӧлы, пӧ хот хӧрӧл нӧх йовӧлты ӧт питлӧлы, уйӧтты унты йӧма кӧшты ӧт питлӧлы?

9 Щӧлта уйӧтталэн, пилнӧлал пӧ лүв лӧпӧлэн улты нӧлал вохлӧлы пӧ йастӧл: "Ма пилӧмэн амтӧтлуйаты: ма уштылуйӧм сорӧҥӧ ӧх картӧм уйӧтсӧм!"

10 Нынана пӧтӧртлӧм: щиты Турӧм ангелӧт, кӧрӧклал элты шӧшӧн керлӧты кӧрӧкӧҥ и хӧйат урӧҥэн, амтӧтлуйӧт".

Ушилуйӧм пӧх элты утэлтэты пӧтӧр

11 Иисус йӧллы пӧтӧртӧс: "И хӧйат кӧт пӧх тайӧс;

12 айшӧк пӧхӧл ащел пела йастӧс: "Ащи! Ма йүкан хот улпӧсӧм мӧнӧма мийи". Щӧлта ащанӧн хот улпӧсӧл лынана ортса.

13 Кӧмӧтса хӧтӧл хӧщӧм йүпийӧн, ай пӧхӧл мӧлтылал иса ӧкӧтмал йүпийӧн, хүв мӧва мӧнӧс пӧ щита лүв йүканӧл, ульӧаа улман, посатсӧллы.

14 Хун лүв йўканәл хӧл ләслы-тәйсәлы, щип мүвән ун ләллы пӧрайа йис, пә лүв нүшайа питәс;

15 щәлта мәнәс пә щип мүвән и ху хӧща лӧңәлтыйәс, щитән пә лүв мүв хәрлала пурәщлал шавиты китса;

16 лүвелән пурәщ ләтӧтән сәмәл вӧлләтты лулән амәт ус, туп нәмәлты хӧйәтән щитән хӧлна әт мийлыса.

17 Нӧпсәл нумәлмималән, йәстәс: "Мүй арат митйох ащем хӧща мӧлтас ләтәт тәйләт, ма пә ләллы тәта щип хәлләм;

18 нӧх лойләм пә ащем хӧща мәнләм, лүвела йәстәләм: Ащийә! Ма турма пә нәңена кәрәк версәм

19 пә нәң пӧхена лүңтәсты щирәм әнтом; мәнәм митйохлан күта үйи".

20 Нӧх лойәс пә ащел хӧща мәнәс. Хун лүв хӧлна йәлән йүвмалән, ащелән шийәләса пә щәләтса; щәлта, ащел йәщәлт хухәлмәман, сапләла әпәлмәс пә лүвел мосәлтәслы.

21 Пӧхәл пә лүвела йәстәс: "Ащип! Ма турма пә нәңена кәрәк версәм пә нәң пӧхена лүңтәсты үш щирәм әнтом".

22 Ащел пә митйохлал пела йәстәс: "Мет йәм лумәтты сӧх түваты пә лумәтталән, пә йошәла веншәң луйәт, күрлала пә лумтәм мийаты;

23 щәлта, велмән мис пӧшәх түваты пә нӧх хӧралән; ләты пә каш верты питлүв!

24 Пә хӧты, тәм пӧхем пәрман ус пә нӧх лыләнләс, ушман ус пә уйәтса". Щәлта лыв каш верты питсәт.

25 Ун пӧхәл пә мүв хәрән ус; йӧхи йиталән, хун йӧхи ванамаәс, арыты пә йакты сый хулмәс;

26 и митху вана вохман, ищмәслы: "Щит пә мүй?"

27 Митху пә лүвела йәстәс: "Ащип йӧхтәс, пә ащип велмән мис пӧшәх хӧрәс, лүв пӧхәл түмтака йоша пайәтмал урәңән".

28 Лүв лыкащәс пә йӧхи лӧңты әт ләңхас. Ащел пә, ким әтәс пә лүвел йӧхи пойәкты питсәллы.

29 Туп лүв ащел пела йӧхлы йәстәс: "Ма мүй арат тәл нәңена нӧтләм пә нәмәлты пӧрайән нәң йәсңен шӧппи әт үншилысәм, нәң пә нәмәлты пӧрайән мәнәм пилйохлам пилән каш верты урәңән, хӧлна ош пӧшәх әт мийлысән;

30 хун пә тәм пӧхен, нәң хот улпәсэн ульна нәңәт пилән лакки йовәлмал йүпийән, йӧхтәс, нәң пә лүв урәңән велмән мис пӧшәх хӧрсән".

31 Ащел пә лүвела йәстәс: "Пӧхийә! Нәң иса ма пиләмән уллән, хӧл ма ӧтәм нәңен,

32 мүйев щит әлты амтәтлыты пә каш верты мосәс, ащип пәрман ус пә нӧх лыләнләс, тәпилыйәс пә уйтантәс".

16

Әнтом вецкат хот шавиты пә ләщатты хӧйәт әлты утәлтәты пӧтәр

1 Лүв пә утәлтәты йохлала йәстәс: "И тәщәң хӧйәт хотәл-вещәл шавиты пә ләщатты хӧйәт тәйәс. Щитән әлты лүвела айкел туса, мәтты лүв пӧрмаслал посатәл;

2 щәлта, лүвел вана вохсәлы пә йәстәс: "Мүй ма нәң әлтән хулләм? Йәста, хӧты хот шавиты пә ләщатты верәт версән, щипңәңща ма хӧщайәма рупитты әт питлән".

3 Щипшән щип хӧйәт лүв турмәлән нумәсыйәл: "Хӧты нәриты? Ма кущайәм хот шавиты пә ләщатты верәм нӧх үллы; мүв хирты йур әт тәйләм, ләтӧт вохты йәләмлайәм;

4 лыв хотлала ма ат үсайәм, уйәтләм, мүй верты, хун хот шавиты пә ләщатты вер әлты пүңла пайәтлайәм".

5 Пә кущайәл хӧща артнайәна улты хӧйәтәт ләтәл щирән вохсәлы, пә оләң хӧйәт ищмәслы: "Мүй арат артна нәң кущайәм хӧща тәйлән?"

6 Щитәл йәстәс: "Сот мера* оливка вӧй". Щәлта щитәла йәстәс: "Артна нәпекен үйи, пә сорашәк ил опса, хәнши: ветйәң".

* 16:6 16:6 и мера (бат) - еврейәт щирән 37 (хӧлмаң лапәт) литра;

7 Щалта кимет артнайэң хойата йастэс: "Нәң пә мүй арат артна тайлән?" Лүв йохлы йастэс: "Сот мера† ноби лат сэм". Щалта лүвела йастэс: "Артна нәпекен үйи пә хәнши: һийәлйаң".

8 Хотәң куца хот шавиты пә лэщатты аңта вешкат хойатәл ишәксәлы, нөпсәңа вермал урәңән; тәм йисән улты пөхәт лыв хөрпи өтлал күтән ноби турәм пөхәт‡ элты нөпсәңшәкәт.

9 Ма пә нынана пөтәртләм: нын пилйохәт лэщататы нәрәң тащ-вещ өнтасән, лулән, хун нүшайа йилты, лыв нынан и пүша улты тахайа ат үсәл.

10 Ай верән вешкат өт, щит ун верән па вешкат, ай верән аңта вешкат өт, щит ун верән ищи аңта вешкат.

11 Цишән, нын нәрәң тащ-вещ тайман вешката ат усты ки, хой нынана вешката улты тащ-вещ эвләптәл?

12 Пә па өт тащ-вещ хоща вешката ат усты ки, хойән нынана нын кешайән улты өт мәла?

13 Нәмәлты митху кәт куца пела улты ат верәтәл: мүй пә итәл лыкән этты питләлы, киметәл пә сәмәңа тайты питләлы, мүй пә итәла сәмәңа рупитты питәл, киметәл элты пә йөвра ватты питәл. И пүлаң Турәм пела пә тащ-вещ пела улты ат верәтләты".

Христос фарисейәта йәлпи йастәты вер

14 Щит иса өх сәмәңа тайты фарисейәтән па хулса, пә лыв Лүвәл һаха һахсәл.

15 Лүв лывилала йастэс: "Нын хойатәт йәлпийән нынан түңа-щира улты өтәта айәлләлән, туп Турәмән нын сәмлән уйәтлайәт, хойатәт хоща мүй ләтәң, Турәм йәлпийән щит һим".

16 Закон пөра пә Турәм йасәң туты хойатәт пөра Иоанн унты ус; ин үш элты Турәм Хон Уләпса Йәм айкел элты сыйәңа пөтәртла, пә кашәң хойат йур вевән лыпийа үратәл.

17 Туп сорашәк турәм пә мүй хөлты пела ушләтән, Закон йасәңәт элты и хәнши нүвийә хөлты хун ушәл.

Христос имеңән-икеңән кәтна мәнты вер элты утәлтәл

18 Щит, хой имәл пилән кәтна мәнәл пә па ими тул, пакрасләл, пә щит, хой икел пилән кәтна мәнәм ими вана үллы, пакрасләл.

Тащәң хойат пә Лазарь элты утәлтәты пөтәр

19 И тащәң хойат ус, лүв тынәң питы үрты лумтәма пә пирыйәм ухәл щашкана лумәтлыиәс пә кашәң хәтәл поры пәсан верылыиәс.

20 Щалта пә Лазарь нәмпи и куңар хойат ус, лүв пушас овәл илпийән керәтлыиәс, эләл лайңәң һүләмән ләп каритәм

21 пә тащәң ики пәсан элты ил рыйты пүләта лулән хөлна амәтман ус, сәмәл вөләттыйа, ампәт вана йохтылысәт пә лүв карлал һөлылыслал.

22 Куңар ху пәрәс пә лүв ангеләтән Авраам хоща туса. Тащәң ики па пәрәс, пә мұва ил лоттәса.

23 Илта турәмән шукащман ус, лүв сәмлал нөх аләпсәлы пә йәлән Авраам, лүв пүңләлән пә Лазарь ики шийаләс.

24 Такан үвман йастэс: "Авраам ащи! Ма урәмән сәмен ат һөхләл пә Лазарен киты, лүй тайәл йиңка ат метшилыллы пә һалмем ат йолхәлләлы, тәм тüt хоща щикем шукащләм!"

25 Авраам йастэс: "Пөхийә, нумәлми, нәң йәмен улмен сыс мөщатсән; Лазарь пә – туп атәм тайәс. Ин пә лүв тәта төрамтыйәл, нәң пә шукащлән;

26 щи түмпийән мүй пә нын күтәнән ун ус шики верман ул, тәлта нын хощайән мәнты ләңхаты өтәт ат веритләт щи мәнты, ищиты щилта мүй хощайәв ат үншилыләт".

27 Циңәңща тащәң ху йастэс: "Щи лөват йәм вера, ун ащи, ма ащем хота лүвел киты,

28 ма вет ху апщи тайләм, лүв лывилала ат йастәл, лулән лыв пә тәм шукәң тахайа ат ал йөхәтсәт".

29 Авраам лүвела йастэс: "Лыв Моисей пә Турәм йасәң туты икет тайләт; лывилал ат хуләтләт".

† 16:7 16:7 и мера (кор) – еврейәт щирән 370 (хуләмсот лапәтйаң) литра; ‡ 16:8 16:8 ноби турәм пөхәт – щит ин, тәм пөрайән, Турәм Хон Уләпсайа эвәлты хойатәт, цишән лыв Турәм Хон Уләпса пела улләт. Турәм Хон Уләпса пос – щит ноби;

30 Лүв пә йастәс: "Анта, Авраам ун ащи, туп хун пәрәм хойатәт элты лыв хощайәл мятты Өт йөхәтәл ки, щи пöрайән лыв кәрәкләл элты керләләт".

31 Щәлта Авраам лүвела йастәс: "Моисейа пә Турәм йасәң туы икета әт хуләтләт ки, пә пәрәм хойатәт элты мятты Өт нөх лыләңләс ки, хун эвәлләт".

17

Христос хуцәпсайәт элты утәлтәл

1 Исус утәлтәты йохлала па йастәс: "Хуцәпсайәт әт йөхәтты щир әнтом, туп щи хойата шук, хой мөхты хуцәпсайәт йөхәтләт;

2 лүвела, тәм ай өтәт элты ит нәш хуцты элты, йәмшәк ус лулән, сапләла ун кев шуп ки тәхәртса пә щарса вөщкәса.

3 Нынылән ватман тайалән. Нәң пелайәна йайән мүй апщән нүр тул ки, лүвела йөхлы йасты; лүв нүрәл элты шашән керләл ки, щи нүрәл йөрәми;

4 хәтәл хуваат лапәт пүш кепа нәңена нүр верәл, пә лапәт пүш хәтәл хуваат нәң хощайәна йөхәтәл пә йастәл: "Ма нүрәм элты шашән керләләм", - нүрәл эслы, йөрәми".

5 Щәлта апостоләт Турәм Куцайа йастәсәт: "Мүң эвәлты верәв арамты!"

6 Турәм Куца йастәс: "Нын горчица лат сәм лөват эвәлты вер тайсәты ки, пә тәм смоква йуха йастәсты: мүй элты нөх лакәптыйа пә щарса опсанта", лүв лулән нынана хуләнтәс.

7 Хой нын элтан, мүй хәрән рупитты мүй пә тащ шавиты митху тайман, лүв мүй хәр элты йөхәтталән, лүвела йастәл: "Сорашәк мәнә, пәсан сурыйа опса"?

8 Алт пә лүвела йастәл: "Йәтән ләтәт мәнәм кавәрта пә, әнтпен нөх йәрман, мәнәм лавәлман, ма ләтәм, йищтәм элты ванән лойа, пә щәлта вельщи нәң ләва, йиңща"?

9 Хотәң куца щи митхуйәл, лүв партәм щирәла вермал урәңән, пумащипа йасәтән йастәллы а мүй? Щиты әт нумәсләм.

10 Нын ищиты, хун партылымәм щирән иса верләты, пөтәртаты: "Мүң туп митху ләңкет, мүй верты мосәс, щит версув".

Христос йаң лайңәң нүлмәң хойат сыстамтәс

11 Иерусалим вош пела мәнман, Исус Самария пә Галилея мүйнән күтән шушәс.

12 Пә хун Лүв и күрта йөхәтмалән, йаң йәмәң лайңәң нүлмәт тайты хойатәтән йәщәлт әтса. Лыв йәлән ил лойсәт

13 пә сыйәң түрән пөтәртсәт: "Исус Утәлтәты Ху! Мүңев щәлты!"

14 Лывиләл шийаләмал кемән, Лүв йастәс: "Мәнаты, Турма йир верты хойатәта алысыйаты". Хун лыв шушәт, сыстама йисәт.

15 Лыв элтәл и хойат, түмтака йүвәм шийаләмал кемән, сыйәң түрән Турәм вөлаңа айәлтман, йөхлы керләс,

16 пә Исус күр нөлләл шөма, пумащипа йастыман, хөмта ил керәптыйәс; щит Самария ики ус.

17 Исус йөхлы йастәс: "Анта мүй йаң хойат сыстапман усайәт? Йәрәтйаң пә хөта?"

18 Мүй щирән, тәм па мүй хойат түмпийән, лыв йөхлы әт керлсәт, Турма ишәк йасәң йастәты урәңән?"

19 Пә Исус лүвела йастәс: "Нөх лойа пә мәнә; эвәлты верәнән нәң нөх пайәтсайән".

Христос Лүв Кимет йөхәтты верәл элты утәлтәл

20 Фарисейәтән иңщәсса, хун Турәм Хон Уләпса йөхәтәл? Лүв йөхлы йастәс: "Турәм Хон Уләпса сәмән ватман әт йөхәтәл",

21 пә әт йастәләт: "Тәм, Лүв тәта", мүй пә "Лүв тута". Пә тәм, Турәм Хон Уләпса нын лыпанән ул".

22 Утәлтәты йохлала па йастәс: "Хәтләт йөхәтләт, хун нын Хойат Пөх хәтәлләл элты ит ватты ләңхаллән, пә әт шийаләллән.

- 23 Пă нынана йастэла: "Тăм, тăта щи", муй пă: "Тум, тута щи" - ал мăнаты пă ал нухлысыяты,
- 24 пă хутлуйэм пѳхэл нол иты турэм и кимлэл элты, кимет кимлэл унты вѳрлуйэл, Хѳйат Пѳх Лўв хăтлэлэн щиты питэл.
- 25 Туп олѳнэн Лўвел ар шук туты мосэл пă ин улты хѳйатэтэн вана ат ўты вер ул.
- 26 Пă хѳты Ной хăтлэтэн ус, щиты Хѳйат Пѳх хăтлэтэн питэл:
- 27 хѳйатэт лѳсэт, йищсэт, нэ тутлысэт, ху сайа мăнылысэт щи хăтэл унты, хун Ной ики ковчег* лыпийа лѳнѳс, пă ун йик йѳхтѳс, пă хѳл пăратсайѳт.
- 28 И щиты, Лот нѳмпи ики хăтлэтэн ус: лѳсэт, йищсэт, лутѳссэт, тынассэт, мўв хăр лѳвпѳс омассэт, хот омѳссэт;
- 29 туп щи хăтэлэн, хун Лот ики Содом вош элты ким этѳс, турэм элты тўтѳн пă унхѳн йѳрт шошмѳс, пă хѳл пăратсайѳт;
- 30 пă щи хăтэлэн щиты питэл, хун Хѳйат Пѳх сѳма этэл,
- 31 Щи хăтэлэн, хѳй хот лѳнѳлэн ки улты питэл, пѳрмаслал пă хот лыпийѳн, щит лывилал ўты ил ал ѳхла; хѳй пă мўв хăрѳн ки улты питэл, ищиты йѳхлы ал керла.
- 32 Лот ики ийими нуммѳлмийѳлѳн.
- 33 Хѳй улѳпсайѳл шавиты утцийѳл ки, щит лўвел пăратлѳлы, хѳй пă улѳпсайѳл пăратлѳлы, щит лўвел лылнѳатлѳлы.
- 34 Нынана пѳтѳртылѳм: "Щи ат кăт хѳйат и ѳлттăхайѳн: итѳл нѳх ўла, киметѳл хăйла;
- 35 кăт нѳнѳн и йăха лат сѳм шўкатты питлѳнѳн: итѳл нѳх ўла, киметѳл хăйла;
- 36 кăтѳн мўв хăрѳн рупитлѳнѳн: итѳл нѳх ўла, киметѳл хăйла".
- 37 Щи урѳнѳн Лўвѳла йѳхлы йастѳса: "Хѳта, Турѳм Куща?" Лўв пă лывилала йастѳс: "Хѳта хăла, щита пă кўркѳт ѳктѳщлѳт".

18

Нэ элты пă сўт ики элты улты пѳтѳр

- 1 Иисус лывилала щит элты утѳлтѳты пѳтѳр пѳтѳртѳс, мăтты иса пойѳкщѳты мосэл пă равлы-хушлы улты ат мосэл,
- 2 йастѳман: "И вошѳн сўт ики ус, лўв Турѳм элты ат пăлѳс пă хѳйатѳт элты ат йѳламтыѳс.
- 3 Щи вошѳн и икилы хăщѳм нэ ус, пă лўв, сўт ики хѳща йѳхтылыман, пѳтѳртѳс: "Мăнѳм нўр верты хѳйат элты элт питы".
- 4 Туп лўв хўв ат кашащѳс. Йухѳт илта нѳпсѳлѳн йастѳс: "Турѳм элты ма кўш ат пăллѳм пă хѳйатѳт элты ат йѳлѳмлайѳм,
- 5 туп тăм икилы хăщѳм имийѳн рома ат хăйлайѳм, лўвел элт питлѳм, лўв мăнѳма тѳрѳстѳтыѳа лулѳн па ат ат йѳхтылыѳс".
- 6 Турѳм Куща йастѳс: "Хуллѳлѳн, ѳнтом вѳщкат сўт ики мўй пѳтѳртѳл?
- 7 Турѳм мўй Лўв пирыйѳм хѳйатлал, атѳл-хăтѳл Лўвел вохты ѳтлал, элт ат питлѳлы? Пăр мѳлты Лўв лывилала нѳтѳп верты рѳнѳл?
- 8 Нынана пѳтѳртлѳм, лывилала сорайѳн элт питты щир мăл. Туп Хѳйат Пѳх йѳхѳтталѳн, ѳвалты вер мўвѳн а мўй уйѳтѳл?"

Фарисей элты пă налогѳт ѳкѳтты хѳйат элты утѳлтѳты пѳтѳр

- 9 Тухлѳт пѳла па, хѳй лыв нумѳссѳт лыв тўна-щира улты хѳйатѳт, пă па хѳйатѳт нѳрсѳт, Иисус щимѳщ утѳлтѳты пѳтѳр пѳтѳртѳс:
- 10 "Кăт хѳйатнѳн Турѳм хѳта пойѳкщѳты лѳксѳнѳн: итѳл - фарисей, киметѳл - налог ѳкѳтты ики.
- 11 Фарисей, утѳа щира лѳйман, лўв турмѳлѳн шитаман пойѳкщѳс: "Йѳшѳк Турѳм! Пумѳщипа Нăнѳна йастѳлѳм, ма ѳнта щимѳщ, ѳнта па хѳйатѳт хѳрпи - лѳлмахѳт, хѳрахщѳт, пакраслѳты ѳтѳт, мўй пă тăм налог ѳкѳтты ики иты:

* 17:27 17:27 ковчег - ун хѳп шики

12 лапэт кат пүш вүщлыжэм, * кашәң шитты Өтәм элты, йаңмет шупәл мәлжәм".

13 Налог әкәтты ики пә, йәләншәк лойман, сәмлал турма хәлна нәх аләмты пәләс; туп мевләл хәтциман, пөтәртәс: "Йәшәк Турәм, ма, кәрәкәң ху, ма пелайәм йәмен этәлты!"

14 Нынана йастәлжәм, щит, фарисейә пөнман, Турәмән вешқата пайәтман, йөхи мәнәс: кашәң лүвел лүв ләтәңә тайты хөйәт ләтлыя пайәтла, пә лүвел ләтлыя тайты хөйәт ләтәңә пайәтла.

Христос һаврәмәт вана үл

15 Иисус хөщә ай һаврәмәт түтлысайәт, Лүв һаврәмәт хөщә лулән ат хәнәмтыйәс; утәлтәты йохлал щит шийәләмел кемән, лывилал әт әсәлты питсәлал.

16 Туп Иисус, һаврәмәт вана вохман, йастәс: "Һаврәмәт Ма хөщайәм йөхтылыты әсләлән, лывилал ал йәртлыялән, щимәщ Өтәт урәңән Турәм Хон Уләпса ул.

17 Йәна нынана йастәлжәм: Турәм Хон Уләпсайә щит әт лөңәл, хөй һаврәм иты, вана лүвел әт үллы".

Тащәң кушә

18 Щәлта и мәтты кушәя улты Өтән Лүв ищмәса: "Сәмәң Утәлтәты Ху! Мүй мәнәм верты мосәл, лулән и пүшә улты уләпса ат мөщатсәм?"

19 Иисус лүвела йастәс: "Мүйә һәң Мәнәм сәмәңә әйәллән? Нәмәлты Өт әнта сәмәң, туп Турәм утшә;

20 Турәм партәпса йасңәт уйәтләлән: "Па хөйәт ими пилән, па хөйәт ики пилән ал пақрасла", "Хөйәт ал пәрәтә", "Ал лолма", "Ал һәлмийә", "Аңҗен-әщән нумман тайи".

21 Лүв пә йастәс: "Тәм иса ма ай әлты шависәм".

22 Щит хулмал кемән, Иисус лүвела йастәс: "Һәңәна па ит әт тәрмәл: иса мүй тайлән, тыныйәлән пә нүшә хөйәтәтә орталән, пә турәмән тащ, сорңәт тайты питлән, щәлта йөхәтә пә Ма йүпемән шушә".

23 Лүв пә, щит хулмал кемән, рүталәә йис, шек тащәң ус.

24 Иисус, лүв руталәә йүвмал, шийәләмәл кемән, йастәс: "Мүй хөрпи лавәрт тащәң хөйәтә Турәм Хон Уләпсайә лөңты!

25 Верблюд нәмпи войә йинтуп пүв мөхты мәнты хәлна тулшәк, тащәң хөйәтә Турәм Хон Уләпсайә лөңты әлты".

26 Щит хуләм мөхәт йастәсәт: "Хөй пә нәх пайтәсты верәтәл?"

27 Туп Лүв йастәс: "Хөйәтәтән әт верәтты щир, Турәмән верәтла".

Христос Турма посатты Өт мойләллы

28 Петра пә йастәс: "Тәм, мүй мүй тайсув, иса хөл хәйсәлув пә һәң йүпенән мәтсув".

29 Лүв лывилалә йастәс: "Йәна нынана пөтәртләм: нәмәлты хөйәт әнто, хөй хотәл, мүй әщәл-аңҗәл, мүй пә йәйләл-опиләл-апщиләл, имәл мүй пә һаврәмәл Турәм Хон Уләпса урәңән лулән хәйсәллы,

30 пә тәм пөрайән мет хәлна аршәк лулән мөщатәл, йиты пөрайән пә - и пүшә улты уләпса".

Христос хулмет пүш Лүв сөрмәл пә нәх лыләнләты верәл әлты йәлпи йастәллы

31 Кәтхөщйәң утәлтәты йохлал пүңлә вохман, лывилалә йастәс: "Тәм мүй, мүй Иерусалим вошә мәнлув, пә щиты иса тыйәл, хөты Турәм йасәң туты хөйәтәт сәхәт Хөй ат Пөх әлты хәшә,

32 Лүв Турәм әт уйәтты па рут мира мәлә, пә Лүв щәлта кәмән щирән һәрлә, шукатла пә пөщәңән ләклә,

33 пә хомщйәң сәкты питлә, пә Лүв пәрәтлә: хулмет хәтәлән пә нәх лыләнләл".

34 Туп утәлтәты йохлал щит әлты нәмәлты ошә әт пайәтсәт; щит йасңәт лывилалә хәңә щир тайсәт, пә йастәм Өт лыв ошә әт пайәтсәл.

Христос Вартимей түймәкә верәл

* 18:12 18:12 вүщлыты, щит: мөлтты арат сәс ләллы пә пөйәкщәман улты щир;

- 35 Хун Лүв Иерихон воша ванамаc, и сэмлы ики йуш пүнэлэн, мелашц† вохман, опсэс,
 36 щайлта, лүв пүнлэл элты хойатэт шушты хулмал кемэн, лүв ишмэслы: "Мүй щит?"
 37 Лүвела йастэса, щит Иисус Назарет элты йил.
 38 Щи йүпийэн лүв такан ўвалтэс: "Иисус, Давид Пõх! Мәнэм щальиты!"
 39 Олңа мәнты хойатэт лүвел майшайа улты партлэл; туп лүв па таканшэк ўвалтэс: "Давид Пõх! Мәнэм щальиты!"
 40 Иисус ил лойэс пә щит Лүв хощайэл вана туты партсэлы: пә хун щит Лүв хощайэл вана йõхтэс, лүвел ишмэслы :
 41 "Мүй нәң Ма элтэм ләңхалән? Сэмлы ики йастэс: "Турэм Куца! Лулән сэмәңа ат йисэм".
 42 Иисус лүвела йастэс: "Сэмәңа ат йилән! Нәң эвалты верәнән нәң йәмэлтсайән".
 43 Щайлта лүв ищи мõхты сэмәңа йис пә Лүв йүпелән мәнэс, Турэм вõлаңа айәлтман; пә мир хõл щит ватман, Турма ишэк йасңәт йастэты питсәт.

19

Закхей нõх пайтэсты щир мõцатэл

- 1 Щи йүпийэн Иисус Иерихон воша йõхтэс пә вош хүват шушэс.
 2 Щита, Закхей нәмпи ий ики, лүв налог әкәтты хойатэт õх ху пә хõлна тацәң ху ус.
 3 Иисус – Щит хõй Лүв, ватты кәшсэлы, туп мир сайән шийаләты әт веритсэлы, пәлатәл ләл ус, щишән,
 4 пә, олңашэк хухәлмәман, смоква йўха нõх хуңхэс, Иисус кашаләты урәңән, Лүвел щи пүнәлта мәнты мосэс.
 5 Хун Иисус щи тәхайа йõхтэс, нõхлы аңкәрмәмал кемэн, лүвел шийаләслы пә йастэс: "Закхей! Сорашэк ил õхла, тәм хәтәлән Мәнэм нәң хотәнән улты мосәл".
 6 Щитәлән лүв тәрматыман ил õхлэс пә амәтман Лүвел хотәла туслы.
 7 Пә хõлзийэ, щит ватман, ўшмацты питсәт: "Лүв кәрәкәң хõйат хõца мойләты лõңәс!"
 8 Закхей пә, лойман, Турэм Куцайа йастэс: "Турэм Куца! Тәйты хот тәлэм и шупәл нўша хõйатәта мälэм, пә хõй элты мõлтас усәм ки, щита нәл пўш аратән йõхлы мälэм".
 9 Иисус лүвела йастэс: "Тәм хәтәл тәм хота нõх пайтэсты щир йõхтэс, лүв па Авраам пõх, щишән.
 10 Хõйат Пõх кәншатты йõхтэс пә ушәм õтәт нõх пайәтты".

Христос йаң õх элты утәлтәты пõтәр пõтәртәл

- 11 Хун лыв щит хуләтсәт, и утәлтәты пõтәр па пõтәртәс: Лүв Иерусалим вош ләпән ус пә лыв нумассәт, йәшавул Турэм Хон Уләпса щи йõхәтәл.
 12 Иисус щиты йастэс: "Йәм рут элты улты и хõйат хүв мўва мәнэс, лулән щита хон куцайа павтәсты урәңән, пә щайлта йõхлы йõхәтты;
 13 йаң митйохлал вана вохман, йаң сорңең õхән* лывилал мәслы пә йастэс: "Тәм õхлән ма йõхәттәм унты вер пәла мийалән".
 14 Щи мўвәң хõйатлалән лүв шек лйкән этса пә лүв йүпел хүват хõйатәт китсайәт, йастәтыя: "Мўн нўмпевә щи хõйат хõна улты, мўн әт ләңхалув!"
 15 Хун, хон куцайа питмал йүпийән, йõхлы йõхтэс, щи митйохлал, хõйа сорңең õх мийыйәс, лүв хõщайәл вохты партсэлы, щи õхлалән хõй мүй шитәс, щит уйәтты урәңән.
 16 Оләң митхуйәл йõхтэс пә йастэс: "Куца, нәң и Сорңең õхен йаң сорңең õх тус".
 17 Лүвела пә йастэс: "Йәм щи, вецкәт митху! Ай вер хõца вецкәта улмен урәңән, куцайа улты, йаң вош уйа!"
 18 Кимет митхуйәл йõхтэс пә йастэс: "Куца, нәң и сорңең õхен вет сорңең õх тус".
 19 Щитәла па йастэс: "Нәң па вет вош хõца куцайа ула".
 20 Хулмет митхуйәл йõхтэс пә йастэс: "Куца, тәм мүй нәң мера сорңең õхен, ма лүвел, õхшама йõвәртман, шависәм,

† 18:35 18:35 мелашц 'милостыня' * 19:13 19:13 сорңең õх – еврей хõйатәт щирән щит мина, хуләм тыләщ рупитәм арат õх;

21 ма һаң элтән пәйлсәм, һаң тарәм хойат: мүй әт понылысән, щит үлән, пә мүй мұва әт опсылысән, щит әкәтлән".

22 Куща лүвела йастәс: "Вевтам митху, һаң үңләнән һаңен сүтәтты питләм! Һаң уйәтсән, мүй хөрпи ма тарәм хойат, мүй әт понылысәм, щит үләм, мүй мұва әт опсылысәм, щит әкәтләм?"

23 Мүй урәңән пә һаң ма сорһең Өхем вер пела әт мәсэн, ма, йөхәттәмән лулән, йөхлы мөлтаса үсәм!"

24 Ванән лойты йохлал пела йастәс: "Щел өх лүв элтәл үйәлән пә йаң сорһең өх тайты митхуя мийәлән".

25 Лүвела мөхет йастәсәт: "Куща, түмен йаң сорһең өх щит тайәл".

26 "Һынана пөтәртләм, кашәң тайтаң хойата мәты питла, әт тайты өт элты, мүй тайәл, щитәл нөх үла;

27 Щит мәнәм велты өтләм пә, хой, мәнәма хона ултыя әт ләңхас, тый түвалән пә, ма ватман, щәх сәңкалән".

Иисус Иерусалим воша лөңәл

28 Щит йастәмәл йүпийән, Иисус йәллы Иерусалим воша нөх мәнәс.

29 Хун Лүв Виффагия пә Вифания күртңән ләпа, Элеон нәмпи кев пай ләпа ванама, кәт уәлтәты хуйәләл төхи китсәлы,

30 йастәман: "Һын йәлпанән улты күрта мәнәтән; щит йөхәттанән, ил йәрәм айкама осәл уйәтләтән, лүв шәншәла нәмәлты пөрайән нәмәлты хойат әт опсылысәс; хөлт әңхалән пә тый ватәлтәлән;

31 мәтты хойатән ищмилиәтән ки: "Мүйә нөх эхләлән?", лүвела щиты йастәтән: "Лүв Турәм Кущайә мосәл".

32 Китәм кәтңән мәтсәңән пә хөты Лүв лынана йастәс, щиты уйәтсәлән.

33 Хун пә лын айкама осәл хөлт әңхәссәлән, войәң хойатләлән лын иңщәссайңән: "Мүйә осәл пөшәх нөх эхсәлән?"

34 Лын йөхлы йастәсңән: "Лүв Турәм Кущайә мосәл".

35 Щәлта лүвел Иисус хөща туслән, пә, лумәтты сөхлал вой шәнша пөнман, Иисус нөх ләлтсәл.

36 Щәлта, хун Лүв вой шәншән мәнмәлән, хойатәт лумтәмлал йуша ләрәпсәлал.

37 Хун Лүв Элеон кев пай элты ил өхәлты тәхайә ванама, хөл аратәл уәлтәты йохлал, лыв вантәм ар йәм йурәң верләл урәңән, амәтман, сыйәң түрән Турәм ишәкты питсәл,

38 пөтәртман: "Йәмән мийәм Хон, Турәм Куща нәм урәңән йиты өт! Турәмән пайлы уләпса, пә нүмән ишәк йасәң!"

39 Тухәл фарисейәт мир күт элты Лүвела йастәсәт: "Уәлтәты ху! Уәлтәты йохлан ал әсләлән пөтәртты!"

40 Туп Лүв лывиләла йөхлы йастәс: "Һынана пөтәртләм, лыв ки нөх вөлыләт, кев шупәт үвты питләт".

41 Щәлта, хун Иисус Иерусалим ләпа ванама, вош пела ватман, лүв урәңлән холләты питәс

42 пә йастәс: "Йәшәк, тәм һаң хәтләнән лулән һаң мөштәсэн ки, һаң пайлы уләпсайән шавиты мүй верәтәл! Туп щит ин һаң сәмңилән элты хәһәтман улла,

43 хәтләт йөхәтләт, хун нүрмәлтты өтланән һаң, керәтман ләләсты урәңән, мүй пайәтән хирләйән пә ләп ләрәтләйән, пә ар тәха элты йәрмата тәңәртләйән,

44 һаң пәтән унты шүкатләйән, һаврәмлән па һаң лыпенән пәрәтләйәт, пә һаң лыпенән омәсты и хот әт хәщәл, мүйә һаң хөщайән Турәм йөхтылыиәм пөра әт мөштәсэн, щит урәңән!"

Турәм Хот сыстапты вер

45 Турәм хот лыпийә лөңмәл кемән, тынасты пә лутәсты хойатәт ким воштәты питсәлы,

46 лывиләла пөтәртман: "Хәшман улла: "Ма Хотәм – пойәкщәты хот, һын пә лүвел хоращәт хота версәлән!"

47 Пә кашәң хәтәл Лүв Турәм Хотән хойатәт утәлтәс. Турма йир верты хойатәт Өх икет пә Закона утәлтәты хойатәт пә мир хоща уна улты икет Лүвел пәратты урәңән, пөра кәшсәт,
48 пә әт уйәтсәт, а хөты Лүвел верты; мир, Лүвел керәтман, ләп лойман, хуләнтәс.

20

Өха улты ун икет Исус йур әт мөштәләт

1 Щи хәтләтән и пүш, хун Лүв хойатәт Турәм Хотән утәлтәс пә Йәм айкел элты сыйәңа пөтәртәс, Турма йир верты хойатәт Өх икет пә Закона утәлтәты икет, уна улты икет пилән Лүв хощайәла вана хәтсәт

2 пә Лүвела йастәсәт: "Йаста мўңева, хой партатты щирән Нәң тәм вер верлән, әнты ки пә хойән Нәң щи йурән мәсайән?"

3 Лүв лывилала йөхлы йастәс: "Ма па нын элтан и вер элты ишмәләм, Мәнәма йастаты:

4 Иоанн йиңка лөңәлтыйәпса турәм элты ус мүй пә хойатәт элты?"

5 Лыв пә лыв күтләлән өшйашман, пөтәртсәт: "Йастәлув ки: 'Турәм элты', Лүв пә йастәл: 'Мүйа пә лүвела әт эвәлсәты?'

6 Йастәлув ки: 'Хойатәт элты', хойатәтән кевән щәх сәклайув, лыв эвәлләт, Иоанн щит Турәм йасәң туты хойат".

7 Щиты йөхлы йастәсәт: "Әт уйәтләв хөлща ус".

8 Исус йөхлы йастәс: "Ма па нынана әт йастәләм, хой партатты щирән щит верләм".

Виноград әнмәлтты тәхайәң ху элты утәлтәты пөтәр

9 Щәлта Исус мир пела тәмәщ утәлтәты пөтәр пөтәртты питәс: "И хойат мўв хәрән виноград йүхәт опсәс пә артнайа виноград ләвпәс әнмәлтты хойатәта мәслы, щәлта йәм хўв кеша хөлт мәнәс.

10 Хун пөра йөхтәс, лүв митхуйәл виноград әнмәлтәм хойатәт хоща китсәлы, лулән лыв митхуйәла виноград йүхәң тәхайәл элты ләвпәс ат мәсәт; туп виноград әнмәлтты хойатәт митху сәксәл пә талты йөхи китсәл.

11 Щәлта па митху китәс; туп щи митху па, сәкман, нәрман, йөхлы талты китсәл.

12 Хөлна па хулметәл китсәлы; туп лыв щит па, мушмәлтман, воштәсәл.

13 Щиңәңща виноград йүхәң тәха куца йастәс: "А мүй мәнәм верты?" Сәма мосты ма пөхем китләм; мосәң пә лүвел шийаләтәл кемән, йәләмлайәт".

14 Туп виноград әнмәлтты хойатәт лүвел шийаләмел кемән, лыв күтәлән өшйашләт, пөтәртләт: "Тәми ащел Өх вөл; мәнлув, велләв лүвел, пә ащелән хайты ташәл-вещәл мўңева питәл".

15 Щәлта, виноград йүхәң тәха элты лүвел ким түвман, пәратсәл. Хөты пә лывилал виноград йүхәң тәха куца верләлы?

16 Лүв йөхәтәл пә пәратләлы щи йохлал, виноград йүхәң тәхайәл пә па хойатәта мәллы". Щит хуләм мөхет пә йастәсәт: "Әт ат питәл!"

17 Туп Исус, лыв пелайәл әңкәртман, йастәс: "Тәм хәншәм йасәң мүй щит: "Кев хот омәсты хойатәтән мөлтсәтәм кев шуп, щит щуң хоща мет мосты кева йис"?"

18 Кашәң өт, хой щи кев элты рәкәнәл, ай наприйә шүкаләл, хой элты щи кев рәкәнәл, щит пөльха йил".

Кесарь өтәт кесарья мийалән, Турәм өтәт па Турма мийалән

19 Щи пўлаң Турма йир верты хойатәт Өх икет пә Закона утәлтәты икет Лүвел кәтәлтты үтщисәл, туп хойатәт элты пәллүсәт, лыв Өша пайәтсәл, щи утәлтәты пөтәр лыв элтәл пөтәртәс.

20 Щәлта лыв, Исус элт ватман тайман, өшмарәң хойатәтән китса, йәм хөрпийа ләщатыман, мәтты йасәң хоща лулән Лүвел ат мөщатсәл, рим йохәтән пөнәм сүт верты куцайа мәты урәңән.

21 Щалта лыв Исус иңщәссәл: "Утәлтәты Ху! Мўң уйәтләв, Нәң вешката пөтәртлән пә утәлтәлән, хойат веш пела әт ватлән, туп йәна Турәм йуш хуват мәнты щира утәлтәлән;
 22 мўңева кесарья налог мәты рәхәл мўй әнта?"
 23 Лўв пә, лыв оцмарәл мөштәман, лывилала йастәс: "Мўйа Мәнәм хўщләлән?
 24 Мәнәм динарий ох этәлтаты: хой хөр пә нәм щита?" Лыв йастәсәт: "Кесарь өтәт".
 25 Исус лывилала йастәс: "Кесарь өтәт кесарья мийалән, Турәм өтәт па Турма мийалән".
 26 Лыв мир йәлпийән Лўвел йөвра йасәң урәңән мөщатты әт верәтсәл, пә, Лўв йөхлы йастәм йасәңлал элты пакнысыман, щитама йисәт.

Саддукейт нөх лыләнләты вера әт эвалләт

27 Щиңәңща кәмәтса Саддукей йөхтәс, нөх лыләнләты вер хөлт хуләтты өтәт элты, пә Лўвел иңщәссәл:

28 "Утәлтәты Ху! Моисей мўңева тәмәщ йасәң хәншәс: мәтты, хой ими тайәм йайәл пәрәл ки, пә пәрталән һаврем әт тайәл, апщела лўв имел ұты мосәл пә йайәл ох вөл йәллы тугы мосәл.

29 Лапәт йай усәт, оләң йай, ими тўвман, һаврәмлы пәрәс;

30 щи нә оләң апщелән ұса, щәлта щитән һаврәмлы пәрәс;

31 кимет апщелән ұса, и щиты хөл лапәт ху, пә, һаврәм әт хайман, пәрсәт;

32 мөхилал йўпийән щи нә па пәрәс;

33 йа щәлта, нөх лыләнләтыйән мәты өтәл имийа лўв питәл, лапәт йай хөл лўвел нәңа ййлысәл?"

34 Исус лывилала йөхлы йастәс: "Тәм йис хойатәт ими туләт па ху сайа мәнләт;

35 Щитәт пә, хой йиты турәмән улты щира пайәтса пә пәрәм элты нөх лыләнләтла, нә тугы әт питләт, ху сайа мәнты әт питләт,

36 пәрты пә әт верәтләт, лыв ангеләт хөрпийа йиләт пә лыв Турәм һаврәмәт, Турәмән лыв нөх лыләнләтсайәт.

37 Щи пәрәм өтәт нөх лыләнләты вер, Моисейән хөлна пелантыты варәс пөхәлән тыйилыйәм пиц пөрайән этәлтәса, хун Турәм Куца Авраам Турма, Исаак Турма пә Иаков Турма нәмәтса.

38 Турәм хөты әнта пәрәм өтәт Турәм, лылән өтәт Турәм, Лўвелән хөлуйә лыләнәт".

Христос нәпекәң мөхет иңщәсәл

39 Щи йастәм өтәл пела тухәл Закона утәлтәты икет йастәсәт: "Утәлтәты Ху! Нәң йәма йастәсән".

40 Па мөлты оләң элты Лўвел иңщәсты лыв әт пә верәтсәт.

41 Лўв пә лывилал элты иңщәсәс: "Хөты йастәләт, Христос щит Давид Пөх?

42 Давид пә Псалмәт* нәмпи нәпекән пөтәртәл: "Турәм Куца ма Турәм Куцайәма йастәс: Ма пўңләма йәм пеләк сәхат опса,

43 щи унты, хун Ма Нәңена нүр верты өтлән кўрлан илпийа ил ат пөнләлам".

44 Йә ин, Давид Лўвел Турәм Куцайа айәлләлы; Хөты сәхат Христос лўвела Пөха улты верәтәл?"

45 Щи пөрайән, хун мир аратәлән Лўвел хуләтмалән, Лўв утәлтәты йохлала йастәс:

46 "Закона утәлтәты йох элты хурыйаты, лыв хўв сөхән йәхты сәмәңәт пә хойатәт әктәщиты тәхайәтән лывилал мосәл иса ўщайән верты, щит пела лыв сәмәңәт, Турәм йасәңа утәлтәты хотәтән пә поры пәсан сурийән лыв мет ләтәң тәхайән омәсты сәмәңәт,

47 Лыв икилы хәщәм имет хот тәл вөңщала пайәтләт пә хөйата вантәлтәман хўв пойәкщәләт; лыв мет тарәм сўт ватләт!"

21

Христос икилы хәщәм ими ох картәңән щирән утәлтәл

* 20:42 20:42 Псалмәт - Библийән улты Йәмәң араң нәпек;

1 Иисус, аңкәрмәмалән, тащәң хойатәт мойләпсайәт тащ ақәтты лараша пӧнты вер шийаләс;

2 хӧлна Лӱв и нӱша, икилы хәщәм, ими шийаләс, щи ими тӧхи кәт ләпта нәмпи мет ай ӧх картәңән пӧнәс.

3 Иисус йастәс: "Йәна нынана пӧтәртләм, тәм нӱша ими па хойатәт элты аршәк пӧнәс.

4 Лыв хӧл мӧлтаслал элты Турма мойләпса пӧтсәт, лӱв па нӱшайәл элты, мӱй арат тайәс, хӧл пӧтсәлы".

Утәлтәты йох кәт нӱш инщәсты вер

5 Щәлта, хун тухлјәт Турәм Хот хӧрамән тынәң кев пӧталәтән пә мойләпсайәтән хӧрамтәм элты пӧтәртсәт, Лӱв йастәс:

6 "Хәтлјәт йӧхәтлјәт, хун, мӱй ин тәта ватлјәты, и кев шӱк әт хәщәл; иса хӧл шӱкатлјәт".

7 Лӱвел пә ищмәсәл: "Утәлтәты Ху! Хун пә щит питәл? Пә мӱй сыр пос хува́т мӧштәләв, хун щит питты верәл ул?"

Христос йӧхәтты посәт

8 Лӱв йастәс: "Хурийаты, алт ләпәллјайты; ар ӧтәт Ма нәмемән йӧхәтлјәт, йастыман: "Щит Ма", пә "Щи пӧра ванән": лыв йӱпилалән ал мәнаты.

9 Хун ләләт пә ушмащты верәт элты хуллјәты, пәлщәма ал уйалән, тәм вера оләңән улты мосәл, туп әнта щи пӱлаң хӧлјала".

10 Щи пӧрайән лывилала йастәс: "И сыр мир па сыр мир пела ләләсты питщәл, и хон пеләк кимет хон пеләк пела ләләсты питщәл;

11 ар тәхайән мӱв такан тәрийты щирәт питлјәт, ләллы пӧрайәт, пә атәм мушәт питлјәт, пә пәлщәмәт, пә турәм элты вӧлаң посәт питлјәт.

12 Щитәт йәлпийән, нын ил катәлтты питлјайты пә нӱхәтлыты питлјайты, Турәм йасңа утәлтәты хотәта, касна хотәта мәты питлјайты, хонәта пә рим йохәтән пӧнәм кущайәта Ма нәмем урәңән туты питлјайты;

13 щит нынана Ма элтәм вешкат йасәң туты вер питәл.

14 Щиңәңща, сәмләна пӧналән: олңа әт мосәл нумәсты, мӱй щирән йӧхлы йастәты,

15 Ма нынана щимәщ йасңәт пә ӧш мәләм, нын йәщәлтән элләты ӧтлән йӧхлы йастәты пә йәщәлт лойты әт верәтлјәт.

16 Нын хӧлна ащиләнән-аңтиләнән, йайләнән-апщиләнән, пә па рутләнән, пилйохләнән элпа аллјайты, пә нын элтан тухәллән пәратлјәт;

17 пә Ма нәмем урәңән хойатәтән хӧл нын ликән этты питлјайты,

18 туп и ӧхсӧхийә хӧлна ӧхлән элты әт ушәл, -

19 верәтты щирләнән нын лыллән әтәлтәлән.

Иерусалим шӱкатты вер

20 Хун пә Иерусалим вош ләл йохәтән ләп кертәм шийаләлты, щи пӧрайән уйтаты, лӱв тала йиты пӧрайәл вана йӧхтәс:

21 щи пӧрайән Иудея мӱвән улты хойатәт кев лоңла ат хухәллјәт; хӧй вошән ул, ким ат әтәл, хӧй вош ләпән ул, лыпийа әт ат лӧңәл,

22 щит йӧхлы сӧхәптәты хәтлјәт, хәншәм ӧтәт хӧл йәнәмлјәт.

23 Щи имета шук питәл, хӧй щи хәтлјәтән һаврәм щирән ул пә һаврәм эсәмән ләпәтәл; вӧлаң шук мӱва йӧхәтәл, пә ун лик тәм мира нумәлта питәл:

24 щәлта алты кеши йәтәл элты рыйты питлјәт, мӱв лӧватән улты мирәта һәрәмәман тулјәт; Иерусалим вош пә Турәм әт уйәтты па рут мирәтән пурәтты питла, пӧрайәл хӧлаты унты.

Кимет йӧхтәнса

25 Хәтәл, тыләщ пә хусәт хӧща Турәм посәт этлыты питлјәт, мӱв хӧща пә ар сыр мир туп әл пакнысыләт щарәс сыйащты элты пә овитал-хӱплытал элты;

26 пӕлщӕм элты пӕ улты-омӕсты мӕва йиты шукӕн верӕт элты хӕйатӕт рӕнлы керылӕт, турӕм хусӕт, тылщӕт нӕхлӕлӕт.

27 Щӕлта ши пӕрайӕн лыв Хӕйат Пӕх шийалӕлӕт, пӕлӕнӕн йурӕл пилӕн пӕ вӕлаӕн хутлӕты-вӕрлӕты щирӕлӕн йӕхӕтӕл.

28 Хун пӕ ши верӕт йӕнӕмты питлӕт, ши пӕрайӕн нӕх лойаты пӕ ӕхлӕн нӕх алмалӕн, нын хӕлт пайтӕсты верӕн вана йӕхтӕс".

Смоква йӕх элты утӕлтӕты пӕтӕр

29 Щӕлта Исус лывилала утӕлтӕты пӕтӕр пӕтӕртӕс: "Смоква йӕх пела пӕ па йӕхӕт пела ӕнӕрматы:

30 хун лыв шӕвлал пел пӕншацтӕл пӕрайӕн, щит пела ватман, нын уйӕтлӕлӕн, йӕшавул лӕн пӕра йӕхӕтӕл.

31 И щиты нын па, хун ши питты верӕт шийалӕлты, уйтаты, Турӕм Хон Улӕпса ванӕн ул.

32 Йӕна нынана пӕтӕртлӕм: ин тӕм хӕйат рут хӕлна ӕт хӕлал, тӕм иса улты питталӕн;

33 турӕм пӕ мӕв хӕлт пела хӕлалӕт, Ма йасӕнлам йурлал ӕт хӕлалӕт.

34 Нынӕлӕн нын ванталӕн, сӕмлӕн, охла-щохла лӕвман-йищман пӕ тӕйтаӕн улӕпса элты нумӕсман, ӕт ал лавӕртамӕсайӕт пӕ ши хӕтӕлӕн шӕнӕп ӕт ал йӕхӕтлӕйты,

35 ши хӕтӕл, мӕвӕн улты кашӕн ӕта, холӕп иты, лӕп лопкӕл.

36 Щиӕнӕнӕн кашӕн сыс элӕпӕн улаты пӕ пойӕкцӕты, лулӕн нын ши питты верӕт элты шавацты пӕ Хӕйат Пӕх йӕщӕлт лойты ат верӕтсӕты".

37 Хӕтлӕлӕн Лӕв Турӕм Хотӕн хӕйатӕт утӕлтӕс, атӕтӕн па, вош ким пелка ӕтман, Элеон нӕмпи кев пай лӕнӕлӕн ус.

38 Хӕйатӕт хӕл алӕнӕхат элты Лӕв хӕщӕйӕл Турӕм Хота йӕхтылысӕт, Лӕвел хулӕтты.

22

Иуда Исус элпа алты кашацӕл

1 Пасхайа айӕлты, тӕтӕн нӕн* йӕмӕн хӕтӕл ванамӕты питӕс,

2 щиӕнӕнӕн, Турма йир верты хӕйатӕт ӕх икет пӕ Закона утӕлтӕты икет ар сыр пиц кӕшсӕт, хӕты Исус пӕратты лулӕн, лыв мир элты пӕлсӕт, щишӕн.

3 Сатана Иуда лыпийа лӕнӕс. Лӕв Искариота нӕмӕтман уса, Кӕтхӕщӕйӕн элты ит,

4 Лӕв ши мӕнӕс, пӕ Турма йир верты хӕйатӕт ӕх икет пилӕн па Турӕм Хот шавиты куцӕйӕт пилӕн пӕтӕртӕс, хӕты Исус лыв йошлала мӕты.

5 Лыв нӕх амӕтсӕт пӕ ӕх лӕвелӕ сӕхӕптӕты кашацӕт;

6 щӕлта Иуда алты йастантӕс пӕ кум кӕшты питӕс, хун, хӕйатлы улман, Исус лыв йошлала мӕты питлӕлы.

Пӕты хот йӕт лӕщатты вер

7 Тӕтӕн нӕн† йӕмӕн хӕтӕл йӕхтӕс. Ши хӕтӕлӕн Пасха ош пӕшӕх мосӕс хӕрты,

8 Исус Петра па Иоанн китсӕлы, йастанман: "Мӕнатӕн пӕ Пасха лӕтӕты пӕсан лӕщатӕтӕн, мӕнӕв лӕты урӕнӕн".‡

9 Лын пӕ Лӕвелӕ йӕхлы йастанӕн: "Хӕта минӕмӕна лӕщатты партлӕн?"

10 Лӕв пӕ лынана йастанӕс: "Ши, нын воша йӕхӕттан пӕрайӕн, нын хӕщӕйӕн йиӕнки пӕт алты хӕйат уйтатӕл; лӕв йӕпелӕн ши хота мӕнатӕн, хӕлта лӕв лӕнӕл,

11 щӕлта хотӕн куцӕйа йастанӕтӕн: "Утӕлтӕты Ху нӕнӕн иӕнӕсӕл: мойӕн хӕйат урӕнӕн улты хот йӕтӕн хӕта ул, хӕта Ма утӕлтӕты йохлам пилӕн Пасха лӕты лулӕн верӕтсӕм?"

12 Щӕлта лӕв нынан лӕрпа лӕрӕмтӕм нӕм хот йӕт алӕл; щита лӕщатӕтӕн".

* **22:1** 22:1 Ӕт лӕйӕлтӕм лат элты верӕм нӕн. Нӕр ланта лат лӕйӕлты ӕт (дрожжи, сода) ӕт ӕслыла. Щӕлта рӕвтӕм лат лавмӕн рата пӕнла пӕ каврӕм рат хишӕн, лавмӕн лӕп хӕтӕлтӕла пӕ щита йӕтшӕптыӕл. † **22:7** 22:7 Тӕтӕн нӕн йӕмӕн хӕтӕл – щит Пасха йӕмӕн хӕтлӕт элты олӕн хӕтӕл. ‡ **22:8** 22:8 Пасха – йӕврейӕт йӕмӕн хӕтӕл. Египет мӕхет олӕн нӕврӕмлал пӕратӕмӕн, йӕврей нӕврӕмӕт пӕ сӕрӕм элты ош ӕр ӕнтасӕн нӕх пайӕсайӕт. Ши ат нумман, кашӕн тӕл щит постӕла. Исход 12. Тӕта Пасха йӕтӕн лӕвӕпса элты хӕшман улла. Пасха лӕпӕт йӕмӕн хӕтӕл кӕтӕн олӕн хӕтӕл.

13 Лын мйтсэңэн, щалта хӧты Лӱв йастэс, щиты уйэтсэлэн, пӧ Пасха лэтӧт лэщатсэтэн.

Пасха йэмӧн хӧтӧл верты щир

14 Щалта, хун пӧра йӧхтэс, Лӱв пӧ кӧтхӧщйаӧ апостолэт Лӱв пилӧлэн пӧсан сурыйа омӧссэт,
15 щалта Лӱв лывилала йастэс: "Ма, шука питтэм йӧлпийӧн, тӧм Пасха нын пиланӧн йӧха лӧты шек лӧнхасайӧм,

16 нынана пӧтӧртлӧм, па йӧллы лӱвел лӧты ӧт питлӧм, щи унты, хун лӱв Турӧм Хон Улӧпсайӧн ӧт пӱншатӧл".

17 Ан уйман, Турма пумащипа йасӧэт нухӧмман, йастэс: "Тӧм ан уйалӧн пӧ нын кӱтӧнӧн орталӧн,

18 нынана пӧтӧрлӧм, тӧм уш элты, Турӧм Хон Улӧпса йӧхӧтты унты, уна йищты ӧт питлӧм".

Турӧм куца Йӧтӧн лӧвӧпса парты вер

19 Щалта Лӱв, нӧн уйман пӧ Турма пумащипа йасӧэт нухӧмман, нӧн ара морӧтман, утӧлтӧты йохлала мӧслы, щиты йастӧман: "Тӧм Ма Элӧм, нын урӧна пӧратты мӧла; тӧмиты, Мӧнӧм нумӧлмӧты урӧнӧн, вераты".

20 И щиты анӧл йӧтӧн лӧтӧт йӧпийӧн услы, йастӧман: "Тӧм ан - йӧлӧп йастантӧм щир Ма кӧлӧмӧн, нын урӧнӧн шошӧмла.

Христос йӧллы питты вер алӧл

21 Щи хӧйат, хӧй Мӧнӧм ӧлӧлӧлы, йошӧл Ма йошӧм пилӧн и пӧсанӧн ӧлӧл;

22 Хӧйат Пӧх пилӧн иса щиты питӧл, хӧты номӧс верман улла, туп щи хӧйата шук, хӧйӧн Лӱв алӧла".

23 Щалта лыв кӱтлалӧн инщӧсты питсӧт, хӧй лыв элтӧл лулӧн щиты верты веритӧс.

Утӧлтӧты йох ура вортлӧт, лыв элтылал хӧй лӧтӧншӧк

24 Лыв кӱтӧлӧн урайа хӧйсӧт, хӧй лыв элтӧл мет лӧтӧна лӱнтӧсты верӧл ул.

25 Иисус пӧ лывилала йастэс: "Хонӧт мирӧт нӱмпийӧн куцайа уллӧт, мир куцайӧт йӧм мӧты ӧтӧта ӧлӧллайӧт,

26 нын пӧ па щирӧн улӧты: хӧй нын элтайӧн уншӧк, щит ӧйашӧк ат ул, пӧ хӧй куцайа ул – щит митху иты ат ул.

27 Хӧй уншӧк: хӧй пӧсан сурыйӧн омӧсӧл, мӱй пӧ хӧй пӧсан лӧщатӧл? Ӑнта мӱй пӧсан сурыйӧн омӧсты ӧт? Ма пӧ нын кӱтӧнӧн пӧсан лӧщаттыйа уллӧм.

28 Туп нын Ма пилӧмӧн Мӧнӧм арталӧты верӧт хӧща усты.

29 Щишӧн Ма нынана Хон Улӧпса мӧлӧм, хӧты Ащӧм Мӧнӧма мӧслы,

30 нын Ма пӧсанӧм сурыйӧн Ма Хон Улӧпсайӧм хӧща па ат лӧсты па ат йищсӧты, хон омӧсты тӧхайӧтӧн омӧсты пӧ Израиль кӧтхӧщйаӧ рут сӱтӧтты питлӧты".

Иисус Петра йӧхлы лӧлӧпты вер алӧл

31 Турӧм Куца йастэс: "Симон, Симон! Сатана партӧс, мӧтты ки нын нӧн лӧт сӧм иты ат пӧркатсайты,

32 туп Ма нӧн урӧнӧн пӧйӧкщӧсӧм, лулӧн нӧн эвалты верӧн ӧт ат уштӧсӧн; щалта хун нӧн Ма пелайӧм керлӧлӧн, йайлан эвалты вер такамты".

33 Петра Лӱвела йӧхлы йастэс: "Турӧм Куца! Нӧн пилӧнӧн ма кӱш касна хота, кӱш сӧрма питты тӧхайа мӧнты верӧтлӧм!"

34 Туп Лӱв йастэс: "Нӧнӧна, Петра, пӧтӧртлӧм, тӧм ат щишкурӧк увалтал унты хӧлна, нӧн Мӧнӧм уйӧтты верӧн хулӧм пӱш лӧп уратлӧн".

Христос утӧлтӧты йохлала йӧлӧп партӧпса мӧл

35 Щалта лывилала йастэс: "Хун Ма нын тӱтхотлы, хирлы, кӱр лумтӧм таклы китылыслам, нын мӱй нӱшайа питылысты?" Лыв йӧхлы йастӧсӧт: "Нӧмӧлты хӧща".

36 Щи йӧпийӧн Иисус лывилала йастэс: "Ин па, хӧй тӱтхот тӧйӧл ки, пӧтӧн уйи, хир ищиты; хӧй ӧт тӧйӧл ки, лумтӧмен тыныйи пӧ алты кеши лута;

37 нынана пӧтэртлэм: пӧ тӧм хӧншэм ӧт Ма хӧщайэм йэтшӧптӧты мосӧл: "Хӧрахцӧт пела Лӧв лӧнӧтман ус"; Ма йушем щи йэтшӧл".

38 Утӧлтӧты йохлал йастӧсӧт: "Турӧм Куца! Тӧм, тӧта кӧт алты кеши". Лӧв утӧлтӧты йохлала йастӧс: "Мета".

Христос Гефсимания тӧйхайӧн пӧйӧкцӧл

39 Вӧш элты ким этмал кемӧн, Лӧв, уллытал иты, Элеон нӧмпи кев пай лонла хухты мӧнӧс; утӧлтӧты йохлал Лӧв йӧупелӧн мӧтсӧт.

40 Тӧхи йӧхӧтмел кемӧн, Иисус лывилала йастӧс: "Пӧйӧкцӧты, атӧм хӧщӧпсайа лулӧн ӧт ат питсӧты".

41 Щӧлта Лӧв лыв элтылал йӧлшӧк, кев шук йӧвӧтты хӧват кема, мӧнӧс пӧ шанша лойман, пӧйӧкцӧс,

42 пӧтэртман: "Турӧм Ащи! Нӧн щи анӧн Ма элтӧм пӧнӧлта туты лӧнхасӧн ки! Туп ӧнта Ма лӧнхаты верӧм щирӧн, Нӧн лӧнхаты верӧн щирӧн ат питӧл".

43 Щиӧнӧща Ангел турӧм элты Лӧв хӧщайӧла сӧма этӧс пӧ Лӧвел такмӧлтсӧлы.

44 Нӧпсӧл лыпийӧн шукацман улман, таканшӧк пӧйӧкцӧс, пӧ Лӧв мӧва посыты шӧкйиӧнкӧл ӧр сӧм хӧрпи ус.

45 Пӧйӧкцӧты йӧтшӧмал кемӧн, Лӧв нӧх лойӧс пӧ утӧлтӧты йохлал хӧща йӧхтӧс. Пӧ лывилал шук элты ил вӧйӧмтӧма уйӧтсӧлы,

46 пӧ лывилала йастӧс: "Мӧйа нын ӧллӧты? Нӧх килаты пӧ пӧйӧкцӧты, лулӧн атӧм хӧщӧпсайа ӧт ат питсӧты!"

Иуда Христос элпа алӧл

47 Хун Лӧв хӧлна щит пӧтэртӧс, ар хӧйат йӧцалт этӧс, мир йӧлпийӧн кӧтхӧщйаӧн утӧлтӧты ху кӧт элты улты Иуда нӧмпи ху, шушӧс. Лӧв Иисус хӧща вана йӧхтӧс, Лӧвел мосӧлтӧты урӧнӧн. Иуда лывилала щимӧщ пос альӧс: "Хӧй ма мосӧлтӧлӧм, Щит щи ул".

48 Иисус пӧ лӧвела йастӧс: "Иуда, мосӧлтӧман мӧй, Хӧйат Пӧх элпа альӧн?"

49 Иисус пилӧн улӧм ӧтӧт, йӧллы тыйты вер мӧштӧман, Лӧвела йастӧсӧт: "Турӧм Куца, алты кешийӧн кӧтэртлув?"

50 Щӧлта лыв элтайӧл ит Турма йир верты хӧйатӧт ӧх ики митху алты кешийӧн рӧскӧслы пӧ лӧв йӧм пелӧк пӧлӧл хӧлт тӧвемӧслы.

51 Щи пӧльаӧ Иисус йастӧс: "Хӧйалӧн, мета". Пӧ митху пӧла хӧнӧмтыман, лӧвел йӧмӧлтӧмӧслы.

52 Иисус Лӧвел нӧрӧмӧты ӧктӧщӧм Турма йир верты хӧйатӧт ӧх икета пӧ Турӧм Хот шавиты куцайӧта пӧ уна улты икета, йастӧс: "Ищи мӧтты нын хорахщи йӧцалт алты кешӧн пӧ йуцӧн йӧйхи тӧлӧн этсӧты, Мӧнӧм ӧты урӧнӧн.

53 Кашӧн хӧтӧл Ма нын пилӧнӧн Турӧм Хотӧн уллысӧм, нын Ма пелайӧм йош нӧх ӧт алмилысты, ин пӧ нын пӧрайӧн пӧ хиӧ йура ул".

Петра Христос элты йӧвра керлӧл

54 Щи кемӧн лыв Иисус кӧтлӧпсӧл пӧ Турма йир верты хӧйатӧт ӧх ху хота тусӧл. Петра пӧ йӧлташӧк шушӧс.

55 Хун лыв ов йӧлпи хӧр кӧтӧпӧн рат версӧт пӧ йӧха омӧссӧт, Петра па лыв кӧтӧла опсӧс.

56 И митнӧ, лӧвел тӧт пӧнӧлӧн омӧстал шийӧлӧс пӧ тӧрлы лӧв пелайӧл ватман, йастӧс: "Тӧми па Лӧв пилӧлӧн ус!"

57 Туп Петра Лӧв элтӧл пӧнӧла уратӧс, митнӧна щиты йастӧман: "Ма Лӧвел ӧт уйӧтлӧм".

58 Йухӧт йӧшавӧл кимет хӧйат, лӧвел шийӧлӧмал кемӧн, па йастӧс: "Нӧн па лыв элтӧл". Петра щи хӧйата йастӧс: "ӧнта!"

59 Щос кем сыс мӧнмал йӧпийӧн, хӧлна па ху па хӧрщйа пӧтэртӧс: "Йӧна щи, тӧмен ищи Лӧв пилӧлӧн ус, лӧв Галилея мӧв элты".

60 Петра па щи хӧйата йастӧс: "ӧт уйӧтлӧм, мӧй элты нӧн пӧтэртлӧн!" Щи кумат, хун лӧв хӧлна пӧтэртӧс, щичкурӧк щи ӧвалтӧс.

61 Ши пöрайэн Турэм Куща, йöхлы карэмэман, Петра пела аңкөрмэс. Петра щиңэңша Турэм Куща йасңет нумэлмэслы, хöты Лүв лүвела йастэс: "Шицкүрэк үвалтты йэлпийэн, нән Мәнэм уйэтты верен хулэм пүш ләп үратысэн".

62 Щәлта, ким этмал кемән, шук щирән хöллалтэс.

Христос сэкла

63 Иисус, Лүвел кәтэлты хöйатэтән, кәмән щирән Лүв нухсэса пә сэкса;

64 щәлта, лыв Лүв сэмңилал ләп йәрылыслал, вешәл элты Лүвел рэскилысәл пә иңщәсысәл: "Нән Турэм йасәң туты хöйат, йаста, хöйән рэскәсайән?"

65 Па ар сыр атәм йасәң Лүв пелайәл йастэсәт.

Христос Синедрион йэлпийән

66 Туп аләң сәхата йис, уна улты икет, Турма йир верты хöйатэт öх икет пә Закона утәлтәты йох йәха әктәщсәт, пә лыв синедрионәл§ Лүвел лöңәлтсәл

67 пә йастэсәт: "Нән мүй Христос*? Мүңева йасты". Иисус лывилала йастэс: "Нынана йастәлэм ки, нын әт эвәлләты;

68 нынан ищмәлэм кепа, Мәнэма йöхлы әт йастәлты пә Мәнэм хöлт әт эсәлләлән.

69 Тәлта йәллы Хöйат Пöх иса йурән Турэм йәм пеләк сәхат омәсәл".

70 Щәлта хöл йастэсәт: "Щишән Нән Турэм Пöх?" Лүв йöхлы лывилала йастэс: "Нын пöтәрләты, Ма улләм".

71 Лыв пә йастэсәт: "Мүй сыр әләпса мүңева хöлна мосәл? Мүң Лүв үңләл элты ши щит хулсув".

23

Христос Пилат йәцалт

1 Ши арат хöйат хöллийэ нöх лойсәт пә Лүвел Пилат хöща тусәл,

2 щәлта Лүвел нүрмәлтты питсәл, пöтәртләт: "Мүң мöштәсәв, тәм Ху мирәв йöвра хүщләлы пә, кесарья налог мәты әт эсәлләлы, Лүвел Христос Хона әйәлләлы!"

3 Пилатән Лүв иңщәсса: "Нән Иудейәт Хон?" Иисус лүвела йöхлы йастэс: "Нән щиты йастәлән".

4 Пилат Турма йир верты хöйатэт öх икета пә мир пела йастэс: "Ма нәмәлты нүр тәм хöйат хöща әт уйәтләм".

5 Туп лыв үрайлал нöх пайәтлылал, пöтәртман, мәтты ки Лүв Иудея лöватән, Галилея элты уйман тәм вош унты, мир утәлтыман, йәшащты хүщләлы.

6 Пилат Галилея элты хулмал кемән, ищмәс: "Лүв мүй Галилея мүв ху?"

7 Щәлта, Лүв Ирод хон мүв элты ултал öша пайәтмал кемән, Лүвел Ирод хöща китсәлы. Ирод ши хәтләтән ищи Иерусалим вошән ус.

Ирод Христос такан иңщәсәл

8 Ирод Иисус шийәләмал кемән, нöх амтәс, лүв Иисус хүвән ватты ләңхаса, Лүв элтайәл ар хуллүйәс, щишән. Щәлта пә мәтты пищ Лүв әлтәл шийәләты нумәсийәс,

9 пә Лүвел арсыр вер элты иңщәссәлы, туп Иисус лүвела нәмәлты әт йастэс.

10 Турма йир верты хöйатэт öх икет пә щәлта Закона утәлтәты йох ванән лойсәт пә Лүвел шек нүрисәл.

11 Ирод солтанлал пилән Лүвел ил нәрмал пә нәха нәхмал йүпийән, хон сöха Лүвел лумәттәслы пә йöхлы Пилат хöща китсәлы.

12 Щәлта, Ирод пә Пилат йәлпи лын күтәнән күтәңа усңән, ши хәтәлән пә лухса верәссәңән.

Пилат Христос йәлпа такан иңщәсәллы

13 Пилат пә, Турма йир верты хöйатэт öх икет, кущайәт пә мир әкәтмал,

§ 22:66 22:66 Синедрион - Иудейәт мет вöлаң сүт верты щир пә сүт верты тәха. * 22:67 22:67 Турәмән әләм мир нöх пайәтты Хон (Мессия)

14 лывилала йастэс: "Нын ма хōщайэма тām хōйат, мир йōвра хўщты ѓт йўкана, туслэн; тāта щи, ма нын улман лэрапсэм пā тām хōйат, нын Лўвел нўрмэлтан щирэн, нэмэлты хōща нўрəҗа ултал āт уйэтсэм.

15 Ирод ики ищи, ма Иисус лўв хōщайэл китылысэм; сōрэм кеша, нэмэлты верэм вер Лўв хōщайэл āт уйэтса;

16 щишэн, хомщийэн сэкты йўпийэн, ма Лўвел эсэллэм".

17 Пилата, йэмəҗ хātэл урəҗэн, лывилала касна хот элты и хōйат эсэлты мосэс.

18 Туп лыв аратэлэн хōлыйэ и тўрэн ўвты питсэт: "Щитэн ўйи, мўҗева Варавва эслы!"

19 Варавва, хōйатэт пилэн вошəҗ мир пела йэшащман улмал урəҗэн пā велтатмал урəҗэн, касна хота омэсман уса.

20 Туп Пилат, Иисус хōлт эсэлты ўтщислы, пā ипуш па лывилала такан йастэс.

21 Лыв туп ўвсэт: "Пернайа сəҗки! Пернайа Лўвел сəҗки!"

22 Пилат хулмет пўш лывилала йастэс: "Мўйсыр атэм вер Лўв верэс? Сōрэм кеша, ма нэмэлты атэм вер Лўв хōщайэл āт уйэтсэм; щишэн, хомщийэн сэкты йўпийэн, Лўвел эсэллэм".

23 Туп лыв, такан ўвман сурман, партсэт, Иисус пернайа ат сэкса; лыв пā Турма йир верты хōйатэт ѓх икет ўв сыйэл нōх питэс.

24 Щāлта Пилат, хōты лыв лāҗхасэт, щиты кашащэс;

25 лўв щит ким эслэс, хōй лыв вохсэт, щит, хōй, йэшащэм пā велтантэм вер урəҗэн, касна хотэн ус, Иисус пā лыв лāҗхатэл щира мāsлы.

Христос пернайа сэкты щир

26 Хун Лўвел туты питсэл, мўв хārэл элты шушэм Симон, Киринея мўвəҗ ики, пātэн хōрэмэса; лўв порхəла перна шуп пōтса, Иисус йўпийэн ат туслы.

27 Лўв йўпелэн щи арат ар мир шушэс пā щи кўтэн нəҗэт Лўв урəҗэлэн такан холлэсэт пā йирəҗелтысэт.

28 Лыв пелайэл керлəман, Иисус йастэс: "Иерусалим эвет, Ма урəҗемэн ал хōллаты, нын урəҗэнэн пā нын җавремлэн урəҗэн холлаты,

29 хātлэт щи йōхэтлэт, хун йастəла: "җаврэмэн āт партэм нəҗэт, пā җаврем хōлна āт тайэм нəҗэт, пā эсэмэн āт лаптылуйэм нəҗэт ѓй тāйлэт!"

30 Щи пōрайэн кев пайəта йастэты питла: "Мўҗ элтэв аркэмтаты!" пā сāхмэта: "Мўҗев элт лаҗкалэн!"

31 Вōсты лыптəҗ йўх щиты ки верла, сорэм йўх пā мўй тāйэл?"

32 Лўв пилэлэн пārты тāхайа хōлна кāt хорахщи туса.

33 Пā хун "ѓх лōв" нэмпи тāхайа йōхэтсэт, щита Лўвел пернайа сэксэл, хōрахщəҗэн па, итэл йām пелэк сāхат, киметэл пārта пелэк сāхат.

34 Иисус пā пōтəртэс: "Ащи, лывилал нўра ал ўйи, мўй верлэт, āт уйэтлэт". Пос вōщкиман, Лўв сōхлал ортлыслал.

35 Хōйатэт лойсэт пā ватсэт. Лыв пиллалэн куцайэт па хўлэщсэт, пōтəртман: "Па хōйатэт нōх пайтылуйэс; Лўв Христос, Турэм пирыйэм ѓт ки, Лўвел Лўв нōх ат пайэтлэлы".

36 Лаль йох ищиты Лўв элтайэл, вана хāтылыман, вōщрем ўна ўҗлəла тутлыман, хўлэщсэт

37 пā пōтəртсэт: "Нāҗ - Иудейэт Хон ки, Нāҗен Нāҗ нōх пайты!"

38 Лўв нўмпелэн грек, рим пā еврей йасəҗтэн хашман уса: "Тāми - Иудейэт Хон".

39 Пернайа сəҗкэм и хорахщи, ликащман, Лўв пелайэл пōтəртэс: "Нāҗ Христос ки, Нāҗен нōх пайты, пā мўҗев па!"

40 Киметэл пā, лўвел нōх вōлэтлэлы, йастыйэл: "Турэм элты мўй нāҗ āт пāллэн, хун нāҗ па щиты сўтэтман āт уллайэн?"

41 Мин хōты вешкката сутэтсаймэн, мин верлəмэн хўват мōщатсэмэн. Лўв пā нэмэлты атэм āт верэс".

42 Щāлта Иисуса йастэс: "Мāнэм нумэлмийэ, Турэм Куца, хун Нāҗ Хон Улəпсайэна йōхэтлэн!"

43 Иисус лүвела йастәс: "Йәна нәҗена йастәләм, тәмхәтәл ши Ма пиләмән йәһәң-щүһәң тәхайән* улты питлән".

44 Хәтәл хутмет щос† ләп ус, мўв лөватән йәрәһйәһ щос‡ унты пәтлама йис:

45 щинәһща най хурләс, пә Турәм Хот лыпийән йәртәп сөх күтләпәл элты кәтна төхнәмтәс.

46 Иисус, сыйәһ тўрән ўвалман, йастәс: "Ащи! Нәһ йошңилана Ма лыләм мәләм". Щинәһща, щит йастәман, лыләл әсәлсәлы.

47 Сот ләл йох өх ху пә, ши тыйәм вер пела ватмал элты, Турәм ишәксәлы пә йастәс: "Йәна пә тәм хөйәт тўна-щира хөйәт улмал".

48 Щит ватты йөхтәм мир хөлыйә, тыйәм вер пела ватман, мевәләл элты лывилал лыв сәкман, йөхлы мәтсәт.

49 Хөлыйә, Иисус уйтәм мөхет, пә Галилея элты Лўв йўпелән йўвәм нәһәт йәләншәк лойсәт пә щийәл ватсәт.

Христос ләщатты вер

50 Әктәщиты хөйәтәт§ күтән Иосиф нәмпи ики ус. Лўв сәмәһ пә вәщкат ус.

51 Әктәщиты тәхайән хөйәтәт пилән әт кашащәс, лыв верәл хөща әт ус; Лўв Иудеяйән улты Аримафея вошәһ ху, Турәм Хон Уләпса ищи лавәлман ус.

52 Пилат хөща йөхтәс пә Иисус мотавтәл вохсәлы;

53 щәлта перна элты лўвел ил ўйман, ши кеша улты пулән щәшканән йөвәрмәслы пә кев пай лыпийән хот йәт лөват сәврәм тәхайә пөтсәлы. Ши тәхайә хөлна нәмәлт хөйәт пөнман әт уса.

54 Щит шаббат* хәтлә ләщатыты пөра ус, пә ши хәтлә йиты ши питәс.

55 Иисус пилән Галилея элты йөхтәм нәһәт па Иосиф йўпийән шушсәт пә әпа пөнты кев хот ватсәл пә хөты Лўв мотавтәл пөнман уса ищи;

ләлтөт лыпийән

56 воша йөхәтмелән йәм әпләһ йик пә миро вөй ләщатсәт. Шаббат хәтәлән Турәм партәпса йасәһ щирән лыв щутщәман усәт.

24

Иисус нөх лыләнләты вер

1 Лапәт өх хәтәлән*, шек аләһ, нәһәт ләщатәм йәм әпләһ йикләл тўвман, Иисус пөнәм тәхайә мәтсәт; лыв пиләлән йәха тухәл мөхет па мәтсәт;

2 туп ов кев шупәл, пўңла хәтәлтәма уйәтсәл.

3 Щәлта, лыпийә лөңмелән, лыв Иисус, Турәм Куща, мотавтәл щита әт уйәтсәл.

4 Хун лыв щит элты шоптамәман лойтәл сәхат, и мөлтыйән, имет йәлпийән вөлиты сөхәһ кәт хуйңән әтсәһән.

5 Щәлта, хун лыв пәлтамәсәт пә шанша хөмта керәптысәт, лывилала йастәсәһ: "Мўйә нын лылән От пәрәм өтәт күтән кәшләлән?"

6 Лўв тәта әнтом: Лўв нөх лыләнләс; нумәлмәлән, хун Лўв хөлна Галилея мўвән улмәлән, нынана йастылыйәс:

7 "Хөйәт Пөх кәрәкәһ хөйәтәт йоша мәты вер ул, щәлта пернайә сәкты вер ул, пә хулмет хәтәлән нөх лыләнләты верәл ул".

8 Щәлта Лўв йастәм йасәңләл лыв нумәлмәсләл.

9 Пөнәм тәхайәл элты йөхлы йөхәтмелән, ихөщйәһ утәлтәты йохләлә пә па хөйәтәта вантәм вер элты пөтәртсәт.

* 23:43 23:43 в раю † 23:44 23:44 еврейәт щирән - щит 12 щос, хәтәл күтәп кем; ‡ 23:44 23:44 еврейәт щирән - щит 15 щос, йәтна пеләк; § 23:50 23:50 әктәщиты хөйәтәт – синедрионән сўт верты мөхет; * 23:54 23:54 Еврейәт щутщәты хәтәл * 24:1 24:1 Еврейәт щирән щит шаббат йўпи хәтәл, хәнтәт щирән – щүтщәты хәтәл.

10 Щит Магдалинаа айэлтты Мария, Иоанна, пә Иаков аңҗи - Мария, пә лыв пилэлән па имет усэт, хойтат апостоллала щи олән элты йастәсәт.

11 Щәлта утәлтәты йохәта лыв йасәңлал әл мөлтыяа усәт, пә лыв нәңәта әт эвәлсәт.

12 Туп Петра, нөх лойәс пә пөнәм тәхайа хухәлмәс. Төхи йохәтмалән, лыпийа аңкәрмәс пә щита туп пулән щәщканәт олтал шийаләс. Лүв нөпсәлән пакнысыман, йохлы керләс.

Христос Эммаус пела мәнты йушән әтлүйәс

13 И щи хәтәлән лыв элтайәл кәт утәлтәты ху Эммаус курта шушсәңән. Щи курта Иерусалим воша элты кәт щос кем күрән шушты хүват ус;

14 пә лын күтәнән иса щи верәт элты пөтәртсәңән.

15 Пә хун лын күтәнән пөтәртсәңән пә бшйашсәңән, пә Иисус Лүв лынан әлт йохәтман, лын пиләнән йәллы мәнәс.

16 Туп лын сәмңилән катәлман усайтән, пә лын Лүвел әт уйәтсәлән.

17 Лүв пә лынан ищмәслы: "Мүй элты нын күтәнән шушман пөтәрләтән, мүй урәңән нын рүталһән?"

18 Итәл, Клеопа нәмпи хойатәл, Лүвела йастәс: "Пәрмөлтты Нәң туп утца, Иерусалим воша йохтәм хойатәт элты, әт уйәтлән тәм хәтләтән щита тыйәм вер элты?"

19 Щәлта Лүв лынан ищмәслы: "Мүй элты?" Лын Лүвела пөтәртсәлән: "Назарет элты улты Иисус пилән мүй ус, Турәм йасәң туты хойата ус, верән пә йасәңән Турәм хоща, аратәл мир хоща йурәң ус.

20 Турма йир верты хойатәт өх иклуван пә куцайлуван Лүв сөрма пайәтты мәсәл пә пернаа Лүвел сәксәл.

21 Мүң пә нөмәс пөнылысув, Лүв Щит, Хөй Израиль хөлт пайәтты верәл ул; туп щи ар вер тыймал, ин хулмет хәтләл.

22 Мүң нәлув элты тухәлал па мүңев пакнәптысәл: лыв пөнәм лотәлән аләң сәхат аләң усәт

23 пә Лүв мотавтәл щита әт уйәтсәл, йохлы йохәтсәт пә пөтәртсәт, мәтты лыв ангелңән әтлүйәм вер па ватмел пә щитһән пөтәртан, мәтты Лүв лыләң.

24 Щәлта мүң әлтәв тухләт ищи пөнәм лотәла мәтсәт пә щиты уйәтсәл, хөты нәңәт йастылысәт, туп Лүвел әт ватсәл".

25 Щиңәңща Иисус лынаа йастәс: "Нын бшлы пә ром сәмпи өтәт, нынаа щи лавәрт Турәм йасәң туты икет аләм верәта эвәлты!

26 Христоса мүй аңта щиты шук туты мосәс пә Лүв хутләты-вөрләты щирәла лөңты?"

27 Щәлта, Моисей пә хөл Турәм йасәң туты икет элты питщәман, лынаа, мүй Лүв әлтәл иса Йәмәң Нәпекән хашман улла, Лүв ләра верләлы.

28 Щиты лыв щи куртәла ванамаәсәт, хөлта шушсәт; щәлта Иисус йәллы мәнты ләңхаты щир верәс.

29 Туп лын Лүвел ил вөлрәтләлән, пөтәртман: "Мин пиләмән хәща, хәтәл йәтән пела мәнты питәс". Щәлта Лүв хота лөңәс пә лын пиләнән хәщәс.

30 Пә хун Лүв лын пиләнән пәсан сурыйән омәсмалән, һаң уйман, Турма пумащипа йасңәт йастәс, һаң морәтсәлы пә лынаа мәслы.

31 Щи пөрайән вельши лын сәмңилән пелки пуншашсәңән, пә лын Лүвел мөштәслән. Туп Лүв лынаа әт ныты питса.

32 Лын күтәнән йастәсәңән: "Мин сәмләмән мүй әт щарисәңән, хун Лүв йушән минәмәна пөтәртәс пә хун Йәмәң Нәпек йасңәт минәмәна ләра верәс?"

Лүв Нөх Лылләнләм верәл посәт

33 Ищи мөхты лын нөх лойсәңән пә Иерусалим воша йохлы керләсәңән, щита лын ихөщяң йәха әктәщәм апостол уйәтсәлән пә лыв пиллалән уләм мөхет па.

34 Лыв пөтәртсәт, мәтты Турәм Куца йәна нөх лыләнләс пә Симон хөща әтәс.

35 Щәлта лын йушән тыйәм вер элты пөтәртсәңән, пә хөты лын Лүвел һаң морәтмал хүват мөштәслән.

³⁶ Хун лын ши олэң элты пӧтэртсэт, Иисус Лӱв лыв кӱтэлэн этэс пӧ лывилала йастэс: "Йӱм улэпса нынана".

³⁷ Лыв, лывлэмэман пӧ пӧлтамэман, нумэссэт, илампа сэмсай ӧт ватлэт.

³⁸ Туп Лӱв лывилала йастэс: "Мӱйа нын щиты лывлэмэсты? Пӧ мӱй урэңэн нын сӧмлэна щимэщ нӧпсэт лӧңлэт?"

³⁹ Йошлам–кӱрлам пелла аңкэрматы; тӧм иса Ма. Ма хӧщайэма хӧнэмтыйаты пӧ вантыйалэн; сэмсай ӧт эл–нӧхи пӧ лӧв ӧт тайэл, хӧты нын Ма хӧщайэм ваттанэн".

⁴⁰ Щит йастэман, Лӱв йошңэлал пӧ кӱрңэлал лывилала этэлтэслы.

⁴¹ Хун лыв амэтмел рӱвэн хӧлна ӧт эвэлсэт пӧ ӧл пакнысысэт, Лӱв лывилал ищмэслы: "Мӧлты лэтэт нын тӧта ӧт тайлэты?"

⁴² Лыв Лӱвелла сӧңхэртэм хӱл шуп пӧ мав мӧсэт.

⁴³ Щӧлта ӱслы пӧ, лыв ватман, лэслы.

Вӧлаң партэпса

⁴⁴ Пӧ лывилала йастэс: "Тӧм щит, мӱй элты Ма нынана пӧтэртисэм, хун нын пилэнэн улмемэн, иса щит питты верэл ул, мӱй Ма элтэм Моисей Закон йасңэт хӧща, Турэм йасэң туты хӧйатэт хӧща пӧ Псалмэт хӧща хӧшман улла".

⁴⁵ Щиңэңща Лӱв, Йэмэң Нэпек йасңэт мӧштэты урэңэн, лыв ӧшлал пел пайэтсэлы.

⁴⁶ Щӧлта лывилала йастэс: "Щиты хӧшман улла, пӧ щиты Христоса шук туты мосэс, пӧ пӧрэм элты хулмет хӧтэлэн нӧх лывлэңлэты мосэс,

⁴⁷ Лӱв нэмэлэн мирэта хӧл, Иерусалим вош элты питщэман, кӧрэк элты шӧшэн керлэты пӧ йӧрэмэты щир сыйэңа пӧтэртты мосэл.

⁴⁸ Нын пӧ иса ши верэт вантэм хӧйатэта улты питлэты.

Христос нӧх пайтэсты вер

⁴⁹ Щӧлта Ма Ащем алэм ӧт нынана китлэм; нын пӧ нумэлта йурэн йохэттан унты, Иерусалим вошэн хӧщаты.

⁵⁰ Иисус утэлтэты йохлал вош элты ким, Вифания унты туслы, щӧлта йошлал нӧх алэмман, лывилал йӧмэн мӧслы,

⁵¹ пӧ, хун лывилал йӧмэн миймал сыс ши кемэн лыв элтэл йэл мӧнты пӧ турма нӧх пайтэсты питэс.

⁵² Лыв, Лӱв йэлпелэн шашлал ил эсэлсэлал пӧ Иерусалима, ун амэтэн амэтман, йӧхлы керлэсэт.

⁵³ Пӧ иса Турэм Хотэн уллысэт, Турэм ишӧкман пӧ Лӱвелла йӧм йасэң йастэман. Амиң.

Апостолэт Верэм Верэт

Йэмәң Лыл йӱхэтты вер элты аләм вер

¹ Оләң нәпекем ма нәңена, Феофил, иса щит элты хәшсәм, мүй Иисус верәс пә мүйа утәлтәслы олңәл элты

² щи хәтәл унты, хун Йэмәң Лыл сәхат Лүв пирыйәм апостоллала партәпсайәт* мийман, Лүв турма нӱх уйман уса.

³ Лүв шукәл йүпийән, ар тӱрлы улты послал пилән, щитлала щи Лүвел лылңат этәлтәслы, һәлйәң хәтәл хүват лыв хӱщайәл этылыиәс пә Турәм Хон Уләпса элты пӱтәртәс.

⁴ Щәлта, лывилал йәха әкәтман, Лүв лывилала партсәллы: «Иерусалим элты ал мәнаты, Ащәм аләм ӱт лавлаты, хӱты Ма элтәм хуллысты,

⁵ Иоанн йиңка лӱңәлтыйәс, нын пә, тәми йүпийән кәмәтса хәтәл кемән Йэмәң Лыла лӱңәлтты питлайты».

Иисус турма нӱх уты вер

⁶ Хун лыв йәха әктәщсәт, Лүвел иңщәссәл, пӱтәртман: «Турәм Куща, Израиль хон пеләк әнта мүй ин Нәң нӱх йәлпитлән?»

⁷ Иисус пә лывилала йастәс: «Ащәм Лүв йурәлән пӱнәм пӱрайәт мүй сысәт уйәтты, әнтом нын верән,

⁸ нын йур вана улты, хун нын хӱщайән Йэмәң Лыл ӱхәләл; пә Иерусалимән пә иса Иудея пә Самария лӱватән хӱлна пә мүй кимәл унты Мәнәм вантәм хӱйатәта улты питләты».

⁹ Щит йастәмал кемән, лыв ватман, Лүв нӱх эләтса, пә пәлңән лыв сәмлал элты ләп уса.

¹⁰ Щиңәңща, хун лыв турәм хәр пела ватмелән, Лүв нӱх элләмал пӱрайән, шәмкапан лыв йәлпиләлән нӱви лумтәмәң кәт ху этсәңән

¹¹ пә йастәсңән: «Галилея йох! Мүй нын лойләты пә турәм хәр пела ватләты? Тәм Иисус, нын элтан турма нӱх уйәм ӱт, тәм иты щи йӱхәтәл, хӱты нын Лүвел турма элләтәл ватсәлән».

Йәләп апостол Иуда йүкана пирыты вер

¹² Щиңәңща лыв Иерусалим воша, Элеона айәлты кев пай элты, йӱхлы йӱхәтсәт, лүв Иерусалим ләпән шаббат хәтәл шушты хүватән† ул.

¹³ Щәлта, йӱхлы йӱхәтмел йүпийән, нүм хот йәта, хӱта уллысәт, нӱх мәтсәт: Петр пә Иаков, Иоанн пә Андрей, Филипп пә Фома, Варфоломей пә Матфей, Иаков Алфей пӱх пә Симон Зилот, пә Иуда, Иаков пӱх усәт.

¹⁴ Хӱлыиә лыв и йәха пойәкщәман усәт нәңәт пә Мария, Иисус аңти пилән, пә Лүв ху апшилал пилән.

¹⁵ Пә щи хәтләтән Петр, утәлтәты йӱх күтән нӱх лойман, йастәс, –

¹⁶ сот хус кем хӱйат йәха әктәщиты щир ус: «Хәнам йох! Щита тыйты мосәс, мүй Йэмәң Нәпекән Йэмәң Лыл Давид уңәлән Иуда элты йастәс. Иисус һәрәмәм ӱтәт хӱща лүв ӱха ус;

¹⁷ Лүв мүй хӱщайәв лүңәтман ус пә тәм Турәм урәңән верты верәт пела пирыса»;

¹⁸ Туп атәм вермал сәхат уйәм ӱхләлән, мүй хәрән лутса, пә хун олңат ӱхән рәкәнмәлән, лүв пүтайәл пелки похәс, пә сәмлал-мӱхәллал ким әркәпсәт.

¹⁹ Щиңәңща щи вер Иерусалим хӱйатәтән хӱл уйәтты питса, щишән щи мүй лыв йасңелән Акелдама нәма пӱтсәл, щит «үр мәнәм мүй».

²⁰ «Псалмәт нәпекән‡ хәшман улла: 'Лүв хотәл тал ат ул, пә нәмәлты улты ӱт щита әт ат питәл'; пә: 'Лүв тайәм верәл па хӱйатән ат ула'.

²¹ Щишән мүйңев щи хӱйатәт элты ит пирыты мосәл, хӱй мүй пиләвән иса йәңхәс, хун Иисус Турәм Куща мүй күтәвән ус,

* **1:2** 1:2 Лүв партәпсайлал - ванта Лука 24:47-49 † **1:12** 1:12 шаббат хәтәл шушты хүват - словарьән ванты; ‡ **1:20** 1:20 Псалмәт нәпекән - словарьән ванты;

22 Иоанн ииңка лбңалтыты вер уш элты пә ши хәтәл унты, хун Лүв мўн элтәв нбх ўса. Лүв и щиты Иисус нбх лыләнләм вер хбща мўн пиләвән ватты бта ат ус».

23 Пә кәт хбйат аьса: Варсавайа айәлты Иосиф, Иуста нәмтәм бт, пә Матфий;

24 Щәлта пойәкшәсәт пә йастәсәт: «Нәң, Турәм Куща, кашәң хбйат сәм уйәтлән, тәм кәтңән элты итәл, Нәң пирийәм бтән, али,

25 тәм Турәм урәңән верты верәт пә апостола улты щир вана ўты кеша, хблща Иуда пўнла мәнәс, лүв тәхайәла мәнтал урәңән».

26 Щәлта лын элтан пос вбщкәсәт, пә Матфия пос питәс, пә лүв ихбщйаң апостоләт пела лўңәтты питса.

2

Йәмәң Лыл йбхәтты вер

1 Ветйаң хәтләп хәтәл* питмалән лыв хблыйә и нбмәсэн йәха усәт.

2 Щәлта шәмкапан турәм элты сый тыйәс, ищи мәтты такан пблты вот иты, пә хот, хбта лыв усәт, ләп ўса.

3 Пә лыв хбщайәл лакки ортәсты тўт һалмәт хбрпи бтәт әтсәт, пә лыв нўмпилала ләтәл щирән итән, итән вблылысәт.

4 Пә хблыйә Йәмәң Лылән тәкәтсайәт, щәлта па йасңәтән пбтәртты питсәт, хбты Лыл лывилала пбтәртты щир мәс.

5 Иерусалимән пә иудейәт усәт, Турма эвәлты хбйатәт, ар сыр мир кўт элты турәм илпийән улты бтәт.

6 Хун ши сый тыйәс, мир әктәщәс пә нбмәслал лылләсәт, кашәң хбйат лывилал хуләс, хбты щитәт лыв ўңәл пўншәм йасәңлалән пбтәртсәт, щисән.

7 «Пә хблыйә әл пакнысысәт, лыв кўтәлән пбтәртман: 'Тәм пбтәртты бтәт мўй әнта хбл Галилея мбхет?'

8 Мўй щирән мўн, кашәң хбйат лүв ўңәл пўншәм йасңәл, хуллүв.

9 Парфия пә Мидия хбйатәт, пә Элам хбйатәт, Месопотамияйән, Иудеяйән пә Каппадокияйән, Понтән пә Асияйән улты хбйатәт,

10 Фригияйән пә Памфилияйән, Египетән пә Кириная пўңәлән блты Ливия мўв иирәтән улты хбйатәт, пә Рим элты йбхтәм бтәт, иудейәт пә прозелитәт†,

11 Крит пә Аравия хбйатәт, лывилал мўн йасәңлүвән Турәм вблаң верәт элты пбтәрттәл хуллүв»?

12 Пә хбл әл пакнысысәт пә, ощатыман, кўтлалән иңщәссәт: «А мўй щит»?

13 Тухләт пә, һәха һәхман, пбтәрсәт: «Лыв эпләң ўна йищсәт».

Петра пбтәр

14 Петра пә, ихбщйаңәл пилән лойман, сыйәң тўрән лывилала йастәс: «Иудей йох, пә хбл Иерусалимән улты бтәт! Тәм вер нын ат уйәтләлән, пә ма йасәңлама хуләнтаты:

15 Лыв әнта кўтщәмәт, хбты нын нумәсләты, ин хәтәл хулмет щос әт ул;‡

16 туп тәми Турәм айкел туты хбйатән, Иоильән, йастәм айкел:

17 'Пә йухәт хәтләтән питәл, Турәм пбтәртәл, Ма Лыләм элты хбл хбйатәта шошәмләм, щәлта нын пбхлән нын эвилән Турәм айкел туты питләт; пә нын энәмты йохлән вантәпса ватты питләт, пә нын ун икилән улмәт ватты питләт.

18 Щәлта Мәнәма рупитты йохлама, пә Мәнәма рупитты нәлама ши хәтләтән Ма Лыләм элты шошәмләм, пә Турәм айкел туты питләт.

19 Щәлта вантыллаңәл верәт нумән турәм хәрийән пә йәмәң посәт илән мўвән, ўр пә тўт пә пусәң пблыйәпса әтәлтәләм.

20 Най пәтлама йил, пә тыләщ ўр иты йил, йәлпи хун Турәм Куща вблаң пә вбрләты хәтәл йбхәтәл.

* 2:1 2:1 Ветйаң хәтләп хәтәл - словарьән ванты; † 2:10 2:10 прозелитәт - словарьән ванты ‡ 2:15 2:15 хәтәл хулмет щос - щит еврей йох щирән йәртйаң щос; аләңсәхат ўна әт йищләт;

21 Щӓлта питӓл: кашӓн хӓй Турӓм Куща нӓм вохлӓллы, нӓх пайӓтла'.

22 Израиль йох! Тӓм йасӓт хулӓнталӓн: Иисус, Назарет вош хӓйат, Турӓм элты нынана йурӓн пӓ вантыллаӓнӓл верӓт пӓ йӓмӓн посӓт сӓхат ватӓлтӓм Ху, щитӓт Турӓм Лӓв мӓхтӓл нын кӓтӓнӓн верӓс, хӓты нын щи уйӓтлӓлӓн,

23 Тӓми, Турӓм нӓмӓс пӓ йӓлпи вантӓм вер хӓват мийӓм Ӑт, нын ӓслӓн пӓ, Турма ӓт эвӓлты хӓйатӓт йошӓн картлӓкӓн пернайа сӓкман, велсӓлӓн;

24 Туп Турӓм, сӓрӓм мухлӓт лакки мӓшман, Лӓвел нӓх лылӓнатсӓлы, сӓрӓм Лӓвел ил катӓлты ӓт верӓтсӓлы, щишӓн.

25 Давид Лӓв элтӓл пӓтӓртӓл: 'Ма Турӓм Куща ма йӓлпемӓн иса ватсӓм, Лӓв ма элтӓм йӓм пелӓк сӓхат ул, ма ӓт ат нӓмӓнлысӓм§.

26 Щит элты ма сӓмем амтӓс пӓ ӓалмем кашӓна йис; хӓлна пӓ эл ӓӓхем, щи пелӓ нӓмӓс пӓнман, улты питӓл:

27 Нӓн ма лылӓм хӓлайӓт кӓтӓн ӓт хӓйлӓн пӓ Нӓн йӓмӓн Ӑтӓна шимты вер шийӓлӓты ӓт мӓлӓн.

28 Нӓн мӓнӓм улӓпса йуш алсӓн, ма сӓмем амӓтӓн тӓкӓнӓл, хун Нӓн веншен шийӓлӓлӓм'.

29 Хӓнам йох! Нынана Давид опрацев элты тӓрлы йасӓтты эсӓлты ат питла, лӓв пӓрӓс пӓ ил лӓщӓтса, пӓ лӓв лӓлтӓтӓл мӓн хӓщӓйӓв тӓм хӓтӓл унты ул.

30 Турӓм айкел туты хӓйата улмӓлӓн пӓ уйӓтман, Турӓм так йасӓн мийман, лӓвела йасӓс, лӓв ӓрӓл-лантӓл элты Христос хӓйата тыйӓлтӓлӓлы пӓ лӓв хон омӓсты тӓхайӓла опсӓлтлӓлы,

31 лӓв Христос нӓх лылӓнлӓты вер элты йӓлпи йасӓс, мӓй Лӓв лылӓл хӓлайӓт кӓтӓн ӓт хӓйла, пӓ Лӓв мотавтӓл шимты щир ӓт ватӓл.

32 Турӓм Тӓм Иисус нӓх лылӓнатсӓлы, щит хӓща мӓн хӓл вантӓм хӓйатӓта усув.

33 Щиӓӓӓща, Лӓв, Турӓм йурӓн йошӓн турма нӓх пайӓтман уса пӓ Ащел элты алӓм Йӓмӓн Лыл вана уйман, щит шошемӓс, мӓй нын ин ватлӓты пӓ хуллӓты.

34 Давид опла нӓх ӓт мӓнӓс; туп лӓв пӓтӓртӓл: "Турӓм Куща ма Турӓм Кущӓйӓма йасӓс: Ма йӓм пелкема опса,

35 щи унты, хун Нӓн кӓрнатӓна нӓӓен нӓрмӓлтты ӓтлан ил ӓт пӓнлӓлам".

36 Щишӓн Израиль хот тӓл такан ат уйӓтлӓлы, Тӓм Иисус, Хӓй нын пернайа сӓксӓлӓн, Турӓм Лӓвел Турӓм Кущӓйа пӓ Христоса пӓтсӓлы!»

37 Щит хӓлмел кемӓн, лыв сӓмлӓлӓн ӓӓхлӓсӓт пӓ Петрайа пӓ па апостолӓта йасӓсӓт: «Хӓнам йох, мӓй мӓӓева верты?»

38 Петра пӓ лывилӓла йасӓс: «Кӓрӓклӓн элты шӓнша керлаты, пӓ нын элтан кашӓн ӓт Иисус Христос нӓм хӓватӓн йиӓка ат лӓӓлтыса кӓрӓкӓт йӓрӓмӓты урӓнӓн; пӓ Йӓмӓн Лыл мойлӓпсайа уйӓлӓн.

39 Алӓм вер нын йӓканӓна пӓ нын ӓаврӓмлӓн пӓ хӓл йӓлта мӓхет урӓнӓн ул, хӓй Турӓм Кущӓйӓн мӓн Турмевӓн вохла».

40 Пӓ ар па хӓрпи йасӓтӓн лӓв пӓтӓртӓс пӓ пойкӓс, йасӓтӓман: «Тӓм атӓм хӓйат рут элты хӓлт пайтӓсаты».

41 Щиӓӓӓща, лӓв йасӓл вана уйӓм ӓтӓт йиӓка лӓӓлтысайӓт, пӓ щи хӓтӓл эвӓлты хӓйатӓт хӓща хулӓм щӓрӓс кем хӓйата арамӓс.

42 Щӓлта лыв ван кӓтлы апостолӓт утӓлтӓты вер хӓща хулӓтман, ӓӓӓ морӓтман*, пӓтрӓмӓман пӓ пойӓкӓӓман йӓха уллысӓт.

43 Кашӓн сӓмӓн пӓльщӓм ус; щӓлта ар вантыллаӓнӓл верӓт пӓ йӓмӓн посӓт Иерусалимӓн апостолӓт мӓхты тыйсӓт.

44 Хӓл пӓ эвӓлты мӓхет йӓха усӓт пӓ мӓй иса и сура тӓйсӓл.

45 Пӓ хотлӓл пӓ ташлӓл-вещлӓл тыныллӓл, пӓ хӓйатӓта хӓл ортлыллӓл, ватман, хӓйа мӓй арат мосӓл.

46 Щӓлта кашӓн хӓтӓл, и нӓмӓсӓн улман, Турӓм Хотӓн уллысӓт пӓ, хотӓтӓн ӓӓӓ морӓтман, амтӓтлыман пӓ вещькат сӓмӓн улман, лӓсӓт,

§ 2:25 2:25 нӓмӓнлысӓм - кӓт нӓмӓс кӓтӓн улты; * 2:42 2:42 ӓӓӓ морӓтман - Словарӓн ванты;

⁴⁷ Турэм ишәкман пә мирән сәмәңа тайман. Турэм Куща пә кашәң хәтәл нӧх пайтәм мӧхет эвәлты хӧйатәт хӧща йӧхтәптислы.

3

Петра нохты хӧйат тӧмтака верләлы

¹ Петра пә Иоанн Турэм Хота йӧрәтйәңмет* пойәкщәты щосән йӧха шушсәңән.

² Сәма питәм тәлән улты нохты хӧйат әл алтлыса пә кашәң хәтәл Турэм Хот, Хӧрамәңа айәлтты, ов ләпа опсылыса. Турэм Хота лӧңты хӧйатәт элты меләщ вохты урәңән.

³ Лӧв, Петра пә Иоанн Турэм Хот ов йәлпийән кашәләмәл кемән, лын элтайән меләщ вохәс.

⁴ Петра Иоанн пилән, лӧв пелайәл тӧрлы ватман, йастәс: «Мин пелайәмән әңкәрма».

⁵ Щәлта лӧв лын пелайән хӧрат әңкәрмәс, лын элтайән мӧлты йоша пайәтты нумәсәс.

⁶ Туп Петра йастәс: «Щел ӧх пә сорњи ма әт тайләм; мӧй тайләм, щит нәңен мәләм: Назарет элты улты Исус Христос нәм хӧватән лойа пә шушилыйа».

⁷ Щәлта, лӧвел йӧм пеләк йошәл элты катәлман, нӧх лоцәлтәслы; пә ищи мӧхты лӧв кӧр пушәхлал пә шаншӧхлал такамәсәт,

⁸ Пә, нӧх лойәпман, лойәс пә шушилтыты питәс, пә лын пиләнән Турэм Хота лӧңәс, шушилыман пә наврәтлыман пә Турэм ишәкман.

⁹ Щәлта аратәл мир лӧвел шушилыман пә Турэм ишәкман ватсәлы;

¹⁰ Пә лӧвел уйәтсәл, тәм щит ус, хӧй Турәм Хот Хӧрамәң ов ләпән меләщ вохты урәңән опсәс; щәлта лӧв тӧмтака йӧвмал пәтйән, хӧйатәт шек пәлтәмәсәт пә пакнысысәт.

Петра Турәм Хотән пӧтәртты вер

¹¹ Пә тӧмтака йӧвәм нохәм ху Петра пә Иоанн элты пӧңла әт мәнылуйәл, щижән мир хӧл, шек пакәнман, лын хӧщайән Соломон хот йата хухәлсәт.

¹² Петра щит шийәләмәл кемән мир пелә йастәс: «Израиль йох! Мӧй тәми элты пакәнләты, мӧй мӧң пелайәв ватләты, ищи мәтты ки мин йурләмәнән мӧй пә йӧмләмәнән щиты версәмән, лӧв шушилыйәл?»

¹³ Авраам пә Исаак пә Иаков Турәм, мӧң ацилув Турәм, Лӧв Исус Пӧхәл вӧлаң щирәл этәлтәслы, Хӧй нын велты мәслән пә Хӧй элты, Пилат хуләтман, пӧңла ӧратсәты, хун щитән Лӧвел хӧлт эсәлты ӧтщислы.

¹⁴ Туп нын Йәмәң пә Вещкат Ӧт элты пӧңла ӧратсәты пә хӧйат велты хорахщи нынана хӧлт эсәлты ӧратсәты,

¹⁵ Уләпса Куща пә велсәлән. Тәми, Турәмән пӧрмәл элты нӧх лылңатса, мӧй хӧща мӧң вантәм ӧтәта уллув.

¹⁶ Пә Исус нәм хӧватән эвәлты урәңән, Лӧв нәмәлән тәмен такапса, хӧй пелә нын ватләты пә лӧвел уйәтләлән. Пә Исус элты улты эвәлты щир, хӧл нын ватман, тӧмтака йиты вер верәс.

¹⁷ Пә хӧты, ма уйәтләм, хәнам йохәт, нын пә куща йохлән иты, әт уйәтман, тәм версәлән;

¹⁸ Турәм пә хӧты Лӧв хӧлуйә Турәм айкел туты хӧйатлал уңәлән Христос шукащты вер йастәс, щиты пә щижә версәлы.

¹⁹ Щижәңща, кӧрәклән элты шәнша керлаты пә Турәм пелә әңкәрматы, нын кӧрәклән нӧх ат ушисайәт,

²⁰ йӧлпиләты пӧрайәт Турәм Куща элты ат йӧхәтләт, пә нынана йӧкәнтәм Исус Христос Лӧв ат китәл.

²¹ Туп Исуса опәлән хәщты мосәл, щижә пӧра унты хун Турәм иса хӧл йӧлпитләлы, щижә пӧра элты Турәм хӧл Лӧв йәмәң Турәм айкел туты хӧйатлал уңәлән хӧвән йастылуйәс.

²² Моисей ацилува әт йастылуйәс: 'Нын хәнам йохлән кӧт элты Турәм Куща нын Турмән, ма итәма, Турәм айкел туты хӧйат нӧх этәлтәл; Лӧвелә мӧй хӧща иса хуләнтаты, мӧй Лӧв нынана пӧтәртты питәл;

²³ Щәлта кашәң ӧт, хӧй Турәм айкел туты хӧйата әт хултмәл, щит мир кӧт элты пәратла'.

* 3:1 3:1 йӧртйәңмет щос - щит мӧң щирәвән хәтәл хулмет щос;

²⁴ Щит элты пә хӧл Турэм айкел туты хӧйатэт пӧтэртисэт, Самуил элты уйман пә щитэт, хӧй лӱв йӱпелэн ус, ищиты тәм хӧтлэт алсэт.

²⁵ Нын – Турэм айкел туты хӧйатэт пә йастантэм вер пӧхэт, Турэм нын ащилэна йастантэм вер хӧйилыйэс, Авраама пӧтэртман: 'Пә нӧн ӧаврэмен сӧхат мӱв лӧватэн улты мир йӧмән мӧла'.

²⁶ Турэм, Лӱв Иисус Пӧхэл лылӧатмал кемән, олӧа нын хӧщайэна Лӱвел китсэлы, нынана йӧм мӧты урӧнэн пә кашӧн ӧтэн нын лыкӧн верлэн элты шӧшӧн керэтты урӧнэн».

4

Петра пә Иоанн синедрион йӧщалт лойты вер

¹ Хун лын мир пела пӧтэртсэтэн, Турма йир верты йох пә Турэм Хот шавиты куща пә саддукейэт лын хӧщайӧн вана йисэт,

² щит пела лыкихурыйа улман, мӱйа лын мир утӧлтӧлӧн пә пӧрэм элты Иисус иты нӧх лылӧнлӧты вер айӧлӧтэн;

³ Щӧлта лын ӧӧрэмэсайтэн пә алӧнсӧхат унты касна хот шавиты йоха мӧсайӧн; йӧтэн ус, щисӧн.

⁴ Йасӧн хулӧнтэм мӧхет элты пә ар пелӧк эвлӧс; пә эвлӧм хӧйат аратӧл вет щӧрӧс кем ус.

⁵ Кимет хӧтӧлӧн Иерусалимән лыв куща йохлал, пә уна улты икет, пә Закона утӧлтӧты икет ӧктӧщсэт,

⁶ Пә Анна - Турма йир верты ӧх ики, пә Каиафа, пә Иоанн, пә Александр, пә па мӧхет лӱв рутӧл элты;

⁷ Щӧлта, лынан кӱтлӧпа лощӧлтӧман, иньщӧссӧл: «Мӱй йурӧн пә мӱй нӧмән нын тӧми версӧтэн?»

⁸ Щиӧнӧща Петра, Йӧмӧн Лылӧн тӧкәнман, лывилала йастӧс: «Мир кущайӧт пә Израиль ун икет!

⁹ Тӧм хӧтӧл мин элтӧмән кӧшаӧ хӧйат йӧма вермемән урӧнэн такан иньщӧслаймән ки, хӧты лӱв тӱмтака верса,

¹⁰ нын хӧл пә хӧл Израиль мир уйталӧн: тӧм хӧйат ин нын йӧлпанӧн тӱмтака лойӧл Назарет элты улты Иисус Христос нӧм хӱват, Хӧй нын пернайа сӧксӧлӧн пә Хӧй пӧрэм элты Турӧмән нӧх лылӧнатса!

¹¹ Лӱв ул кев шуп, нынанӧн, кев хот омӧсты хӧйатӧтӧн, эртӧм ӧт, туп щуӧ тӧйӧн мет мосты кева йис. Пә нӧмӧлтты па ӧт хӧща нӧх пайтӧсты щир ӧнтом;

¹² Турӧм илпийӧн хӧйатӧта мийӧм па нӧм ӧнтом, мӱй щирӧн мӱӧ нӧх пайтӧсты верӧтсув лулӧн».

¹³ Петра пә Иоанн ӧт пӧлтты вер кашӧлӧмел пә лын ӧнта утӧлтыйӧм пә ал хӧйата улты вер мӧштӧмел кемән, лыв ӧл щи пакнысысӧт. Щи кӱтӧн лын ӧша пайтылысайтӧн, лын Иисус пилӧн уллыстӧн;

¹⁴ Тӱмтака йӱвӧм пә лын пилӧнӧн лойӧм хӧйат пела ватман, нӧмӧлтты шӧппи йастӧты ӧт верӧтсӧт.

¹⁵ Щӧлта, синедрион* элты лывилал ким этты партман йӱпийӧн, лыв кӱтӧлӧн нумӧссӧт,

¹⁶ пӧтэртман: «Мӱӧнев тӧм хӧйатӧн пилӧн а мӱй верты? Иерусалимән улты хӧйатӧтӧн хӧл уйӧтла, лын йӧна вантыллаӧл вер версӧнӧн, пә мӱӧ тӧми хӧлт хулӧтты ӧт верӧтлӧв;

¹⁷ туп, тӧми мир лӧвата лакки ӧт ат лӧрпилӧс, пӧлтаптӧман, лывилала тӧм нӧм элты пӧтэртты нӧмӧлтты хӧйата ӧт эсӧллӧв».

¹⁸ Щӧлта, лынан вана вохман, лынана нӧмӧлтты щирӧн ӧт пӧтэртты пә Иисус нӧм элты утӧлтӧты такан ӧт эсӧлсӧл.

¹⁹ Туп Петра пә Иоанн лывилала йӧхлы йастӧсӧн: «Нумӧсаты, Турӧм йӧлпийӧн мӱй вещькат - Турӧм элты нынан аршӧк хулӧтты?

²⁰ Мин, мӱй ватсӧмән пә мӱй хулсӧмән, щит элты мин ӧт пӧтэртты ӧт верӧтлӧмән».

* 4:15 4:15 синедрион - Словарьӧн ванты;

21 Лыв пӓ, лынан пӓлтаптӓман эсӓлсӓл, ар хӓйат улӓм пӓтыйӓн, лынан йӓвӓртты щир ӓт уйӓтсӓт; тыйӓм вер урӓнӓн хӓлыйӓ Турӓм ишӓксӓт, щисӓн.

22 Щи хӓйата нӓлйӓн мӓлтас тӓл ус, хӓй хӓща щи тӓмтака йиты вантыллаӓл вер тыйӓс.

Эвалты йох пойӓкцӓты вер

23 Эсӓлман йӓпийӓн, лын пиллӓн хӓща йӓхӓтсӓтӓн пӓ пӓтӓртсӓлӓн, мӓй Турма йир верты ӓх икет пӓ уна улты икет лынана йастӓсӓт.

24 Лыв пӓ, хулӓтмел йӓпийӓн, и нӓмӓсэн Турӓм пела тӓрлӓл сыйӓнӓ версӓлӓл пӓ йастӓсӓт: «Тӓйтӓн Турӓм! Нӓн турӓм хӓр пӓ мӓв пӓ шарӓс пӓ мӓй щита ул иса хӓл тыйӓлтсӓн.

25 Нӓн мӓн Давид ащев, Нӓн митхуйӓн, уӓнӓлӓн Йӓмӓн Лылӓнӓн йастӓсэн: 'Мӓй урӓнӓн па мирӓт рома улты ӓт верӓтлӓт, пӓ лыв тал нӓмӓс тугы утцилӓт?

26 Мӓвӓн хонӓт нӓх элӓсӓт, пӓ вӓс йохӓт йӓха Турӓм Куца йӓщӓлт пӓ Лӓв Христосӓл† йӓщӓлт ӓктӓщсӓт'.

27 Йӓна тӓм вошӓн Нӓн Йӓмӓн Пӓхен Исус, Нӓн нӓсытӓм Ӗтӓн, йӓщӓлт, Ирод пӓ Понтий Пилат па мир йох пӓ Израиль йох пилӓн ӓктӓщсӓт,

28 лыв щит версӓт, мӓй Нӓн йурӓнӓн пӓ Нӓн партты щирӓнӓн улты верӓл ус.

29 Пӓ ин, йӓшӓк Турӓм Куца, лыв пӓлтаплӓл пела ӓнкӓрма, пӓ Нӓнӓна рупитты йохлана иса ӓт пӓлман, Нӓн йасӓн пӓтӓртты мийи,

30 Нӓн йошен йӓл нӓнши пӓ кӓшаӓн хӓйатӓт тӓмтака верӓлӓн, Нӓн Исус Йӓмӓн Пӓхен нӓмӓн йӓмӓн посӓт пӓ вантыллаӓл верӓт вера».

31 Щӓлта, лыв пойӓкцӓмел йӓпийӓн, хӓта лыв ӓкӓтман усӓйӓт, щи тӓхайӓл нӓхлыйӓс, пӓ хӓлыйӓ Йӓмӓн Лылӓн тӓкӓтсӓйӓт, пӓ Турӓм йасӓн хурлы пӓтӓртсӓл.

Эвалты йох хӓща иса и сура тӓйты Ӗтӓта улты щир

32 Ар эвлӓм хӓйатӓт хӓща пӓ и сӓм и лыл ус; пӓ нӓмӓлты хӓйат тӓйӓм ӓтлӓл элты лывилӓла ӓт айӓллӓлӓл, туп иса и сура тӓйты ӓтлӓла усӓт.

33 Апостолӓт пӓ ун йурӓн Турӓм Куца Исус Христос нӓх лылӓнлӓм элты пӓтӓртсӓт; пӓ вӓлаӓн йӓм хӓлыйӓ лыв пиллӓлӓн ус.

34 Лыв кӓтӓлӓн и нӓша хӓйат ӓнтом ус; хӓл хӓй мӓвӓт мӓй хотӓт тӓйӓс, щитлӓл тынымел кемӓн, тынасӓм тынлӓл тутлӓсӓт,

35 пӓ апостолӓт кӓр шӓма пӓнылӓсӓт; пӓ кашӓн хӓйата, хӓй мӓй хӓща мосты вер тӓйӓл, мийлыса.

36 Щиты Иосий, апостолӓтӓн Варнавайа айӓлтӓм (щит: «торамтыты пӓх»), левит, рутӓл Кипр мӓв элты ул,

37 хӓй лӓв йӓра мӓв тӓйӓс, щитӓл тынымал йӓпийӓн, ӓхлӓл туслы пӓ апостолӓт кӓрӓт шӓма пӓтсӓлы.

5

Анания пӓ Сапфира

1 И ху пӓ, нӓмӓл Анания, лӓв Сапфира имел пилӓн мӓвӓл тынымал йӓпийӓн,

2 тынӓл элты и шӓкӓл, лӓв имел уйӓтман, хӓлт хӓнӓтсӓлы, пӓ хӓщӓм шӓкӓл туслы пӓ апостолӓт кӓр шӓма пӓтсӓлы.

3 Туп Петра йастӓс: «Анания! Мӓй урӓнӓн нӓн сӓмен хиӓа уты эсӓлсӓн. Мӓйа нӓн Йӓмӓн Лыла олмӓщисӓн пӓ мӓв тынӓн элты и шупӓл хӓнӓтсӓн?

4 Мӓй нӓн тӓйсӓн, ӓнтом мӓй нӓнӓн ус, пӓ тыныйӓм сӓхат мӓщӓтӓм ӓтӓн ӓнта мӓй нӓн йурӓнӓн ус? Мӓй урӓнӓн тӓми нӓн сӓмена пӓтсӓн? Нӓн ӓнта хӓйатӓт, Турӓм лӓпӓлсӓн».

5 Щи йасӓт хулмӓл кемӓн, Анания щӓх рӓкнӓс; пӓ щит хулӓнтӓм ӓтӓт хӓл ун пӓльщӓмӓн йӓхӓтсӓйӓт.

6 Щиӓнӓща, энӓмты йох лӓвел лоттӓты урӓнӓн лӓщӓтсӓл ким ӓтӓлтӓсӓл пӓ ил лоттӓсӓл.

† 4:26 4:26 Христос - Словарьӓн ванты;

⁷ Тәм йүпийән хуләмләм щос хәщәс, тыйәм вер элты нәмәлты әт уйәтман, пә лүв имел йōхтәс.

⁸ Петра пә лүвел инщәссәлы: «Мәнәм йасты, тәм арат сәхат нын мүвән тыныслән?» Лүв йастәс: «Па хōты, тәм арат сәхат».

⁹ Туп Петра лүвела йастәс: «Мүйә нын Турәм Куща Лыл арталыты кашащәтән? Тәта щи, нәң икен лоттыйәм йох ова лōнләт. Нәң па ким тулайән».

¹⁰ Ищи мōхты лүв Петра күрнән шōма ил рәкнәс пә лыләл мәнәс. Пә энәмты йох, йōхи лōнман, лүвел пәрәма уйәтсәл пә, ким этәлтәмел йүпийән, лүв икел пүңла лоттәсәл.

¹¹ Щиңәңща хōл пойәкщәты мōхет пә хōл, хōй тәм хуләс, ун пәльщәмән йōхәтсайәт.

Апостоләт ар хōйат тўмтака верты верәт

¹² Апостоләт йошән мир хōща тәлуйә йәмәң посәт пә вантыллаңәл верәт тыйәлтисайәт; пә хōлуйә и нōмәсән Соломон хот йәтән уллысәт.

¹³ Пүңәл хōйатәт элты пә нәмәлты өт әт веритәл лыв хōщайәл пилтәщты, мир пә лывилал ишәкәл.

¹⁴ Турәм Кущайә эвәлты хōйат пә ара па ара йиты питәс, тәлуйә йох пә нәңәт,

¹⁵ щиты кәшаң хōйатлал вош хўлуйә ким тутлыслал пә олты сōхлала пә олтәхайлала пōнылыслал, кўш кәпа мōхты шушты Петра исхōрән лыв элтылал мātты өт ат хойлыса лулән.

¹⁶ Иерусалима ищиты ванән улты вошәт элты ар хōйат, кәшаң өтлал пә кўль сōх тайты өтлал тўвман, әктәщисәт пә хōл щитәт тўмтака йүвәнтысәт.

Апостоләт нәрәмәты щирәт

¹⁷ Турма йир верты өх ики пә лүв пиләлән хōл, саддукейәт пәла улты мōхет, лоләмты нōмәсән тәкәтсайәт,

¹⁸ щәлта лыв апостоләт нәрәмәслал, пә лывилал вошәң касна хота ләп петсәлал.

¹⁹ Туп Турәм Куща ангел атәлән касна хот овәт пелки пүшсәлы пә, лывилал ким тўвман, йастәс:

²⁰ «Мәнаты пә, Турәм Хотән, мир пәла хōл тәм йәләп уләпса йасңәт пōтәртәлән».

²¹ Лыв хултмәсәт пә аләңсәхат Турәм Хота лōксәт пә хōйатәт утәлтәсәт. Щи күтән Турма йир верты өх ики пә лүв пиләлән уләм өтәт йōхәтмелән, синедрион пә Израиль пōхәт элты улты ун икет хōл вохсәлал пә касна хота апостоләт тугы хōйат китсәт.

²² Туп китылуйәм өтәт, йōхәтмелән, лывилал касна хотән әт уйәтсәләл пә, йōхлы йōхәтмелән, йастәсәт,

²³ пōтәртман: «Касна хот мўң ләп такан тухәрман уйәтсәв пә ов йәлпийән лойты касна хот шавиты йохлал пилән; туп, пел пүшмевән, лыпийән нәмәлты хōйат әт уйәтсүв».

²⁴ Хун тәм йасңәт хулсәт Турма йир верты өх ики, Турәм Хот шавиты йох куща пә па Турма йир верты өх икет, әл щи нумәссәт: «А мүй тәм».

²⁵ А хōй йōхтәс пә лывилала йастәс: «Щита щи, нын касна хота тухрылуйәм йохлән, Турәм Хотән улләт пә мир утәлтәләт».

²⁶ Щиңәңща Турәм Хот шавиты йох куща ләңкәр йохлал пилән лынан әнта йур-вевән тусәл, мир элты пәлсәт, кевән әт ат сәксайәт, щишән.

²⁷ Лывилал тўвмел йүпийән, синедрион хōща лощәлтәслал; пә Турма йир верты өх ики лывилал инщәссәлы, пōтәртман:

²⁸ «Нынан мўң такан тәм нәм элты утәлтәты әт ат әслылыслув? Тәта щи, нын Иерусалим нын утәлтәты щирләнән ләп тәкәптәман пә Щи Хōйат кәлы мўңева нўра пōнты ләңхалты».

²⁹ Петра пә па апостоләт йōхлы йастәсәт: «Хōйатәта пōнман, мўңев Турма аршәк хуләтты мосәл.

³⁰ Мўң ацилув Турәм Исус нōх лылнәтәс, Хōй нын, акла нōх сәкман, пәрәтсәлән.

³¹ Лүвел Турәм Лүв йошәлән Кущайә пә Нōх пайәтты Ота пōтсәлы Израильә кәрәк элты шәнша керләты щир пә кәрәк йōрәмәты щир мātы урәңән.

³² Лүв хōщайәл иса тәм вантәм өтәт мўң пә Йәмәң Лыл, Хōйтал Турәм щитәта мәс, хōй Лүвела хуләтәл».

³³ Тәм хулман, лыв лйик элты пелки тохты уратлэт пә лывилал пәратты нумисысәт.

³⁴ Мәтты Гамалиил нәмпи фарисей, Закона утәлтәты ху, мирән хӧл сәмәңа тәйла, синедрионән нӧх лойман, апостолэт сора кеша ким тутлыты партсәлы,

³⁵ лывилала пә йастәс: «Израиль йох! Нын щирәнән тәм хӧйатәт элты нумәсаты, мӱй нынан лыв пиллалән верты.

³⁶ Тәм йәлпийәншәк Февда, лӱвел лӱв а хӧй ләтәң хӧйата, айәлтман, ус, пә лӱв хӧщайәл һәлсәт кем хӧйат пилтәщәс; туп лӱв пәратса, пә хӧл, хӧй лӱвел хуләнтәс, лакки мәтсәт пә сәм ӱш элты петсәт.

³⁷ Лӱв йӱпелән хӧйат лат щирән хәншәм пӧрайән Галилея элты улты Иуда этәс пә йәм арат мир лӱв йӱпела хӱщәс; туп лӱв пәрәс, пә хӧл, хӧй лӱвел хуләнтәс, лакки питсәт.

³⁸ Ин па, нынана пӧтәртләм, пӱңла мәнаты тәм хӧйатәт элты пә лывилал хәйәлән; тәм вер – хӧйатәт элты ки, лӱв лакки шӱкаләл,

³⁹ Турәм элты ки, нын лӱвел шӱкатты әт верәтләлән; шаващаты, нын Турәм йәщәлт улты алт пилләты».

⁴⁰ Лыв лӱвела хулмәсәт; пә, апостоләт йӧхлы вохмел йӱпийән, лывилал сәкты партсәлал пә, Иисус нәм элты пӧтәртты әт әсәлмел йӱпийән, лывилал әсәлсәлал.

⁴¹ Лыв пә синедрион элты мәтсәт, амәтман, Турәм Куща Иисус нәм урәңән нӱр туты ӱша питсәт.

⁴² Щәлта кашәң хәтәл Турәм Хотән пә хотәтән Иисус Христос элты утәлтәты пә йәм Айкел туты әт вӧлылсәт.

6

Лапәт нӧтәп ху пирыты вер

¹ Тәм хәтләтән, хун утәлтәты хӧйат арамәс, грек йасәңән пӧтәртты иудейәт йәврей йасәңән пӧтәртты иудейәт пела айәлта ӱшмащты питсәт, щи урәңән, мӱйа лыв шукал имилал кашәң хәтәл ләтӧт орттыән мӧхты хәйләйәт.

² Щиңәңща кәтхӧщйаң апостол, хӧл утәлтәты йох йәха әкәтман, йастәсәт: «Мӱңева йәм хун, Турәм йасәң хәйман, пәсанәт пела нумәсты.

³ Пә щәлта, хәнам йох, нын кӱтән элты ләрамтәм йәм, йәмәң Лылән пә ӧшән–щәщән тәкнәм, лапәт хӧйат пирыйаты: лывилал тәм вер верты лощәлтәлув.

⁴ Мӱң пә ивевән пойәк вер пә йасәң туты вер хӧща улты пиллув».

⁵ Пә тәм йастәм щир хӧл әктәщәм мӧхета рәхи ус; пә Стефан, әвәлты щирән пә йәмәң Лылән тәкнәм ху, пә Филипп, пә Прохор, пә Никанор, пә Тимон, пә Пармен, пә Антиохия вош элты улты Николай, прозелита* уләм ху, пирысайәт;

⁶ Лыв апостоләт йәщәлт лощәлтәсайәт, пә апостоләт пойәкщәсәт пә лыв нӱмпилала йошлал кәтәлсәлал.

⁷ Пә Турәм йасәң лакки ләрпиләс, пә утәлтәты хӧйатәт Иерусалимән йәма арамәсәт; пә Турма йир верты икет элты ар пеләк ӧтәт әвәлты вер пела пәйтәссәт.

Стефан нәрәмәты вер

⁸ Стефан пә, әвәлты верән пә йурән тәкәнман, вӧлаң вантыллаңәл верәт пә йәмәң посәт мир хӧща верәс.

⁹ Тухәл, щиты айәлты Либертинәт, пә Киринейәт, пә Александрийәт иудейәт пойәкщәты хот элты улты мӧхет, пә тухәл Киликия пә Асия элты улты мӧхет, Стефан пилән ӱра вортты питсәт;

¹⁰ туп лыв, Стефан йәмәң Лыл йурән ӧшәңа–щәщәңа пӧтәртәм щир йәщәлт, нәмәлты лощәлтәты әт верәтсәт.

¹¹ Щиңәңща лыв тухләт хәңәйән йастәты утәлтәслал: «Мӱң хуллсәв, хӧты лӱв нӱрмәлтты йасәңәт Моисей элты пә Турәм элты йастылыиәс».

¹² Щәлта мир пә уна улты икет, пә Закона утәлтәты икет хӱщсайәт пә, әратман, лӱвел нәрәмәсәл пә синедриона тусәл.

* 6:5 6:5 прозелит - словарьән ванты;

13 Ща́лта Һалмиты хойатэт этэлтэсэт, хойтат пӧтэртсэт: «Там хойат нұрасты йасңет Турэм Хот пӧ Закон пела йастэты ӧт вӧлуйӧл.

14 Мўн хуллысэв, хӧты лўв пӧтэртэс, мӧтты Назарет элты улты Исус там Турэм хот шўкатлӧлы пӧ мўнева Моисейӧн мийӧм улӧпса щирӧт па щира верлӧлы».

15 Пӧ хӧл, синедрионӧн опсӧм ӧтӧт, лўв пелайӧл ватман, лўв вешӧл ангел веш хӧрасӧн ватсӧл.

7

Стефан пӧтӧр

1 Щиңӧнща Турма йир верты ӧх ики Стефан иңщӧссӧлы: «Тӧми щиты а мўй?»

2 Туп лўв йастӧс: «Хӧнам йох пӧ ащӧт! Хулӧнтыйаты. Йӧмӧн нӧви Турэм мўн Авраам ащӧв хӧща Месопотамия мўвӧн этӧс, Харран воша касӧлмал йӧлпийӧн,

3 пӧ лўвела йастӧс: 'Нӧн мўвен элты пӧ нӧн рутӧн элты пӧ нӧн ащӧн хот элты эта пӧ мӧты мўв нӧнӧна аллӧм, щи мўва мӧна'.

4 Щиңӧнща лўв Халдей мўв элты этӧс пӧ Харран вошӧн улты хӧр лӧщатӧс; щилта пӧ, лўв ащӧл пӧрмал йўпийӧн, Турэм лўвел там мўва каслӧптӧслы, хӧта ин нын уллӧты.

5 Пӧ лўвела и кўр лоп арат йўкан там мўвӧн ӧт мӧс. Туп Турэм лўвела пӧ лўв Һавремлала там мўв тӧйты урӧнӧн мӧты йастӧслы, щи пӧрайӧн хӧлна Авраам и Һавремийӧ ӧт тӧйӧс.

6 Щӧлта Турэм лўвел йастӧс, лўв Һавремлал па мўвӧн каслӧм хӧйатӧта питлӧт пӧ па мўв хӧйатӧта тынлы-пеллы рупата Һўрты* питлӧт, щӧлта йӧрмӧлтты улӧпсайӧн Һӧлсӧт кем тӧл улты питлӧт.

7 'Туп Ма', - Турэм йастӧс, - 'щи мир хӧща сўт верлӧм, хӧй хӧща лыв тынлы-пеллы рупата Һўрлӧт; пӧ щи йўпийӧн лыв щилта этлӧт пӧ там улты тӧхайӧн Мӧнӧма йир туты питлӧт'.

8 Пӧ Турэм Авраама эвӧтты щир йастантӧпса† мӧс. Авраам Исаак сӧма пайтӧс пӧ Һийӧлмет хӧтӧлӧн эвӧтты верӧн версӧлы; Исаак Иаков сӧма пайтӧс, Иаков пӧ – кӧтхӧщиян опращ икет.

9 Ун лӧтӧн опращ икет, сӧмлал щариты пӧтыйӧн, Иосиф Египта тынысӧл; туп Турэм лўв пилӧлӧн ус,

10 пӧ лўвел иса кӧмӧн хӧрпи шук элты хӧлт павӧтсӧлы, пӧ ӧш-щӧщ пӧ фараон, Египет хон йӧм сӧм лўвела мойлӧслы, щи хонӧн лўв Египет хӧща пӧ лўв хон хотӧл хӧща иса кущӧйа пӧтса.

11 Щӧлта лӧллы пӧра пӧ ун шук Египет пӧ Ханаан мўвнӧн лӧвата иса йӧхтӧс, пӧ мўн ащилув лӧтӧт ӧт уйтылысӧт.

12 Иаков пӧ, Египетӧн Һӧн лат сӧм улты хулмал кемӧн, мўн ащилув олӧнмет пўш щи китсӧлы.

13 Хун кимет пўш [лыв тӧхи йӧхӧтсӧт], Иосиф лўв йӧйлала алӧсӧс, пӧ Иосиф рут фараон хонӧн уйӧтты питса.

14 Щи йўпийӧн Иосиф лўв Иаков ащӧл пӧ хӧл лўв рутлал вохты партсӧлы, Һийӧлйӧн пела вет арат хӧйат ус.

15 Иаков Египта ўншӧс, пӧ щита пӧрӧс пӧ мўн ащилув па;

16 Пӧ Сихем воша тўвман пӧ хӧшапӧн кев лыпийа‡ пӧнман усайӧт, щи тӧха Авраам щӧлӧхӧн Сихемӧн улты Еммор пӧхӧт элты лутсӧлы.

17 Щи мӧртӧн, хун алӧм вер тӧлаңа йиты пӧра ванамӧты питӧс, мўй элты Турэм Авраама так йасӧн мийлӧйӧс, мирӧл Египетӧн ӧнмӧлтӧйӧс пӧ арабийӧс,

18 щи унты, хун па хон питӧс, хӧй Иосиф ӧт уйӧтсӧлы.

19 Лўв, мўн рутӧв йӧщӧлт ӧщмарлыман, мўн ащилув йӧрмӧлттыслы, лывилала ай Һавремлал йовӧлты партсӧлы, лылңа ӧт ат хӧщӧт.

20 Там пӧрайӧн Моисей сӧма питӧс, Турэм йӧлпийӧн хӧрасӧн ус. Хулӧм тылӧщ лўв ащӧл хотӧн эсӧмӧн лӧпӧтман ус.

21 Хун вӧщкӧса, фараон ӧвийӧн ўса пӧ лўв хӧщӧйӧл, лўв пӧхӧл иты, ӧнмӧлтсӧлы.

* 7:6 7:6 рупата Һўрты - шек такан пӧ лавӧртан рупитты; † 7:8 7:8 эвӧтты щир йастантӧпса - словарьӧн ванты; ‡ 7:16 7:16 хӧшапӧн кев лыпийа - щит лӧлтӧт, хӧлта пӧрӧм хӧйат пӧнла;

22 Пă Моисей аратэл иса Египет Ӧша-щаша утэлтэма ус, йасэнлалэн пă верлалэн йӱрэн ус.

23 Хун пă лӱв ӧӧлйаӧ тăла йис, лӱв хăнам йохлал, Израиль пӧхэт, хӧща йӧхты нӧмэсэн йӧхэтса.

24 Пă, лыв элтылал ит, атмащ йэшалэты кашчалэмал кемэн, элт питсэлы. Пă кетмэм Ӧт урэнэн Египет ху пăратсэлы.

25 Моисей нумэсэс, лӱв хăнам йохлал Ӧша пайэтлэлал, лӱв йошэл сăхат лывилала Турэм нӧх пайтэсты щир мӧл; тӱп лыв Ӧша ӧт пайэтсэл.

26 Кимет хӧтэл, хун лыв элтылал кӧтэн кӱтэрмэстэн, лӱв йӧхтэс пă лынан йӧм щира улты пела хӱшилыслы, пӧтэртман: «Нын – хăнам йохнэн; мӱйа кӱтлэнэн йэшашлэтэн?»

27 Туп рутэл йэшалэты ӧт лӱвел йэл пӧткэслы, йастэман: 'Хӧйэн нӧн мӱн нӱмпева кущайа пă сӱт икийа пӧтсайэн?

28 Нӧн мосэн мӧнэм па велты лӧнхалэн, хӧты мӧлхатэл Египет ху велсэн?'

29 Тӧм йаснэт элты Моисей хӧнтас пă Мадиама мӱв хӧща йӧхтэм хӧйата йис, щита лӱв элтэл кӧт пӧх сэма питэс.

30 ӧӧлйаӧ тӧлэл тӧкнэм йӱпийэн Синай кев тал хишэн мӱвэн тӱтэн лэты пелантыты варэс похэл кӱтэн Моисей йэшалт Турэм Куща ангел этэс.

31 Моисей, щит шийалэмал кемэн, щит ныты ӧт элты пакнысыйэс; хун йӧма вантыты урэнэн, вана шушэс, лӱв Турэм Куща тӱр сый хулмэс:

32 'Ма нӧн ацилан Турэм, Авраам Турэм пă Исаак Турэм пă Иаков Турэм'. Моисей, хӧрщэм элты тӧрымэн, йэшалт ватты ӧт веритэс.

33 Щӧлта Турэм Куща лӱвела йастэс: 'Нӧн кӱрлан элты лумтэмен хӧлт энхи, щит тӧха, хӧта нӧн лойлэн - щит йэмэн мӱв.

34 Ма Египетэн Ма мирэм шукатты вер ватлэм, пă лӱв энэлты сыйэл хуллэм, пă лӱвел хӧлт пайэтты ил эслэщсэм: Щиӧнӧща, мӧна, Ма нӧнен Египта китлэм'.

35 Тӧм Моисей, хӧй лыв вана ӧт ӱсэл, йастэман: 'Хӧйэн нӧн мӱн нӱмпева кущайа пă сӱт икийа пӧтсайэн?' Турэм кущайа пă хӧлт пайэтты ӧта китсэлы ангелэл сăхат, хӧй лӱвела пелантыты варэс кӱтэн этлийэс.

36 Тӧм Моисей Египет мӱвэн, пă ӱрты щарэсэн, пă тал мӱвэн вантыллаӧл верэт пă йэмэн посэт ӧӧлйаӧ тӧл хӱват верман, лывилал Египет элты йэл туслы.

37 Тӧми щит Моисей, хӧй Израиль пӧхэта йастэс: 'Турэм айкел туты хӧйат нынана Турэм Куща нын Турмэн нын хăнам йохлэн кӱт элты ма итэмэн мӧл; Лӱвел хулэнтаты'.

38 Тӧми щит, хӧй тал мӱвэн ӧктэщэм Израиль мир хӧща ангел пилэн пă мӱн ацилув пилэн ус, ангел Синай кев лӧнлэн лӱв пелайэл пӧтэртэс, пă лӱв лылэн йаснэт вана ӱслы, мӱнева мӧты урэнэн,

39 хӧй пела мӱн ацилув хулэтты ӧтэта улты ӧт лӧнхасэт, лӱвел пӱнла хирэтсэл пă лӱв сӧмлалэн Египет пела керлэсэт,

40 Аарона йастэман: 'Мӱнева луӧхэт вера, хӧйтат мӱн йэлпэвэн лулэн ат мӧтсэт ; Моисей, мӱнев Египет мӱв элты йэл тувэм ӧтэв, ӧт уйэтлэв, хӧты йис'.

41 Пă щит хӧтлэтэн мис хӧр версэт, пă щит луӧха йир тусэт, пă лыв йошлалэн верэм вер йэлпийэн каш версэт.

42 Турэм пă шӧшэн керлэс пă лывилал турэм хӧр пӧрмасэт пела пойӧкщэты хӧйсэлы, хӧты Турэм айкел туты хӧйатэт нэпекэн хӧшман улла: 'Израиль хот! Нын мӱй войэт пă йирэт ӧӧлйаӧ тӧл сыс тал мӱв хӧща Мӧнэма тутлысты?

43 Нын Молох лух хӧшап пă Ремфан нэмпи хус луӧхэн§, нын верэм хӧрлэн, пӧтэн ӱслэн, лывилала пойӧкщэты урэнэн: пă Ма нынан Вавилон элты йэлшӧк каслэптэллам'.

44 Вантэм ӧт Йэмэн Хӧшап* мӱн ацилув хӧща тал мӱвэн ус, хӧты Пӧтэртэм ӧт Моисейа лӱвел верты партсэлы, щит лӱв вантэм ӧтэл хӧрпийа.

§ 7:43 7:43 Ремфан нэмпи хус лух - лӱв илампа Сатурн нэмпи хус хӧр тӧйэс; * 7:44 7:44 Вантэм ӧт Йэмэн Хӧшап - словарьн ванты;

⁴⁵ Щи Йэмәң Хашап, йоша пайәтмел йўпийән, мўң ащилув, Иисус Навин лыв хощайәл Ёха улман, мирәт тайты мўва лўңәлсәл, Турәм, лыв йәлпелән, мўвәң хўйатәт воштәслы. Тәмиты Давид хәтләт унты ус.

⁴⁶ Тәми Турәм хўща йәм мўщатәс пә пойәкщәс, Иаков Турма улты тәха ләщатты урәңән.

⁴⁷ Соломон пә Лўвела хот опсәс.

⁴⁸ Туп Нўм Ащи әнтом йошән опсәм хотәтән ул, хўты Турәм айкел туты хўйат пўтәртәл:

⁴⁹ 'Турәм хәр – ма хон омәсты тәхайәм, пә мўв – Ма кўр илпем. Мўй хўрпи хот Мәнәма верләты, Турәм Куща пўтәртәл, мўй хўрпи тәхайән Ма щўтщәты верем ул?

⁵⁰ Әнта мўй Ма йошем тәм иса тыйәлтәс?'

⁵¹ Нын - ўрайәң ۆтәт! Әт әвтәм сәмпи пә әт әвтәм пәлпи хўйатәт†! Нын иса Йәмәң Лыл йәщалт улләты, хўты нын ащилән, щиты нын па.

⁵² Турәм айкел туты хўйатәт әлты нын ащиләнән хўй әт воштәса? Лыв Вещкат Өт йөхәтты айкел йәлпи йастәм ۆтәт велсәлал, Хўй хўща хўйат әлты пә велты ۆтәта ин нын верәссәты, –

⁵³ нынана ангеләт сәхат мийәм Закон вана ўйман йўпийән, нын әт шавислын».

Стефан пәратты вер

⁵⁴ Тәм хуләтман, лыв лъкән кавәрмәсайәт пә лўв пелайәл пеклалән йухрәлсәт.

⁵⁵ Стефан пә, Йәмәң Лылән тәкәнман улман, турәм хәр пела аңкәрмәс, Турәм хулләты-вўрләты щир пә Иисус, Турәм йәм пеләк сәхат лойтал шийәләс,

⁵⁶ пә йастәс: «Тәм, лоңхемәм опәл пә Хўйат Пўх, Турәм йәм пеләк сәхат лойтал ма ватләм».

⁵⁷ Туп лыв, сыйәң тўрән увалтман, пәлал ләп катәлсәлал, пә и сәмән лўв хощайәл әратсәт,

⁵⁸ пә, вош ким пелка тувман, кевән лўвел йовәлты питсәл. Вантәм хўйатәт пә лыв лумәтты сўхлал Савл нәмпи, айкама ху кўрнат шўма пўтсәлал,

⁵⁹ пә Стефан кевән йовәлсәл, лўв пойәкщәс пә пўтәртәс: «Турәм Куща Иисус! Ма лыләм ўйи».

⁶⁰ Пә, шашнәлал ил морәтман, сыйәң тўрән ўвалтәс: «Турәм Куща! Лывилала тәми кәрека ал нуми». Щәлта, щит йастәмал кемән, пәрәс.

8

Савл пойәкщәты хўйатәт нухәтлылы

¹ Савл пә Стефан пәратты вер пела такан ус. Щи хәтләтән Иерусалимән пойәкщәты хўйатәт әктәщиты вер пела вўлаң ун нухәтлыты щир тыйәс; пә хўл, апостоләт тўмпийән, Иудея пә Самария лўвата лакки мәтсәт.

² Стефан пә Турма эвәлты хўйатәтән ил лоттәса пә лўв урнәлән вўлаң ун холләп холләса.

³ Савл пә пойәкщәты хўйатәт йәшаләс, хотәта лўңтыман, йох пә нәңәт нәрәмәман, касна хота мийлыслы.

Йәм Айкел Самарияя туты вер

⁴ Щи кўтән лакки мәнәм ۆтәт йәңхилысәт пә Йәм Айкел тутлысәт.

⁵ Щиты, Филипп Самария мўв воша йөхтәс пә Христос әлты пўтәртәс.

⁶ Мир и сәмән хуләтсәт щит пела, мўй Филипп пўтәртәс, хулман пә ватман, мўй хўрпи вантыллаңәл верәт лўв верәс.

⁷ Катәлман уләм ар хўйат әлты кўль сўхәт такан щәлыман, ким әтылысәт, ар пеләк щәщлы питәм ۆтәт пә нохты хўйатәт тўмтака йўвилысәт.

⁸ Щәлта щи вошән вўлаң ун амәт ус.

⁹ Щи вошән ий ики ус, нәмәлән Симон, хўй щи йәлпийән щәртылыиәс, лўвел лўв ләтәң хўйата айәлман, Самария мир пакнәптийәс.

¹⁰ Лўвела айәл-унәлән хўл хуләтсәт, йастәман: «Тәм – Турәм вўлаң йур».

¹¹ Лўвела щи пәтыйән хуләтсәт, лўв лывилал щәртлалән мўлты хўват пакнәптыслы.

† 7:51 7:51 Әт әвтәм сәмпи пә әт әвтәм пәлпи хўйатәт - Турма әт хуләтты, әт эвәлты хўйатәт;

12 Туп хун Филиппа, Турэм Хон Улэпса пӓ Иисус Христос нэм элты Йӓм Айкел пӓтэртты ӓта, эвэлсэт, йох пӓ нэнэт кашащсэт, йиңка ат лӓңэлтысайэт.

13 Симон лӓв па эвлэс пӓ, йиңка лӓңэлтыйэм йӓпийэн, Филипп элты пӓңла ӓт мӓнылыйэс; пӓ, лӓтэн вантыллаңэл йурэт пӓ йэмэн посэт ватман, ӓл пакнысыйэс.

14 Иерусалимэн улты апостолэт, Самария хӓйатэт Турэм йасэн вана йӓм айкел хулмел кемэн, Петра пӓ Иоанн лыв хошайэл китсэт,

15 лын, йӓхэтман кемэн, лыв урэнлалэн пойӓкщэснэн, лыв Йэмэн Лыл лулэн вана ат ӓсэт.

16 Йэмэн Лыл хӓлна лыв элтылал ита нэш ӓт эслыщыйэс, туп лыв Турэм Куща Иисус нэм хӓватэн йиңка лӓңэлтыман усайэт.

17 Щишэн лыв элтылала йошлэн пӓтсэлэн, пӓ лыв Йэмэн Лыл вана ӓсэл.

18 Симон пӓ, Йэмэн Лыл апостолэт йош пӓнты сӓхат мӓты щир шийӓлэмал кемэн, лынана ӓх тус,

19 щиты пӓтэртман: «Мӓнэма па тӓм йур мийатэн, щи хӓйат, хӓй элты ма йошлам пӓнлэлам, Йэмэн Лыл ат ӓс».

20 Туп Петра лӓвелӓ йастэс: «Нӓң щелӓхен нӓң пилэнэн сӓрма ат йил, нӓң Турэм мӓйлэпса ӓх сӓхат мӓщатты нумэссэн, щишэн.

21 Нӓңена тӓми хӓща нэмэлт шӓк пӓ пирыйэм вер ӓнтом, нӓң сӓмен Турэм пела ӓнта вещькат.

22 Щиңэньща, тӓм кӓрӓкен элты шӓнша керла пӓ Турма пойӓкща: мосэн нӓң атэм нӓпсэн нӓңена хӓлт йӓрэмӓла;

23 Нӓңен вӓщрэм сыпэн тӓкэнман иты пӓ ӓнта вещькат щирӓтэн йӓрман иты ватлэм».

24 Симон пӓ йӓхлы йастэс: «Ма урӓема Турэм Кущайа пойӓкщаты, ма, нын йастэм ӓтлэн щира, нэмэлтыйэн ӓт ат хойсайэм».

25 Лын пӓ, вантэм ӓтӓта улман пӓ Турэм Куща йасӓа утӓлтэман, йӓхлы, Иерусалима, мӓтсэтэн пӓ ар Самария вошӓтэн-куртӓтэн Йӓм Айкел элты пӓтэртсэтэн.

Ефиопия нэ хон куща йиңка лӓңэлтыты вер

26 Турэм Куща ангел пӓ Филипп пела йастэс: «Лойа пӓ мӓна хӓтэл кутӓп пӓра шӓма*, Иерусалим элты Газайа мӓнты тал йуш хӓща».

27 Лӓв лойӓс пӓ мӓнӓс. Щӓлта ин, Ефиоп мӓвӓн евнух† ики, Ефиопия нэ хон Кандакия‡ куща, лӓв сорӓилал шавиты куща ху, Иерусалима пойӓкщӓты урӓнэн йӓхтылыйэс,

28 йӓхлы мӓнмалэн пӓ, лӓв ухлӓлэн омӓсман, Турэм айкел туты хӓйат Исаия хӓншэм нӓпек лӓңтӓс.

29 Лыл Филиппа йастэс: «Тӓм ухӓл лӓпа вана мӓна пӓ лӓв пӓнлӓлэн шуша».

30 Филипп вана йӓхтӓс пӓ, тӓмел Турэм айкел туты хӓйат Исаия хӓншэм нӓпек лӓңӓтмал, хулмал кемэн, йастэс: «Нӓң мӓй уйӓтлэн, мӓй лӓңӓтлэн?»

31 Лӓв йастэс: «Мӓй щирэн уйӓтлэм, мӓтты ӓтэн ӓт ӓллайэм ки?» Пӓ Филипп нӓх хухты пӓ лӓв пӓнлӓла омӓсты партсӓлы.

32 Хӓншэм ӓт хӓща лӓңтӓм тӓхайӓл щит ус: «Ош иты Лӓв хӓртыяа тӓвман ус, пӓ, ош пӓшӓх иты лӓвел лӓртты ӓтӓл йӓлпийэн тӓр сыйлы ул, щиты щи Лӓв уӓнлӓл пелки ӓт пӓшлӓлы.

33 Лӓв ил ӓӓрэм щирэн Лӓв сӓтӓл йӓтшӓс. Туп Лӓв рутӓл хӓйӓн элпа ӓлжа? Лӓв улӓпсайӓл мӓв элты нӓх лакӓптӓла».

34 Евнух пӓ Филипп пела йастэс: «Нӓң щи лӓват йӓм вера, йаста: хӓй элты Турэм айкел туты хӓйат тӓми пӓтӓртӓл? Лӓв элтӓл мӓй пӓ па хӓйат элты?»

35 Филипп уӓнлӓл пел пӓшсӓлы пӓ, тӓм Хӓншэм ӓт элты уйман, лӓвелӓ Иисус элты Йӓм Айкел тус.

36 Щи кӓтэн, йӓллы мӓнтан элты, лын йик лӓпа йӓхӓтсӓтэн; пӓ евнух ики йастэс: «Тӓта щи йик; мӓнэма нӓң элтэн йиңка лӓңэлтыты мӓй тӓрас верӓл?»

* **8:26** 8:26 хӓтӓл кутӓп пӓра шӓма - нӓм вот пелӓк пела † **8:27** 8:27 евнух - Египетэн пӓ Ефиопияйӓн тухӓл йох хӓйатӓт хӓща хоптыйӓм ху ‡ **8:27** 8:27 "Кандакия" - щи нӓмэн Эфиопия хон нӓнӓт айӓлтсайӓт, хӓты "фараон" нӓмэн хӓл Египет хонӓт айӓлтсайӓт.

³⁷ Филипп пә лүвела йастәс: «Сәмен ловатән эвәллән ки, рәхәл». Лүв йōхлы йастәс: «Эвәлләм, Иисус Христос – щит Турәм Пōх».

³⁸ Щәлта ухәл ил вōлыты партсәлы, пә , Филипп пә евнух ики кинәнҗтак йиңка ḡхәлсәтән; пә лүвел йиңка лōңәлтислы.

³⁹ Хун пә лын йик элты ким этсәтән, Йәмәң Лыл евнух ики элты эсләщәс, Филипп пә Турәм Куща ангелән аләмәса, пә евнух ики лүвел уш әт ватсәлы, пә, амәтман, йушәл йәллы мятсәлы.

⁴⁰ Филипп пә Азотән ликмантәс пә, мōхты шушман, вошәтән иса Йәм Айкел элты пōтәртәс, Кесарияя йōхәтмал унты.

9

Савл Иисуса эвәлты питты щир

¹ Савл пә, Турәм Куща утәлтәты хōйатәт пелә ликән кавәрман пә велтатты номәсэн тәкәнман, Турма йир верты ḡх ху хōщә йōхтәс

² пә лүв элтәл айкел нәпек Дамаск вош иудейәт пойәкщәты хотәт урәңән вохәс. Лүв хōй, тәм утәлтәты вер йүпи туты хōйат, уйәтәл, йохәт мүй пә нәңәт мōщатты пә Иерусалима йōхтәптәты ат верәтсәллы.

³ Хун йушән лүв Дамаск воша ванамәты питмалән, шәмкапан турәм хәр элты лүв нōвийән похәтса.

⁴ Лүв мұва ил рәкнәс пә түр сый хултмәс, лүв пеләйәл пōтәртты сый: «Савл, Савл! Мұйа Мәнәм нухәллән?»

⁵ Лүв йастәс: «Хōй Нәң, Турәм Куща?» Турәм Куща пә йастәс: «Ма Иисус, Хōйтән нәң нухәллән. Нәңен карты йушәң йүх йәщәлт мәнты лавәрт».

⁶ Лүв, тәрыман пә пәльщәмән иляпман, йастәс: «Турәм Куща! Мүй верты мәнәм партлән?» Щәлта Турәм Куща лүвела йастәс: «Нōх лойа пә воша мәнә; пә нәңәна йастәла, мүй нәңен верты мосәл».

⁷ Лүв пиләлән шушәм хōйатәт пә сәм мәнман лойсәт, түр сый хулман, пә нәмәлты хōйат әт шийәләман.

⁸ Савл мұв элты нōх лойәс пә пелки сәмән лүвела нәмәлты әт ныса. Щәлта йош пелкәл элты катәлман туты питса, пә Дамаск воша йōхтәптәса.

⁹ Щәлта хуләм хәтәл лүвела нәмәлт әт ныса, пә әт ләс, пә әт йиңщәс.

¹⁰ Дамаскән и утәлтәты хōйат ус, нәмәлән Анания; пә Анания вантәм верәл хōщә Турәм Куща лүвела йастәс: «Анания!» Лүв йастәс: «Тәм Ма, Турәм Куща».

¹¹ Турәм Куща пә лүвела йастәс: «Лойа пә, щиты әйәлтты Түң вош хұлыя, мәнә, пә Иуда хот хōщә Тарс вошәң ху иңщәсы, нәмәлән Савл; лүв ин пойәкщәл.

¹² Пә вантәм верәл хōщә Анания нәмпи ху вантәс, лүв хōйщайәл йōхәтәл пә лүв элтәл йошәл пōнләлы, лүв сәмәңә ат йис».

¹³ Анания йōхлы йастәс: «Турәм Куща! Ма ар хōйат элты тәм хōйат элты хуллысәм, мүй арат атәм лүв Нәң хōйәтләна Иерусалимән верәс;

¹⁴ Тәта па Турма йир верты ḡх икет элты хōл, Нәң нәмен вохты хōйатәт йәрты, йур тайәл».

¹⁵ Туп Турәм Куща лүвела йастәс: «Мәнә, лүв Ма пирийәм пүтәм, Ма нәмем мир пә хонәт пә Израиль пōхәт йәщәлт такан йастәты урәңән.

¹⁶ Пә Ма лүвела әтәлтәләм, мүй арат Ма нәмем урәңән лүвела шукащты мосәл».

¹⁷ Анания мәнәс пә хота лōңәс, йошңиләл лүв элтәл пōнман, йастәс: «Савл хәнам ху! Йушән, хōлщә нәң шушәсән, нәң хōщайән әтлыйәм Турәм Куща Иисус, мәнәм китсәлы, нәң сәмәңә ат йисән пә Йәмәң Лылән ат тәкәтсайән».

¹⁸ Пә щи пұлаң сәмңиләл элты ищи мятты сом хōлт рәкнәс, пә лүв шамкапан сәмәңә йис; нōх лойәс пә йиңка лōңәлтиса,

¹⁹ щәлта, ләтōт ләвмал йүпийән, такамәс.

Савл Дамаск вошән Иисус элты Йәм Айкел туты вер

Пә Савл кәмәтса хәтәл утәлтәты йох пилән Дамаскән ус.

20 Пă щи пўлаң иудейэт пойэкщэты хотэтэн Иисус элты айкел туты питэс, «Лўв – Турэм Пўх».

21 Щăлта хўл хулэнтэм хўйатэт ал пакнысысэт пă пўтэртсэт: «Тăм аңта мўй щит, хўй Иерусалимэн тăм нэм вохты ўтэт воштылўйэс? Йăна щи пă щи урэңэн ты йўхтэс, лывилал мўщатты пă Турма йир верты ўх икет хўща туты».

22 Савл пă щи киңща па такамтўйэс пă Дамаскэн улты иудей йох лыллэты унты йўхтэптэслы, такан альман, Тăми – Христос*.

23 Хун пă йăм арат хăтэл хăщэм йўпийэн, иудей йох лўвел пăратты нўмэс версэт.

24 Туп Савл лыв тăм нўпсэл мўштэслы. Лыв пă атаң хăтэл вош пушас ов хўща лавлэссэт, лўвел велты урэңэн.

25 Утэлтыты йох пă атэлэн, лўвел ўсэл пă вош кертэм пăл пушас элты кураңэк лыпийэн ил эсэлсэл.

Савл Иерусалимэн

26 Савл Иерусалима йўхтэс пă утэлтыты хўйатэт хўща лўнты ўратэс; туп хўл лўв элтайэл пăлсэт, лўв утэлтыты хўйата ултыя, ат эвэлла.

27 Варнава пă лўвел ўслы пă апостолэт хўща туслы пă лывилала пўтэртсэлы, хўты йуш хўща лўв Турэм Куща ватсэлы, пă мўй лўвела Турэм Куща пўтэртэс, пă хўты лўв Дамаскэн, ат пăлман, Иисус нэм урэңэн айкел тус.

28 Щăлта лўв лыв пиллалэн ус, лыпаша Иерусалим лўватэн йăңхилўйэс пă Турэм Куща Иисус нэм урэңэн ат пăлман айкел тус.

29 Ищиты грек йасэңэн пўтэрти иудейэт пилэн пўтэртэс пă ўра вортэс; лыв пă лўвел велты ўтщисэл.

30 Хăнам йохлал, тăми мўштэмел кемэн, Кесарияя лўвел тусэл пă Тарс воша китсэл.

31 Пўйэкщэты мўхет пă Иудея мўв лўватэн, Галилея пă Самария лўватэн рома усэт, утэлтыман пă Турэм Куща элты пăлман усэт; щăлта Йэмэң Лылэн такапман, араμισэт.

Петра Лиддайэн пă Иоппияйэн

32 Щиты тўйэс, Петра, хўл мўхет лăп йăхман, Лидда вошэн улты эвэлты мўхет хўща йўхтэс.

33 Щита лўв Энея нэмпи и хўйат уйтэс, хўй нийэл тăл ўлттăхайэлэн, щашлы питман, ўлэс.

34 Петра лўвел йастэс: «Эней! Нăң Иисус Христосэн тўмтака верлайэн; ўлттăхайэн элты нўх лойа». Пă лўв ищи мўхты нўх лойэс.

35 Пă лўв Лиддайэн пă Саронэн улты хўйатэтэн хўл ватса, пă Турэм Куща пела аңкэртсэт пă эвэлсэт.

36 Иоппия вошэн и утэлтэты нэ ус, нэмэл Тавифа - щит «газель†»; лўв сăмэң верэтэн тэкэнман уса пă ар йăм вер верэс.

37 Щи хăтлэтэн вер тўйэс, лўв кăшаңа йис пă пăрэс. Лўв лўхэтса пă нўм хот йăта пўтса.

38 Лидда пă Иоппия вош лэпэн ванэн ус, утэлтэты йох Петра щита улты хулмел кемэн, лўв хўщайэл кат хўйат китсайтэн, лўвел вохты, лыв хўщайэл йўхэтты лўв ат ат рўнэс.

39 Петра лойэс пă лын пиланэн мăнэс; пă хун лўв йўхтэс, нўм хот йăта лўвел тусэл, пă хўл шукалт нэңэт, холлэман, лўв йэлпала лойсэт, йэрнасэт альлыман, Тавифа лыв пиллалэн улмалэн верылўйэм ўтлал.

40 Петра мўхет хўл ким партсэлы пă, шанша ил эслэщман, пойэкщэс, пă, мотавтэл пела ватман, йастэс: «Тавифа! Нўх лойа». Щăлта лўв сэмңилал пел пўшсэлы пă, Петра шийалэмал кемэн, нўх опсэс.

41 Лўв, йошэл лўвела мийман, нўх лоцэлтэслы пă, эвэлты мўхет пă шукалт нэңэт, вана вохман, лыв йэщалтэл лўвел лылңат лоцэлтэслы.

42 Тăм вер Иоппия лўватэн иса уйэтты питса, пă ар хўйат Турэм Кущайа эвлэс.

43 Пă йăм арат хăтэл лўв Иоппия вошэн и мўлты Симон нўки верты ики хўща ус.

* 9:22 9:22 Христос -словарьэн ванты; † 9:36 9:36 газель - щит хошэм мўвэн улты ўлы;

10

Петра пӓ Корнилиий

¹ Кесария вошӓн и ху ус, нӓмӓл Корнилиий, Италийский когорта* кӓт элты улты сот лӓль йох куща,

² хот тӓлӓл пилӓн Турма эвӓлты хӓйат пӓ Турӓм элты пӓлты хӓйат, мира ар йӓм верылуйӓс пӓ иса Турӓм пела пойӓкщӓс.

³ Лӓв вантӓм щирӓлӓн хӓтлӓлӓн йӓрӓтйаӓ щос кемӓн Турӓм ангел тӓрлы ватсӓллы, лӓв хӓщайӓл лӓӓс пӓ лӓвела йаастӓс: «Корнилиий!»

⁴ Корнилиий пӓ, лӓв пелайӓл аӓкӓрмӓмал пӓ хӓлт пӓлтамӓмал кемӓн, йаастӓс: «Мӓй, куща?» Ангел лӓвела йӓхлы йаастӓс: «Нӓӓ пойӓклан пӓ нӓӓ мелашцлан Турӓм хӓща нӓпса питсӓт.

⁵ Щӓлта, хӓйатӓт Иоппия воша кита пӓ, Петрайа айӓлты, Симон вохи.

⁶ Лӓв Симон ӓӓки лӓщатты ху хӓща мойлӓл, лӓв хотӓл шарӓс питарӓн ул; лӓв нӓӓен щи йасӓт йаастӓл, мӓй йурӓн нӓӓ нӓх пайӓтлайӓн пӓ нӓӓ хот тӓлӓн па».

⁷ Хун, Корнилиий пилӓн пӓтӓртӓм, ангел йӓл мӓнӓс, лӓв митйохлал элты кӓтӓн пӓ лӓв пӓӓлӓлӓн улӓм Турма эвӓлты лӓль ху вохсӓлы

⁸ пӓ лывилала иса хӓл пӓтӓрмал йӓпийӓн, лывилал Иоппийа китсӓлы.

⁹ Кимет хӓтӓл, хун лыв шушсӓт пӓ воша ванамӓты питсӓт, Петра хут щос кемӓн хот лӓӓла нӓх хуӓхӓс, пойӓкщӓты урӓӓн.

¹⁰ Щӓлта лӓв сӓмӓл вохты питса, пӓ лӓты лӓӓхаса. Щи кӓтӓн, лӓтот лӓщатты элты, лӓвела ватты щир ус

¹¹ пӓ ватталӓн пел пӓншаӓщӓм турӓм хӓр пӓ лӓв хӓщайӓл ил эслӓщты мӓлты пӓт, ищи мӓтты ун сӓх, ӓӓл шуӓл сӓхат йӓрман улла пӓ мӓва ил эсӓлла;

¹² щи лыпийӓн кӓмӓн хӓрпи ӓӓл йоши-кӓрпи войӓт, илӓн мӓв пӓлатӓн ушилтыты войӓт пӓ турӓм хӓрӓн йӓхты тӓхлӓӓн войӓт.

¹³ Пӓ лӓвела тӓр сӓй ус: «Петра лойа, вела пӓ лӓва».

¹⁴ Петра пӓ йаастӓс: «Антӓм, Турӓм Куща, ма нӓмӓлты пӓрайӓн нӓмӓлты атӓм мӓй пӓ анта сыстам ӓт ӓт лавӓнтысӓм».

¹⁵ Щиӓӓща кимет пӓш лӓвела тӓр сӓй ус: «Мӓй Турӓм сыстапсӓлы, щит атма мӓй пӓ анта сыстама нӓӓ ал лӓӓнты».

¹⁶ Щит хулӓм пӓш ус, – щӓлта пӓт турма па нӓх элӓтса.

¹⁷ Хун пӓ Петра лӓв турмӓлӓн ошатӓмалӓн, лӓв вантӓм щирӓл, щит а мӓй, – Корнилиийӓн китӓм йохӓт, Симон хӓт элты иӓщӓсман, вана йӓхӓтсӓт пӓ пушас овӓн ил лойсӓт.

¹⁸ Ёвалман, ищмӓсӓл: «Петрайа айӓлтты Симон мӓй тӓта?»

¹⁹ Петра вантӓм ӓтӓл элты нумисытал кӓтӓн, Йӓмӓӓ Лыл лӓвела йаастӓс: «Тӓм, хулӓм хӓйат нӓӓен кӓшлӓт;

²⁰ лойа, ил ӓхла пӓ лӓв пиллӓлӓн, йӓша нӓш ӓт нӓмӓнлыман, мӓна; лывилал Ма китсӓлам».

²¹ Петра, Корнилиия элты лӓв хӓщайӓл китӓм хӓйатӓт хӓща ил ӓхлӓс пӓ йаастӓс: «Ма щит, хӓй нын кӓшлӓты; мӓй вер урӓӓн нын йӓхӓтсӓты?»

²² Лыв пӓ йаастӓсӓт: «Корнилиий сот лӓль йох куща, йӓм сӓмпи пӓ Турӓм элты пӓлты ху, иудея мирӓн хӓл йӓма нумман тӓйла, йӓмӓӓ ангел элты лӓв хотӓла нӓӓен вохты партӓпса йӓхтӓс пӓ нӓӓ пӓтӓрлан хулӓтты».

²³ Щиӓӓща Петра, лывилал йӓхи вохмал йӓпийӓн, лапӓтсӓлы. Кимет хӓтӓл пӓ нӓх килмал кемӓн, лыв пиллӓлӓн мӓнӓс, тухӓл Иоппия хӓнам йох па лӓв пилӓлӓн мӓтсӓт.

²⁴ Йухӓт хӓтӓл лыв Кесарийа йӓхӓтсӓт. Корнилиий пӓ, лӓв рутлал пӓ ван пил йохлал и йӓха вохман, лывилал лавӓлсӓлы.

²⁵ Хун Петра йӓхи лӓӓнты ӓтщийӓс, Корнилиий лӓв хӓщайӓл йӓщалт ӓтӓс пӓ лӓв кӓрлал шӓма шанша керӓптыман, ил ӓӓрӓс.

²⁶ Петра пӓ лӓвел нӓх лӓщӓлтӓслы, пӓтӓрман: «Нӓх лойа; ма ищи хӓйат».

²⁷ Пӓ, лӓв пилӓлӓн пӓтрӓмӓман, хота йӓхи лӓӓс пӓ ар ӓктӓщӓм хӓйат уйтӓс.

* **10:1** 10:1 когорта (италийский) - щит хутсот арат лӓль йох;

28 Щалта лывилала йастэс: «Нын уйэтлэлэн, иудея хойата па сыр хойат пилэн пöтрэмэты пā вана рāхилыты ат рāхэл; туп мāнэма Турэм альэс, ма и хойат нэш атма мүй пā анта сыстама ат ат лүңэтсэм.

29 Щишэн ма, хун вохсайэм, пā йōхи ат нōсэршэман йōхэтсэм. Щалта, иңщэслэм: Мүй вер урэнэн нын мāнэм вохсэлэн?»

30 Корнилий йастэс: «Нāлмет хātэлэн ма тām щос унты вүщлэсэм пā йāрэҗиан щос пела мāнэмэн йōлэн хотэмэн пойэкщэсэм; щалта щи, ма йэлпемэн нōвийэн ворлэты лумтэңэн ики этэс

31 пā пöтэртэл: 'Корнилий! Нāн пойкен хулса пā мелашлан Турэм хōща нумэлмасайэт'.

32 Щиңэңша, Иоппияа кита пā Петрайа айэлты Симон вохи: лүв нүйки верты ху Симон хотэн шарэс питарэн мойлэл; лүв йōхэтэл пā нāңена йастэл'.

33 Ищи кумат ма нāн хōщайэн китсэм, пā нāн йāма версэн, йōхэтсэн. Ин мүй хōл Турэм йэлпийэн лойлув, мүй нāңена Турэм элты партман ул, иса хōл хулэтты урэнэн».

Петра Корнилий хотэн пöтэртты вер

34 Петра үңлэл пүшсэлы пā йастэс: «Йāна мōштэлэм, Турэм веш пела ат ватэл,

35 туп кашэң мир хōща Лүв элтэл пāлты öт пā түйа–шира улты öт Лүвела рāхи.

36 Лүв Израиль пōхэта йасэң китэс, пайлы улэпса Иисус Христос сāхат альэс; Тām хōл хōйатэта улты Турэм Куца.

37 Нын Иудея лōватэн, Галилея элты уйман, Иоаннэн утэлтыйэм йиңка лōңэлтыты вер йүйийэн, улэм верэт уйэтлэлэн:

38 Хōты Турэм Назарет элты улты Иисус Йэмэң Лылэн пā йурэн нōсэтсэлы. Пā Лүв йām верман пā хōл хōйатэт, хōй хиңэн катэлман усайэт, түмтака верман, йāңхэс, Турэм Лүв пилэлэн ус, щишэн.

39 Мүй пā щит хōща иса вантэм öтэт, мүй Лүв Иудея мүйвэн пā Иерусалимэн верэс, пā мет йухэт Лүв, акла нōх сэкман, пāратса.

40 Турэм хулмет хātэлэн Тāмен нōх лылңатсэлы, пā Лүвела этлыты щир мāс

41 анта хōл мира, туп вантэм öтэта, Турэм элты пирийэм хōйатэта, мүйева, пā мүй Лүв пилэлэн лэсув пā йишсув, щи йүйийэн, хун Лүв пāрмал элты нōх лылэңлэс.

42 Щалта Лүв мүйева мира пöтэртты пā вантэм öтэта улты партсэлы, Лүв Турэм элты лылэн пā пāрэм хōйатэта Сүйта улты пōнэм Öт.

43 Лүв элтэл хōл Турэм айкел туты хōйатэт аллэт, кашэң Лүвела эвалты öт Лүв нэмэлэн кāрэк йōрэмэты щир мōщатэл».

44 Хун Петра хōлна щи пöтрэл йэллы туслы, Йэмэң Лыл кашэң йасэң хулэнтэм хōйата эслэщэс.

45 Пā Петра пилэн йōхтэм, иудейэт элты эвалты öтэт āл пакнысысэт, Йэмэң Лыл мойлэпса па рут йоха па эсэлман уса;

46 лыв хулсэт, хōты щитэт па йасңэтэн пöтэртсэт пā Турэм вōлаңа айэлтсэт, щишэн. Щиңэңша Петра йастэс:

47 «Хōй щитэта йиңка лōңэлтыты ат эсэлты верэтэл, хōйтат, мүй итэвэн Йэмэң Лылэн мойлысайэт?»

48 Щалта лывилал Иисус Христос нэм хүватэн йиңка лōңэлтыты партсэлы. Щи йүйийэн лыв лүвела кāmэтса хātэл лыв хōщайэл улты вохсэл.

11

Петра йāңхэпсайэл элты Иерусалим пойэкщэты хōйатэта пöтэртты вер

1 Иудеяйэн улэм апостолэт пā хāнам йох хулсэл, мātты па рут йох ищи Турэм йасэң вана үсэл.

2 Щалта хун Петра Иерусалима йōхтэс, иудейэт элты улты хāнам йохлалэн лүв йэщалт нүрыса,

3 пöтэртман: «Нāн ат эвтэм мōхет хōща йāхсэн пā лыв пиллалэн лэсэн».

⁴ Петра пӑ хӑты вер ус, щиты лывилала пӑтэртты питсӑллы, йастыйӑл:

⁵ «Иоппия вошӑн ма пойӑкщӑсӑм пӑ щи пӑльӑн вантӑпса ватсӑм: и мӑлтты пӑт ил эслӑщӑс, ищи мӑтты ун сӑх лопӑс, ӑӑл щунӑл сӑхат турӑм хӑр элты ил эсӑлты ӑт, пӑ ма хӑщайӑм ил эслӑщӑс.

⁶ Ма пӑт лыпела ӑӑкӑрмӑсӑм пӑ, вантыман, ӑӑл йоши-кӑрпи войӑт, илӑн мӑв пӑлатӑн ущилыты войӑт пӑ турӑм хӑрӑн йӑхты тӑхлӑн войӑт шийӑлӑсӑм.

⁷ Щӑлта ма тӑр сый хултмӑсӑм, ма пелайӑм пӑтэртӑл: 'Петра, нӑх лойа, велӑ пӑ лӑва'.

⁸ Ма пӑ йастӑсӑм: 'Ӑнта, Турӑм Куща, нӑмӑлты атӑм мӑй пӑ ӑнта сыстам ӑт нӑмӑлт пӑрайӑн ма ӑӑлӑма ӑт питылыӑйӑс'.

⁹ Пӑ турӑм хӑр элты кимет пӑш тӑр сый мӑнӑма йӑхлы йастӑс: 'Турӑм мӑй сыстапсӑлы, щит ӑнта сыстама нӑӑ ал лӑӑнты'.

¹⁰ Щит хулӑм пӑш ус, пӑ па хӑл иса турӑм хӑра нӑх элӑтса.

¹¹ Щӑлта ин, щи пӑльӑн Кесария элты, ма хӑщайӑм китӑм хулӑм хӑйат, хотӑм лӑпа, хӑта ма усӑм, лойсӑт.

¹² Йӑмӑн Лыл мӑнӑма йастӑс, ма лыв пиллӑлӑн, йӑша нӑш ӑт нӑмӑнлыман, ат мӑтсӑм. Ма пилӑмӑн щи хут хӑнам йох па мӑтсӑт, пӑ мӑӑ тӑм хӑйатӑн хота йӑхӑтсув.

¹³ Лӑв мӑӑева пӑтэртсӑлы, хӑты лӑв йӑлӑн хотӑлӑн [йӑмӑн] ангел ватсӑлы, пӑ ангел лӑвелӑ йастӑс: 'Хӑйатӑт Иоппияӑа кита пӑ Петрайӑа айӑлты Симон вохи;

¹⁴ Лӑв нӑӑена йасӑт йастӑл, щи йасӑт йурӑн нӑӑ нӑх пайӑтлайӑн пӑ нӑӑ хот тӑлӑн па'.

¹⁵ Хун пӑ ма пӑтэртты питсӑм, лыв элтылала Йӑмӑн Лыл ил эслӑщӑс, олӑӑн хӑты мӑӑ элӑтӑва эслӑщӑс.

¹⁶ Щи пӑрайӑн ма Турӑм Куща йасӑӑ нумӑлмӑсӑм, хӑты Лӑв пӑтэртӑс: 'Иоанн йиӑка лӑӑлтыӑйӑс, нын пӑ Йӑмӑн Лыла лӑӑлтыты питлайты'.

¹⁷ Щиӑӑӑща, Турӑм лывилала ищимӑщ мойлӑпса мӑс ки, мӑй хӑрпи мӑӑева, Турӑм Куща Исус Христоса эвлӑм ӑтӑта мӑс, ма пӑ хӑй, Турма йӑртлыты ат верӑтсӑм?»

¹⁸ Щит хулӑтмел йӑпийӑн, лыв ил ромӑпсӑт пӑ Турӑм ишӑксӑл, пӑтэртман: «Таӑха, па рут хӑйатӑта па Турӑм кӑрӑк элты улӑпса пела керлӑты щир мӑс».

Пойӑкщӑты хӑйатӑт ӑктӑщиты щир Антиохия вошӑн

¹⁹ Щи кӑтӑн Стефан йӑпийӑн улӑм ӑӑхӑтлыты вер элты лакки мӑнӑм ӑтӑт, туп иудейӑта йасӑӑ тӑвман, Финикия унты пӑ Кипр пӑ Антиохия унты мӑтсӑт.

²⁰ Лыв элтылал тухлӑт Кипр хӑйатӑт, тухлӑт пӑ Кириная хӑйатӑт усӑт, хӑй Антиохияӑа йӑхӑтман, Турӑм Куща Исус элты Йӑм Айкел грек йохӑта пӑтэртсӑт.

²¹ Пӑ Турӑм Куща йош лыв пиллӑлӑн ус, пӑ йӑм арат ар хӑйат, эвлӑман, Турӑм Куща пела керлӑсӑт.

²² Щит элты Иерусалимӑн ӑктӑщиты хӑйатӑт унты сый йӑхтӑс, пӑ Варнава Антиохияӑа мӑнты партса.

²³ Лӑв йӑхӑтмал пӑ Турӑм йӑм кашӑлӑмал кемӑн, нӑх амтӑс пӑ хӑл мӑхет Турӑм Куща хӑща вешкӑт сӑмӑн катлӑсты партсӑлы;

²⁴ Лӑв йӑм сӑмпи ху ус пӑ Йӑмӑн Лылӑн пӑ эвлӑты щирӑн тӑкӑнман уса, щишӑн. Щиӑӑӑща йӑм арат мир Турӑм Куща пела керлӑс.

²⁵ Йухӑт Варнава Савл кӑшты урӑӑн Тарса мӑнӑс пӑ, лӑвел уйӑтмал кемӑн, Антиохияӑа туслы.

²⁶ Тӑлаӑ тӑл-лӑӑн лын пойӑкщӑты хӑйатӑт ӑктӑщиты тӑхайӑн йӑм арат хӑйат утӑлтӑсӑн, пӑ утӑлтыты йох Антиохияӑен велщи щи христианӑта айӑлты питсайӑт.

²⁷ Щи хӑтлӑтӑн Иерусалим элты Антиохияӑа Турӑм айкел туты хӑйатӑт йӑхӑтсӑт.

²⁸ Пӑ лыв элтылал и ху, нӑмӑлӑн Агав, нӑх лоймал кемӑн, Йӑмӑн Лылӑн альман, йастӑс, мӑтты иса мӑв лӑватӑн ун лӑллы щир питӑл, Клавдия кесарь пӑрайӑн щи улӑм щир.

²⁹ Щиӑӑӑща утӑлтӑты йох, кашӑн лӑв тайтӑтӑл элты Иудейӑн улты хӑнам йохлала, ӑотӑпса китты пӑтсӑт,

³⁰ щиты щи версӑл, ӑктӑм ӑхлал Варнава па Савл мӑхты эвлӑты хӑйатӑт ун икета китсӑлал.

12

Иаков алтты кешийэн пәратты пә Петра касна хота омәсты вернән

¹ Щи пöрайән Ирод хон щи әктәщиты хöйатәт элты тухәл хöйатлал пела йошлал нöх аләпсәлы, лывилала атәм верты урәңән,

² пә Иаков, Иоанн йай, алтты кешийэн пәратты партсәлы.

³ Ватталән, щит иудейәта йәм, щи йүпийән Петра па үслы, – щи пöрайән түтәң һаһ йәмәң хәтләт усәт, –

⁴ пә, лүвөл ил катәлмал йүпийән, пәтлам хота омәссәлы, пә һәл ләл йохпи һәл похла лүвөл шавиты партсәлы, Пасха йүпийән мир хöщә лүвөл этәлтәты нумәсыйәс.

⁵ Петра пәтлам хотән элт лавәлтса, щи күтән әктәщиты хöйатәт лүв урнәлән түңа-щира Турма пойәкщәсәт.

Ангел Петра касна хот элты ким этәлтәты щир

⁶ Хун пә Ирод лүвөл ким этәлтәты утщислы, щи ат Петра кәт ләл йöхнән күтән öләс, кәт карты келән пöнман уса, пә ләл йохән ов пүңәлән пәтлам хот шависа.

⁷ Щәлта ин, Турәм Куща ангел лүв йәщәлтәл лойәс, пә нöвийән пәтлам хот нöх хутләптәса. Ангел, Петра пүңләл элты пöткәман, лүвөл нöх күрәтсәлы пә йәстәс: «Сора лойа». Щәлта карты келлал лүв йошлал элты ил рәкәтсәт.

⁸ Пә ангел лүвела йәстәс: «Атпен йәры пә күр лумтәмлән лумталән». Лүв щиты версәлы. Щәлта лүвела йәстәл: «Нәң элты лумтәмен лумты пә ма йүпемән йүва».

⁹ Петра ким этәс пә лүв йүпелән шушәс, әт уйәтман, ангелән верты вер йәна щиты ус, нумәсман, лүв вантәпса ватәл.

¹⁰ Оләң лавәлты ләл йох пә кимет лавәлты ләл йох мöхты мәнман, лын вош пела мәнты карты пушас ова йöхәтсәтән. Щи ов лын урнәнән лүв сәхатәл пелки пүншантәс; лын ким этсәңән пә и вош хулы мәтсәлән, щәлта шамкап ангел лүв пүңләл элты хöлт пентәс.

¹¹ Щиңәһәща Петра, сәмәл әтмалән, йәстәс: «Ин манәма йәна щи ныла, Турәм Куща Лүв ангеләл китмал пә мәнәм хöлт пайәтсәлы Ирод йош элты пә иса щит элты, мүй иудей мир лавләс».

¹² Щәлта, тыйәл–тохәл вантымал йүпийән, Мария, Марка айәлтты Иоанн аһти, хот ләпа йохтәс, хöта ар хöйат әктәщәсәт пә пойәкщәсәт.

¹³ Хун пә Петра пушас овән хöпләмәс, Рода нәмпи митнә хуләтты ким этәс.

¹⁴ Щәлта, Петра түр сый мöштымал кемән, амәтмал рүвән пушас ов әт пүшсәлы, йöхи хухәлмәман, такан йәстәс, мәтты Петра пушас овән лойәл.

¹⁵ Түмет пә лүвела йәстәсәт: «Нәң мүй öшенән уллән?» Туп лүв и йәллы үра верәл. Лыв пә пöтәртсәт: «Щит Лүв ангеләл».

¹⁶ Щи күтән Петра пушас ов сәкты йәллы питәс. Хун пә ов пүшсәл, лүвөл кашаләсәт пә әл пакәтсәт.

¹⁷ Лүв пә, йошәлән пос верман, мәшйәйән ат усәт, лывилала пöтәртсәлы, хöты Турәм Куща лүвөл пәтлам хот элты ким этәлтәслы, пә йәстәс: «Тәм вер элты Иаков пә хәнам йохәт айкелән вералән». Йухәт, ким әтмалән, па тәха пела мәнәс.

¹⁸ Хәтла йүвмал йүпийән, ләл йох күтән ун хурәп тыйәс, хöты Петра йис.

¹⁹ Ирод пә, лүвөл кәшмал пә әт уйәтмал йүпийән, лавләм ләл йох сүтәтсәлы пә лывилал пәратты партсәлы. Йухәт лүв Иудея элты Кесарияя мәнәс пә щита хәщилыйәс.

Ирод хон пәрты вер

²⁰ Ирод Тир пә Сидон хöйатәт пела лики хуры ус; лыв пә, лыв күтәлән йәстатман, лүв хöщәйәл йöхәтсәт пә хон хот куща, Власт, лыв пеләйәл керәтман, пайлы уләпса вохсәт, лыв мүйөл хон мүй элты ләс, щишән.

²¹ Йәстәм хәтәлән Ирод, хон лумтәма лумәтлыман, пәл тәхайа опсәс пә лыв пеләйәл пöтәртәс.

²² Мир такан һухмийәл: «Щит әнта хöйат, Турәм түр сый».

²³ Туп шамкапан Турэм Куща ангел лүвел мушәңа версәлы, ши урәңән, мүйа лүв Турма ишәк йасәң әт йастәс; щәлта Ирод ики, сул войәтән шәпиман, пәрәс.

²⁴ Турэм йасәң пә арамәс пә лакки ләрпиләс.

²⁵ Варнава пә Савл, партәм верән тәлаңа верман йүпийән, Марк нәма пәнәм, Иоанн пәтән уйман, Иерусалим әлты [Антиохияя] йохлы йохәтсәтән.

13

Варнава пә Савл Йәм Айкел туты урәңән китты вер

¹ Антиохия вошән, щита улты пойәкщәты хойатәт әктәщиты вер хоща тухәл Турәм айкел туты хойатәт пә утәлтәты йох усәт: Варнава, пә Нигера айәлтты Симеон, пә Луций, Кириная ху, пә Манаил, Ирод һәлмет мүв шуң куща пилән энмәм ху, пә Савл.

² Хун лыв Турәм Кущайа верәт версәт пә вүщләсәт, Йәмәң Лыл йастәс: «Варнава пә Савл Мәнәма ши вер пела мийәлән, мүй урәңән Ма лынан вохсәлам».

³ Щиңәңща лыв, үщләмел пә пойәкщәмел йүпийән пә йошлал лын әлтылән понылымел йүпийән, лынан әсәлсәл.

Варнава пә Савл Кипр пухәрән

⁴ Щитәң, Йәмәң Лылән китман улман, Селевкияя йохәтсәтән, щилта пә Кипр пухра хөпән мәтсәңән;

⁵ Щәлта Саламинән улман, иудейәт пойәкщәты хотәтән Турәм йасәң пөтәртсәтән; лын ләпәнән Иоанн па ус, лына һотты урәңән.

⁶ Пухәр мүв лөватәлән Паф унты мәнман, лыв и мөлты иудей ху, нәмәлән Вариисус, уйәтсәтән. Лүв щәртәң пә һәлмәң ики ус, Турәм айкел туты икиә верәсәс.

⁷ Лүв проконсул Сергий Павел, өшәң ху, пилән ус. Проконсул Турәм йасәң хулты ләңхас, щишән Варнава пә Савл вана вохсәлы.

⁸ Елима, щәртәң ики, пә (лүв кимет нәмәл щит әйәлләл) лыв пилләлән әт кашәщәл, әвәлты вер әлты проконсул пүнла лавәлләлы.

⁹ Туп Савл, лүв хөлна Павел, Йәмәң Лылән тәкәнман пә сәмңилал лүв пеләйәл пайәтман,

¹⁰ йастәс: «Йәэй, кәмән өщмарән пә кәмән атәмән тәкнәм өт, хиң пөх, кашәң вешкат вер пела лик туты өт! Нәң Турәм Куща түң йушәт әлты йөвра хүщты а мүй вөлылән пела?»

¹¹ Ин тәм, Турәм Куща йош нәң пеләйән нөх алләмман ул: нәң сәмлы питлән пә пөра унты хәтәл әт ватлән». Щәлта шәмкап лүв әлтәл түрма пә пәтләм лаңкәнтәс, пә лүв, сәм мәнман, тыйәл-тохәл шушилыйәс, ватәлтәты хойат кәншәс.

¹² Щиңәңща проконсул тыйәм вер кашәләмәл кемән, Турәм Куща утәлтәпса әлты, ошатыман, әвләс.

Павел пә Варнава Писидия ләпән улты Антиохия вошән

¹³ Паф әлты нык хүвләмел кемән, Павел пә лүв пүнләлән уләм өтәң Памфилия мүвән улты Пергияя йохәтсәт. Туп Иоанн, лын әлтылән пүнла йирләман, Иерусалима йохлы мәнәс.

¹⁴ Лын пә, Пергия әлты мәнман, Писидия ләпән улты Антиохияя йохәтсәтән пә, иудейәт пойәкщәты хота шаббат хәтәлән лөңман итән, ил омәссәтән.

¹⁵ Закон пә Турәм айкел туты хойатәт нәпекәт лүңтәм йүпийән иудейәт пойәкщәты хот кущайәт лына йастәты китсәт: «Хәнам йохәң! Нын мир пела нөмәс такапты йасәң тайләтән ки, пөтәртәтән».

¹⁶ Павел, нөх лойман пә йошәлән пос верман, йастәс: «Израиль йох пә Турәм әлты пәлты мөхет! Хуләнтаты.

¹⁷ Тәм мир Турәм мүн ацилув пирыслы пә тәм рут мир Египет мүв хоща улмал пөрайән ләтәңа версәлы, пә йурәң йошәлән щилта йәл туслы,

¹⁸ пә һәлйәң тәл кем лывилал тал мүв хоща лапәтсәлы.

¹⁹ Щәлта, лапәт сыр мир Ханаан мүвән пәратмал йүпийән, щитлал мүв лывилала йәллы тайты ортсәлы.

20 Пă щи йўпийән, һăлсот ветйаң кем тăл лывилала сўт йохэт мийльийәс Турәм айкел туты хўйат Самуил унты».

21 Йухэт лыв хон вохсэт, пă Турәм лывилала Саул мăс. Кис пōх, Вениамин рут элты улты ху. Щиты һăлйаң тăл хăщәс.

22 Лўвел пўнла пайәтмал йўпийән, лывилала хона Давид пōтсәлы. Турәм лўв элтэл йастәс: 'Давид, Иессей пōх, Ма сăмема рăхты ху, Ма уйәтсәм щит, хўй Ма лăңхаты ѓтлам хōл тăлаңа верләлы'.

23 Лўв һаврэмлал элты Турәм алыльийәм верәл хўват Израиль мира Нōх пайәтты ѓт мăс - Иисус.

24 Лўв йәмәс эттал йэлпийән Иоанн хōл Израиль мира щит элты пōтәртәс: йиңка лōңәлтыты вер верты урәңән, кăрәк элты шăшән керләты мосәл.

25 Иоанн, лўв верәл йәтшәты питмалән, пōтәртәс: 'Хўй йўкана мăнәм нын тăйләлән? Ма аңта щит; туп ин, ма йўпемән йил щит, Хўй хōща кўр лумтәмәл әхты ма әт рăхләм'.

26 Хăнам йох, Авраам рут һаврәмәт, пă нын кўтәнән Турәм элты пăлты ѓтәт! Нынана тăм нōх пайтәсты йасәң китман ул.

27 Иерусалимән улты мōхет пă лыв кушайлал, Иисус әт мōштәсәл пă сўтәтсәл, пă щишән Турәм айкел туты хўйатәт йасңәт тăлаңа версәлал, щи йасңәт кашәң шаббат хәтәлән лўңәтлайәт.

28 Лыв Лўв хōщайәл нәмәлты нўр әт уйәтсәт, мўй урәңән Лўв сōрма ат пайәтса, пă ищипа Пилат элты Лўвел паратты щир вохсәт.

29 Хун пă хōл Лўв элтәл ханшәм ѓт тăлаңа версәл, йўх элты ил уймел йўпийән, хōшапәң кев лыпийа Лўвел пōтсәл.

30 Туп Турәм пăрәм элты Лўвел нōх лылңатсәлы.

31 Лўв ар хәтәл хўват щитәта әтльийәс, хўй Лўв пиләлән Галилей элты Иерусалима әтәс пă хўй ин мир йэлпийән Лўвел вантәм ѓтәта улләт.

32 Пă мўн нынана йām Айкел йастәлүв: ацилува альәм вер, Турәм мўңева тăлаңа версәлы, лыв һаврэмлала, Иисус нōх лылңатман,

33 хōты пă кимет псаломән* хăшман улла: 'Нăң Ма Пōхем: Ма ин Нăңен сәма пайәтсәм'.

34 Лўвел пăрәм элты нōх лылңатмал йўпийән, щишән Лўв шимты әт питәл, тăм элты щиты йастәс: 'Ма нынана, Давида альәм йāmлам мăләм, йăна'.

35 Щишән па тăхайән па пōтәртәл: 'Йәмәң Нăң ѓтәна шимты щир шийаләты әт мăлән'.

36 Давид, лўв пōрайәлән Турәм лăңхаты щир хўват вермал йўпийән, пăрәс, пă лўв ацилал хōща пōтса, пă шимты вер шийаләс;

37 Тўми, Хўй Турәмән нōх лылңатса, шимты вер әт шийаләс.

38 Щишән, хăнам йох, ма лăңхаләм, нын ат уйәтсәлән, Лўв урңәлән нынана кăрәк йōрәмәты щир такан аляла;

39 пă мўй хōща иса, нын Моисей законән вешкат щира пайтәсты әт верәтсәты, щит хōща кашәң әвәлты ѓт Лўв хўватәлән вешката пайтәсәл.

40 Шаващаты малы, Турәм айкел туты хўйатәт хōща йастәм ѓт нынана алт хойәл:

41 'Вантаты, укщәпләты ѓтәт, ощатыйаты пă хōлт пела ушаты; Ма нын хәтәлләнын щимәщ вер верләм, щит мātты хўйатән нынана пōтәртса ки, нын әт әвәлсәты лулән'».

42 Лын иудейәт пойәкщәты хот элты ким этман пōрайән па рут йохәтән па шаббат хәтәлән щит элты пōтәртты партсайңән.

43 Хун пă әктәщийәм хўйатәт лакки әсәлсайәт, ар пеләк иудей йох пă па рут элты иудейәт щира әвләптәм Турәм пела сәмәң ѓтәт Павел пă Варнава йўпи туләт. Лын, лыв пиллалән пōтрәмәман, лывилал Турәм йām хōща улты нōмәс такапсәтән.

44 Па шаббат хәтәлән вош тәл мир Турәм йасәң хуләтты хōл әктәщәс.

45 Туп иудейәт, мир шийаләмел кемән, доләмты нōмәсән тәкәтсайәт пă, кăткўтән улман пă уңращтыман, Павел пōтәртты верәт пела ўра вортты питсәт.

* 13:33 13:33 псалом - йәмәң ар Библияйән;

46 Щиңэңша Павел пә Варнава такан йастәсчән: «Нынана оләңән Турәм йасәң пөтәртты мосәс, туп хОты нын Турәм йасәң пүнҗла ушиллән пә нынан нын и пұша уләпсайа ат рәхтыяа верләлән, щишән, мўн па рут йох пела йастәлув».

47 Тәмиты Турәм Куща мўңева йасәң хайәс, щишән: 'Ма Нәңен па рут йоха нөви кеша пөтсәм, Нәң, нөх пайтәсты щир урәңән, мўв сөхәнты унты ат усән'.

48 Па рут мир, щит хулман, амтәтлысәт пә Турәм Куща йасәң ишәксәл, пә хөлыяә, хөй и пұша улты уләпсайа пирысайәт, эвәлсәт.

49 Щәлта Турәм Куща йасәң щи мўв лөватән лакки ләрпиләс.

50 Туп иудейәт, Турәм пела сәмәң, ләтәң нәңәт пә вошән Өха улты хөйатәт хүщмәмел йүпийән, Павел пә Варнава пела воштәты нөмәс версәт пә улты тәхайән элты лынан воштәсәл.

51 Лын пә, кўрлын элты хиш лывилала пәркатман,† Икония воша мәтсәңән.

52 Утәлтәты йох пә амәтән пә Йәмәң Лылән тәкәнман усайәт.

14

Павел пә Варнава Икония вошән

1 Иконияйән лын и йәха иудейәт пойәкщәты хота лөксәңән пә щиты пөтәртсәңән пә щи арат ар иудейәт пә грекәт эвәлсәт.

2 Лын айкеләна ат эвәлты иудейәт пә хәнам йохәт йәщалт па рут йох сәмлал йөвра хүщсәл пә ликмәлтсәл.

3 Пә хөты, лын щита йәм хүват усәң. Лын Турәм Куща элты хәрщияа пөтәртсәңән, Хөй Лүв йәмәл йасәң ныты урәңән, лын йошләнән йәмәң посәт пә вантыллаңәл верәт верәс.

4 Щи күтән вошән мир кәтна ортәсәс: итлал иудейәт пела усәт, киметлал пә – апостоләт пела.

5 Хун пә па рут йох пә иудейәт лыв кущайлал пилән лын пелайән әратсәт, лынан йәлапты пә кевән йовәлты урәңән,

6 лын, щит элты хулман, Ликаония мўв вошәна, Листраяа пә Дервияяа, пә щи ләпән улты куртәта мәтсәңән,

7 пә щита йәм Айкел тутлысәңән.

Павел пә Варнава Листра вошән

8 Листрайән и мөлты, вевтам кўрпи ху опсәс, пәтлам хот уш элты кўрлы питман ус, пә нәмәлты пөрайән ат шушилыйәс.

9 Лүв Павел пөтрәпса хуләнтәс. Павел лүв пелайәл аңкәрмал йүпийән, кашаләслы, лүв тўмтака йиты кеша эвәлты щир тайәл,

10 сыйәң тўрән йастәс: «Нәңена йастәләм Турәм Куща Иисус Христос нәм урәңән: нәң кўрңилана тўна нөх лойа». Щәлта лүв и щишән нөх лойәмтәс пә шушилыты питәс.

11 Мир пә, щит шийаләмал кемән, мүй Павел верәс, лүв тўр сыйәл сыйәңа версәлы, Ликаония йасәңән пөтәрман: «Луңхәт хөйат хөрасән мўн хөщайәв ил эсләщсәт».

12 Щәлта Варнава Зевса айәлтса, Павел пә Ермийа* айәлтса, лүв йасәң хөщә кущайа ус.

13 Вошел йәлпийән Зевс лух хот ус, пә лүвела йир верты ху, пушас ова хор мисәт пә сәвәм хөрамәң лыптәт тўвман, мир пилән йирасты үтщийәс.

14 Туп апостоләңән Варнава пә Павел, щит хулман кемән, лын сөхлән лакки мәншислән пә, мир хөщә әратман, такан сыйәң тўрән пөтәртсәңән:

15 «Йох! Мүй нын верләты? Мин па – нын хөрпан хөйатңән, пә нынана йәм Айкел пөтәртләмән, нын тәм йурлы луңхәт элты Лыләң Турәм пела ат керләсты, Хөй турәм хәр пә мўв, пә шарәс, пә хөл щит, мүй лыпилалән ул тыйәлтәс,

16 Хөй хәщәм ишән мирәта иса лыв йушлалән йәхты эслыйәс,

17 Лүв элтайәл йәм верәтән айкел мәты щикүш ат вөлылыйәс, турәм хәр элты мўңева йәрт пә ләвмаң пөра мийлыман, щәлта ләтөтән пә кашән мўң сәмлүв вөләтман, ус».

† 13:51 13:51 кўрлын элты хиш лывилала пәркатман - щит лывилал атма айәлты пос; * 14:12 14:12 Ермий - лүв Гермес па, иис грек мир хөщә мет ун Зевс нәмпи лух айкел туты өт;

18 Циңэньща, щит пӧтэртман, лын ўрайэн мир хӧща щимэщ нӧмэс такапсэтэн: лынана йир а́т ат версэт пӧ кашэң хӧйат йӧхи ат мӧнэс. Щи кӱтэн лын щита улман, хӧйатэт утэлтэсэңэн,

19 Антиохия пӧ Икония элты тухэл иудейэт йӧхэтсэт пӧ, хун апостолнэн хӧрщия пӧтэртсэңэн, лыв мира лын элтан пӱңла мӧнты номэс такапсэт, пӧтэртман: «Лын нэмэлтты тӱңа–щира йасэң а́т пӧтэртлэңэн, туп иса олмашилнэн». Щӧлта, мир хушмел йӱпийэн, Павел кевэн щӧх йовэлтса пӧ вош ким пелка талса, лӱвел пӧрэма нумэссэл, щипшен.

20 Хун пӧ утэлтэты йохэт лӱв пӱңлэлэн а́ктэщсэт, лӱв нӧх лойэс пӧ воша мӧнэс, кимет хӧтэлэн пӧ Варнава пилэн Дервияя мӧнэс.

Павел пӧ Варнава Сирияйэн улты Антиохияя йӧхлы керлэты вер

21 Йӧм Айкел тӧм вошэн пӧтэртман пӧ йӧм арат утэлтэты хӧйат Турэм Куща урэңэн мӧщатман йӱпийэн, лын йӧхлы Листра, Икония пӧ Антиохия вошэт мӧхты мӧтсэңэн,

22 утэлтэты йох сӧм такапман, эвэлты щирэн улты таңман пӧ утэлтэман, ар шук тӱвман, мӱңева Турэм Хон Улэпсайа лӧңты мосэл.

23 Павел пӧ Варнава кашэң пойэкщэты хӧйатэт а́ктэщиты щир кеша уна улты йох пӧтсэңэн пӧ, вӱщлыман пойэкщэсэңэн пӧ Турэм Кущайа мӧслэн, Хойа лыв эвэлсэт.

24 Йухэт, Писидия мӧхты мӧнман, Памфилияя йӧхэтсэтэн,

25 пӧ, Турэм Куща йасэң Пергияйэн пӧтэртман йӱпийэн, Атталияя охэлсэңэн;

26 Щилта пӧ Антиохияя хопэн мӧтсэңэн, хӧта Турэм йӧма щип вер пела эвлэптыман усайнэн, мӱй тӧлаңа версэңэн.

27 Щип йӧхэтман пӧ пойэкщэты мӧхет йӧха а́кэтман йӱпийэн, лын хӧл иса пӧтэртсэлэн, мӱй лын пилэнэн Турэм верэс пӧ мӱй щирэн лӱв эвэлты вер ов па рут мира пел пӱшсэлы.

28 Пӧ щита утэлтэты йохэт пилэн йӧм арат сыс усэңэн.

15

Апостолэт Иерусалимэн а́ктэщиты вер

1 Тухлэт, Иудея элты йӧхтэм ӧтэт, хӧнам йох утэлтэсэт: «Моисей щирэн а́т эвтэслэты ки, нӧх пайтэсты а́т верэтлэты».

2 Хун пӧ нӧмэс ар щира пӧ мӧлты кем ўра ворты вер лыв пиллалэн Павел пӧ Варнава хӧща тыйэс, Павела пӧ Варнавайа пӧ лыв кӱтэл элты па тухэл йохэта Иерусалима мӧнты пӧтсайэт пӧ апостолэт пӧ уна улты икет пилэн тӧм вер элты пӧтрэмэты.

3 Циңэньща, пойэкщэты мӧхэтэн мӧнты нӧтэм йӱпийэн, лыв Финикия пӧ Самария мӧхты мӧтсэт, па рут мир Турэм пела керлэты вер элты пӧтэртман, пӧ хӧл хӧнам йох хӧща ун амэт версэт.

4 Иерусалима йӧхэтмел кемэн, лыв пойэкщэты мӧхэтэн, апостолэтэн пӧ ун икетэн вана ўсайэт, пӧ Павел пӧ Варнава такан иса хӧлыйэ йастэслэн, Турэм мӱй лын пиланэн верэс пӧ хӧты па рут йоха эвэлты вер ов пел пӱншэс.

5 Циңэньща тухэл фарисейэт элты эвлэм мӧхет ўшмащты питсэт пӧ пӧтэртсэт, па рут йох эвтэптэты пӧ Моисей закон нӧх катэлты партты мосэл.

6 Апостолэт пӧ ун икет щип вер ватты урэңэн а́ктэщсэт.

7 Хув нумэсмел йӱпийэн Петра, нӧх лойман, лывилала йастэс: «Хӧнам йох! Нын уйэтлэты, Турэм олэң хӧтлэт элты мӱң элтэв мӧнэм пирыслы, ма ўңлэм элты па рут мир Йӧм Айкел йасэң ат хулсэт пӧ ат эвэлсэт;

8 пӧ Сӧм Уйэтты Турэм лывилала ныты пос мӧс, лывилала Йэмэң Лыл мӱң итэва мойлэс.

9 Щӧлта мӱң пӧ лыв кӱтэла нэмэлтты кӧт сыра вантэсты щир а́т пӧнэс, эвэлты верэн лыв сӧмлал сыстапсэлы.

10 Мӱйа пӧ нын ин Турэм хӱщлэлэн, утэлтэты хӧйатэт сапла лавэрт пӧнман, мӱй а́нта мӱң ащилув, а́нта мӱң туты а́т верэтсэв?

11 Туп мӱң эвллув, Турэм Куща Исус Христос мӧты йӧмэн, лыв итэлэн, нӧх пайэтлайув».

12 Ши йўпийән актәшәм мōхет хōл мǎшйаа йисәт пǎ Варнава пǎ Павел хуләтсәт. Лын пōтәртсәтән, мўй хōрпи йэмән посәт пǎ вантылланәл верәт Турәм лын мōхтан па рут мир кўтән верәс.

13 Ши йўпийән, хун лын мǎшйаа йистән, Иаков пōтәр ўс пǎ йастәс: «Хāнам йох! Мāнәм хуләнтаты.

14 Симон альилыслы, хōты Турәм оләнән па рут мир пела аңкәрмәс, щитлал элты Лўв нәмәл урәнән мир әкәтты.

15 Тām элты Турәм айкел туты хōйатәт ищи пōтәртысәт, хōты хāшман улла:

16 'Йухәт йōхәтләм пǎ Давид ил питәм хот нōх верләм, пǎ щита мўй шўкатман улла, нōх верләм пǎ лўвел па йǎлпа ләщатләм,

17 па хōйатәт пǎ хōл мирәт Турәм Куца ат кāшсәт, хōйтат кўтән Ма нәмем йастәла. Щиты Турәм Куца, тām мўй иса верты От, пōтәртәл'.

18 Турма хōл Лўв верлал йис элты ләрәт.

19 Шишән ма нумәстәмән па рут мир элты Турәм пела керләты отәт уләпсайәл лавәрта верты әт мосәл,

20 лывилала хāшты мосәл, лыв лўнхәтән шāкатәм ләтōт элты, пакрасләты вер элты, шакәптәм вой нōхи пǎ ўр элты йōхи ат лавләссәт, пǎ па хōйатәта щит әт ат версәт, мўй лывилала әт лāнхасәт.

21 Моисей закон йис тәлән вошәтән иса пōтәртлә пǎ кашән шаббат хәтәлән иудейәт пойәкщәты хотәтән лўнәтлә».

Апостоләт хāнишәм айкел па рут мир элты улты эвләм йохәта китләт

22 Щиңәңща апостоләт пǎ ун икет аратәл пойәкщәты хōйатлал пилән, лыв кўтлал элты йох пирыман, Антиохияа Павел пǎ Варнава пилән китты нōмәс версәт, щи мōхет: Варсавайа айәлтты Иуда, пǎ Сила, хāнам йох кўтән куцаа улты кātңән.

23 Лыв пиллалән щимәщ хāншәм айкел мāsәт: «Апостоләт пǎ ун икет пǎ хāнам йохәт Антиохияйән, Сирияйән пǎ Киликияйән улты па рут мир элты улты хāнам йохәта: ўща улты.

24 Мўн хултмәсәв, мātты тухәл, мўн элтәв ким этәм отәт, лыв пōтәрлалән нынан лыләтсәлал пǎ нын сāmлән йәша мāнәлтсәлал, пōтәртман, мātты эвтәсты мосәл пǎ закон хўват улты мосәл. Щит мўн лывилала әт партылысув,

25 мўн, йāха актәщман, йох пирыман, сāmлува мосты мўн Варнавайәв пǎ Павеләв пилән нын хōщайән китты и нōмәсән арталәсәв,

26 лын мўн Турәм Куцайәв Иисус Христос нәм урәнән сāmлән мийәм хōйатңән.

27 Щиңәңща, мўн Иуда пǎ Сила китсув, нынана лын йасәңән щит па ләра верләлән.

28 Йэмән Лыл пǎ мўн тām мосты вер тўмпийән нынан нәмәлтты па вер верты әт мālув:

29 лух йир, пǎ ўр, пǎ шакәптәм нōхи, пǎ пакрасләты элты йōхи лавләсты, пǎ па хōйатәта щит әт верты, мўй нынана әт лāнхалты. Тām элт тāйман, йāма верләты. Тўмтака улты».

30 Щālта, китәм отәт Антиохияа йōхәтсәт пǎ, хōйатәт әкәтмел кемән, хāншәм нәпек мāsәл.

31 Лыв пǎ, лўнәтмел кемән, щи утәлтәпса элты нōх амәтсәт.

32 Иуда пǎ Сила, Турәм айкел туты хōйатңәна улман, хāнам йоха йām арат йасәң утәлтәты щира йастәсңән пǎ лывилал такапсәлән.

33 Мōлкем щита улман йўпийән, лын хāнам йохән апостоләт хōща йām нōмәсән эсәлсайңән.

34 Туп Сила щита хāщты нōмәсән йōхәтса. [Иуда пǎ Иерусалима йōхлы йōхтәс.]

35 Павел пǎ щālта Варнава Антиохияйән усңән. Щита лын утәлтәсңән пǎ Турәм Куца йасәң йām Айкелә па мōхет пилән тутлысңән.

Павел йām Айкел туты кимет пўш мāнәл

36 Мōлты кем пōра хāщмал йўпийән Павел Варнавайа йастәс: «Па мāнләмән, мин хāнам йохләмән хōща йāхләмән, кашәң вошән, хōта мин Турәм Куца йасәң тутлысмән, ватләмән, хōты лыв улләт».

³⁷ Варнава, Марка айэлты, Иоанн пātэн ўты ўтщислы.

³⁸ Туп Павел щит пātэн ўты ат лāнхас, хōй Памфилияйэн лынан хайсэлы пā лынана мийэм вер тāлаңа верты ат нотэс.

³⁹ Тām элты нōпса ат лэщалэты вер тыйэс, щишэн лын кўтанэн кātна мātсэңэн; щāлта Варнава, Марк ўйман, Кипр пела нык хўвлэс;

⁴⁰ Павел пā, лўвела Сила пирымал йўпийэн, хāнам йохэтэн Турэм йāма эвлэптыман, мāнэс,

⁴¹ пā Сирия пā Киликия сāхат, пойэкщэты мир такапман, йāнхэс.

16

Тимофей Павел хōща пилтэщты вер

¹ Лўв Дервия пā Листра вошңэн унты йōхтэс. Пā щита и мōлты утэлтыты ху ус, нэмэлэн Тимофей. Лўв аңтэл эвлэм иудей нэ, ащел пā – грек ху,

² пā лўв элтэл Листрайэн пā Иконияйэн улэм хāнам йох йāма йастылысэт.

³ Павел лўвел пātэн ўты нōмэс верэс; пā, ўймал кемэн, щи тāхайэтэн улэм иудейэт урэңэн, эвэтты верэн версэлы; лўв ащел грека улты вер хōлыйэ хōйатэтэн уйэтса, щишэн.

⁴ Вошэт сāхат мāнман, лыв эвэлты мōхет апостолэтэн пā ун икетэн Иерусалимэн лэщатэм мōрт щирэт хўват улты партсэт.

⁵ Пā пойэкщэты актэщэм мōхет кашэң тāхайэн эвэлты верэн такамтылэт пā кашэң хātэл арамлэт.

Павел атэлэн ватты щирэл хōща Македония мўвэн ху этэл

⁶ Фригия пā Галатия мўв сāхат мāнман, Йэмэң Лылэн Асия мўвэн лыв йāм айкел туты ат эсэлсайэт.

⁷ Мисия мўв унты йōхэтмел йўпийэн, Вифиния мўва мāнты ўтщилысэт; туп Йэмэң Лыл лывилал тōхи ат эсэлсэлы.

⁸ Мисия хайман, пā лыв Троада воша охэлсэт.

⁹ Щāлта атэлэн Павела ватты щир ус: и мōлтты ху, Македония мўвэн ху, этэс. Лўв лойэс пā лўвел вохлэлы: «Македонияйа йōхта пā мўнева ноты».

¹⁰ Щи вантэпса йўпийэн ищи пўлаң мўң Македонияйа мāнты нōмэс версув, нумэсман, Турэм Куща мўнев щита йāм Айкел тутлыты вохсэлы.

Павел Филиппы воша йохэтты вер

¹¹ Щиңэңща, Троада вош элты нык хўвлэмел йўпийэн, мўң тōрлы Самофракия пухэр мўва йōхэтсув, кимет хātэл пā Неаполь воша,

¹² щилта пā Филиппы воша йōхэтсув: Македония мўв щуңэн мет олэң вош, Рим пела питэм вош. Тām вошэн мўң кāmэтса хātэл усув.

¹³ Шаббат хātэлэн пā мўң вош шāнша йōхан пела этсув, хōта, ултыйэн, пойэкщэты тāха ус, пā, ил омэсман, щита актэщэм имет пилэн пōтэртсув.

¹⁴ Лыв кўтэлэн Фиатир вош элты Лидия нэмпи и нэ ус, лўв тынэң питы ўрты щāшканэт тыныйэс. Лидия Турэм пела сāmэңа ус, пā Павел мўй пōтэртэс, Турэм Кущайэн лўв сāmэл щи пела пел пўшса.

¹⁵ Хун пā лўв йиңка лōңэлтыса пā лўв йōлэн улты мōхилал па, мўнев лўв хōщайэл вохсэлы, пōтэртман: «Нын мāнэм Турэм Куща пела тōрлы улты верэм йāнайа лўңэтсэллэн ки, ма хотэма лōңаты пā ма хōщайэм улаты». Пā мўнев эвлэптэслы.

Павел пā Сила касна хота вōцкиты вер

¹⁶ Щиты ус, хун мўң пойэкщэты тāхайа мāнмевэн, и митнэ пилэн уйтатсув, лўв кўль сōхэн катэлман уса, алысыты щирэл хўват лўв кущайлала ар ох йōхтэптыйэс.

¹⁷ Павел йўпийэн пā мўң йўпевэн шушман, лўв ўвэс, пōтэртман: «Тām хōйатэт – Нўм Турма рупитты йохэт, мўнева нōх пайтэсты йуш альлэт».

¹⁸ Щиты лўв ар хātэл верылуйэс. Павел, лыкащман, кўль сōх пела карэмэс пā йастэс: «Иисус Христос нэмэн нāңен лўв лыпел элты ким этты партлэм». Пā атэм лыл ищи кумат ким этэс.

19 Шиңеңша лув куцайлал, ваттэлэн, лыв ӧх йиты тахайэл хӧлас, Павел пӧ Сила ӧӧрэмесайӧн пӧ мир куцайӧт хӧща вош хӧрыа хӧрӧлтсайӧн.

20 Щӧлта, лынан рим куцайӧн хӧща тувман, йастӧсӧт: «Тӧм хӧйатӧн, иудейӧта улман, мун вошев улӧпса лыллӧты щир этӧлтӧлтӧн

21 пӧ щимӧщ щирӧт элты пӧтӧртлӧтӧн, муй мунева, Рим хӧйатӧта, вана уты пӧ верты ӧт мосӧл».

22 Мир ищиты лын пелайӧн эллӧс, рим куцайӧн пӧ лын элтайӧн сӧхлӧн хӧлт мӧшман йупийӧн, лынан йухӧн сӧкты партсӧлӧн

23 пӧ лын, артан йухӧн кутӧртыӧмӧн йупийӧн, касна хота вӧщкисайӧн, касна хот шавиты хӧйата такан шавиты партсайӧн.

24 Щимӧщ партӧпса йоша павӧтмал йупийӧн, лув лынан лыпи касна хот йӧта вӧщкӧслы пӧ лын курлӧн йух сӧсыа сӧксӧлы.

25 Ат кутӧп кемӧн Павел пӧ Сила, пойӧкцӧман, Турӧм, арыман, ишӧксӧлӧн; касна хота питӧм ӧтӧт пӧ лынан хулӧтсӧт.

26 Шӧмкап мув такан тӧриты питӧс, шиңеңша касна хот пӧты ӧӧхлӧс; и щисӧн овӧт хӧлыӧ пелки пуншатсӧт, пӧ хӧлыӧ хӧйатӧт хӧща сӧсӧт лыӧа йисӧт.

27 Касна хот шавиты хӧйат пӧ, нӧх верлӧмалӧн, касна хот овӧт пелки пуншӧм шийӧлӧмал кемӧн, алты кешел ким лакемӧслы пӧ лувел лув пӧратты утщислы, лув нумӧсӧл, опсӧм хӧйатӧт хӧнтасӧт.

28 Туп Павел сыйӧн тӧрӧн такан йастӧс, пӧтӧртман: «Нӧӧена нӧмӧлтты атӧм ал вера, мун хӧл тӧта уллув».

29 Лув тут такан вохӧс, касна хот лыпийа хухӧлмӧс пӧ тӧриман Павел пӧ Сила хӧща керӧптийӧс,

30 пӧ, лынан ким этӧлтӧман, йастӧс: «Ма куцайӧнлам! Муй мӧнӧм верты мосӧл, нӧх пайтӧсты урӧн?»

31 Лын пӧ йастӧсӧн: «Турӧм Куца Исус Христоса эвла, пӧ нӧн нӧх пайӧтлайӧн, нӧн хот тӧлӧн па».

32 Щӧлта Турӧм Куца йасӧн лувела пӧ хӧл, лув хотӧлӧн улӧм ӧтӧта, пӧтӧртса.

33 Пӧ лув, лынан атӧлӧн йимал кемӧн, лын ӧулӧмлӧн нӧх лӧхӧтсӧлы пӧ ищи мӧхты лув ийӧнка лӧнӧлтыса пӧ лув хотӧн мӧхилал па.

34 Щӧлта, лынан йӧхи хотӧла тувмал йупийӧн, лӧты пӧсана вохсӧлы пӧ хӧт тӧлӧл пилӧн амтӧс, Турма эвалмал урӧн.

35 Хун пӧ хӧтла йис, рим куцайӧн вошӧн мит йохӧн йастӧты китсӧтӧн: «Щи хӧйатӧн эслӧлӧн».

36 Касна хот шавиты хӧйат щит элты Павела такан йастӧс: «Рим куцайӧн нынан эсӧлты партсӧтӧн; шиңеңша, ин ким этӧтӧн пӧ йӧм нӧмӧсӧн мӧнатӧн».

37 Туп Павел лын пелайӧна йастӧс: «Минӧмӧн, Рим хӧйатӧн, сӧт таклы хӧл мир сурӧн сӧксӧлӧн пӧ касна хота вӧщкӧслӧн, ин пӧ хӧнайӧн эсӧллӧймӧн? Ӧнта, ты ат йӧхӧтлӧтӧн пӧ минӧмӧн лын ким ат этӧлтӧлӧн».

38 Вошӧн мит йохӧн щи йасӧт рим куцайӧна йастӧслӧн, пӧ щитӧн, Рим йӧха улты вер хулман кемӧн, хӧлт пӧлтӧмӧсӧн.

39 Щӧлта, щи йӧхӧтсӧтӧн, лын пелайӧн пойкащсӧтӧн пӧ, ким этӧлтӧман йупийӧн, вош элты ким мӧнты партсӧлӧн.

40 Лын пӧ, касна хот элты ким этман йупийӧн, Лидия хӧща йӧхӧтсӧн пӧ, хӧнам йохлӧн шийӧлӧман кемӧн, лывилал утӧлтӧслӧн, пӧ йӧллы мӧтсӧн.

17

Павел пӧ Сила Фессалоника вошӧн

1 Амфиполь пӧ Аполлония мӧхты мӧнман, лын Фессалоника воша йӧхӧтсӧтӧн, хӧта иудейӧт пойӧкцӧты хот ус.

² Павел, лүв уллытал ширэлэн, лыв хощайэла лӧңэс пӧ хулэм шаббат хӧтэл и йӱпийэн Йэмэн Нэпек элты лыв пиллалэн пӧтэртэс,

³ лывилала алыман пӧ тӧрлы йастэман, Христоса сӧрма питты пӧ нӧх лылӧнлӧты мосэс, пӧ йастэс: «Тӧм Христос - щит Исус, Хӧй элты ма нынана пӧтэртлэм».

⁴ Щӧлта лыв элтылал тухӧллал эвӧлсэт пӧ Павел пӧ Сила пела пайтэссэт, хӧты грекэт элты, Турэм пела сӧмӧн хӧйат щи арат ар, и щиты пӧ лӧтӧна улты нӧнӧт элты йӧм арат.

⁵ Туп ӧт эвлӧм иудейӧт, шек нӧмӧсэн лыкащман пӧ вош хӧри элты тухӧл ӧт рӧхты хӧйатэт йӧман, похла ӧктӧщсэт пӧ вош нӧх нӧхалтты питсӧл пӧ, Иасон хот лӧпа ӧратмел кемэн, лынан, мир хӧща ким туты урӧнӧн, кӧшсӧл.

⁶ Лынан ӧт уйӧтмел йӱпийэн, лыв Иасон пӧ па эвӧлты хӧнам йох вош кущайӧт хӧща хиплӧлтсӧлал, увман: «Тӧм мӧв лӧватӧн улӧпса шӧкатты ӧтӧт ты па йӧхӧтсӧт,

⁷ Иасон пӧ лывилал вана уӧслы, пӧ хӧлбийӧ лыв, па Ӧт, Исус, хона тӧйман, кесарь партты щира ӧт уллӧт».

⁸ Щиӧнӧща щит хулэм мир пӧ вошӧн кущайӧт хурӧпа пайӧтсӧлал.

⁹ Туп тӧмет, Иасон пӧ па ӧтӧт элты тын йӧман, лывилал эсӧлсӧлал.

Павел пӧ Сила Верия вошӧн

¹⁰ Хӧнам йохӧт пӧ ищи мӧхты атӧлӧн Павел пӧ Сила Верия воша китсӧл, хӧлта лын йӧхӧтман кемэн, иудейӧт пойӧкщӧты хота мӧтсӧнӧн.

¹¹ Тӧта улты ӧтӧт Фессалоника мӧхет элты йӧм нӧпсӧншӧкӧт: лыв йасӧн хӧл сӧмӧна вана уӧсӧл, кашӧн хӧтӧл Йэмэн Нэпек лӧрапман, тӧми а мӧй тӧрлы щиты.

¹² Щӧлта лыв элтылал ар хӧйат эвлӧс, пӧ грек лӧтӧн нӧнӧт элты пӧ йох элты йӧм арат.

¹³ Туп хун Фессалоника иудейӧт мӧштӧсӧл, Верия хӧща па Павелӧн Турэм йасӧн туса, лыв щи па йӧхӧтсӧт пӧ мир нӧх кӧрӧтты пӧ нӧх нӧхалты питсӧл.

¹⁴ Щишӧн хӧнам йох ищи мӧхты Павел китсӧл, щарӧс пела шушты щира; Сила пӧ Тимофей щи вошӧн хӧщсӧтӧн.

¹⁵ Павела мӧнты нӧтӧм ӧтӧт лӧвел Афины вош унты нӧтсӧл. Лыв, Силая пӧ Тимофейа мийӧм партӧпса йоша павӧтмел кемэн, мӧтты лын сорашӧк лӧв хӧщайӧл ат йӧхӧтсӧнӧн, йӧхлы мӧтсӧт.

Павел Афины вошӧн

¹⁶ Павел мӧнты пилӧнлал лавӧлтал элты Афины вош хуват шушилыйӧс пӧ, тӧм вош тӧлбийӧ лух тӧйтал урӧнӧн, лӧв нӧпсӧл ушмашӧс.

¹⁷ Щиӧнӧща, лӧв иудейӧт пойӧкщӧты хотӧн иудейӧт пилӧн пӧ Турэм сӧмӧна тӧйты грек йох пилӧн, пӧ кашӧн хӧтӧл вош хӧрийӧн уйтантылыты хӧйатӧт пилӧн нумӧссӧс.

¹⁸ Лӧв пилӧлӧн тухӧл эпикур пӧ стоик ашкуллайӧт элты улты нӧпсӧн йох пӧтрӧмӧты питылысӧт. Итлал инӧщӧссӧт: «Мӧй пӧ щи авашты ӧт йастӧты лӧнхал?»; па ӧтӧт пӧ: «Илампа, лӧв па мӧв хӧйатӧт луӧхӧт элты утӧлтӧл», лӧв лывилала Исус пӧ нӧх лылӧнлӧты вер элты Йӧм Айкел тус, щишӧн.

¹⁹ Щӧлта, лӧвел пӧтӧн йӧман, Ареопаг нӧмпи тӧхайа* тусӧл пӧ йастӧлӧт: «Мӧн а мӧй верӧтлӧв уйӧтты, мӧй щит щимӧщ йӧлӧп утӧлтӧпса, мӧй элты нӧн пӧтӧртсӧн?»

²⁰ Нӧн мӧлты ӧшлы-уйтлы ӧт мӧн паллува хулмӧлтлӧн. Щишӧн мӧн уйӧтты лӧнхалув, мӧй щит?»

²¹ Афины мӧхет пӧ хӧл пӧ лӧв хӧщайӧл улты па мӧв хӧйатӧт нӧмӧлты щирӧн пӧрайӧл ӧт хӧщӧптылысӧт, туп щиты, мӧлты йӧлӧп вер элты ат хулӧтса пӧ ат пӧтӧртса.

²² Щӧлта, Павел Ареопаг кӧтпа лойман, йастӧс: «Афины хӧйатӧт! Ма иса ваттӧмӧн, нын лӧнхӧт элты нумӧсты вер шек такан тӧйлӧлӧн.

²³ Нын йӧмӧн лотлӧн вантыман йӧхман, ма и йирасты лот уйӧтсӧм, хӧта хӧшман уса: 'ӧт уйӧтты Турма'. Тӧман-щи, Хӧйтан нын, ӧт уйӧтман, такан нумлӧлӧн, ма нынана такан айӧллӧм.

* 17:19 17:19 Ареопаг нӧмпи тӧха - словарьӧн ванты;

24 Турэм, улты-омэсты мир тыйэлтэм Өт, Лүв, опэлэн пә мўвэн Турэм Кущайа улман, анта йошән верэм хотэтән ул

25 пә хойат йошән верты верэт ат вохэл, ищи мятты Лүвел мОлты мосэл, Лүв кашәң Өта улпса пә лыл, пә мўй иса мāj.

26 И кәлы элты Лүв аратэл хойат рут тыйэлтәс, иса мўв лОбатән улты урәңән, хОта Лүв хОл хойат рутәта мОрт пОра пә мОрт улты тәха ләщатәс.

27 Лыв Турэм ат кәшсәт, Лүв улты щәщәл ат мОштәсәт пә Лүвел ат уйәтсәл - щи кўш Лүв кашәң Өтлув пўңәлән ванән ул,

28 щиты ат ул, мўң Лүвелән уллув пә ҺОхалув, хОты тухәл нын арәт верты мОхилән пӨтәртисәт: 'Мўң Лүв пиләлән и рут'.

29 Щиңәңща, Турэм рута улман, мўңев щиты нумәсты ат мосәл, мятты Турэм сорњи, мўй пә щелОх, мўй пә хойат нОмәс хўват хОрасән верәм кев хОрпи.

30 Щиңәңща, Турэм йәна вер ат уйтәм пОра хайман, Турэм ин хойатәта хОл кашәң тәхайән кәрәк элты шәнша керләты партәл,

31 Лүв хәтәл ләщатәс, щишән, хун улты-омэсты турәм вещката сүтәтты питләлы, Лүв щи кеша пОнәм Хойатәл сәхат, пәрәм элты Лүвел нОх лылнәтман, мира иса, уйәтты урәңән, ваттәлтәслы».

32 Пәрәм элты нОх лылнәтәм вер хулмел кемән, итлал әл хўләщсәт, киметлал пә йастәсәт: «Тәм элты нәңен па ишән хуләтләв».

33 Щиңәңща, Павел лыв элтылал мәнәс.

34 Тухәл йох пә, лүв хОщайәла рәхәлтысәт пә эвәлсәт; лыв күтәлән Дионисий Ареопаг ху†, Дамарь нәмпи нә пә лыв пиллалән па мОхет усәт.

18

Павел Коринф вошән

1 Тәм йўпийән Павел, Афины вош хаймал йупийән, Коринф воша йОхтәс;

2 Щита лүв и иудей ху уйтәс, нәмәлән Акила, Понт мўв элты улты ху. Акила тәм ванән Италия элты Прискилла имәл пилән йОхтәс, - Клавдий нәмпи кесарь иудейәта хОл Рим элты мәнты партсәлы, - пә Павел лын хОщайән йОхтәс;

3 Лын и хОрпи верты Өт тайсәңән: лын пирщин хотәт ләщатсәңән, пә щишән Павел лын пиләнән рупитты хәщәс.

4 Кашәң шаббат хәтәлән лүв иудейәт пойәкщәты хотән иудейәт пә грекәт пилән пӨтәртәс пә лывилал таңилыслы*.

5 Хун пә Македония элты Сила пә Тимофей йОхәтсәңән, Павел иудейәта пӨтәртты лыләлән иляпса, мятты Иисус - щит Христос.

6 Хун пә лыв лүвел йәртлыты пә лүвела атма йастәты питсәт, лүв лумтәмлал ил пәркатмал кемән, лывилала йастәс: «Нын кәлылән нын Ох пәтләнән;† ма сыстам; тәлта йәллы па рут мир хОща мәнләм».

7 Павел иудейәт пойәкщәты хот элты ким этәс пә ванән улты хота лОңәс, хОта Иуст нәмпи ху, Турәм пела сәмәң Өт, ус.

8 иудейәт пойәкщәты хот куща Крисп пә хОл лүв йОлән тайты мОхилал пилән Турәм Кущайа эвләс, пә Коринф мОхәт элты ар хойат, хуләтман, эвәлсәт пә йиңка лОңәлтылысайәт.

9 Турәм Куща пә атәлән Павел вантәпсайәл хОща йастәс: «Ал пәла, туп пӨтәрта пә шитама ал йўва,

10 Ма нәң пиләнән улләм, пә нәмәлты Өт нәңена атәм ат верәл, Ма тәм вошән ар хойат тайләм, щишән».

11 Пә лүв щита, лывилал Турәм йасәна утәлтыман, тәл-лўң пә хут тыләщ арата хәщилыйәс.

† 17:34 17:34 Ареопаг ху - сут йохәт элты ит; * 18:4 18:4 таңилыты - ар пуш такан мОлты элты йастәты, нОпса йәма ат питәс; † 18:6 18:6 Нын кәлылән нын Охпәтләнән - тәм йасәт щит әлләт: нынәлән нын Турәм йәлпийән наклата пайәтсәлән;

12 Ши күтэн, Ахаия мўвэн Галлион проконсул уләм пўрайэн, иудейэт и нўмэсэн Павел йэщалт эллэсэт пә сўт верты тәхайа тусэл,

13 пўтэрман, мятты лўв хўйатэт, Турэм пела сәмәңа улты, аңтом Закон щирэн утэлтэллы.

14 Хун пә Павел уңлэл пел пўшты ўтщислы, Галлион иудейэта йастэс: «Иудейэт! Мўлты атэм вер мўй пә лолмасты, велтатты вер верэс ки, ма лулэн нынан хулэтты щир тайсэм,

15 туп хун утэлтэты вер элты, пә нэмэт элты, пә нын законэн элты ўра вортла, нын щирэнэн арталыйалэн; ма щита сўта улты ат ләңхаләм».

16 Щалта сўт верты тәха элты лывилал воштэслы.

17 Грекет хўлыйэ иудейэт пойэкщэты хот куца Сосфен нәрэмэсэл пә лўвел сўт верты хот йэлпийэн сәксэл; туп Галлион щит элты йэша нэш ат нумисыйэс.

Павел Антиохияя йўхлы керлэты вер

18 Павел йам арат хатэл Коринф вошэн ус. Ши йўпийэн лўв ханам йох пилэн пайэм уләм верэс пә Акила пә Прискилла пилэн Сирия мўва хўпэн мәнэс. Мәнтал йэлпийэн Павел Кенхрей вошэн ўхэл лўртсэлы, Турма альэм вер тайэс, щишэн.

19 Ефеса йўхэтмел йўпийэн лынан щита хайсэлы, лўв пә иудейэт пойэкщэты хота лўнэс пә иудейэт пилэн нумэсман пўтрэмэс.

20 Хун пә лыв ўратсэт, лўв хўвшэк лыв хўщайэл ат ус, лўв ат кашащэс,

21 туп лыв пиллалэн пайэмулэм верэс, йастэман: «Мәнэм йиты йэмәң хатэлэн мет шопәң Иерусалимэн улты мосэл; нын хўщайэн пә, Турма рәхты ки питэл, па йўхлы йўхэтләм». Щалта Ефес вош элты хопэн мәнэс. [Акила пә Прискилла Ефесэн хәщсэтән.]

22 Хоп элты Кесария воша ўхэлмал йўпийэн, лўв Иерусалима нўх йўхтэс, щита пойэкщэты әктэщиты мўхет йәм йасәңэн йастэслы пә Антиохия воша мәнэс.

23 Щалта щита мўлты кем сыс хайман, этэс, пә и олтман Галатия пә Фригия мўвнэн мўхты мәнэс, утэлтэты йўх такапман.

Аполлос Ефесэн пә Коринфэн

24 И мятты иудей, нэмэлэн Аполлос, Александрия† вошәң ху, туса пўтэртты пә Йэмең Нәпек уйэтты ху, Ефеса йўхтэс.

25 Лўв Турэм Куца Йуш пела утэлтэман ус пә шек такан пә эвэлты щира пўтэртэс, тўңа-щира Турэм Куца элты утэлтэс, кўш туп лўв Иоанн йиңка лўңэлтыйәпса уйтэс.

26 Лўв, ат пәлман, иудейэт пойэкщэты хотэн пўтэртты питэс. Лўвел хулмал кемэн Акила пә Прискилла лўвел вана ўслэн пә тўңашэк Турэм Куца Йуш лўвела таңсэлэн.

27 Хун пә лўв Ахаия мўва мәнты утщийэс, ханам йох щита улты утэлтэты йохэта нәпек хәщсэт, лыв лўвел вана ўты партсэл; лўв тўхи йўхэтмал йўпийэн, ар нотәп щи хўйатэта верэс, хўй Турэм йәм хўватән эвэлман ус.

28 Лўв мир йэлпийэн иудейэт ломтэтлыты вер шек элпа альилыслы, Йэмәң Нәпек хўват этэлтыман, мятты Исус ул Христос.

19

Павел Ефесэн

1 Аполлос Коринфэн улмал сыс, Павел нўхлы улты мўвэт мўхты мәнман, Ефеса йўхтэс пә щита тухэл утэлтэты йох уйәтмал кемэн,

2 лывилала йастэс: «Йэмәң Лыл нын, эвэлман йўпийэн, вана ўслэн амўй?» Лыв пә лўвела йастэсэт: «Мўң хўлна пә ат хуллысэв, Йэмәң Лыл амўй щит».

3 Лўв лывилала йастэс: «Мўй пела нын йиңка лўңэлтысайты?» Лыв йўхлы йастэсэт: «Иоанн йиңка лўңэлтыйәпса пела».

4 Павел йастэс: «Иоанн йиңка лўңэлтыйәпса ус кәрэк элты шәшән керлэты йиңка лўңэлтыйәпса, хўйатэта пўтэртман, лўв йўпелэн Йиты Ыта, Христоса Исуса*, ат эвэлсэт».

5 Щит хулмел кемэн, лыв Турэм Куца Исус нэм урәңэн йиңка лўңэлтысайэт,

† 18:24 18:24 Александрия - Египет вош; * 19:4 19:4 Христос Исус - щит Мессия Исус;

⁶ пә, хун Павел лыв ӧхпәтлал элты йошңилал пӧтсәлы, лыв элтылала Йэмәң Лыл ил ӧхләс, пә лыв па йасңәтән пӧтәрти пә Турәм элты айкел туты питсәт.

⁷ Лыв аратәлән кәтхӧщяң кем хӧйат ус.

⁸ Иудейәт пойәкщәты хота йӧхәтмәлән, лүв, әт хурыман, хуләм тыләщ утәлтәс, Турәм Хон Уләпса элты пӧтрәмәман пә эвләптәман.

⁹ Туп лыв элтылал тухләт сәмлал така версәлал пә эвәлты әт ләңхасәт, Турәм Куща Йуш мир йәлпийән ликәң йасәңән йастәман. Щиңәңща Павел лывилал хәймәл кемән, утәлтәты йӧх утща щира әкәтсәлы пә и мӧлты Тиранн ху утәлтәты хотән кашәң хәтәл хӧйатәт утәлтәслы.

¹⁰ Кәт тәл-лүң кем хүват щиты ус, Асия мүвән улты хӧйатәт, иудейәт мүй пә грекәт, Турәм Куща Исус элты улты утәлтәпса хӧллийә хулсәл.

¹¹ Турәм пә Павел йош мӧхты мӧлты арат вантыллаңәл вер верәс,

¹² кашәң хӧйатәт ләңла лүв тайты ӧхшамлал пә әнтәп сӧхлал пӧнылысайәт пә лыв мушлал нӧх вӧлысәт, пә лыв элтылал күль сӧхәт ким этсәт.

¹³ Хӧлна пә ульһайа йәхты, йасәңән күль сӧх воштәты иудей йох элты, тухләт күль сӧхәң хӧйатәт хӧща Турәм Куща Исус нәм йастәты питсәт, пӧтәртман: «Нынан Исус нәмән воштәләв, Хӧй элты Павел такан йастәл».

¹⁴ Щит мәтты мӧлты Скева нәмпи, иудей Турма йир верты ӧх ики, лапәт пӧх версәт.

¹⁵ Туп күль сӧх йӧхлы йастәс: «Исус уйәтләм, пә Павел ищи мәнәма ләр, нын пә хӧйтат?»

¹⁶ Щәлта лыв хӧщайәла щи күль сӧхәң хӧйат щи лӧват ун йурән әратәс пә лывилал ил пайәтсәлы, лыв һара питман пә һүлмәңа йүвман, щи хӧт элты ким хӧнтасәт.

¹⁷ Щит хӧл Ефесән улты иудейәта пә грекәта уйәтты щира питәс, пә хӧл лыв пәльщәмән йӧхәтсайәт, пә Турәм Куща Исус нәм ләтәңа айәлтты питсәл.

¹⁸ Эвләм ӧтәт элты ар хӧйат йӧхтылыһәс, вешкат щирән верлал элпа алсәлал.

¹⁹ Мүтра верылыһәм мӧхет элты йәм ар хӧйат, мүтра верты нәпеклал йәха әкәтман, хӧйатәт йәлпийән нӧх үщәтсәлал, пә тынлал йәха пӧтсәлал пә ветһаң щӧрәс щел ӧх арата хойәс.

²⁰ Щиты такан Турәм Куща йасәң лакки ләрпиләс пә йурамәс.

²¹ Хун пә щит йәтшәс, Павел, Лылән түвман, Македония пә Ахаия мүв сәхат Иерусалима мәнты нӧмәс верәс, йастәс: «Щи йӧхтылытәм йүпийән, мә Рим ватты верәм ул».

²² Щәлта, кәт лүвел һотты хӧйатңәлал, Тимофей пә Ераст, Македония мұва китмал йүпийән, лүв Асия мүвән мӧлты сыс кема хәщилыйәс.

Йәшацты вер Ефесән

²³ Щи пүләң Турәм Куща Йуш урәңән ун йәшацты вер тыйәс,

²⁴ и хӧйат, нәмәлән Димитрий, щелӧх верән тус ху, щелӧх элты Артемида лух ими хӧрамәң хот хӧр верылыһәс пә вератты тус йохәта ӧх шитты щир мийилыйәс.

²⁵ Лывилал пә па вератты йохәт йәха әкәтман, йастәс: «Мӧхет! Нын уйәтләты, тәм вератты вер элты мүй тайтаң щирәв ул;

²⁶ щи күтән нын ватләты пә хулләты, әнта туп Ефесән, иса хәщ Асия лӧватән щи Павел ар хӧйат лүв эвләптәты верәлән йӧвра хүщәс, пӧтәртман, мәтты хӧйат йошән верты ӧт - щит әнта луңхәт.

²⁷ Щит пә мүйева атәм верәл әнта туп вератты верәв атма айәлтты щирән, Артемида лух ими йәмәң хот па нәмәлтты йүкана әт тайты питла. Лух ими хӧлна лүв Асия мүв лӧватән пә мирән иса ләтәңа тайла, лух латәң верәл хӧлт павәтла!»

²⁸ Щит хуләтмел кемән, лыв ликән йӧхәтсайәт пә үвты питсәт, пӧтәртман: «Ефес вош Артемида ләтәң!»

²⁹ Щәлта вош лӧватәлән нӧх һӧхләс. Лыв Павел пилән йәңхәм Македония кәтңән, Гаий пә Аристарх, һәрәмәман, и йәха каш ватты тәһайа һӧхтәсәл.

³⁰ Хун пә Павел мир хӧща әтты үтщийәс, утәлтәты йохәтән лүв әт эсәлса.

³¹ И щиты тухәл Асия кущайәт элты па, лүвела лухса улман, лүв хӧщайәл айкел китсәт, каш ватты тәһайа әт ат йис.

32 Ши күтэн итлал ит үвлэт, киметлал пә кимет Өт үвлэт, пӨтэртты әктәщәм щир и нулама ус, пә ар пеләк йәха әктәщәм Өтәт әт уйәтләт, мүй урәңән әктәщәт.

33 Иудейәт йастәм щирән, мир күт элты Александр ким вохса. Йошән пос верман, Александр мир пела пӨтэртты үтщийәс.

34 Хун Өша пайәтсәл, лүв иудей ху, хөл и турән үвалтсәт пә кәт щос кем увсәт: «Ефес вош Артемида ләтәң!»

35 Вошән хәншатты куца пә, хөйәтәт ил роммәлтмал кемән, йастәс: «Ефес йох! Мәты хөйәт әт уйәтәл, Ефес - щит ләтәң лух ими Артемида пә турәм элты ил рәкнәм хөрәл шавиты вош?»

36 Щит хөща ўра ворты вер әнтом ки, нынан рома улты мосәл пә, әт нумәсман, вер верты әт мосәл.

37 Нын тәм икеңән ты туслән, лын әнта Артемида йәмәң хот лыпи лоләпсәтән, әнта нын лух имана атәм версәтән.

38 Димитрий пә па вератты йох лүв пилләлән мәтты хөйәт пела пөләщ тайләт ки, щи кеша сүт верты урәңән әктәщиты щир ул пә сүт кушайәт улләт: күтлалән поләщ ат тутлыләт.

39 Нын мөлтты па Өт кәшләты ки, щит закон щирән әктәщиты тәхайән ватты питла.

40 Мүң вевтам щира питсув - ин тәм тыйәм вер урәңән, йәшәщты щира пөнлайув, щи урәңән нәмәлты сөнтәң әнтом, мүң әктәщәм верәв лулән нөх пайәтты». Щит йастәмал йүпийән, лүв әктәщәм мөхет лакки эсәлсәлы.

20

Павел Македонияя пә Грецияя мәнты вер

1 Йәшәщты вер вөльйәм йүпийән, Павел утәлтәты йох вана вохмал пә лыв номәслал такапмал йүпийән, лыв пилләлән пайәмуләм верәс, ким этәс пә Македония мұва мәнәс.

2 Ши тәхайәт сәхат мәнман пә әвалты хөйәтәт йәм артан утәлтәслы. Еллада* мұва йөхәтмалән,

3 щита лүв хуләм тыләщ ус. Хун лүв Сирия мұва хопән мәнты әктәщәс, иудейәт лүвел пәратты вер ләщатәм хулмал кемән, Македония сәхат йөхлы мәнты нөмәс верәс.

4 Лүв пилләлән Асия унты Сосипатр, Верия вошәң ху, Пирр пөх, Фессалоника элты улты Аристарх пә Секунд, щәлта Гаий - Дервия вошәң ху пә Тимофей, щәлта пә Асия элты улты Тихик пә Трофим йәхсәт.

5 Лыв, йәллы мәнман, мүңев Троада вошән лавәлсәл.

6 Мүң пә, түтәң һаң хәтләт йүпийән, Филиппы элты хопән мәтсув пә ветмет хәтәлән Троадайән лыв хөщайәл йөхәтсув, щита лапәт хәтәл усув.

Пәрәм Евтих нөх лылңатәм вер

7 Лапәт оләң хәтәлән†, хун утәлтәты йох һаң морәтты урәңән йәха әктәщәт, Павел лыв пилләлән пөтрәмәс пә, кимет хәтәл мәнты нумәсмал хүват, лүв пөтрәл ат күтәп унты туслы.

8 Нүм хот йәтән, хөта мүң әктәщсув, йәм ар тüt хөшам ус.

9 Павел хув пөтрәмәмал элты, и энәмты пөх, нәмәлән Евтих, ишњи хопән опсәс, такан ил вөйәпса пә һөхләмал сәхат, хулмет хот пәлат элты ил рәкнәс, пә нөх аләмәмән, пәрмал.

10 Павел, ил эсләщәс, энәмты пөх элт өлсәлы пә лүвел әпәлтман, йастәс: «Ал хурыйаты, лүв лылңәң».

11 Павел нүм хөт йәта лөңмал кемән пә һаң морәтмал пә ләвмал йүпийән, йәм хүват, хөлна пә хутләты унты, пөтрәмәс, пә йухәт ким этәс.

12 Ши күтән энәмты һаврәм лылңат йөхи туса пә щит элты хөл шек амәтсәт.

Троада элты Милита мәнты вер

13 Мүң паршәң ун хопа ләлсув пә йәллы Асс вош пела мәтсув, щилта Павел ўты урәңән; лүв мүңева щиты партсәлы, лүв күрән шушты үтщийәл.

* 20:2 20:2 Еллада - щит Греция; † 20:7 20:7 Лапәт оләң хәтәл - еврейәт щирән щит шаббат йүпи хәтәл, хәнтәт щирән - щүтцәты хәтәл;

14 Хун пӓ лӓв мӓн пилэвэн Асс вошэн уйтантэс, лӓвел пӓтэн паршэң ун хопа уймев кемэн, мӓн Митилина воша мӓтсув.

15 Щӓлта, щи мӓнман, кимет хӓтэл мӓн Хиос пухэр шӓма ил лойсув, хӓтэл хӓйман пӓ Самос пухра хойсув пӓ, Трогиллия воша йӓхтылымев йӓппийэн, кимет хӓтэл Милит воша йӓхэтсув,

16 Павел Ефес хӓйман мӓнты нӓмэс верэс, Асияйэн ӓт ат рӓнты, щишэн, лӓв тэрматыйэс, Ветйаң хӓтлэп йэмэң хӓтэл кеша Иерусалимэн улты лӓңхас.

Павел Ефес пӓйӓкцӓты хӓйатӓт ун икет пилэн пӓтӓртты вер

17 Милит элты Ефеса китэсэс, Турма пӓйӓкцӓты хӓйатӓт ун икет лӓв хӓщайӓла вохсӓлы,

18 пӓ, хун лыв лӓв хӓщайӓла йӓхэтсӓт, лывилала йастӓс: «Нын уйӓтлӓлэн, хӓты ма мет олӓң хӓтэл элты, хун Асияйа йӓхэтсӓм, ивевэн нын пиланэн усӓм,

19 ма Турэм Куща пела рома улман пӓ ар сэмйик мӓнӓлтман верӓт версӓм, иудейӓт верэм лйкӓң нӓпсӓт пӓтйӓн кӓмэн кем шук мӓнӓм тӓты вера йис;

20 Ма нӓмӓлтты щит элты ӓт хӓйсӓм, мӓй элты нынан пӓтӓртты мосӓс лулӓн, мӓйа нынан утӓлтӓты мосӓс лулӓн, мир ватман пӓ хотлӓн лыппийэн.

21 Ма иудейӓта па, грекӓта па такан йастылысӓм, лыв кӓрӓк элты шӓшӓн керлӓман, Турэм пела ат керлӓсӓт пӓ мӓн Турэм Кущайӓва Исуса Христоса ат эвӓлсӓт.

22 Пӓ тата щи, ин ма, Лылӓн хӓщман, Иерусалима мӓнлӓм, ӓт уйӓтлӓм, мӓнӓма щита мӓй питӓл;

23 Туп Йӓмӓң Лыл кашӓң вошэн ӓлӓл, пӓтӓртман, касна хот пӓ шукӓң щирӓт мӓнӓм лавӓллӓт.

24 Туп ма нӓмӓлты пела ӓт ӓңкӓртылӓм пӓ ма лылӓм ӓт шавилӓм, туп, амӓтман, лӓлӓн мӓ йушем мӓнты пӓ Турэм Кущайӓн Исусӓн мийӓм ма верэм йӓтшӓптӓты ат верӓтсӓм, Йӓм Айкел Турэм йӓм элты пӓтӓртты.

25 Пӓ ин, тӓм, ма уйӓтлӓм, хӓл нын, хӓй кӓтӓн, Турэм Хон Улӓпса элты пӓтӓртман, ма йӓхсӓм, мӓнӓм па ӓт ватлӓлӓн.

26 Щишӓн нынана тӓм хӓтӓл ма такан йастӓлӓм: «Нӓмӓлты пӓрӓм хӓйат хӓща унавот ӓт тӓйлӓм,

27 ма Турэм лӓңхаты вер аратӓл нынана такан йастӓты ӓт хӓңатысӓм.

28 Щиңӓңща, нынан ватман тӓйӓлӓн пӓ хӓйат тащ аратӓлӓн па, хӓта Йӓмӓң Лыл нынан ӓха пӓтсӓлы, Турэм Куща пӓ Турэм ӓктӓщиты мӓхилӓл нын такан ат шавислӓн, Лӓв кӓлӓл сӓхат мӓщӓтӓм пӓйӓкцӓты мӓхилӓл.

29 Ма уйӓтлӓм, хун ма мӓнлӓм, нын хӓщайӓн лйкӓң йӓврӓт лӓңлӓт, лыв пӓ тащ ӓт щӓлӓтлӓл.

30 Щӓлта нын элтылӓн хӓлна хӓйатӓт нӓх лойлӓт, хӓй пӓтӓртӓлӓн вещкӓт вер йӓвра талты питлӓлы, утӓлтӓты йох лыв йӓпилӓлӓн туты урӓңӓн.

31 Щишӓн нумӓсман улӓты! Нумӓлӓн, ма нынан тӓлаң хулӓм тӓл-луң атӓл-хӓтӓл ивевэн сэмйик сурӓн нын элтайӓн кашӓң ӓт утӓлтысӓм.

32 Пӓ ин нынан, хӓнам йох, Турма пӓ Лӓв йӓмӓл элты улты йасӓа эвлӓптӓлӓм, хӓй нынан утӓлтӓты пӓ нынана Лӓв йӓмӓң мирӓл кӓтӓн ӓх вӓл мӓты верӓтӓл.

33 Ӑнта щелӓх, ӓнта сорӓи, ӓнта лумтӓм нӓмӓлты хӓйат элты ма ӓт лӓңхасӓм:

34 нын уйӓтлӓлӓн, мӓнӓм мосты ӓт пӓ ма пӓңлӓмӓн улӓм хӓйатлӓма мосты ӓт тӓм ма йошӓиламӓн шитӓптӓсӓм.

35 Кашӓң верӓн ма нынана ӓтӓлтысӓлам, щиты рупитман, вевлы хӓйатӓта ӓӓтты мосӓл пӓ Турэм Куща Исус йасӓӓт нумты мосӓл, Лӓв йастӓс: 'Уты элты, мӓты йӓмшӓк'».

36 Щит йастӓмӓл кемӓн, лӓв шашӓнилӓл ил ӓсӓлсӓлы пӓ хӓл лыв пиллӓлӓн пӓйӓкцӓс.

37 Щи пӓрайӓн хӓлӓйӓ холлӓсӓт пӓ, Павел ӓпӓлтыман, лӓвел мосӓлтӓсӓл.

38 Мет шопӓң лӓв йастӓм йасӓңлӓл элты хошсӓт, мӓтты лыв па нӓмӓлты пӓрайӓн лӓв вешӓл ӓт ватлӓл. Щӓлта лӓв пилӓлӓн паршӓң хоп унты мӓтсӓт.

21

Иерусалима мӓнты вер

¹ Хун пә мүн лыв пиллалән кәтна мәнмев йүпийән, нык хүвләсув, тӱрлы Кос воша йӱхәтсув, кимет хәтәл Родос пухра, щилта пә Патара воша,

² щәлта Финикия пелә мәнты паршән ун хоп уйәтмев кемән, нӱх хухсув пә нык хүвләсув.

³ Мүн Кипр пухәр мұв ныты ўшән усув пә лүвел веш пеләк сәхат хайман, Сирия мұва мәтсув пә Тир вош хӱща ўты кәтәлсув, тәта хоп әлты пӱрмасәт хайты моссәт.

⁴ Щәлта, утәлтәты хӱйәтәт мӱщәтмев кемән, щита лапәт хәтәл усув. Лыв, Йәмән Лылән альман, Павел пелә пӱтәртләт, лүв Иерусалима әт ат мәнәл.

⁵ Щи хәтләт хайман, мүн әтсув пә мәтсув, пә лыв хӱлыйә имилал пә һаврәмлал пилән мүнәв вош кимпи унты хӱлна тусәл; намән питарән па, шаш ил әсәлман, пӱйәкшәсув.

⁶ Пә, күтлүвән пайәмуләм вермев йүпийән, мүн паршән ун хопа ләлсув, лыв пә йӱхи мәтсәт.

⁷ Мүн пә, мәнты верев йәллы түвман, Тир әлты Птолемаида воша йӱхәтсув, хӱта хәнам йохлүв ўщайән версәлүв пә лыв хӱщайәл и хәтәл усув.

⁸ Кимет хәтәл Павел пә мүн, лүв пиләлән уләм ӱтәт, йәллы мәтсув пә Кесарияа йӱхәтсув пә, Филипп хӱта лӱнман, лүв Йәм Айкел тутлыты ху, лапәт һотәп ху* әлты ит, лүв хӱщайәл хәшсув.

⁹ Лүв һәл икилы әви тәйәс, Турәм айкел туты нәңәт.

¹⁰ Щи күтән хӱты мүн лыв хӱщайәл ар хәтәл усув, Иудея әлты Агав нәмпи Турәм айкел туты ики йӱхтәс.

¹¹ Щәлта, мүн хӱщайәв лӱнман, Павел әнтәп кел ўслы пә лүв йошлал-курлал йәха йәрман, йәстәс: «Щиты Йәмән Лыл пӱтәртәл: 'Тәм әнтәп келәң ики тәмиты Иерусалимән иудейәтән йәрла пә па рут мир йоша мәла'».

¹² Хун пә мүн щит хултмәсув, мүн па, щита улты ӱтәт па пӱйәкшәсәт, лүв Иерусалима әт ат мәнәс.

¹³ Туп Павел йӱхлы йәстәс: «Мүй нын верләты? Мүйә холләлты пә ма сәмем мәшләлән? Ма әнта туп йәрәм ӱта улты ләңхаләм, Иерусалимән Турәм Куща Исус нәм урәңән пәрты таща улләм».

¹⁴ Хун пә мүн лүвел вӱләтты әт верәтсәв, ромәпсув, йәстәман: «Турәм Куща партәпса щирән ат питәл!»

Павел Иерусалима йӱхәтты вер

¹⁵ Тәм хәтләт йүпийән, ләщатыман, Иерусалима мүн мәтсув.

¹⁶ Мүн пиләвән тухәл утәлтәты йох Кесария әлты па шушсәт. Лыв мүнәв Мнасон Кипр ху, хүв тәлән утәлтәты ху, хӱта тусәл, хӱ хӱща мүнәв лулән улты рәхәс.

¹⁷ Хун мүн Иерусалима йӱхәтсув, хәнам йохән, амәтман, мүн вана ўсайув.

¹⁸ Кимет хәтәл Павел мүн пиләвән Иаков хӱща йӱхтәс; ун икет па хӱл йӱхәтсәт.

¹⁹ Лывилал ўщайән верман, Павел ләтйән-карйән пӱтәртсәлы, лүв верәм верлал мӱхты әт әвәлты па рут мир күтән Турәм мүй верәс.

²⁰ Лыв па, хуләтмел йүпийән, Турәм ләтәңә әйәлтсәл пә лүвела йәстәсәт: «Хәнам ху, вәтлән мүй арат щӱрәс әвләм иудей йох, пә лыв хӱл Закон такан тәйты ӱтәт.

²¹ Нәң әлтән пә йәма хуллысәт, мәтты нәң хӱл па рут мир күтән улты иудейәт Моисей әлты пүнла хәтты утәлтәллан, пӱтәртман, мәтты лыв йох һаврәмлал хӱща әвәтты вер әт ат версәт пә лыв щирлал щирән әт ат усәт.

²² Щиңәңща, мүй пә? Йәна, мир әктәщәл; хулләл, нәң йӱхәтсән, щишән.

²³ Вера са, мүй мүн нәңен йәстәлүв: мүн һәл хӱйәт, йәстантәм вер тәйты ӱтәт, тәйлув.

²⁴ Лывилал уйман, лыв пиллалән сыстамтыя пә лыв йүкан йирлал тын нәң сӱхәпты, лыв ӱхлал лӱртты ат верәтсәт. Пә хӱл кашаләләт, нәң әлтайән хуллыйәм пӱлщәт әнтом вәщкәтәт, нәң па Закон хуват уллән.

²⁵ Әвләм па рут йоха мүн верәм нӱпсәв әлты хәшсәв: лыв нәмәлты щимәщ әт ат версәт, туп луңха порылуйәм ләтӱт әлты, вой ўр пә шакәптәм вой һӱхи әлты, пә пакрасләты вер әлты лывилал ат шавислал».

* **21:8** 21:8 лапәт һотәп ху - щит ләты пасанәт ләщатты йох;

26 Щишэн Павел, щи йох уйман пә лыв пиллалән сыстамтыман, йухэт хәтәл Турәм Хота лҗәс пә сыстамтыйәм хәтләт хҗлам вер такан йастәс, хун кашәң ху урәңән йир туты вер ул.

Павел нәрәмәты вер

27 Хун пә лапәт хәтәл хҗлаты ванамаәс, щи пҗрайән Асия әлты улты иудейәт лҗвел Турәм Хотән шийаләмел кемән, мир хҗл йәшашты хҗщсәл пә лҗвел катәлсәл,

28 ўвман: «Израиль йох, нҗотаты! Тәм хҗйат арат тәхайән мҗхет мирәва пә Закона пә тәм тәхайа әт рәхты щирән утәлтәл; Щи тҗмпийән грекәт Турәм Хота тус пә тәм йәмәң тәха щопитсәлы».

29 Щи йәлпийән вошән лыв Трофим, Ефес ху, лҗв пиллалән ватсәт пә нумәссәт, Павел лҗвел Турәм Хота лҗнәлтсәлы.

30 Вош лҗватәлән нҗх нҗхләс, пә мир тҗхи хухәлмәс. Павел, нәрәмәм йҗпийән, Турәм Хот әлты ким хипләлтса, пә овәт ищи кҗрәмән ләп петсайәт.

31 Хун пә лыв лҗвел пәратты ўтщисәл, щҗрәс ләл йох куща унты айкел йҗхтәс, Иерусалим ловатәлән ўшмащты питәс.

32 Лҗв ищи кҗрәмән ләл йох пә сот ләл йох кушайәт уйман, лыв хҗшайәл әратсәт. Лыв пә, щҗрәс ләл йох куща пә ләл йохәт кашаләмел кемән, Павел сәкты вҗләтсәл.

33 Щиңәңща щҗрәс ләл йох куща, вана йҗхәтмал кемән, лҗвел ўслы пә кәт карты келән ил йәрти партсәлы, пә иңщәсәс: «Хҗй лҗв пә мҗй верәс».

34 Мир хҗща итәт ит ўвсәт, па җтәт па җт ўвсәт. Щишән щимәщ сый кҗтән лҗв нәмәлты ләр вер җша пайәтты әт веритмал урәңән, Павел ләл йох улты тәхайа туты партсәлы.

35 Хун пә лҗв ов нухләт хҗща улмалән, мир похәл щиты хәтәл пә, ләл йохәта, нҗх аләмман, лҗвел туты вера йис,

36 мир аратәлән лыв йҗпелән шушәс пә ўвәс: «Лҗвелла сҗрәм ат ул!»

Павел, лҗвел әратыман, мир пела пҗтәртәл

37 Ләл йҗхәт хота лҗңты тәхайән Павел щҗрәс ләл йох кушайа йастәс: «Мәнәма наңен мҗлты йастәты рәхәл амҗй?» Щит пә йщмәс: «Нәң грек йасәң уйәтлән?»

38 Щишән ки, наң әнта щи Египет хҗйат, хҗй мҗлхашәк йәшашты щир верылыиәс пә тал тәхайа нәл щҗрәс велтатты хҗйат тус?»

39 Павел пә йастәс: «Ма Киликия мҗвән улты Тарс ун вошәң иудей ху. Нәңен пойәкләм, мәнәм мир пела йастәты эслы».

40 Хун пә щитән эсәлса, Павел, ов нухәлән лҗйман, йошәлән мира пос мәс. Щәлта, хун шек щитама йис, еврей йасәңән щиты пҗтәртты питәс:

22

1 «Хәнам йохәт пә ащәт! Манәм нын йәлпанән әратыты урәңән, мәнәм пҗтәрти эслалән».

2 Лҗв пә лыв пиллалән еврей йасәңән пҗтәртты хулмел кемән, мет щитама йисәт. Лҗв йастәс:

3 «Ма иудей ху, Киликияйән улты Тарс вошән сәма питәм җт, тәм вошән Гамалиил утәлтәты ху хҗща энмәлтәм җт, ащилув Закон щирән шек йәма утәлтәм җт, Турәм вер пела такан улты җт, хҗты нын хҗл ин улләты.

4 Ма хҗлна сҗрәм унты тәм утәлтәпса йҗпи тҗвәм хҗйатәт нухәтлыслам, ил йәрман йохәт пә нәңәт касна хота мийлыслам.

5 Щит вантәм җтәт - Турма йир верты җх ху пә йәха актәщиты ун икет аратәлән. Ма хҗлна лыв әлтылал Дамаск вошәң хәнам йохәта хәншәм айкел нәпекәт ўсәм пә щи мәтсәм, христианәт әлты хҗй щита ус пә щитәт катәлты, пә лывилал Иерусалима сәкты урәңән туты.

6 Хун пә ма йушән улмемән пә Дамаск воша ванамаәсәм, хәтәл кҗтәп кемән шәмкап турәм хәр әлты щи хҗрпи нҗвийән похәтсайәм, пә сәм хҗлна нҗх әт әлләл.

7 Ма мҗва ил рәкәтсәм пә мә пелайәм пҗтәртәм тур сый хулмәсәм: "Савл, Савл! Мҗйа нәң Мәнәм нухәлән?"

⁸ Ма йӱхлы йастӱлэм: "Хӱй Нӱн, Турэм Куща?" Лӱв мӱнэма йастӱс: "Ма Назарет элты улты Иисус, Хӱй нӱн ӱхӱлӱлэн".

⁹ Ма пилэмэн улэм ӱтӱт нӱви ватсӱл пӱ пӱлцӱмэн йӱхӱтсайӱт; туп ма пелайӱма Пӱтӱртӱм ӱт тӱр сый ӱт хулсӱл.

¹⁰ Щиӱнӱща ма йастӱсэм: "Турэм Куща! Мӱнэм мӱй верты?" Турэм Куща пӱ мӱнэма йастӱс: "Нӱх лойа пӱ Дамаска мӱна, пӱ щита нӱӱена иса йастӱла, мӱй нӱӱена верты постӱса".

¹¹ Хӱты ма вӱлӱты нӱви элты сӱмлы питсӱм, ма пилэмэн йӱвӱм мӱхет йош пелкем элты Дамаска ватӱлтӱсайӱм.

¹² А-хой Анания, Закон хӱват улты Турма эвӱлты хӱйат, Дамаскӱн улты иудейӱтӱн хӱл йӱма айӱлтса,

¹³ ма хӱщайӱм йӱхӱтӱс пӱ, вана шушман, мӱнэма йастӱс: "Савл хӱнам ху, сӱмӱжа йӱва!" Пӱ ма ищи кумат лӱвел шийӱлӱсӱм.

¹⁴ Лӱв пӱ мӱнэм йастӱс: "Мӱн ащилув Турэм нӱӱен пирыӱс, нӱн Лӱв лӱнхаты щирӱл ӱша ат пайӱтсӱн, Вещкат ӱт ат шийӱлӱсӱн пӱ тӱр сый Лӱв ӱнлӱл элты ат хулсӱн.

¹⁵ Нӱн Лӱвела хӱл хӱйатӱт йӱлпийӱн вантӱм ӱта питлӱн, щит элты, мӱй ватсӱн пӱ хулсӱн.

¹⁶ Щиӱнӱща, мӱй нӱн айӱлта уллӱн? Нӱх лойа, Турэм Куща Иисус пела пойӱкща, йиӱжа ат лӱнӱлтылайӱн пӱ, кӱрӱклан хӱлт ат лӱхӱтлайӱт".

¹⁷ Хун пӱ ма Иерусалима йӱхлы йӱхӱтсӱм пӱ Турэм Хотӱн пойӱкщӱсӱм, мӱ вантӱпса ватсӱм

¹⁸ пӱ Лӱвел шийӱлӱсӱм, пӱ Лӱв мӱнэма йастӱс: "Тӱрматыӱа пӱ Иерусалим элты ким ӱта, тӱта нӱн Ма элтайӱм пӱтӱртгты щирӱн вана ӱт ӱла".

¹⁹ Ма йастӱсэм: "Турэм Куща! Лӱв уйӱтлӱл, ма Нӱӱена эвӱлты хӱйатӱт касна хота тухрылыслам пӱ иудейӱт пойӱкщӱты хотӱтӱн сӱнкилыслам,

²⁰ пӱ хун Стефан, Нӱӱен вантӱм ӱтӱн, кӱлӱл щӱрӱлӱтӱм пӱрайӱн, ма щита лойсӱм, лӱв паратты верӱл элт тӱйсӱм, лӱвел паратты ӱтӱт лумтӱмӱт ма шависӱм".

²¹ Щӱлта лӱв мӱнэма йастӱс: "Мӱна, Ма нӱӱен хӱва Турма ӱт эвӱлты па рут мир хӱща китлӱм"».

²² Тӱм йасӱн унты лӱв хулӱтса; щи йӱпийӱн ӱвты питсӱт, пӱтӱртман: «Мӱв сӱх элты лӱвел нӱх ушийи! Лӱвела улты ӱт рӱхӱл».

²³ Щи лӱв ӱвмел кӱтӱн, лумтӱмлал йовӱлсӱт пӱ кӱрпӱт хиш нӱх йовӱлсӱт,

²⁴ щӱрӱс лӱл йох куща лӱвел лӱл йӱх улты тӱхайа туты партсӱлы. Лӱвел хомщийӱн сӱкты пӱ такан иӱщӱсты партсӱлы, мӱй урӱнӱн лӱв пелайӱл мир щиты ӱвӱс.

²⁵ Туп хун лӱв лаккелӱтӱн йӱртсӱлӱса, Павел лойӱм сот лӱл йох кущайа йастӱс: «Нынан мӱй Рим ху сӱкты рӱхӱл, хӱлна пӱ сӱт таклы?»

²⁶ Щит хулмал кемӱн, сот лӱл йох куща мӱнӱс пӱ щӱрӱс лӱл йох кущайа щит туслы, пӱтӱртман: «Ванта, мӱй нӱн верты ӱтщилӱн? Тӱм хӱйат - Рим ху».

²⁷ Щиӱнӱща щӱрӱс лӱл йох куща, лӱв хӱщайӱл вана шушман, иӱщӱсӱл: «Йаста мӱнэма, нӱн Рим ху?» Лӱв йастӱс: «Па хӱты».

²⁸ Щӱрӱс лӱл йох куща йӱхлы йастӱс: «Ма ун ӱх сӱхат щи Рим хӱйата улты вер лутсӱм». Павел пӱ йастӱс: «Ма пӱ щита сӱма питсӱм».

²⁹ Щиӱнӱща ищи кумат лӱвел шукатты утщийӱм ӱтӱт лӱв элтайӱл пӱнӱла хӱтӱмӱсӱт. Щӱрӱс лӱл йох куща пӱ, лӱв Рим хӱйата улты верӱл мӱштӱмал кемӱн, хӱлт пӱлтамӱс, лӱвел йӱрсӱламал урӱнӱн.

Павел синедрион йӱщӱлт лойты вер

³⁰ Кимет хӱтӱл, тӱрлы уйӱтты лӱнхаман, мӱй хӱща лӱв иудейӱтӱн ӱнавота пайӱтса, лӱвел келлал элты хӱлт пайӱтсӱлы пӱ Турма йир верты ӱх икета пӱ синедриона хӱл ӱктӱщты партсӱлы пӱ, Павел ким ӱтӱлтӱслы пӱ лӱв йӱлпилала лощӱлтӱслы.

23

¹ Павел синедрион пела ӱнӱкӱрмӱс пӱ йастӱс: «Хӱнам йох! Ма вещкат сӱмӱн иса тӱм хӱтӱл унты Турэм йӱщӱлт усӱм».

² Турма йир верты օх ху Ананий пә Павел ләпән лойты օтәта лүвел тօрәп элты сәкты партсәлы.

³ Цишән Павел лүвела йастәс: «Турәм нәңен секты питләлы, нօвийа нәрәм хот питар! Нәң, Закон щирән сүтәтты урәңән омәслән, пә Закон шօппи ўшман, мәнәм сәкты партлән».

⁴ Ванән лойәм օтәт пә йастәсәт: «Хօты сәхат нәң Турма йир верты օх ху накәлты верәтлән?»

⁵ Павел йастәс: «Хәнам йох, ма әт уйәтсәм, лүв Турма йир верты օх икийа улты верәл; хәшман әт улла: 'Нәң мирән хօща кущайа улты хօйат элты атма ал йаста'».

⁶ Павел уйәтсәллы, итәт саддукейа усәт, киметәт пә - фарисейа, цишән лүв синедрион йох пела такан йастәс: «Хәнам йох, ма фарисей, фарисей пօх, пә ма пәрәм օтәт нօх лыләңләты щир пела нօмәс пօнмем урәңән сүтәтлайәм».

⁷ Хун пә лүв щит йастәс, фарисейәт пә саддукейәт күтлалән ўра ворты питсәт, пә әктәщәм мօхет кәтна ортәссәт.

⁸ Саддукейәт пօтәртләт: әнта нօх лыләңләты щир, әнта ангел, әнта лыл әнтом; фарисейәт пә түмел па, тәмел па ванән тәйлылал.

⁹ Ци лօват ун ўв сый тыйәс; щәлта тухәл фарисейәт элты улты Закона утәлтәты икет, нօх лойман, ўра ворләт, йастәман: «Нәмәлты атәм օт мүн тәм хօйат хօща әт уйәтлув; лыл мүй пә ангел лүв пелайәл пօтәртыйәс ки, Турәм йәщәлт улты мүн әт питлув».

¹⁰ Туп ўра ворты верәл уна йис, щօрәс ләл йох куща пәлман, Павел лыв лакки ал мәшләл, ләл йохәта ил օхәлты пә лыв күтәл элты Павел ўты партсәлы пә ләл йօх улты хота тугы партсәлы.

¹¹ Кимет ат Турәм Куща, лүв хօщайәл этман, йастәс: «Павел, ал пәла; хօты нәң Иерусалимән Ма элтәм пօтәртсән, щиты Рим хօща пօтәртты па мосәл».

Иудейәт Павел пәрәтты нօмәс верләт

¹² Аләңсәхата йүвмал кемән тухәл иудейәт нօмәс версәт пә, Павел пәрәттәл унты, әт ләты, әт йищты йастәтсәт.

¹³ Йастантәм хօйат нәлйәң мօлтас ус.

¹⁴ Лыв Турма йир верты օх икет пә уна улты икет хօща йօхәтсәт пә йастәсәт: «Мүн, Павел пәрәттәв унты, нәмәлты әт ләты йастәтсүв.

¹⁵ Щиңәңща, ин щи нын синедрион пилән щօрәс ләл йох кущайа хәләвәт Павел нын хօщайән тугы парталән, ищи мәтты нын лүв верәл йәмәшәк ватты верән ул. Мүн пә, ләщатыман уллув пә лүвел хօлна щи тәхайа йօхәттәл унты, пәрәттләв».

¹⁶ Ци йастантәм вер элты Павел ләхуйәл, опел пօх, хуләс. Лүв ләл йох улты хота йօхтәс пә Павела йастәслы.

¹⁷ Павел пә, сот ләл йох куща элты ит вана вохсәлы пә йастәс: «Тәм пօх щօрәс ләл йох куща хօща түви, лүв щи кущайа мօлтты йастәты օт тәйәл».

¹⁸ Щитән лүвел щօрәс ләл йох куща хօща туслы пә йастәс: «Касна хота опсәм Павел, мәнәм вана вохман, тәм пօх нәң хօщайән тугы партсәлы, лүв нәңена мօлтты йастәты օт тәйәл».

¹⁹ Щօрәс ләл йох куща, лүвел йошәл элты кәтәлман пә лүв пиләлән пүнла йирләман, иңщәссәлы: «Мәнәм йастәты нәң мүй тәйлән?»

²⁰ Лүв йօхлы йастәс: «Иудейәт нәңен партты нօмәс версәт, нәң хәләвәт Павел синедрион хօща ким ат әтәлтәсэн, ищи мәтты лыв йәмәшәк лүв элтәл ләрапты верәл ул.

²¹ Туп нәң лывилал ал хуләнта; лүвел нәлйәң мօлтас хօйат лыв элтылал ломиләт, хօй әт ләты пә әт йищты йастәтсәт, лүвел әт велтәл унты; пә лыв, нәң йасңен лавәлман, ин ләщатыман улләт».

²² Щиңәңща щօрәс ләл йох куща энмәм пօх эсәлсәлы, йастәман: «Нәмәлты хօйата ал йасты, мәнәм мүй йастәсэн».

Павел Кесарияя китәм вер

23 Ща́лта, кáт сот лalь йох кушайнэн вана вохман, йастэс: «Кáт сот кúрэн шушты, лапэтиаң ловэң лalь йох пá кáтсот нолэң-йухлэң лalь ху лэщататы, атэлэн хулэм щос кемэн * Кесария воша ат мáтсэт.

24 Ловэт и щиты лэщаталэн, Павел щи опсэлман, Феликс нэмпи куша хóща лúвел йáма тугу урэңэн».

25 Нэпека па щимэщ айкел хánшэс:

26 «Клавдий Лисий элты лáтэң куша Феликс икийа. Ёща ула.

27 Иудейэт тáм хóйат нáрэмэсэл пá велты ўтщисэл; ма лalь йохлам пилэн йóхэтсэм пá лúвел нóх áратысэм, лúв Рим хóйата улты верэл мóштэмэм пáтыйэн.

28 Йухэт, лэрапты лáңхатэм урэңэн, мýй хóща лúв нúрэңа айэлса, лúвел лыв синедрионэла тусэм.

29 Ма óша пайэтсэм, лыв законэл хóща ўрайа хойэм нóпсэт урэңэн лúв нúрэңа айэлла, туп нэмэлтты нúр сóрэм пá касна хот кеша лúв хóщайэл áт уйэтсэм.

30 Туп ма хóщайэм иудейэт тáм хóйат пела атэм нóмэс верты айкелэл йóхтэс, ма лúвел мóхты нáң хóщайэн китсэм, нúр тугу óтэта па лúв пелайэла нáң хóщайэн пóтэртты партсэлам. Тўмтака ула».

31 Щиңэньща, лalь йохэт, тáм лúв партэм щирэл хúватэн, Павел ўйман, атэлэн Антипатрида воша тусэл.

32 Кимет хáтэл пá, ловэң лalь йохэта лúв пилэлэн мánты миймел кемэн, лalь йох улты хотэла йóхлы керлэсэт.

33 Лalь йох пá, Кесария воша йóхэтмел пá айкелэң нэпек куша икийа миймел кемэн, Павел па лúвела мáсэл.

34 Куша ики, айкелэң нэпек луңэтмал йўпийэн, иңщэссэлы, мáты мýв шуң элты лúв ул. Павел Киликия элты улты мóштэмал кемэн, йастэс:

35 «Ма нáңен щи пóрайэн хулэтлэм, хун нúр тугу óтлан йóхэтлэт». Пá лúвел Ирод хóт шикийэн, лalь йохэн элт тáйман, улты партсэлы.

24

Павел Феликс куша хóща лúвел лúв áратылы

1 Вет хáтэл хáщэм йўпийэн, Турма иир верты óх ху Анания ун икет пилэн пá Тертулл, законэт уйэтты ху*, пилэн Кесарияя йóхтэс. Лыв куша икийа йастэсэт, мýй урэңэн Павел нúрмэлтты питлэл.

2 Хун пá Павел тóхи лóңэлтса, Тертулл лúв нúрэл алты питсэлы, пóтэртман:

3 «Иса пá кашэң тáхайэн кáмэн хóрпи йáм щирэн мýң вана ўлэв, мýң пайлы улэпсайэв урэңэн нáңена, лáтэң куша Феликс, пумашипа йастэты мýң верэв ул, пá тáм мир йáм, так улэпса нáң óшэңа парттэн хúватэн ул.

4 Туп, нáңен шек áт ат тóрастэты урэңэн, ма нáңен сáмэң вер хúватэнэн мýңев йэша тáхты хулэтты пóйэклэм.

5 Мýң тáм хóйат рома улты щир лылэтты óта лúңэтлэв, лúв - иудейэт кúтэн керэтман мýв лóватэн йэшащты вер пела óх ху. Лúв Назарет элты улты Исус áт рáхты утэлтэпса пела улты óх ху,

6 хóй хóлна Турэм Хот щопитты ўтщислы, мýң лúвел катэлсэв пá мýң Законэв хúватэн сýтэтты ўтщисэв.

7 Туп щóрэс лalь йох куша Лисий, йóхтэс пá йур вевэн лúвел мýң йошев элты ўслы пá нáң хóщайэн китсэлы,

8 мýңева, лúвел нúрэңа айэлтты óтэта, па нáң хóщайэн мánты партсэлы. Хун нáң лúвел иңщэслэн, нáң щи мýй элты иса уйэтлэн, мýй хóща мýң лúвел нúрэңа тáйлэв».

9 Щáлта иудейэт па йастэсэт, мáтты щит щиты.

* 23:23 23:23 атэлэн хулэм щос кемэн - щит мýң щирэвэн 9 щос йэтэн; * 24:1 24:1 законэт уйэтты ху - щит Рим хóйатэт хóща улэпса мóрт (закон) уйэтты хóйат, сýт вертыйэн вер áратыты мýй пá вер кáшты, туса пóтэртты ху;

10 Павел пә, хун куща ики лүвелла пөтэртты щира пос альэс, йохлы йастэс: «Уйэтлэм, нәң ар тәл-лүң вешкат щирән тәм мир сүтэтлән, ма лярпайа ма верэм аратыты питлэм.

11 Нәң лэрапты верэтлән, ма Иерусалима Турэм ишәкты урәңән йохәтмем, кәтхөщйаң кем хәтла йис.

12 Аңта Турэм Хотән, аңта иудейәт пойәкщәты хотән, аңта вош лөватән лыв мәнәм ўра ворман мүй пә мир йәшашты пелла хушман, әт уйтылысәл,

13 пә щит алты әт верәтләт, мүй хөщә мәнәм ин нүрмәлләт.

14 Туп щи хөщә нәңен элпа йастәләм, утәлтәпса хүват, мүй лыв әт рәхты щира айәлләл, йәна ма ацилжам Турма верәт верләм, иса щитәта эвәлман, мүй Законән пә Турэм айкел туты хөйәтәт нәпекәт хөщә хәшман улла,

15 Турма нөмәс пөнман тәйләм, пәрәм өтәт, вешкат пә аңта вешкат өтәт нөх лыләнләты вер питәл, мүй лыв па лавәлләт.

16 Щишән ма па ўратләм, Турэм пә хөйәтәт хөщә ма лыпем иса сыстам ат ус.

17 Ар тәл хәщәм йүпийән, ма мирәма меләщ мәты пә Турма йир туты урәңән, ма Иерусалима йохәтсәм.

18 Ма Турэм Хотән уйәтсайәм, хун ма сыстамтыты верәт версәм, пә щита нәмәлты мир пә йәшашты сый улмал аңтом.

19 Щит тухәл Асия мүвәң иудейәт усәт, хөйтата нәң йәщәлтән лойты пә мәнәм нүрмәлтты мосәс, ма пелайәм мөлтты тәйләт ки.

20 Мүй пә щитәт ат йастәләт, хун ма синедрион йәщәлт лоймемән, мүй хөрпи нүр лыв ма хөщайәм уйәтсәт,

21 мосәң, ма туп щита нүр тәйләм, синедрион хөщә ўвалтсәм: 'Ма тәм хәтәл нын йәщәлтән, пәрәм өтәт нөх лыләнләты вер пелла нөмәс пөнтәм урәңән, сүтәтлайәм?'

22 Щит хуләтмал йүпийән, Феликс, щи Йуш элты төрлы уйәтман, лыв верәл йәлшәк хәтәлтәслы, йастәс: «Нын верән ватләм, хун щөрәс ләл йох куща Лисий йохәтәл».

23 Лүв сот ләл йох кушайа Павел әлт тәйты партсәлы, туп лүвелла йәрмат щир верты пә лухәсләла лүвелла мосты верәт верты мүй пә йохтылыты, йәртлыты әт эсәлсәлы.

Павел касна хотән

24 Кәмәтса хәтәл йүпийән Феликс, Друзилла ийимел, иудей нә, пилән йохәтмал кемән, Павел вохсәлы, пә Иисуса Христоса эвәлты вер элты хуләнтәс.

25 Пә хун лүв вешкат вер элты, йөхи шаващты вер элты пә йиты Турэм сүт элты пөтәртәс, Феликс пәлщәмән йохәтса пә йастәс: «Ин мәна, хун пә кум шитләм, нәңен вохләм».

26 Лүв ищи күт нумәсәс, эсәлты урәңән, Павел лүвелла өх мәл: щишән ван күтлы лүвел вана туты партылыслы пә лүв пиләлән пөтрәмәс.

27 Туп кәт тәл хәщәм кемән, Феликс рупитәм тәхайа Порций Фест йохтәс, иудейәта йәм верты урәңән, Феликс Павел касна хотән хәйсәлы.

25

Павел кесарь сүт вохәл

1 Фест, щи мүй шуңа йохәтмал кемән, нәлмет хәтәлән Кесария элты Иерусалима мәнәс.

2 Щәлта Турма йир верты өх ху пә иудейәт элты ләтәңа улты йох лүв хөщайәл Павел элты нүр кәшты йохәтсәт пә лүв пелайәл эвәл-йөла пөтәртсәт,

3 щит вохман, Фест лывиләла йәм ат верәс, Павел Иерусалима ат вохсәлы; пә йуш хөщә лүвел велты нөмәс версәт.

4 Туп Фест йохлы йастәс, мәтты Павел Кесарийән ләл йөхән әлт тәйла пә йәшавәл лүв төхи мәнәл.

5 «Щиңәңща,» лүв йастәс, «нын кушайлән, ма пиләмән ат мәнләт, пә мөлтты вер тәм хөйәт хөщә ул ки, лүвел ат нүрмәлтләл».

6 Лыв хөщайәл нийәл мүй йаң хәтәл кем улмал йүпийән, Кесарийа йохлы йохтәс, пә кимет хәтәл, сүт ху омәсты тәхайа омәсәл кемән, Павел туты партсәлы.

⁷ Хун лүв этэс, Иерусалим элты йӱхтэм иудейэт керэтман лойсэт, Павел артан пӱ лавэртан нүрмэлтты питсэл, туп лыв ши нүрэт тӱрлы алты ат верэтсэлал.

⁸ Лүв пӱ, лүвел ӱратыман, йастэс: «Ма нэмэлты атэм ӱнта иудейэт Закона, ӱнта Турэм Хота, ӱнта кесарья ат версэм».

⁹ Фест, иудейэта йӱм верты лӱнхаман, Павел пела йӱхлы йастэс: «Иерусалима мүй мӱнты лӱнхалэн, тӱм верэт урӱнэн, щита ма улман, нӱн ат сүтэтсайэн?»

¹⁰ Павел йастэс: «Ма кесарь сүт йӱшалт лойлӱм, хӱта мӱ сүтэтты верэм ул. Иудейэта ма нэмэлтты атэм ат версэм, хӱты нӱн па йӱма уйӱтлэн.

¹¹ Ма закон шӱппи ӱшсэм ки пӱ сӱрэм лӱта мӱлтты версэм ки, пӱрты элты шӱшӱн ат ӱратлӱм; нэмэлты ки щит ӱнтом, мүй урӱнэн тӱметӱн мӱ нүрмэлтлайӱм, нэмэлты хӱйат мӱнэм лывилала мӱты ат верэтӱл. Кесарь сүт такан вохлӱм».

¹² Шишӱн Фест, нӱмӱс мӱты хӱйатэт пилӱн пӱтремӱмал йӱпийӱн, йастэс: «Нӱн кесарь сүт вӱхсӱн, кесарь хӱща ши мӱнлӱн».

Павел Агриппа хон пӱ Вереника хӱща тула

¹³ Кӱмӱтса хӱтӱл хӱщӱм йӱпийӱн, Агриппа хон Вереника пилӱн Кесария воша Фест кущайа мойлӱпса йасӱн йастӱты йӱхтӱс.

¹⁴ Лын ар хӱтӱл щита хӱйсӱтӱн, пӱ Фест хон пилӱн Павел вер элты пӱтӱртӱс: «Тӱта, касна хотӱн, Феликсӱн хӱйӱм хӱйат ул.

¹⁵ Хун ма Иерусалимӱн улмемӱн, иудейэт Турма йир верты ӱх икет пӱ уна улты икет лүвел нүра павӱтты йӱхӱтсӱт. Лыв лүвел сүтӱтты партсӱл.

¹⁶ Ма лывилала йастӱсӱм, Рим хӱйатэт ӱл ишӱн мӱтты хӱйат сӱрма павӱтты вер ат тӱйлӱт, ши унты хун лүвела нүрмэлтты ӱтлӱл пилӱн уйтӱнтыты пӱ лүвел ӱратыты щирӱн мӱла.

¹⁷ Хун пӱ лыв ты йӱхӱтсӱт, кимет хӱтӱл мӱхты ма сүт ху омӱсты тӱхай омӱсӱм пӱ ши хӱйат ты туты партсӱм.

¹⁸ Лүвел лӱп нӱпӱтман, нүрмэлтты ӱтӱт и нүр ат альсӱт, мүй хӱрпи нүрӱт улты ма нумӱссӱм;

¹⁹ Туп лыв лүв пилӱлӱн иудейэт Турма эвӱлты верӱл элты пӱ а хӱй пӱрӱм Исус элты ӱра вортсӱт, Хӱй элты Павел такан пӱтӱртӱс, мӱтты Лүв лывлӱн.

²⁰ Ма ат уйӱтсӱм, хӱты мӱнэм ши вер лӱрапты, пӱ лүвел инӱщӱссӱм, лүв лӱнхал мүй ӱнтом Иерусалима мӱнты пӱ щита сүт йӱшалт лойты.

²¹ Туп Павел такан партсӱлы, лүв кесарьӱн ватты кеша ат хӱйса, ма пӱ лүвел кесарь киттӱм унты лӱль йохӱта элт тӱйты партсӱм».

²² Агриппа пӱ Фест пела йастӱс: «Ма па ши хӱйат хулӱтты кашем ус». «Хӱлӱвӱт ши хуллӱн» - Фест йӱхлы йастӱс.

²³ Кимет хӱтӱл, хун Агриппа пӱ Вереника ун лӱтӱн щирӱн йӱхӱтсӱтӱн пӱ сүт верты тӱхайа щӱрӱс лӱль йӱх кущайӱт пӱ лӱтӱнӱа улты вошӱн хӱйатэт пилӱн лӱксӱтӱн, Фест партӱм хӱватӱн Павел туса.

²⁴ Щӱлта Фест йастӱс: «Агриппа хон пӱ хӱл тӱта улты йох! Нынӱн тӱм хӱйат ныла, хӱй элты аратӱл хӱл иудейэт мӱ хӱщайӱм Иерусалимӱн пӱ тӱта, полӱщ тӱвман пӱ нүр кӱшман, йӱхтылысӱт пӱ ӱвсӱт, лүвела йӱллы улты ат мосӱл.

²⁵ Туп ма уйӱтсӱм, сӱрӱм лӱта лүв немӱлты ат верӱс; пӱ хӱты лүв Август элты сүт вер такан вохӱс, ма лүв хӱщайӱла лүвел китты нӱмӱс версӱм.

²⁶ Ма лүв элтӱл нэмӱлты тӱрлы вер кущайӱма хӱшты ат тӱйлӱм; щисӱн лүвел нын хӱщайӱн, мет шопӱн Агриппа хон, нӱн хӱщайӱна тусӱм, ватты йӱпийӱн, мӱнэм мӱлтты хӱшты урӱнӱн.

²⁷ Ма нумӱстӱмӱн, ӱшлы щир щит, касна хота опсӱм ӱт, лүв нүрӱл ат альман, хон хӱща китты».

26

Павел Агриппа хон хӱща лүвел лүв ӱратыллы

¹ Агриппа Павела йастӱс: «Нӱнӱна нӱн элтӱйӱн пӱтӱртты рӱхӱл». Щиӱнӱнӱща Павел, йошӱл йӱл нӱштӱман, лүвел ӱратыты щира пӱтӱртты питӱс:

² «Агриппа хон! Мәнэм ма ой тайтыя айәлләм, тәм хәтәл нәң йәшалтән кашәң вер элты мәнэм ма әратыты верәтләм, мүй хоща ма иудейәтән нүрмәлләйм,

³ хәлна мет, нәң иудейәт уләпса щирәт пә ұрайа питты нөпсәт уйәтләлан. Щишән нәңен тўна-щира мәнэм хуләтты пойәкләм.

⁴ Мет оләңән ма мирәм күтән уләм верәм, Иерусалимән энәмты пөх лөватән уләм уләпсайәм иудейәта иса ләр.

⁵ Лыв хүв тәлән ма әлтәм уйәтләт, туп уйәтты вер алыты ләңхамәләт ки, ма фарисейа усәм. Щит мүй әвәлты верәв хоща мет так утәлтәпса.

⁶ Ин ма сүт йәшалт лойләм Турәм әләм вер пела пөнәм нөмәс урәңән, мүй мүй ацилува мәса,

⁷ щи әләм вер тәлаңа йиты вер кәтхөщйәң сыр рут мүй мирәв шийәләты нумәсләт, атәл пә хәтәл сәмәңа Турма верәт верман. Щи пөнәм нөмәс урәңән, Агриппа хон, ма иудейәтән нүрмәлләйм.

⁸ Мүйә пә нын әт рәхты щира лүңәтләлән щит, мүй Турәм пәрәм өтәт нөх лылңатәл?

⁹ Йәна, ма ищи нумәссәм, мәнэм Назарет әлты улты Исус нәм йәшалт йәшәщты ар мосәл.

¹⁰ Щит ма щи Иерусалимән версәм: Турма йир верты өх икет әлты йур уйман, ма ар Турәм хөйәтәт касна хотәта тухрылысәм, пә, хун лыв пәрәтысайәт, ма щийәл кашәщисәм;

¹¹ Пә хөл иудейәт пойәкщәты хотәтән ма ар пүш лывиләл шукатыслам пә Исус атма әйәлты иләмтыслам пә, лыв пеләйәл шек лыкащман, хөлна пә па мүй вошәтән нухәтлыслам.

¹² Тәм урәңән, йур пә Турма йир верты өх икет әлты партәм вер тайман, Дамаска мәнты питсәм,

¹³ хәтәл күтәпән йушән, йәшәк хон, ма турәм хәр әлты щимәщ нөви шийәләсәм, хәтәл әлты артан нөвийа пөңхәртәс. Лүв мәнэм пә ма пиләмән йүвәм мөхет нөх хутләптәслы.

¹⁴ Мүй хөл мұва ил рәкәтсув, пә ма түр сый хулмәсәм, мәнәма еврейәт йәсәңән пөтәртәм түр сый: 'Савл, Савл! Мүйә нәң Мәнэм нухәллән? Нәңен карты йүщәң йүх пела мәнты лавәрт'.

¹⁵ Ма йәстәсәм: 'Хөй Нәң, Турәм Куща?' Лүв йәстәс: 'Ма - Исус, Хөйтән нәң нухәллән.

¹⁶ Щәлта нәң күрлана нөх лойа; Ма щи урәңән нәң хөщайәна әтсәм, нәңен Ма верлам верты хөйәта пә щит вантәм өта пөнты, мүй нәң ватсән пә мүй Ма нәңена ватәлтәләм.

¹⁷ Ма нәңен иудей мирән әлты хөлт пайәтләм пә па рут мир әлты, хөйтат хоща Ма нәңен ин китләм,

¹⁸ лывиләла сәмләл пел пүшты, лыв пәтләм әлты нөви пела ат әңкәрмәсәт пә хиң йур әлты Турәм пела, пә Мәнәма әвәлты верән кәрәк йбрәмәты щир пә йәмәңа пайтәм мөхет күтән улты щир ат мөщәтсәт'.

¹⁹ Щишән, Агриппа хон, ма турәм хәр вантәпса әлты йөвра әт керләсәм,

²⁰ туп оләңән Дамаск пә Иерусалимән улты мөхета, йухәт Иудея лөватән улты мөхета пә па рут мира пөтәртсәм, лыв кәрәк әлты шәшән ат керләсәт пә Турәм пела ат керләсәт, кәрәк әлты шәшән керләты арат ләт тайты верәт верман.

²¹ Щи урәңән иудейәт мәнэм Турәм Хотән нәрәмәсәл пә лакки мәншиты үтщисәл.

²² Туп, Турәмән нөтәпән миймем кемән, ма тәм хәтәл унты лойләм, әйәта пә унәта вантәм өта улман, нәмәлты әт пөтәртман, щи тўмпийән мүй әлты Турәм айкел туты хөйәтәт пә Моисей пөтәртисәт, мәтты щит питәл,

²³ төрлы ки, мәтты Христоса шук туты мосәс пә, мет олңа парәм әлты нөх лылңләмәл йүпийән, мүй мирәва пә па рут мира нөви такан әйәлтты мосәс».

²⁴ Хун лүв щиты лүвел әратыслы, Фест сыйәң түрән йәстәс: «Павел, нәң өхен атма йис! Ун утәлтәпса нәңен өх атма йиты унты йөхтәптәслы».

²⁵ «Анто, йәшәк ләтәң Фест», - лүв йәстәс, - «Ма өхем атәм антом, туп төрлы пә ошәң йәсәт пөтәрләм.

²⁶ Хон щи верәт әлты уйәтләлы, хөй йәшалт ма төрлы пөтәртләм. Ма йәша нәш әт әвәлләм, лүв әлтәл мөлты иса тәм әлты сайләман ат уса, тәм анта щуңән ус.

²⁷ Агриппа хон, Турәм айкел туты хөйәтәта әвәллән амүй? Уйәтләм, әвәллән».

²⁸ Агриппа Павела йәстәс: «Нәң мәнэм йәша нәш әт әвләптәлән, Христиана йиты урәңән».

²⁹ Павел йастэс: «Ма Турэм пойэксам лүүлэн, шимэл мүй, ар мүй, антом туп нәң, пә хӧл тәм хәтәл мәнәм хуләтты ӧтәт, тәмиты ат йисәт мүй хӧрпи ма, туп йӧрәм карты кел таклы».

³⁰ Хун лүв щит йастэс, хон пә куща ики, Вереника пә лыв пиллалән опсәм ӧтәт нӧх лойсәт;

³¹ пә пүңла йирләман, лыв күтәлән пӧтәртсәт: «Тәм хӧйат сӧрәм кеша пә касна хот кеша нәмәлты атәм әт верәл».

³² Пә Агриппа Фест пела йастэс: «Тәм хӧйат эсәлты күш рӧхәс, кесарь элты сүт әт вохәс ки». Шишән куща лүвел кесарь хӧща китты нӧмәс верәс.

27

Павел Рим воша мәнәл

¹ Хун мүйева Италия мұва хопән мәнты нӧмәс верса, Павел пә тухәл па опсәм ӧтәт Август когорта элты Юлий нәмпи сот ләл йох кущайа мӧсайәт.

² Мүң, Асия вошәт сӧхат мәнты, Адрамит вош паршәң ун хопа ләлтсүв пә мӧтсүв. Мүң пилэвән Аристарх, Македония ху, Фессалоника вош элты ус.

³ Кимет хәтәл Сидон хӧща хойсүв. Юлий, Павел пилән йӧм щира ус, лухәсләл хӧща лүвел йӧхты эсәлсәлы пә лыв лүв верләл элты ат нумәссәт.

⁴ Щилта этман, йәщәлт вот элты хӧнтаман, мүй Кипр пухәр вот сай пелкел сӧхат мӧтсәв,

⁵ пә, Киликия пә Памфилия шӧма царәс шӧппи үшмев йүпийән, Ликия мұвән Миры воша йӧхәтсүв.

⁶ Щита сот ләл йӧх куща Александрия вош элты улты, Италия мұва мәнты, паршәң ун хоп уйтәс пә мүйев щи ләлтсәлы.

⁷ Ар хәтәл сыс мүй әйәлта йәллы мӧтсүв пә мет йухәт, үрайән Книд вош шӧма йӧхәтсүв. Пә вот мүйев мосты тӧха пела мәнты кумән әт мийлыслы, мүй Крит пухәр сайа Салмона нәмпи нӧл пеләк сӧхат ванамәсүв.

⁸ Лүв мӧхтәл үрайән үратмев йүпийән, и тӧхайа йӧхәтсүв, Йӧм Калтнаңәта әйәлтла, щи ләпән Ласея вош ус.

⁹ Мүй щи арат ар сыс уштәмев урәңән пә мәнты вер пӧльщәма йиты питәс, иудейәт сүс вүщләты пӧра үш хӧщәс, Павел лывилала йастэс:

¹⁰ «Ма ваттәмән, мүй мәнәпсайәв шек лавәрт питәл пә ун атәм тӧйты питәл анта туп пӧрмасәта пә хопа, мүй уләпсайәва па».

¹¹ Туп сот ләл йох куща Павел йасәң элты сәвәс тӧйты хӧйата пә хопән кущайа аршәк әвләс.

¹² Щи лух тӧл улты щирән атәм ус, пә ар хӧйат щилта йәл мәнты нӧмәс мийлысәт, верәтты кемән Финик вош унты мәнты пә щита тӧл хӧщәптәты мосәл. Финик - щит Крит лух, нүм кев оләң пә ным кев оләң вот йәщәлт ус.

Щарәсән так вот

¹³ Нүм вот пӧлты питәс, пә лыв нумәссәт мосты щир мӧщәтсәт, хопән рупитты мӧхет йакарәл нӧх аләпсәт пә Крит ләп элты мӧтсәт.

¹⁴ Туп йәшавул пухәр элты ӧвәс пела улты хӧлэвәт пеләк так вотшики пӧлты питәс, эвроклидона әйәлтты вот.

¹⁵ Паршәң ун хоп щиты аләмәса пә лүв вот йәщәлт мәнты әт веритәс, пә мүй, хумпәта мийәсман, тӧйәл-тӧхәл тутлысайув.

¹⁶ Мүй айшәк Клавда нәмпи пухәр вот сай пелкәла питсүв. Щита мүй үрайән ай хопев катәлты верәтсәв.

¹⁷ Ай хопев нӧх алләммев йүпийән, паршәң хопән рупитты хӧйатәт щевма келәт паршәң хоп илта талсәләл пә лүвел ләп йӧрсәләсәл. Сәй хишәң пана әт опсәтты урәңән, парәш ил эсәлсәл пә щиты щи вотән тутлысайув.

¹⁸ Кимет хәтәлән, вотән паршәң хоп щиты йовәлты питса пә ләлтәм пормасәт лыв йиңка ил йовәлты питсәләл.

¹⁹ Хулмет хәтәлән пә мүй йоша-күра хоп келәт-нүрәт ил йовәлты питсүв.

²⁰ Ар хәтәл анта най, анта хусәт әт нысайәт пә так вот щиты пӧләс, мет йухәт хӧлна мүй нӧх питты щира улты нӧпсәв лүттәсәв.

21 Хōйатэт хув нэмэлтты āт лэсэт. Павел, лыв кўтэла лоймал кемэн, йастэс: «Йох! Мāнэм хулэтты мосэс пā Крит элты пўнла мāнты āт мосэс, тāmэщ шук пā наклат нын лулэн āт ватсэты.

22 Ин пā нынан такан йастэлэм, нōх тўнмэлтыйаты, нын элтан нэмэлты хōйат āт посалэл, туп паршэң хопев шўкалэл.

23 Хāщэм атэн мāнэма Турэм ангел этэс, Хōй пела ма уллэм пā Хōйа ма пойэкщэлэм

24 пā йастэс: 'Павел, ал пāла! Нāңена кесарь йэщалт лойты мосэл, пā Турэм Лўв Йāmэлэн нāңен щи лōват йām верэс, хōл нāң пилэнэн улэм ѳтэта улэпса мойлэс'.

25 Щишэн йох, нōх тўнмэлтыйаты, ма Турма эвэллэм, щиты питэл, хōты мāнэма йастаман ус:

26 Мўн мātты пўхра ўты йўвэтты верэв ул».

Паршэң ун хоп хумпэтэн шўкатты вер

27 Нāлхōщйаңмет атэн, хōты мўн Адриа шарэс хўват тутлысайув, ат кўтэп кемэн хопэн рупитты йох мўв ший мōштэты питсэт, илампа мātты мўва ванаматы питсув,

28 пā, лыв йик мāлат арталэсэл, пā хус лāл ус, щāлта йэша ус мāлатэл па арталэсэл, пā ветхōщйаң лāл арат ус.

29 Кевэң тāхайа питты элты пāлман, нāл йакар сэвэс элты ил вōщкэсэт пā хātла йиты лавэлсэт.

30 Хун пā хопэң мōхет хопел элты хōнтаты ўтщисэт пā шарса ай хоп ил эсэлсэт, щимэщ хōрас верман, мātты хоп нōл элты йакарэт ил эсэллэт,

31 Павел сот лāль йох куцайа пā лāль йохэта йастэс: «Лыв паршэң хопэн āт хāщлэт ки, нын лыллэн этэлтэты āт верэтлэты».

32 Щиңэңща лāль йохэт ай хоп келэт шōппи сэвэртсэлал, пā хоп ил рāкнэс.

33 Хātла йиты йэлпийэн Павел мōхет хōл лэты пойэксэлы, йастэман: «Тām хātэл нāлхōщйаңмет хатэл, хōты нын, лавлэсман, нэмэлты āт лэвман, лэтōтлы уллэты.

34 Щишэн нынан лэтыяа пойэклылам: щиты нын улэпсайлын шавиты тулт; нэмэлты ѳтлэн хōща и ѳхсōх нын ѳхлэн элты ил āт рāкэнэл».

35 Щит йастэмал кемэн пā нāн ўймал йўпийэн, лўв, хōйатэт ватман, Турма пўмащипа йастэс пā, кātна мōртмал кемэн, лэты питэс.

36 Щиңэңща хōлзийэ каркама йисэт пā хōлзийэ лэты питсэт.

37 Паршэң хопэн мўн аратэвэн кātсот лапэтйаң хут хōйат усув.

38 Хун хōйатэт тārэмтыйа лэсэт, нāн лат сэми хирэт шарса йōвэлман, хоп кенапты питсэл.

39 Хун хātла йис, лыв этэм мўв āт мōштэсэл, туп мōлтты пан тāйты йик лух шийалэсэт, щи хойты нōмэс версэт, хойты верэтла ки.

40 Щāлта, йакарэт нōх ўйэм йўпийэн, шарэс хўват мātсэт пā, сэвэс луплал хōлт эхмел кемэн пā ай паршэл вот хўват нōх алэммел йўпийэн, мўв питар пела нōхтэсэл.

41 Пан ѳха хойсэт, пā хопел сорэм тāхайа опсэс. Нōлэл ил лōңэс пā āт нōхлзийэл, сэвсэл пā хўмпэтэн пелки сэкла.

42 Лāль йохэт касна хота омэсты ѳтэт велты кашащсэт, мātты ѳт ўты ущман āт ат хōнтас.

43 Туп сот лāль йох куца, Павел āратыман, лывилал щи верэл элты ил вōлэтсэлы пā ущты хошты ѳтэта олна ил навэрматы пā мўва ўты ущты партсэлы,

44 па ѳтэта пā хōйа сохэл сурэн, хōйа пā мōлтты паршэң хоп пелкэт сурэн ўты йōхтэптэты партсэлы; щиты хōлзийэ йāма питара ўшсэт.

28

Павел Мальта пухэрэн

1 ўты пайтэсмел йўпийэн, Павел пилэн улэм ѳтэт ѳша пайэтсэл, пухэр нэмэл Мальта.

2 Пухэрэн шōшияа улэм па сыр хōйатэт мўңева йām арат нōтэп версэт. Йэрт пā ищки улэм пāтыйэн, лыв тўт пōтсэт пā хōлзийэ мўңев вана вохсэлал.

3 Хун пā Павел варэс алтэл āктэс пā тўта пōнылыйэс, ѳхты вой, тўт рўв элты хōнтаман, лўв йошэла, пōрэмэман, иллы лўңиты питэс.

⁴ Хун пухрэн хойатэт, Павел йош элты Өхты вой иллы лүниты шийалэсэт, лыв күтлалэн пöтэртты питсэт: «Уйэтман, тэм хойат велтатты Өт: лүв щарэс элты нöх питэс, туп вешкат лух сүт лүвел лылна улты ат хайлэлы».

⁵ Туп лүв, Өхты вой түта раңкэмал йүпийэн, нэмэлты атма ат хойэс.

⁶ Лыв лүвел нöх пүвлэты мүй пэ, шамкапан пэрман, ил рэкэнты лавэлсэл; туп, хүв лавлэсман пэ ваттэлэн, нэмэлт атэм сörта ат питэс, па щира нумэсты питсэт пэ йастэлэт, лүв илампа лух.

⁷ Щи тэха лэпэн Публий нэмпи пухэр куща хотэт усэт. Лүв мүнөв вана үслы пэ хулэм хэтэл мойлэптисув.

⁸ Публий ики ащи каврэма пэ хөнэл кэшийа йүвман öлтэхайэлэн öлэс. Павел лүв хöщайэла лöнэс, пойэкшэс пэ, лүв элтэл йошлал пöнмал кемэн, лүвел түмтака версэлы.

⁹ Тэм вер йүпийэн пухэрэн улты, муш тайты па мöхет йöхтылысэт пэ түмтака верылысайэт,

¹⁰ лыв мүнөва ар йам вер версэт пэ мэнты питмевэн мöсты öтэтэн мäsайув.

Павел Рим воша йохэтты вер

¹¹ Хулэм тылэщ хэщэм йүпийэн мүн Александрия элты улты, Диоскуры нэмпи паршэн хопэн мятсув, щи пухэр хöща тэл хэщэптэс,

¹² щэлта Сиракузы воша йöхэтмев йүпийэн, щита хулэм хэтэл усув.

¹³ Щилта мэнмев йүпийэн, Ригия воша йöхэтсув. Йухэт хэтэл нүм вот пöлты питэс пэ кимет хэтэлэн мүн ПUTEол воша йöхэтсув,

¹⁴ хöта ханам йохлув уйэтсув, пэ лыв хöщайэл лапэт кем хэтэл улты вохсайув, йухэт Рим воша мятсув.

¹⁵ Щита улэм ханам йох, мүн элтэв хулмел кемэн, мүн йэщалтэв Аппий вош хэр лот пэ Хулэм Холты Хот унты этсэт. Павел лывилал шийалэмал кемэн, Турма пумащипа йаснэт йастэс пэ нöпсэл такамэс.

¹⁶ Хун пэ мүн Рим воша йöхэтсув, сот лаль йох куща йэрэм öтэт лаль йох ун кущайа мäsлы, Павел пэ атэл щира лүвел лавэлты и лаль ху пилэн улты эсэлса.

Павел Рим вошэн

¹⁷ Хулэм хэтэл хэщэм кемэн, Павел иудейэт элты лятэн йöх йаха вохсэлы пэ, хун лыв йаха йöхэтсэт, лывилала пöтэртэс: «Ханам йох! Мирэма мүй пэ ащилув щирэта нэмэлты атэм ат күш версэм, ма йэрман Йерусалим элты Рим мöхета мäsайэм.

¹⁸ Лыв, мэнэм сүт вермел йүпийэн, эсэлты үтщисэл, ма хöщайэм сörэм лята нэмэлты нүр антом;

¹⁹ туп иудейэт йасэнлал катна мэнман уллэт, мэнэм кесарь элты сүт вохты вера йис, туп антом ма мирэм мöлты хöща нүрэңа верты урэңэн.

²⁰ Щи пэтыйэн ма нынан вохсэлам, уйтантыты пэ нын пилэнэн пöтрэмэты урэңэн, Израиль нöмэс йэл пöнты урэңэн, ма тамиты йэрсайэм».

²¹ Лыв пэ лүвела йастэсэт: «Мүн нэн элтэн анта нэпек Иудея мүв элты йоша үйлысув, анта йöхтылыты ханам йохэт элты нэмэлты хойат нэн элтэн айкел ат китылыйэс пэ мöлты атэм йасэн ат йастылыйэс.

²² Туп мүнөва нэн элтэн хулты мосэл, хöты нэн нумэслэн. Мүн уйэтлэв, тэм утэлтэты вер элты кашэн тэхайэн ўра ворлэт».

²³ Щэлта, лүвела алэм хэтэлэн, йам ар хойат лүв хöщайэл холты хотэла йöхтэс; пэ лүв алэнсэхат элты йэтэн унты лывилала Турэм Хон Улэпса элты пöтэртэс. Вантэм верэт этэлтыйэс пэ лывилал эвлэптэман, Моисей Закон пэ Турэм айкел туты хойатэт нэпекэт элты үйман, Иисус элты пöтэртэс.

²⁴ Тухлэт лүв эвлэптэслы, па öтэт пэ ат эвэлсэт.

²⁵ Күтлалэн ўра ворты питсэт, пэ хун лыв мэнты питсэт, Павел щимэщ йаснэт йастэс: «Йэмэн Лыл Турэм айкел туты хойат Исаия сэхат мүн ащилува йама йастэс:

²⁶ Тэм мир хöща мэна пэ йасты: пэллэнэн хуллэлэн пэ ат мöштэллэн, пэ сэмлэнэн ватты питлэты пэ ат шийалэллэн.

²⁷ Тәм мōхет сām вōйән лāп талса, пā пāллалән ўрайән хуллэт, пā сэмлал лап хātщәслал, сэмән āт шийаләты щира, пā пāллалән āт хулты щира, пā сāmлалән āт мōштәты щира, пā Ма пелайәм āт керләты щира, Ма лывилал тўмтака āт ат версәлам'.

²⁸ Щиңәңща, нынана ләр ат питәл, Турәм нōх пайәтты щир па рут мира китса: лыв щи хулләл».

²⁹ Хун лўв тām йастәс, иудей йох, лыв кўтәлән такан ўра ворман, мātсәт.

³⁰ Щāлта Павел тāлаң кāt тāл сōхәптәм хотәлән ус пā хōй лўв хōщайәл йōхтылуйәс, хōл вана ўйлыслы,

³¹ лўв, āт пāлман пā āт йәртлыман, Турәм Хон Уләпса элты пōтәртәс пā Турәм Куща Иисус Христос элты утәлтәс.